

PETER WAGNER

TERÜLETI SZELLEMEK

**Tizenkilenc keresztény vezető gondolatai
a stratégiai szintű szellemi hadviselésről**

ROGER FORSTER ELŐSZAVÁVAL

Minden jog fenntartva. Jelen kiadvány egyetlen része sem sokszorosítható, nem tárolható számítógépben, és nem terjeszthető sem mechanikus vagy elektronikus formában, fénymásolatban, vagy bármilyen más módon a kiadó előzetes hozzájárulása nélkül. Rövid idézetek illusztráció céljából felhasználhatók.

Az igei idézetek, ha külön nincs jelölve, a Károlyi Bibliafordításból származnak.

Fordította: Lukács Tibor

 MAGYAR KERESZTÉNY KULTÚRÁÉRT

ALAPÍTVÁNY

 MAKKA

TARTALOM

Előszó
Bevezetés

I. Rész

AZ ALAPKÉRDÉSEK:

Alapelvek és problémák

- 1. fejezet*
Szellemi hadviselés
- 2. fejezet*
Területi szellemek legyőzése.
- 3. fejezet*
Területi szellemek
- 4. fejezet*
Leszámolás területi démonokkal
- 5. fejezet*
Leszámolás az ellenséggel a társadalomban
- 6. fejezet*
A fejedelemségek és hatalmasságok megértése

II. Rész

A SZOLGÁLAT:

Pásztorok és más szolgálattevők

- 7. fejezet*
Városaink és településeink elfoglalása
- 8. fejezet*
Harc a levegőégben
- 9. fejezet*
Az erős ember megkötözése
- 10. fejezet*
Jerikó: A hódítás kulcsa
- 11. fejezet*
Az ima hatalma Argentínában
- 12. fejezet*
Városok elfoglalása Koreában
- 13. fejezet*
Magasrangú hatalmasságok Zimbabwe-ban
- 14. fejezet*
Ne becsüld alá az ellenállást!
- 15. fejezet*
A HETEDIK KÖR.
Városok láthatatlan sorompóinak áttörése
az Evangélium számára

III. Rész

AZ ANALÍZIS:

Felfogások és nézetek

- 16. fejezet*
Területi szellemek és evangélizálás ellenséges környezetben
- 17. fejezet*
Melyik Istent prédikálják a misszionáriusok?
- 18. fejezet*
Fejedelemségek és hatalmasságok
- 19. fejezet*
A láthatatlan hatalmasságok alárendelt helyzete

Vannak-e gonosz szellemek kirendelve földrajzi területek fölé?

Napjainkban sokan felteszik ezt a kérdést. Ez a könyv kínál néhány választ.

Amint Peter Wagner a Bevezetésben jelzi, ez a könyv egyedülálló a keresztény irodalomban. A területiség témája eddig háttérbe szorult a teológusok és a keresztény vezetők körében. Noha ezen a közelmúltban fejlődésnek indult területen az alábbi elismert szerzők egyike sem vallja magát legfőbb illetékesnek, mégis értékes meglátásokat közöl velünk ebben a kötetben:

- **Roger Forster**
  - **Michael Green**
  - **Oscar Cullmann**
  - **John Dawson**
  - **Jack Hayford**
  - **Larry Lea**
  - **Paul Yonggi Cho**
- és sokan mások**

C. Peter Wagner 1971 óta tanít a misszióról és a gyülekezetnövekedésről a Fuller Teológiai Szemináriumon a kaliforniai Pasadenában. Ezt megelőzően feleségével, Doris-szal együtt, misszionáriusként szolgált a dél-amerikai Bolíviában. Saját kutatási területén több mint 30 könyvet adott már ki, amelyek közül sokat más nyelvekre is lefordítottak. A *Wrestling with Dark Angels* című könyv, amit nemrégiben Douglas Pennoyerrel adott ki, széles körű elismerést váltott ki.

Előszó

Roger Forster

Megtiszteltetésnek érzem, hogy ezekben az izgalmas időkben élhetek; abban az időben, amikor újra felfedezzük Isten igazságát, és beteljesítjük az egyház küldetését. Az is kitüntetés a számomra, hogy előszót írhatok ehhez a stratégiai jelentőségű könyvhöz, amelyet Peter Wagner állított össze. Először is azért, mert ez azt jelenti, hogy szerény mértékben együttműködhetek azokkal a nagy szellemi kaliberű férfiakkal és nőkkel, akik hozzájárultak ehhez a kitűnő gyűjteményhez! Ez az anyag az ezen a területen szerzett személyes tapasztalatainkból származik, és nem elméleti kutatásoknak valamilyen elefántcsonttornyából. Az igazságot csak úgy érthetjük meg teljesen, ha alkalmazzuk, és ezek a szerzők megtették ezt. Másodszor azért, mert ez megadja számomra azt a lehetőséget, hogy egy kicsit hozzájárulhatok a szellemi hadviselés oly fontos témájának a kutatásához és helyreállításához.

Az előszóban szeretném egy kissé új megvilágításba helyezni a könyv további fejezeteit. Amikor ezt teszem, mély meggyőződésemmel, hogy további kutatásokra, vitákra és tapasztalatokra lesz szükség ahhoz, hogy teljesebben meg tudjuk ragadni Isten gondolatait ebben a döntő fontosságú témában. Nekünk, Krisztus gyülekezetének, újra fel kell fedeznünk a Biblia szellemekkel és angyalokkal, fejedelemségekkel és hatalmasságokkal kapcsolatos világképét, amely elveszett a materialista magyarázatok és a demitizálás évei alatt. Fel kell támasztanunk a Biblia nyelvét, hogy megfelelő dimenzióba helyezhessük emberi felfogásunkat a valóságról, és ez különösképpen igaznak tűnik a gonosszal kapcsolatos tapasztalatainkra, amelyeket a racionalista, materialista világi filozófiák és teológiai tanítások egyáltalán nem magyaráznak meg. Azt mondják, hogy C. G. Jung, a modern pszichológia egyik megalapítója, olyan értelmű kijelentéseket tett, hogy megfelelő terminológia hiányában fel kell támasztanunk a démonok fogalmát. Ez közvetlenül a II. világháború után történt. Felismerte, hogy a mi XX. századi szókincsünk elvesztette azt a képességét, hogy megfelelő szavakkal beszéljen a gonosszágnak azokról a döbbenetes megnyilvánulásairól, amelyeket ez a katasztrofális háború a felszínre hozott. A náci rezsím összeomlása nyomán Jung továbbment, és a Máté 8:28-34-re és a gadarai démonizáltra utalt, amikor rámutatott, hogy ha egy ördögöt kiűznek, akkor az helyet fog változtatni. („Tanulmányok jelenkori eseményekről” C.G. Jung). Márknak erről a történetről szóló beszámolójában megfigyelhetjük, hogy a démon vonakodott elhagyni még a területet is: „*És igen kéré őt, hogy ne küldje el őket arról a vidékről*” (Márk 5:10.).

Szomorú lenne, ha mi, akik szeretjük a Bibliát és bízunk benne, túl lassúnak, lustának vagy esetleg a kortárs világi gondolkodás által elvakítottak bizonyulnánk arra, hogy e fontos téma megvilágításával szolgáljuk kortársainkat és Isten Országának ügyét.

A Biblia kétségkívül megismertet minket egy harci tannal: a szellemi harccal. Mózes első könyvének első lapjain ezt olvassuk: „*Ellenségeskedést szerzek közötted (Sátán) és az asszony között, a te magod között és az ő magva között, az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.*” (I. Mózes 3:15.). Ez megindítja a háborút a Sátán és az asszony magva, a gonosz és a jó, a bűn és az üdvösség között. Évezredekkel később Jézus újra kijelenti ezt az alapvető szembenállást, és hadüzenetével új szintre emeli a benne való részvételt: „*Térjete meg, mert elközelített a mennyek országa.*” Nyilatkozatát bátran a sötétség birodalmának és a halál fejedelmének színe előtt tette (Máté 4:12-17.). „*...A nép, amely sötétségben ül vala, láta nagy*

világosságot, és akik a halálnak földében és árnyékában ülnek vala, azoknak világosság támadá...” (16. vers). Ez az ellenséges parancsnok vereségét követi, akivel Jézus személyesen vívott meg a pusztában (Máté 4:1-11.). Ennek az évszázadokon keresztül húzódó konfliktusnak az utolsó nagy csatája a Jelenések 19:11-21-ben van feljegyezve - az armageddoni csata (Jelenések 16:14-16.). Ez lesz a helyekhez kötődő, szervezett és személyeken át megnyilvánuló gonoszság végső veresége ebben a korszakban. A bibliai világkép, minden más bibliai tanítással együtt, csak a szellemi harc fényében nyer kielégítő és megfelelő értelmet.

A Sátán (aki a világosságnak egyik angyala - Lucifer, szó szerint „*Fényes csillag, Hajnal fia*” Ésaías 14:12.) egy egyoldalú „függetlenségi nyilatkozatot” hirdetett ki, amikor fellázadt Isten uralma ellen. A lázadás kiterjedt azokra a hatalmi rendszerekre, amelyeket Isten mindenek fölötti hatalma teremtett és alapozott meg. Ezek teremtésükkor jók voltak, mint minden Isten teremtésében (I. Mózes 1:31.). Erről emberi hasonlattal azt mondhatjuk: egy forradalom vezetője nem tud eredményesen fellépni olyan szervezetek, mint pl. a rendőrség, a kormánytisztviselők, a hadsereg és a helyhatóságok felhasználása nélkül; ezek olyan szervezetek, amelyeket az eredeti kormányzat hozott létre. Így tehát ha a Sátán eredményesen akar szembeszegülni Istennel, akkor neki is meg kell ragadnia más szellemi erőket, akár önként tartanak vele, akár akarata ellenére. Ezek a fejedelemségek és hatalmasságok időnként javíthatatlanul gonosznak látszanak, míg máskor felszólítást kapnak a bűnbánatra, de legalábbis az engedelmségre. „*Isten áll az Istennek gyülekezetében, ítél az istenek között. Meddig ítélték még hamisan, és emelitek a gonoszok személyét? Ítéltetek a szegénynek és árvának*” (82. Zsoltár). Annak a kérdésnek a megválaszolásához, hogy azok az erők, amelyeket az Ige itt istenekként szólít meg (Zsoltárok 82:6.), kérlelhetetlenül gonoszok-e, vagy sem, *talán még több világosságnak kell kiáradnia Isten Igéből.*

Úgy tűnik, Isten megengedi a Sátánnak, hogy folytassa a Vele való szembeszegülést, nem a jó és a gonosz - nevezetesen Isten és az ördög - közötti egyenlő erők valamilyen dualizmusa miatt, hanem sokkal inkább a Teremtőnek a Sátán lázadása miatt kialakult kellemetlen helyzete következtében. Egy emberi helyzetben a központi kormányzat letörhetné ezt a „függetlenségi” vágyat nagyobb erőinek bevetésével és teljesen el tudná pusztítani a lázadó „gyarmatot”. Természetesen Isten gyorsan megszabadulhatna a Sátántól, és megfoszthatná őt trónjától ilyen módon, de minden, amit Isten teremtett, - angyalok, emberek és a minket körülvevő világ - szétesne a hatalom ilyen erőteljes gyakorlásának következtében. A másik lehetőség az, hogy az élet és a rend fenntartása érdekében megengedi, hogy ezek a szervezetek fennmaradjanak a gyarmaton, mialatt folynak a tárgyalások, intézkedések lépnek életbe és létrejön egy ellenállási mozgalom. Ez az alternatív megoldás megkívánja azt, hogy Isten megengedje a Sátánnak és más szellemi hatalmasságoknak Istentől nyert hivataluk megtartását, bár alapvetően szembeszegülnek Isten célkitűzéseivel, míg Isten tartózkodik attól, hogy valamilyen pusztító megoldást alkalmazzon a rend helyreállítása érdekében. Ezért van az, hogy a Sátánt részben úgy látjuk, mint aki Isten céljait szolgálja az Ő ügynökeként (II. Sámuel 24:1; I. Krónika 21:1; Lukács 22:31.), másrészt úgy, mint aki ellenségként szembeszegül Vele (Jób 1. és 2; I. Péter 5:8.). Végül az ellenállási mozgalom kitermelhet egy kellő létszámú, képzett személyzetet arra, hogy átvegye a hatalmat és a gyarmat kormányzását a Sátántól és angyalaitól, úgy, hogy a lehető legkevesebb zavart okozzanak a mennyei hatalmi szervezeteknek. Mivel Krisztus ezeknek a hatalmaknak a segítségével tartja össze az univerzumot, ez az eljárás végül is azt fogja teljességre juttatni, amit Isten eredetileg tervezett a teremtett világ számára. Ahelyett, hogy teljesen elvetette volna az univerzumot, és

elfelejtkezett volna róla lázadása miatt és újrakezdte volna, Isten még mindig eredeti célkitűzését követi. Az Édenkert I. Mózes 2-ben leírt idillje a Jelenések könyve 21-22. részének édeni városává fog kifejlődni.

A Zsidók 2:5. felfedi számunkra azt a tényt, hogy az eljövendő világ nem angyalok, hanem megváltott férfiak és nők uralma alatt áll majd, akik Krisztussal együtt uralkodnak. Most kapjuk a kiképzést az uralkodásra (II. Timóteus 2:12; I. Korintus 6:2-3; Róma 8:17.). A hatalmi struktúrák egy teljesen új személyezettel lesznek ellátva. Mielőtt Isten központi hatalma véglegesen legyőzi a Sátán lázadó gyarmati uralmát, azok, akik hit által fiai Ábrahámnak, áldást hoznak a föld minden családjára. Ehhez területek megszerzésére és előrenyomulásra van szükség szerte a földön. Az egyháznak hirdetnie kell az Evangéliumot az egész világon „*bizonyságul minden népnek; és akkor jó el a vég*” (Máté 24:14.). Mindaddig, amíg a Sátánnal szembeni ellenállásnak egy ilyen hálózata nem épül ki az egész földön, addig ennek hiánya feltartóztatja a mi Urunk második eljövételét és útjában áll hatalma kiteljesedésének. (Vesd össze: II. Péter 3:12.). Már most Jézusé minden hatalom mennyen és földön (Máté 28:18-20.), de ez a hatalom nem fejeződik ki teljes mértékben a földön. Az Ő királyságát a földön az egyház képviseli, de szétáradását akadályozzák gonosz szellemi erők, valamint a mi hitetlenségünk. Ennek az akadályozásnak az egyik formája Isten területeinek a társadalom szervezett szellemi erői által történő megszállása. Ezek a területi szellemek földeket foglalnak el Istentől, attól, akinek létüket és területüket köszönhetik. Ennek a könyvnek sok írója utal az V. Mózes 32:8-ra, a 82. Zsoltárra és Dániel könyvének 7-től 12-ig terjedő részeire, ahol nemzeteket vagy városállamokat szemlélhetünk a fölöttük uralkodó szellemi erők nézőpontjából. Hadd adjak újból hangot annak a véleményemnek, hogy még van mit tanulnunk a biblikus felfogásról ezekben a dolgokban.

Sodoma vagy Babilon belső összetartását például olyan erők befolyásolták, amelyek egymáshoz kötötték az embereket. Hasonló módon az ellenállási mozgalomnak, az egyháznak az összetartása a Szent Szellem egysége. A Szent Szellem cselekedhet területileg is, mint Pünkösdkor, amikor Jeruzsálem egyik körzetében jött el és nem Betlehemben vagy Názáretben. Isten Szelleme természetesen mindenütt jelenvaló, de még mindig - pünkösdi módon - körzetekben, egyes helyeken nyilvánul meg. Azt mondják, hogy Isten szeretete érezhető volt az Azusa utcai misszió négyszáz méteres körzetében az Egyesült Államokban 1906-ban, amikor a Szent Szellem működött. 1904-ben, a wales-i ébredés idején egy Észak-Wales-i városban egy kislány ezt mondta: „Most minden nap vasárnap van, mert Jézus a mi városunkba költözött.”.

Az egyház célja az, hogy a Szent Szellem területi megnyilvánulásának az eszköze legyen. Ez a megnyilvánulás az Isten országa, amint azt a Máté 12:28-ban láthatjuk, ahol Jézus felszabadítja a testében lakozó Szent Szellemet közvetlen környezetének eseményeiben, körülményeiben és ezt mondja: „*Ha pedig én Istennek Szelleme által űzöm ki az ördögöket, akkor kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa*”. Isten országa „*igazság, békesség és Szent Szellem által való öröm*” (Róma 14:17.), és természetesen az, hogy az Ő akarata megtörténik „*mint a mennyben, úgy a földön is.*” (Máté 6:10.). Amíg az egyház, Krisztus új teste, arra törekszik, hogy elhozza az Országot, elkerülhetetlenül összeütközésbe kerülünk szellemek, angyalok, istenek, fejedelemségek, hatalmasságok és trónusok szembeszegülő országával. Ezek a Sátán szolgálatában állnak kijelölt területükön, hogy megkötözzék, megvakítsák az ott lakó embereket, és csapásokat mérjenek rájuk.

Az Ószövetségben Isten népe elnyerte Kánaán földje örökségének ígértét. Még akkor is, amikor már az egész földet elfoglalták, megmaradtak a kánaánita ellenállás gócpontjai, és időről-időre ezek eluralkodtak vagy fellázadtak, és újból elfoglalták a legyőzött városokat. Más alkalmakkor külső ellenség foglalta el a földet és annak forrásait Izraelből. Ez általában akkor történt, amikor a Baálokat és Astarótokat imádták, amelyek ahhoz a földhöz kötődtek, pl. Bírák 6:6-10; 6:25-26; 6:31-32. Különösen Józsué és a Bírák könyve foglalkozik a hanyatlások és megújulások történetével Isten népének sorsában; hol elvesztették, hol újra megszerezték a földet. Végül Dávid uralma legyőzött minden ellenállást, és elkövetkezett Salamon uralkodása, a békesség időszaka. Azokban a napokban az örökségnek két felfogása létezett: (1.) *maga Isten* - amint a lévíták ezt kihangsúlyozták azáltal, hogy nem birtokoltak földi örökséget (IV. Mózes 18.20.), (2.) *maga Kánaán földje*, az ott lakó ellenségekkel, amelyeket el kellett pusztítani és le kellett igázni. Az örökség ma is kettős: (1.) *Isten* (Krisztusban - Akinek a testét örököljük, és részesedünk benne, amint naponta táplálkozunk belőle) (Lukács 18:18; 23:19; Efézus 1:11, 14. és 18.); (2.) *a világ területe* (Máté 5:5.) „*a szelídek örökségül bírják a földet*” - „*és az Isten országának ez az Evangéliuma hirdettetik majd az egész világon*” (Máté 24:14.) - „*e világnak országai a mi Urunkéi és az Ő Krisztusáéi lettek*” (Jelenések 11:15.). A Sátán és szellemi hatalmasságai megpróbálják majd mindkét örökséget elvitatni. Mindkettőt meg kell majd ragadnunk, miközben megtartjuk közöttük az egyensúlyt, vagyis a megfelelő arányt (lásd Peter Wagner tanulmányát és a megértést segítő grafikonját a 28. oldalon). Az örökség egyrészről a mi belső örökségünk, amely által egyre mélyebbre és mélyebbre jutunk Istenben és azokban a lehetőségekben, amelyek Krisztusban vannak, másrészről külső örökségünk - ami a világ -, amelyet magunknak követelünk az evangélizálás minden formája: szavak, cselekedetek és csodák által. Az örökségnek ezt a két részét párhuzamosan kell keresnünk, és tennünk kell ezt az ellenség minden ellenállása ellenére.

Ha végül beteljesítjük a Nagy Megbízatást, akkor az egyház végül elkerülhetetlenül eljut mind „*a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére*”, mind pedig „*az Isten Fiának megismerésére*” (Efézus 4:13.). Pál korának gyülekezete nyilvánvalóan nem volt még ezen a ponton, de efelé haladt. Teljes szívemből hiszem, hogy a területi szellemek újbóli felfedezése, vagy talán az, hogy újból hangsúlyt helyezünk rájuk, része Isten vágyának és tervének, hogy népét eljuttassa Isten Fiának a teljes megismerésére, hogy felnövekedhessünk a teljességre, földrajzilag és területileg, valamint hatalmi és belső, szívünket érintő szempontból, és hogy ez képessé tesz minket arra, hogy beteljesítsük az egyház egész világra érvényes küldetését.

Különös jelentőséggel bír, hogy a nemzetek angyali isteneit, amelyeket a 82. Zsoltár említ, nem csak Isten szólítja meg, hanem a prófétáló zsoltáríró is, aki először azt mondja nekik, hogy vessék alá magukat Isten útjának, és csak ezután következik ez az imádság: „*Kelj fel, ó Isten, ítélj meg a földet, mert néked jutnak örökségül minden népek*”. Azokat a népeket, amelyeknek egy napon a Máté 24:32. szerint ítélet elé kell állniuk, angyali fejedelemségeik megszólításával közelíti meg.

Városon belüli evangélizálásaink során sokszor tudatában vagyunk annak, hogy megérintettünk, megzavartunk, megtámadtunk és néhány alkalommal megfutamtottunk olyan szellemi erőket, amelyeknek része volt a társadalom különböző területeinek és részeinek összetartásában. Annak is tudatában vagyunk, hogy időnként megérintjük a város, sőt a nemzet szellemét. Ezek azok a hatalmasságok, amelyeket el kell üznünk, és le kell győznünk, ha látni akarjuk a foglyok szabadulását, és különösen akkor, ha nagy ébredéseket akarunk látni. Valóban úgy tűnik, hogy akkor történnek ébredések, amikor ezeket az erőket ártal-

matlanná tesszük (Dániel 7:12.), sőt ha arra kényszerítjük őket, hogy szolgálják az Evangéliumot ahelyett, hogy akadályoznák. Egy olyan helyen, ahol még soha nem hirdették az Igét, az Evangélium gyakran védtelen ponton találja el a hatalmi struktúrákat, és azt látjuk, hogy a társadalom drámai módon Jézus felé fordul. Azonban Európában, (és néhány más helyen is) egy „kereszténység utáni” társadalom problémájával találkozunk. Ez történik ott, ahol az egyház a múltban meghódította a társadalmat és legyőzte, vagy kiűzte a szellemi erőket, de nem őrizte meg a területet hit, imádság és szent élet által. Az ellenség fokozatosan újból összeszedte az erejét, és megint elfoglalta a földet, ahogyan az az Ószövetségben történt, amikor a jebuzeusok újra elfoglalták Jeruzsálemet. Maga Jézus tanította azt, hogy amikor egy gonosz szellemet kiűznek egy házból, az vissza fog térni, ha a ház üresen marad, és amikor visszatér, akkor hét, még gonoszabb szellemet fog magával hozni. Kétségtelenül ez a helyzet ma Európában, ahol Isten országa sokkal nehezebben fejlődik, mint sok, teljesen pogány nemzet között.

Amint már láttuk, nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy amikor Isten megszólítja a szellemeket a 82. Zsoltárban, prófétaként használja a zsoltáríró, hogy szólítsa meg őket. (Hasonló módon a Jelenések könyvének 2. és 3. fejezetében János azt az utasítást kapja, hogy prófétáljon a gyülekezetek angyalainak.) Ha igaz az, hogy *„semmit sem cselekszik az én Uram, az Úr, míg meg nem jelenti titkát az Ő szolgáinak, a prófétáknak”* (Ámos 3:7.), akkor a prófétáló egyház egyik legfontosabb feladata az, hogy figyeljen Istenre, és prófétáljon a hatalmasságoknak, valamint az embereknek, amikor arra törekszünk, hogy elfoglaljunk, vagy újra meghódítsunk egy területet Isten számára.

Továbbá, azon a két igehelyen, ahol az Evangéliumok az „egyház” szót említik, leírják a gyülekezetnek azt a funkcióját is, hogy kötözhet és oldozhat - zárhat vagy nyithat - Isten országának kulcsaival (Máté 16:18-19; 18:17-20.). Milyen egyház az - kérdezhetjük -, amelyik soha nem foglalkozik elhívásának elsődleges feladatával: nem tanítja tagjait arra, hogy már most uralkodjanak Krisztusban - hogy a jövőben majd Krisztussal is uralkodhassanak? (Vesd össze: Máté 12:28-30; Lukács 13:16.)

Isten egy látomást adott nekem a vonóháló hasonlatáról, amely a Máté 13:47-50-ben van leírva: *„Szingén hasonlatos a mennyeknek országa a tengerbe vetett gyalomhoz, amely mindenféle fajtát összefogott. Melyet, minekutána megtelt, a partra vontak a halászok, és leülvén, a jókat edényekbe gyűjtötték, a hitványakat pedig kihányták. Így lesz a világ végén is: Eljőnek majd az angyalok, és kiválasztják a gonoszokat az igazak közül. És a tüzes kemencébe vetik őket; ott leszen sírás és fogcsikorgatás.”* Összefogott mindent, jót és rosszat, és csak azután vonják be, és vetik ki a gonoszt. Jézus akkor fogja bevonni az Ő országának Hálóját, amikor az már betakarja az egész világot, csapdába ejtve mindent, jót és gonoszt. Amikor a gonoszt eltávolítják, eljön és láthatóvá lesz Isten országának teljessége (Jelenések 11:15.). Addig, amíg az a nap el nem érkezik, az a feladatunk, hogy behálózzuk a világot. Minden helyi gyülekezet olyan, mint egy csomó a hálóban, amelyből Isten kiterjeszti, kibocsátja és gyakorolja az Ő országának hatalmát a Szent Szellem által, az adott gyülekezet közvetlen környezetében, amíg az össze nem kapcsolódik a következő csomóval (gyülekezettel), és így tovább, az egész földön. Nagyon erősen nyilvánvaló lesz a gonosz jelenléte is, de foglyul ejtve, amit már csak ítéletre kell vonni.

Nem csoda, hogy a területi szellemek minden képességüket latba vetik az ellenállás érdekében, s az is érthető, hogy Isten ma leleplezi előttünk tevékenységüket. Mindkét jelenség férfiakat és nőket készítet arra, hogy tanuljanak meg uralkodni, mert ők kiáltják világgá a

sötétség országának végső pusztulását, ők fejezik be véglegesen a világ evangélizálását, és ők kiáltják utoljára a mi Urunk visszajövele előtt: Maranatha! A vég, vagy sokkal inkább a kezdet, közeledik. Akkor mi örökösök leszünk, *„örökösei Istennek, örököstársai pedig Krisztusnak, ha ugyan vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt is dicsőüljünk meg”* (Róma 8:17.9.). Micsoda jövő!

Az az imádságom minden szellem Atyjához, Aki Krisztus és az Isten hét szelleme által feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak, hogy ez a könyv, amint olvasod, buzdítson téged arra - amint ez velem is történt -, hogy lépj előre Istenben és az Ő dolgaiban, hogy beteljesíthessük az egyház küldetését.

Roger T. Forster

1991. Január

Bevezetés

C. Peter Wagner

A tudósok, pásztorok, misszionáriusok, evangélisták és laikus keresztények közötti növekvő érdeklődés a stratégiai szintű szellemi hadviselés mélyrehatóbb kutatásáért és tanításáért kiált. Sokan, köztük jómagam, elkezdünk erőfeszítéseket tenni ennek a szükségletnek a kielégítése érdekében.

Nem sokkal azután, hogy elkezdtem összeállítani egy kézikönyvtárat a területi szellemek, valamint a gonosz fejedelemségek és hatalmasságok elleni közbenjáró imádság témájában, úgy tűnt, hogy fontos információszilánkokat fedezek fel, amelyeket sok keresztény vezetőnek, akinek a legnagyobb szüksége van rájuk, égetően fontos lenne megismernie, de legalább tudnia róluk. Innen származik egy ilyen könyv összeállításának az ötlete.

Az anyag egy része nyomtatott forrásból származik, folyóiratokból, amelyeket talán már régen kidobtak, és különböző, már megjelent könyvekből - nagyon ajánlom őket a további információkra vágyó olvasóknak. Csak az általam írt első fejezet, a „Szellemi hadviselés” és a Vernon J. Sterk tollából származó 16. fejezet („Területi szellemek és evangélizálás ellenséges környezetben”) az, ami eredeti, publikálatlan anyag.

Most, hogy ez az anyag első alkalommal összeállt, olyan könyvet alkot, amely hitem szerint egyedülálló a keresztény irodalomban. Nem sajnáltam a fáradságot, hogy megvizsgáljam a Fuller Teológiai Szeminárium McAlister Könyvtárának katalógusában szereplő száz könyvet (véletlenül pontosan kerek szám), amely az „angyalok” vagy a „démonológia” címszó alatt szerepel. A száz könyvből mindössze öt említette a területiség kérdését. Ebből az ötből csak három tartalmazott hasznosnak tekinthető információt, de ezekből egy sem volt elég értékes ahhoz, hogy ebbe a könyvbe felvegyük. A szellemi területiség kérdése nem vált kiemelt kérdéssé a teológusok és bibliatudósok számára az elmúlt években - legalábbis 95 százalékuk számára nem.

Számíthatsz rá, hogy sok különféle háttérű írótól származó anyagot fogsz olvasni, akik különböző stílusban fogalmaznak. Vannak köztük újságírók, pásztorok, professzorok, misszionáriusok, bibliatudósok, antropológusok és utazó prédikátorok. Bár az anyag legnagyobb része az Egyesült Államokban jelent meg korábban, a szerzők között, az amerikaiak mellett, szerepel egy argentin, egy koreai, egy zimbabwei, egy német, egy új-zélandi és két brit.

Ez a változatosság sokféleképpen tükröződik vissza. Az egyik ilyen dolog az, hogy nem minden szerző ért egyet egymással a részletkérdésekben, bár valamennyien megegyeznek abban, hogy a világ evangélizálásáért vívott elsődleges harcunk szellemi, és ez a harc jelent a magasrangú fejedelemségek és hatalmasságok elleni szellemi hadviselést is. Néhányan evangélizálási, mások karizmatikus szempontból közelítik meg a kérdést. Vannak köztük luteránusok, baptisták, kongregacionalisták, pünkösdiek, presbiteriánusok, anglikánok, reformátusok és mennoniták, csak hogy néhányat említsek. A cikkek természetesen különböznek egymástól az írásjelek és a nagybetűk használatában, az utalásokban és a helyesírásban. Sajnálom, hogy néhány írás már elkészült, mielőtt közlünk sokan arra a meggyőződésre jutottak volna, hogy

a tárgyak nemét is kifejező régies nyelvezetet kellene használnunk, de én ezt nem tartottam szükségesnek.

Azért imádkozom, hogy Isten használja ezt a könyvet arra, hogy tájékoztasson, készítsen cselekvésre és tegyen alkalmassá nagyon-nagyon sok odaszánt keresztényt, akik készen állnak elfogadni Isten elhívását és beállni az Ő általa létrehozott hatalmas szellemi hadseregbe, hogy szerte a világon, városokban és nemzetekben jöjjön el Isten Országa és legyen meg az Ő akarata a földön, amint a mennyben is.

I. Rész

AZ ALAPKÉRDÉSEK:

Alapelvek és problémák

1. fejezet

Szellemi hadviselés

C. Peter Wagner

Amint elkezdjük taposni az 1990-es éveket, sok más keresztény vezetővel együtt érzem, hogy a Szent Szellem ezt mondja: „Készülj fel a harcra!”. Ez az évtized az utóbbi idők legintenzívebb szellemi harcának tűnik. Tanúi lehetünk Isten és az Ő országa néhány legnagyobb győzelmének, de a legsúlyosabb kudarcainak is. A végkifejlet azonban nem lehet kétséges. A Sátán ereje véglegesen megtört a kereszten, és az ellenség nagyon is jól tudja, hogy közel a vég, és hogy egy végső állóháborút folytat, amely Armageddonnál fog befejeződni.

Mindez nem légüres térben történik. Az elmúlt évtizedekben Isten lépésről-lépésre vezette el népét ennek az évtizednek a kihívásaihoz, és megszabta a menetrendet. A folyamatokat elemezve hiszem, hogy 1950-ben Isten érlelni kezdte az egész kereszténység legnagyobb szellemi aratását, és az egyik legfontosabb feladatunkká tette az evangélizálást otthonunkban és a világban. 1960-ban Isten beszélni kezdett hozzánk a szegények, az elnyomottak, az otthontalanok és a nincstelenek iránti részvétről. Hívásunk lett a szociális felelősségvállalás. 1970-ben vetettük el az első magvait annak, ami most fejlődik az emberemlékezet óta legnagyobb imamozgalommá. 1980-ban elkezdődött a prófétai szolgálat jelenkori megújulása és, bár ez széles körben még nem elismert tény, a prófétaság ajándéka és a prófétai hivatal kezd újra feléledni. Most, 1990-ben, a szellemi hadviselés kerül az előtérbe.

Ha még jobban visszamegyünk a történelmi összefüggésekben, az 1800-as évek végének szentség-mozgalma és az 1900-as évek elejének pünkösdi mozgalma lefektette az alapjait egyrészt a személyes megigazulásnak, másrészt pedig a természetfeletti jelekkel és csodákkal történő szolgálatnak. Mindkét dolog fontos szerepet játszott az egyház felkészítésében az 1900-as évekre. Hiszem, hogy a következő években egyre nagyobb hangsúly kerül mind a szentségre, mind a szellemi erővel megáldott szolgálatra.

A „hadviselés” szó a legjobb kifejezés?

Bárcsak ne kellene a szolgálatnak erre a mozzanatára úgy gondolnunk, mint „hadviselésre”! Végül is, a keresztények nem háborúpártiak. Jézust úgy ismerjük, mint a Békesség Fejedelmét.

Ha nekem kellene analógiát találnom az ellenséggel folytatott küzdelmünkre, akkor azt mondanám, olyan, mint egy labdarúgó mérkőzés.

Nagyon sok találó párhuzamra tudnék gondolni a futball és a mi Sátánnal való szembenállásunk között. Ez sokkal kellemesebb lenne, mint katonai fogalmakról beszélni.

De én ezt nem tehetem meg. Maga a Biblia nevezi az ellenséggel folytatott harcunkat hadviselésnek. És hiszem, hogy ennek az oka nagyon világos. Élet-halál küzdelemben állunk. A labdarúgó mérkőzések nagyon hevesen zajlanak le, de csak nagyon kevesen tudnak vissza-

emlékezni arra, hogy két évvel korábban ki volt a bajnok. Nincs sok jelentősége. A mi szellemi küzdelmünknek, a labdarúgással ellentétben, örökkévaló következményei vannak. Emberek milliói számára a menny és a pokol közötti különbséget jelenthetik. A hadviselés nem játék. Van valami véglegesség a háborúban, ami megkülönbözteti minden más emberi tevékenységtől.

Isten országa megpróbáltatást is jelent

Pál apostol ezt mondja: „Sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk” (Csel. 14:22.). Néhány alkalommal részletezi is, milyen jellegű megpróbáltatásokra kell számítanunk. Elmondja, hogy jönnek majd veszélyekkel teli idők; az emberek saját magukat és a pénzt fogják szeretni, káromkodók lesznek, szüleik iránt engedetlenek, szeretetlenek, meg nem bocsátók és kegyetlenek lesznek, és meg fogják vetni a jót (lásd II. Tim. 3:1-5.). Beszél saját elszenvedett üldöztetéseiről, és ezt mondja: „De mindazok is, akik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak” (II. Tim. 3:10-12.). Az a vágya, hogy „Méltóknak ítéltessetek az Isten országára, amelyért szenvedtek is” (II. Tessz. 1:5.). Őt magát egyik városból a másikba kergették, és az egyikben meg is kövezték.

Az Ige néhány alkalommal úgy utal a Sátánra, mint ennek a kornak az istenére, vagy mint a levegőbeli erők fejedelmére. Elbitorolta Isten fennhatóságát, és felállította királyságát itt a földön. Ereje félelmetes. Luther lényegretörően így fogalmaz: „Nincs ilyen több a földön.”

Amikor Jézus eljött, Isten országa betört a Sátán királyságába. Jézus nem egyszerűen meggyalázta a Sánt, hanem halálával és feltámadásával megtörte az erejét. A Sátán nem tűri szó nélkül ezt a támadást. Ezért robbant ki az erőszak mind a mennyei magasságokban, mind itt a földön. Ezért mondta Jézus: „Erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakoskodók ragadják el azt” (Máté 11:12.). Ezért mondja Pál: „Sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk.”

Amint belépünk Isten országába, két magatartásforma közül választhatunk. Visszahúzódhatunk, és védhetjük magunkat egy védekező helyzetben, vagy pedig agresszív módon előre haladhatunk a támadásban. Azok, akik a védekezést választják, megpróbálják elkerülni a szellemi harcot. Sok embert ismerek, akik felháborodnak, amikor mások egyáltalán szóba hozzák. Egyetértek azzal, amit John Dawson mond *Városaink elfoglalása Isten számára* című könyvében (A „Creation House” kiadványa): „Ki kell emelkednünk egy önközpontú szellemiségből - abból a mentalitásból, ami azt mondja, hogy inkább áldozatok vagyunk, mint harcosok.” (21. oldal.)

Jézus megváltoztatta a képet

Említettem, hogy Jézus azért jött, hogy betörjön a Sátán királyságába. Amikor ezt megtette, az Ószövetség hosszú időszaka véglegesen elmúlt. Jézus egy új szövetséget hozott.

Pontosan mikor történt ez a változás? Teológiailag a Kereszten. Pál kifejti ennek néhány részletét a kolossébeliekhez írt levélben, amikor azt mondja, hogy az Atya „megszabadított minket a sötétség hatalmából és általvitt az Ő szerelmes Fiának országába” (Kol. 1:13.). Majd továbbmegy, és azt mondja, hogy meg vagyunk váltva az Ő vére által (lásd Kol.1:14.). Az a vér, amelyet Jézus kiontott a kereszten, legyőzte az ellenséget, vagy ahogyan Pál később mondja: „Lefegyverezte a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, őket bátran mutogatta,

diadalt vévén rajtuk abban” (Kol. 2:15.). Kijelenti, hogy Jézus „feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak” (Kol. 2:10.).

A Sátán veresége *jogilag* a Kereszten valósult meg. A valódi összeütközés azonban már korábban történt, ami figyelmeztette a Sátánt, hogy le van győzve. Jézus azt mondta, hogy Keresztelő János nagy ember volt, „de aki legkisebb a mennyeknek országában, nagyobb nálánál. A Keresztelő János idejétől fogva pedig mind mostanig erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakoskodók ragadják el azt” (Máté. 11:11-12.). Hogyan tudta ezt Jézus kijelenteni, mielőtt a keresztre ment volna? Azért tehette ezt, mert szemtől szembe találkozott a Sátánnal a pusztában. Jézus megkísértése hatalmas erők küzdelme volt, amit a Sátán végül elveszített.

Figyeld meg, hogy Jézus magatartása kezdettől fogva támadó volt. Az első dolog, ami bemerítkezése után történt, az volt, hogy „viteték a Szellemtől a pusztába, hogy megkísértessék az ördögtől” (Máté 4:1.). A szellemi háborúnak ez az epizódja Isten kezdeményezéséből történt. Jézus természetesen győzött. És mi is győztesek lehetünk, ha egyek vagyunk Vele és átáramlik rajtunk az Ő ereje.

A szellemi hadviselés négy alapvető tulajdonsága

A szellemi háború nem szórakozás vagy játék. Nem hasonlítható Minden Szentek Napjának előestéjéhez, amikor ördögöknek öltözött gyermekek szaladgálnak, vagy egy kísértet-históriához, amit a tévében vetítenek. Lehet, hogy mindez része a valóságnak, de nem több, mint egy álarcosbál. A Sátán és az uralma alatt lévő démonok elvetemült, gonosz szívű és rosszindulatú, valóságos lények. Hatalmasabbak az embernél, de egyikük sem Isten vagy hasonló Istenhez. Nem a dualizmusnak egy új formájáról beszélünk. A valóság az, hogy ők is Isten teremtményei akár csak mi. Bár hatalmuk korlátozott, és bár Isten hatalmat adott nekünk fölöttük, a túlzott önbizalom az egyik fő veszélye a szellemi háborúnak. Sok keresztény teljes vereséget szenved szellemileg, érzelmileg és testileg, mert nem bölcs abban, ahogyan ezt a kérdést megközelíti.

A szellemi hadviselés bölcs megközelítéséhez négy összetevőt kell alaposan megismernünk: 1) Hadviselésünk fegyvereit, 2) Szellemi hatalmunkat, 3) Az ellenséggel vívott harcunkat, 4) Haditervünket. Nézzük meg ezeket egyenként!

1. Hadviselésünk fegyverei

Saját tapasztalataim alapján egy átlagos keresztény számára az egyik legnehezebb lecke azt megtanulni, hogy szellemi hadviselésünk fegyverei szellemi fegyverek. Ez egyszerűnek hangzik, és elméletben az is. De nagyon bonyolult a gyakorlatban, mert még mi, a Biblia szellemében járó keresztények is túlságosan a testben éljük az életünket.

A Biblia egyértelmű. „Mert noha testben élünk, de nem test szerint vitézkedünk. Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erősek az Istennek, erősségek lerontására” (II. Kor. 10:3-4.). Annyira hozzászoktunk ahhoz, hogy szociális és gazdasági problémákat politikai úton, jogi problémákat a bíróságokon, személyes nézeteltéréseinket vitatkozással, nemzetközi kapcsolatokat pedig háborúval próbáljunk megoldani, hogy amikor azt halljuk, hogy Isten szellemi fegyverei magasabbrendűek és hatásosabbak, azt még sok újjászületett keresztény is egyszerűen pusztá óhajnak tekinti. Ennek a hozzáállásnak meg kell változnia.

Mik tehát a mi hadviselésünk fegyverei?

A szellemi hadviselés központi, alapvető tevékenysége az imádság. Bizonyos értelemben az imádság a háború egyik fegyvere, másrészt pedig ez az a közeg, amelyben az összes többi fegyvert is kiaknázzuk. A szellemi harcról szóló alapvető rész az Efézus 6., amelyben az Ige ezt mondja nekünk: „Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság szellemei ellen, amelyek a magasságban vannak” (Efézus 6:12.). Az Ige arra utasít minket, hogy vegyük fel Isten teljes fegyverzetét „minden imádsággal és könyörgéssel imádkozván minden időben a Szellem által” (Efézeus 6:18.). Imádság nélkül tehetetlenek vagyunk az ellenséggel folytatott küzdelemben.

Míg az imádság a szellemi hadviselés legalapvetőbb *tevékenysége*, a legalapvetőbb *magatartás* a csatában résztvevők számára a hit és az engedelmisség. Egyszer, amikor Jézus még a földön volt, tanítványai megpróbálták kiűzni egy démont egy epilepsziás fiúból, de nem sikerült. Miután Jézus közbelépett, kiűzte a démont, és meggyógyította a fiút, a tanítványok megkérdezték Tőle, hogy ezt ők miért nem tudták megtenni. Jézus így felelt: „A ti hitetlenségetek miatt” (Máté 17:20.). A tanítványoknak nem volt elegendő hitük, hogy sikerrel járjanak a szellemi háborúnak ebben a mozzanatában.

Jézus bátorítani próbálta őket, és elmondta nekik, hogy amint hitük megnövekszik, hegyeket mozdítanak majd el a helyükről, és „semmi nem lesz lehetetlen” nekik (Máté 17:20.).

Mit tesz a hit? Az egyik dolog: hit által megalapozzuk kapcsolatunkat Istennel. A kegyelem mentett meg minket hit által (Ef. 2:8.). Utána, amikor már kapcsolatban vagyunk Istennel, továbblépünk, és elmélyítjük kapcsolatunkat az Atyával, hit által. Ezért sorolja fel az Efézus 6. Isten teljes fegyverzetének részeként a hit pajzsát (Ef. 6:16.).

A hitet nem érthetjük meg az Isten iránti engedelmisség nélkül. Honnan tudhatjuk, hogy valóban megvan az a fajta hitünk, amely bevon minket az Istennel való közösségbe? „És arról tudjuk meg, hogy megismertük Őt, ha az Ő parancsolatait megtartjuk. Aki ezt mondja: Ismerem Őt, és az Ő parancsolatait nem tartja meg, hazug az, és nincs meg abban az igazság” (I. János 2:3-4.). A hit cselekedetek nélkül halott.

A hit és az engedelmisség megfelelő összetételét egy szóban lehet összefoglalni: szentség. A szentség azt jelenti, hogy annyira telve vagyunk Istennel, hogy nincs bennünk hely semmi egyéb számára. Ezt azt jelenti, hogy már nem szeretjük a világot és a világnak olyan dolgait, mint a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kérdése. Aki szent, az a világ dolgai helyett Isten akaratát cselekszi. Mindez benne van az I. János 2-ben, amely mindezt szellemi hadviselésként foglalja össze. „Erősek vagytok, és az Isten Igéje megmarad bennetek, és meggyőztétek a gonoszt” (I. János 2:14.).

Ha hitben és engedelmisségben imádkozunk, akkor azok a különleges fegyverek, amelyeket Isten adott nekünk a szellemi háborúhoz, hatásosak lesznek az ellenség legyőzésében. Mik ezek a különleges fegyverek?

Jézus neve

Több bibliai utalás is rámutat Jézus nevének fontosságára. Márk idézi Jézust, amikor azt mondja, hogy démonokat fogunk kiűzni Jézus nevében (Márk 16:17.). János is Jézus szavait idézi: „Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt” (János 14:14.). Pál azt

mondja, hogy Isten azt a nevet adta Jézusnak, amely minden név fölött való (Filippi 2:9.), hogy csak néhány példát említsek.

Mi olyan fontos ebben a névben? Az a hatalom, amelyet ez a név hordoz. Egy idegen országba akkreditált amerikai nagykövet az Egyesült Államok elnökének nevében beszél. A rendőr ezekkel a szavakkal kopogtat az ajtón: „A törvény nevében kinyitni!” Egy nap csengett a telefonom, és egy hang ezt mondta: „Susan vagyok, Doris Wagnert keresem, Pat Robertson nevében.” Azonnal odahívtam a telefonhoz feleségemet, Dorist, akitől a telefonáló egyszerűen adományt kért valamihez. Ilyen esetekben le szoktam tenni a telefont de a név - Pat Robertson neve - megfogott. És Susan 100 dollárt kapott Doristól! A név tekintélyt hordoz.

Amikor Jézus arra szólít fel, hogy használjuk az Ő nevét, isteni tekintélyt ruház ránk. Ez félelmetes fegyver, de szükségünk van elővigyázatosságra. Az Ap. Csel. 19. része beszél nekünk Skéva hét fiáról, akik megpróbálták kiűzni egy démont Jézus nevében, de rá kellett jönniük: a szellem tudta, hogy szélhámosok és számon kérte rajtuk blöffjüket. A démonizált férfi megverte mind a hetet, lemeztelenítette, és kiűzte őket a házból. Csak az birtokolhatja Jézus hatalmát, akinek Ő valóban Ura. Az ítélet napján sokan fogják ezt mondani: „Uram, nem a Te nevedben profétáltunk-e?”, és Jézus így fog válaszolni: „Soha nem ismertelek titeket” (Máté 7:22-23.).

Jézus neve a szellemi hadviselés erőteljes fegyvere, óriási hatalommal bír, de csak akkor, ha az Ő akarata szerint használjuk.

Jézus vére

A Jelenések könyvének 12. része a szellemi hadviselés egyik legádázabb csatáját beszéli el. Mihály és angyalai harcolnak a sárkány és angyalai ellen. Mihály győz, a Bárány vére által (Jel. 12:11.).

Amikor Jézus kiontotta véré a kereszten, a Sátán ereje véglegesen megtört. A kereszten történt meg az, hogy Jézus „lefegyverezte a fejedelemségeket és hatalmasságokat” és „őket bátran mutogatta” (Kol. 2:14-15.). A Sátán semmit sem gyűlöl jobban annál, mint amikor Jézus vére emlékeztetik. A kereszt zavaró dolog a számára. Minden lélek, aki üdvözülni Jézus vére által, újabb akadály a Sátánnak. Elveszíti a talajt a lába alól Jézus vérével szemben.

Tanítok felnőtt testvéreket a „Százhuszak Közösségében” a kaliforniai Pasadenában a kongregacionalista egyház vasárnapi iskolájában. Ez az osztály a Harmadik Hullám képviselője, amelyben éveken keresztül megtapasztaltuk Isten természetfeletti erejét. Bár ezekben az években szolgáltunk a démonizáltak felé, nem tapasztaltunk az osztályban nyílt démoni megnyilvánulásokat mindaddig, amíg el nem kezdtem egy hat hónapos tanfolyamot a szellemi hadviselésről, ahol sok olyan fogalomról tanítottam, amelyek ebben a fejezetben megtalálhatók. Ez idő alatt két erőteljes megnyilvánulást éltünk át.

Az egyik esetben megkötöztem a démonokat, mielőtt elkezdhetek volna lármázni, és egy kis csoport gyűlt össze az asszony körül, hogy szolgáljanak felé. A csoport egyik tagja meglehetősen rutinszerűen hivatkozott Jézus vérének hatalmára. A vér egyszerű említése teljesen megváltoztatta a helyzetet, és a viszonylagos csendet sikoltozások és visítozások váltották fel: „A VÉRT NE! A VÉRT NE!” Bár a vére való hivatkozást és ennek alkalmazását nem szabad valamiféle varázsigének tekinteni, fel kell ezt ismernünk, mint a szellemi hadviselésnek egyik erőteljes fegyverét.

Megegyezés

Az Egyház történetének legnagyobb napja kétségtelenül Pünkösd napja volt. Azon a napon „mindnyájan egy akarattal együtt valának” (Csel. 2:1.). Ez az összhang az imádságban és a könyörgésben nyilvánult meg (Csel. 1:14.). A szellemi hadviselésnek kevés fegyvere hatásosabb az imádságban való egységnél.

Miben vagyunk egyek ilyenkor? Először is mindabban, amit Isten Igéje mond nekünk. Aztán egyetértünk azzal, amit az Atya cselekszik a Szent Szellem által. Még Jézus is azt mondta, hogy csak azt cselekszi, amiről látja, hogy az Atya is cselekszi (Lásd János 5:19.). Lehetséges az, hogy egyénileg tudjuk, mit cselekszik az Atya, de a világ és a test felé vonzó emberi hajlamaink miatt másokkal való összhangban sokkal nagyobb biztonságban lehetünk.

Jézus ezt így foglalja össze: „Ha ketten közületek egy akaratot lesznek a földön minden dolog felől, amit csak kérnek, megadja nékik az én mennyei Atyám” (Máté 18:19.). Ez az egyik oka annak, hogy a közös imádság annyira fontos a szellemi harcban. Amikor hívők sokasága gyűlik össze egy helyi gyülekezetben vagy ugyanannak a körzetnek sok gyülekezete imádkozik ugyanazért a dologért, az ellenséggel szembehelyezkedő erő drámai módon megnövekszik.

Böjt

Bár a böjtnek több formája is lehet, itt arról szeretnék beszélni, amikor önkéntesen tartózkodunk az ételektől egy bizonyos ideig. Ez ennek a fogalomnak a legáltalánosabb jelentése.

Nyilvánvaló, hogy a szellemi hadviselés bizonyos formái a győzelem előfeltételeként megkövetelik a böjtöt. Amikor Jézus megmagyarázta tanítványainak, hogy miért nem tudták kiűzni a démont az epilepsziás fiúból, ezt mondta: „Ez a fajta nem megy ki, hanemha imádság és böjtölés által” (Máté 17:21.).

Az apostolok böjtöltek, amikor hallani akarták Isten hangját. Amikor az antiókhiai próféták és tanítók böjtöltek, a Szent Szellem szólt, és azt mondta nekik, hogy küldjék ki Barnabást és Saul. Ezután újból böjtöltek, mielőtt rájuk tették volna a kezüket, és kiküldték volna őket (lásd Csel. 13:2-3.).

Minden idők legmagasabb szintű szellemi összecsapása Jézus megkísértetése volt a pusztában. Ennek részeként Jézus 40 napig böjtölt. Ez vajon legyengítette Őt? Testileg igen, de szellemileg megerősítette. Pál ezt mondja: „Amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős” (II. Kor. 12:10.).

Nagyon vigyáznunk kell, hogy a böjthöz való hozzáállásunk megfelelő legyen. A böjt kiváltság, amely közelebb visz minket Istenhez és érzékenyebbé tesz minket arra, hogy meghalljuk az Ő hangját. Nem a szellemi kiválóság jele, amely különbbé tesz minket másoknál. Nem Isten befolyásolását célzó módszer, amellyel rávehetjük Őt arra, hogy a mi akaratunk szerint cselekedjen. Jézus azt mondta, hogy ne kérkedjünk mások előtt a böjtünkkel, hanem tegyük azt csendesen az Atya előtt (lásd Máté 6:16-18.). Ez nem azt jelenti, hogy egyáltalán nem beszélhetünk róla, hanem azt, hogy nem büszkélkedhetünk vele.

A böjt megfelelő hozzáállással, isteni időzítéssel és vezetéssel az egyik leghasznosabb fegyverünk.

Dicséret

A dicséretet gyakran csak az öröm kifejeződésének tartjuk, ami valami jó dolgot követ. Hallunk egy győzelemről, és szinte reflexszerűen azt mondjuk: „Dicsőség az Úrnak!” Pedig a dicséret több ennél. Minden körülmények között Istent áldja. A zsoltáros ezt mondja: „Minden napon áldalak Téged és dicsérem neved örökkön-örökké” (Zsolt. 145:2.).

Pál és Silás világosan bemutatja nekünk, milyen erőteljes lehet a dicséret a szellemi harc fegyvereként. Pál Filippiben a jövőmondás egy magasrangú szellemét üzte ki egy jövőmondóból. A lány urai felháborodtak ezen, Pált és Silást megverették és börtönbe vették. Pálék a börtön mélyén találták magukat, lábuk kalodában. Nehéz lenne ennél lehangolóbb és csüggesztőbb helyzetet elképzelni.

Mit tett Pál és Silás? Dicsérték Istent! „Éjfél tájban pedig Pál és Silás imádkozván énekel dicsőíték az Istent” (Csel. 16:25.). Ennek következményképpen Isten földrengést támasztott, amely megrázta a földet, leoldozta láncokat és megnyitotta a börtön ajtóit. Üdvösséget nyert maga a börtönőr is, és egy erős gyülekezet jött létre. Pál és Silás győzött, de ennek az volt a titka, hogy dicsérték Istent, mielőtt még megélték volna a győzelmet.

Isten Igéje

Az Efézus 6. részletesen leírja Isten teljes fegyverzetét. A fegyverzet hat darabjából öt védekező fegyver, és csak egy támadó - a Szellem kardja, amely Isten Igéje (Ef. 6:17.).

Mi Isten Igéje?

Isten írott szavának, az Igének a használata a hadviselés erőteljes fegyvere, ahogyan ezt Jézus megkísértésében is láthatjuk. Az ördög mindhárom támadására válaszként Jézus ószövetségi Igéket idézett, és az ördög nem tudott nekik ellenállni.

De Istennek van egy kimondott szava is, a *rhema*, amit a későbbiekben részletesebben ki fogok fejteni. Itt egyszerűen arra akarok utalni, hogy ha meghalljuk Isten frissen kimondott szavát, az a Szellem kardjával vívott harc fontos része.

Ennek egyik ószövetségi példája a Jeremiás 32-ben található. Jeremiás így ír: „Szólt az Úr nekem, ezt mondván...” (Jer. 32:6.). Isten egy Hanameél nevű férfiről beszélt neki, aki el fog jönni hozzá és megkéri, hogy vegyen meg egy mezőt. Amikor ez megtörtént, Jeremiás ezt mondta: „Akkor észrevehem, hogy az Úr szava ez” (Jer. 32:8.).

A Szellem kardja az, hogy halljuk Isten hangját, ahogyan az Jeremiással történt. Ez Isten egy bizonyos időre és helyre vonatkozó akaratának ismerete. Ez Jézus követése, aki ezt mondta: „A Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát” (Ján. 5:19.).

Ezért szerepel az imádság ugyanabban a mondatban (bár némely bibliafordítás elválasztja az Efézus 6:18-at a 6:17-től utalásokkal), mint amelyik megemlíti a Szellem kardját. Kizárólag „minden imádsággal és könyörgéssel imádkozván minden időben a Szellem által” (Ef. 6:18.) lehetünk abban a helyzetben, hogy meghalljuk Isten szavát. Az igazi imádság kétirányú beszélgetés Istennel. Mi beszélünk Hozzá és Ő beszél hozzánk.

Isten akaratának hallása, elfogadása és az annak megfelelő cselekvés döntő fontosságú a szellemi hadviselésben. Ezzel áll összefüggésben a böjt, mert érzékenyebbé teszi szellemi

füleinket és a többi hívővel való egyeztetés védelmet nyújt nekünk, amikor nem hallunk úgy, ahogyan kellene. Ha tisztán felismerjük Isten szavát, az rendkívül erőteljes fegyver.

Hadviselésünk fegyverei szellemiek, nem testiek. Ahogyan Istenben növekszünk, egyre jobban megtanuljuk használni Jézus nevét, Jézus vérét, az egyetértést, a bűnt, a dicséretet és Isten Igéjét. Nem ezek az egyedüli fegyverek, amelyek a rendelkezésünkre állnak szellemi harcunkban, de rendkívül fontosak az ellenség távoltartásában.

2. Szellemi hatalmunk

Ha már ismerjük szellemi fegyvereinket és tudunk ezeknek használatáról, figyelmünket arra az isteni hatalomra kell összpontosítanunk, amely működésünk alapját képezi. Az egyik fegyver, Jézus neve, különös megvilágításba helyezi hatalmunk természetét. Jézus neve által vagyunk felhatalmazva arra, hogy kötözzünk és oldozzunk. Mit jelent ez?

Jézus Cézárea-Filippiben beszélt kötésről és oldásról, amit általában mérföldkönek tekintenek a tizenkét apostol kiképzésében. Az esemény a Máté 16-ban olvasható. Jézus három fontos dologra mutat rá:

1. **Eljött a Messiás.** Simon Péter valamennyiük nevében megvallja, hogy: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia” (Máté 16:16.). Tudják, hogy a világ már soha nem lehet olyan, mint amilyen addig volt. Az az ember, akire a zsidók évezredek óta vártak, ott volt közöttük.

2. **Megszületett az egyház.** A 12 apostol most már felkészült, hogy meghallja: „Ezen a kősziklán építem fel az én Egyházamat” (Máté 16:18.). Jézus szándéka az volt, hogy az egyház fejlődjön, és biztosította tanítványait, hogy „a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat” (Máté 16:18.).

3. **Elközelített a Királyság.** Jézus megígéri követőinek a mennyek országának kulcsait. Mik ezek? Ezt mondja: „És amit megkötösz a földön, a mennyekben is kötve lesz, és amit megoldasz a földön, a mennyekben is oldva lesz” (Máté 16:19.).

Kötés és oldás

Valamivel később Jézus megismétli a kötésről és oldásról szóló tanítását és hozzáteszi: „Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Máté 18:20.). Ez hatalom-átruházásnak tűnik, s ezt a hatalmat a ma hétköznapi keresztényeinek használniuk kell.

A „kötni” (görögül *deo*) szót rendszeresen alkalmazták egy állat megkötésének kifejezésére. Pl. egy házőrző kutya távol tartja az idegeneket gazdájának házatól, ha nincs megkötve. Hasonlóképpen, Jézus ezt mondja: „Avagy mi módon mehet be valaki a hatalmasnak házába, és rabolhatja el annak kincseit, hanemha *megkötözi* előbb a hatalmast?” (Máté 12:29.). A szellemi hadviselést illetően a megkötözés azt jelenti, hogy minden szinten korlátozzuk a gonosz erejét.

Az „oldani” (görögül *luo*) gyakran a szándál szíjának kioldását jelenti. Jézus Lázárral kapcsolatban ezt mondta: „Oldozzátok meg őt és hagyjátok menni!” Arról az asszonyról is, akit a Sátán 18 évre megkötözött, kijelenti: „*fel* kellett *oldoztatnia* ebből a kötelékből” (Lk. 13:16.).

Fontos felismernünk, hogy bár Jézus nevében hatalmunk van kötni és oldani, nem mi döntjük el, hogy mit kell megkötni és mit kell eloldozni. Jézus tanításának görög igeideje valójában ezt jelenti: amit megköti a földön, az a mennyben akkor *már* meg lesz kötözve. Amit pedig eloldoz a földön, az a mennyben akkor *már* el lesz oldozva. Ez arra utal, hogy összhangnak kell lennie a föld és a menny között. A dolgok normális sorrendje az, hogy először a menny, azután a föld. Ez újból arra a szükségre emlékeztet minket, hogy imádságunkban hallanunk kell Isten hangját, és tudnunk kell, mit tesz Ő, mielőtt belefognánk a szellemi harc bármilyen formájába.

Honnan tudjuk, mit tesz Isten a mennyben?

Bár nem lehet szélsőséges különbségeket megállapítani, mert átfedés van a fogalmak között, segítséget jelent néhány pünkösti teológus tanítása, hogy tegyünk különbséget Isten *logosz*-szava és *rhema*-szava között. A *logosz* Isten örökkévaló, írott szava, amelyet az Ige képvisel. Ennek révén tudjuk, például, hogy a bűn, pontosabban a kéjvágy, a büszkeség és a keserűség - csak hogy néhányat megnevezzünk - meg van kötözve a mennyben. A démonok is meg vannak kötözve. Nem kell tovább keresnünk, hogy megtudjuk, hatalmunk van arra, hogy megköttesszük a háborút, az elnyomás, a gyermekek bántalmazása, a fajgyűlölet vagy a pornográfia mögött lévő szellemi erőket, mert Isten írott szava megadja nekünk ezt az információt.

A *rhemát* pedig úgy tekintik, mint Isten közvetlenebb szavát, amit nem találunk meg a Biblia 66 könyvében, de soha nem mond ellent Isten írott szavának. A *rhemát* közvetlenül az Atyától kapjuk. Tegyük fel, hogy házat akarunk venni és így imádkozunk: „Istenem, ez az?” Vagy egy állást keresünk és ezt kérjük Istentől: „Uram, kérlek, mutasd meg nekem, akard-e, hogy elfogadjam ezt az állásajánlatot!” Imádkozunk, mert hisszük, hogy Isten válaszol. Amire általában (bár megkérdőjelezhetően) mint a „tudomány beszédére” szoktunk utalni, az is a *rhema* kategóriába tartozik.

Nemrég, például, egy asszony a százhuszak közösségének vasárnapi iskolájában kijelentette, hogy Isten *rhemával* szólt hozzá: valaki az osztályban súlyos vastagbél bántalmakban szenved és Isten azt akarja, hogy imádkozzunk ezért. Amikor senki sem reagált erre, meglepődött, mert úgy érezte, hogy nagyon világos kijelentést kapott a betegség néhány részletével együtt (pl. hogy mi látható a kóros elváltozásból). Amikor a hét folyamán tovább imádkozott ezzel kapcsolatban, más kijelentéseket is kapott Istentől: megkapta a beteg vezeték- és utónevét. Ez a testvér hiányzott arról az óráról, amikor a hölgy felszólalt, de amint a következő vasárnap eljött, semmi kétségünk nem maradt afelől, van-e jogunk megkötni a betegséget, mert tudtuk, hogy a mennyben már meg van kötözve. Imádkoztunk érte és meggyógyult. Ebben az esetben az utasításokat *rhema* által kaptuk, nem *logosz* által.

Honnan tudhatjuk, hogy egy *rhema* valóban érvényes-e? Honnan tudhatjuk, hogy amit hallunk, az nem egyszerűen a mi képzelődésünk, vagy, ami még ennél is rosszabb, valami olyasmi, amit a világ, a test vagy a gonosz gerjeszt?

Ezen a ponton előtérbe kerülnek a szellemi ajándékok, mint pl. a prófétálás, vagy a szellemek megkülönböztetésének ajándéka. Ezek rendkívül nagy segítséget jelenthetnek. Ugyanilyen segítséget jelent a tapasztalat, a keresztény érettség, a szentség és a személyes, bensőséges kapcsolat Istennel. Ezek hosszú távon biztosítékot nyújtanak az egyénnek, mint ennek a nőnek is, aki a vastagbél-betegségről szóló kijelentést kapta.

De még ennél is nagyobb bizonyosságot jelent, ha hagyjuk, hogy mások megítéljék a kijelentést. Hiszem, hogy Jézus ezért mondta közvetlenül a kötésről és oldásról szóló tanítása

után, hogy Ő ott lesz, ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az Ő nevében. „Ha ketten közületek egy akaratot lesznek a földön minden dolog felől, amit csak kérnek, megadja nékik az én mennyei Atyám” (Máté 18:19.). Az egyik dolog, amiben egy akaratot kell lennünk, annak felismerése, hogy mi van megkötözve a mennyben.

Az egyik legsúlyosabb válság akkor tört ki a vasárnapi iskolában, a százhuszak közösségében, amikor meghívtunk egy asszonyt, hogy tartsa meg az első órákat a mai idők prófeciáiról. Az ellenség nyilvánvalóan nem akarta, hogy ez megtörténjen, és annyira összezavart minket, hogy az osztály néhány vezetője úgy gondolta, ez nem lehet Isten akarata. Nekem nem volt *rhemám* ezzel kapcsolatban, tehát összehívtam a vezetőséget egy rendkívüli ülésre. Bár amikor elkezdtük a találkozót, nem voltunk egy véleményen, hamarosan együttesen felismertük, Isten azt akarja, hogy a terveink szerint folytassuk a dolgot. Én, személy szerint, olyan helyzetben voltam, hogy egyedül nem tudtam volna ezt eldönteni, de miután megegyeztünk abban, hogy Istentől kaptuk a kijelentést, megkötöztük az ellenséget és feloldoztuk annak a nőnek a szolgálatát, akit meghívtunk. Nem meglepő, hogy ez az esemény döntő fontosságúnak bizonyult mind a csoport egésze, mind számos egyén és család számára is.

Ez nem mindig működik!

Szinte valamennyien, akikkel az általam közölt fenti kettőhöz hasonló történet megesett, több másiktól is be tudunk számolni, amikor a kötés és oldás nem érte el a kívánt eredményt. Vajon miért?

Ennek sok oka lehet és nem állítom, hogy mindet ismerem. De nekem úgy tűnik, hogy a kudarnak lehetnek külső és belső okai egyaránt.

A külső ok nagyon egyszerű. A Sátán gátolja a folyamatot. Az Ige elmondja, hogy ő „mint ordító oroszlán szertejár, keresvén, kit elnyeljen” (I. Péter 5:8.). Nyilvánvaló, hogy nem mindenütt jelenvaló, tehát különböző rangú démonokon keresztül akadályoz meg minket abban, hogy pontosan felismerjük Isten akaratát. Minél magasabb rangú a gonosz szellem, annál nagyobb szellemi erőre van szükség a megkötözéséhez. Sajnos sokan, akik gyülekezetekben, összejöveteleken, vagy a televízióban így kiabálnak: „Megkötözlek téged, Sátán!”, olyan kevés szellemi erővel rendelkeznek, hogy nem sokkal többet érnek el a lármázásnál. Bár az Ige biztosít minket arról, hogy a Sátán végleges vereséget szenvedett, nagy kockázatot vállalunk, amikor alábecsüljük ravaszságát és erejét. Mindamelllett, ha azt tapasztaljuk, hogy nem vagyunk képesek kötözni és oldani, tanácsos ennek lehetséges okai után a szellemi világban nyomozni.

A belső ok valószínűleg az, hogy azok, akik megpróbálnak szellemi harcot folytatni, nem rendelik magukat teljesen alá Krisztus uralmának. Az Ő hatalma és ereje csak akkor árad át rajtunk, ha bensőséges kapcsolatot tartunk fenn Vele. Életünkben egyenes arányban áll egymással a szentség és a szellemi erő nagysága. Mindannyiunk számára az a legkényelmesebb, ha életünkben és szolgálatunkban a szellemi fegyverek helyett visszatérünk a testiek használatához. Ha így teszünk, kötésünknek és oldásunknak kevés eredménye lesz.

3. Harc az ellenséggel

Miután megismertük hadviselésünk fegyvereit és hatalmunkat azok használatára, készen állunk arra, hogy cselekedni kezdjünk, azaz szembeszegüljünk az ellenséggel.

Ahogy a szellemi harc az egész világon a keresztény vezetők legfontosabb feladatává válik, számíthatunk arra, hogy különböző kétségek merülnek majd fel. Rendkívül fontos az a vita, hogy mennyire kell közvetlenül harcolnunk az ellenséggel. Vannak, akik óvatosabban közelítik meg ezt a kérdést, míg mások sokkal vakmerőbbek. Azért mondom, hogy ez fontos, mert itt olyasmivel foglalkozunk, ami élet-halál kérdéssé válhat.

Az óvatosabb emberek gyakran vagy azért jutnak erre az álláspontra, mert saját maguk éltek át szörnyűségeket, vagy azért, mert hallottak ilyenekről. Az ellenség erejének alábecsülése alapvető hiba, és vannak, akik súlyos árat fizettek azért, hogy beleestek. Ismerek néhány amerikai pásztor, akik elfogadták a területi szellemek kihívását, és végül erkölcsi okok miatt fel kellett hagyniuk a szolgálattal. Egy japán pásztor mesélt gyülekezetének egyik tagjáról, aki elvitt hozzá egy családi bálványt, hogy semmisítse meg, de azt is elmondta, hogy figyelmeztették: ha a szobrot a pásztor megsemmisíti, akkor a családjából valaki meg fog halni. A pásztor ennek ellenére elégette a bálványt a templom udvarán és hat hónap múlva meghalt az egyik unokatestvérének a fia, és felesége is elveszítette első gyermekét. Ghanában egy presbiteriánus lelkész elrendelte, hogy vágjanak ki egy fát, amely sátáni szentéllé vált. Amikor az utolsó ágat levágták, a pásztor holtan rogyott össze.

Az ilyen történetek rémisztőek. Ki ne lenne óvatos, ha tudja, hogy nem csupán saját testi életét és jólétét teszi kockára, hanem szeretteiét is? Vannak, akik saját szerepüket hasonlónak látják Dániéléhez annak a nagy mennyei csatának a történetében, ami angyalok és Perzsia, valamint Görögország fejedelmei között zajlott le (Dániel 10.). Dániel nem harcolt közvetlenül az ellenséggel. Nyilvánvalóan még csak nem is tudott a csatáról. Otthonában tartózkodott és Istenhez imádkozott, mégis imádságai váltották ki ezt a kozmikus küzdelmet. Egy alkalommal még Mihály arkangyal sem merte vádolni az ördögöt, hanem az Urat kérte, hogy tegye ezt meg helyette (lásd Júdás 9.).

Helyénvaló tehát az óvatosság minden szellemi háborúban. De ezzel együtt úgy tűnik, hogy van egy bibliai felhatalmazásunk a vakmerőségre az ellenséggel folytatott küzdelemben. Vannak az ellenségnek olyan kihívásai, amikor, ha bölcssek vagyunk, inkább óvatosan viselkedünk. Más kihívások alkalmával támadóan kell fellépni. Ha úgy halljuk Isten hangját, ahogyan kell, akkor az Ő tanácsainak megfelelően tudunk cselekedni.

Visszatérve az Efézus 6-ra: az apostol az ellenséggel való hadakozást részleteiben írja le a rá jellemző összetett hasonlatokkal. Egyszerre két analógiát használ az ellenséggel való harc leírására: a birkózót és a harcost.

A birkózó

Pál azt mondja: „Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság szellemei ellen, amelyek a magasságban vannak” (Ef. 6:12. - az angol változatban „tusakodás” helyett „birkózás” szerepel). A görög-római kultúrában a birkózás kedvelt sportág volt. A birkózás sokkal közvetlenebb testi kapcsolatot igényel az ellenféllel, mint mondjuk az ökölvívás vagy a karate. A birkózó célja nem az, hogy megvédje magát, bár a végeredmény szempontjából ez is nagyon fontos. Célja az ellenfél legyőzése testi küzdelemben. A győztes kerül felülre, a vesztes pedig alulra. A görögöknél a birkózás olykor élet-halál küzdelem volt.

Pál egy nagyon komoly szellemi valóságról beszél. Amikor azt mondja: „mi” birkózunk, akkor nem csak önmagára, Silásra és Timóteusra utal. Krisztus testének valamennyi hűségese

tagjáról van itt szó. Nem azt állítja, hogy közvetlenül az ördöggel birkózunk, mert, amint már korábban említettem, az ördög nem lehet egyszerre több helyen. A fejedelemségek, a hatalmasságok, az élet sötétségének világbírói és a gonoszság szellemi seregei azoknak a démoni hordáknak a leírása, amelyeket Sátán azzal bízott meg, hogy lopjanak, öljenek és pusztítsanak. Ezekkel a lényekkel kell nekünk küzdenünk.

A legtöbb esetben a legalsó szinten lévő szellemekkel kell megküzdenünk, amelyeket az Evangéliumok gyakran megemlítenek. Másoknak esetleg foglalkozniuk kell a középső szinten elhelyezkedő szellemekkel, amelyek boszorkányokon, okkult gyakorlatot folytató embereken, a New Age terjesztőin, spiritiszta médiumokon és másokon keresztül működnek. Pál Filippi-ben leszámolt egyikükkel, egy jövőmondó szellemmel, amely egy jóslással is foglalkozó rabszolgalányt irányított. Ez egy olyan magasrangú szellem volt, hogy a szabadítás politikai retorziókkal járt és ennek következtében Pál és Silás a börtönben találta magát (lásd Csel. 16:16-24.). Mások, úgy gondolom, viszonylag kevesen, felhívást kaphatnak arra, hogy a legfelső szinten lévő területi szellemekkel számoljanak le, mint amilyen Perzsia vagy Görögország fejedelme. Nyilvánvaló, hogy minél magasabbra emelkedünk, annál nagyobb óvatosságra van szükségünk.

A harcos

Miután megállapítja, hogy a gonosz szellemekkel való harc a birkózóéra hasonlít, Pál analógiát vált és küzdelmünk eszközeit egy római harcos fegyvereivel veti össze.

A katonai felszerelés, akkor is, ma is, tartalmaz védekező és támadó eszközöket egyaránt. Isten teljes fegyverzete a mi védelmünk szellemi ellenségeinkkel szemben. Meglehetősen érdekes, hogy a római fegyverzetet úgy tervezték, hogy a harcos mellét védi, nem a hátát. Nyilvánvalóan abból a feltételezésből indultak ki, hogy amikor az ellenség közel van, a katonák velük szemben mozognak, nem elfutnak. De, mint minden katona tudja, a végső cél nem az, hogy megvédjük magunkat ellenségeinktől, hanem hogy legyőzzük őket. Patton tábornok egyszer azt mondta, hogy a háború megnyerésének nem az a titka, hogy életünket adjuk hazánkért, hanem az, hogy végignézzük, amint az ellenség adja életét hazájáért.

Pál két támadó fegyvert említ ebben a szakaszban, az egyiket az ördög használja, a másikat pedig a keresztény harcos. Az ördög fegyvere íj és nyíl (Ef. 6:16.). Ez olyan fegyver, amit egy bizonyos távolságból alkalmaznak. Érthető, hogy a Sátánnak az a vágya, hogy erői ne keveredjenek közelharcba a jól felfegyverzett keresztényekkel. A keresztények fegyvere pedig a kard, a közelharc fegyvere. A Sátán valószínűleg továbbra is távolról fog lövöldözni, és nekünk használnunk kell a hit pajzsát, hogy megvédjük magunkat. De ha használni akarjuk a kardunkat, akkor fel kell készülnünk az ellenséggel való szembeszegülésre.

4. Haditervünk

Semmi kétség: az ellenséggel való bármilyen szintű harc kockázatos vállalkozás. De az is kétségtelen, hogy erre elhívást kaptunk. Tehát most az a kérdés következik, hogyan kell ezt megvalósítanunk. Ha már egyszer szellemi háborúra adtuk a fejünket, csináljuk jól! Szóljunk egy megfontolt és hatásos haditervet!

Az egyik olyan igeszakasz, amely a legnagyobb segítséget nyújtja egy csata megtervezéséhez, a Jakab 4:7-8.: „Engedelmeskedjete az Istennek, álljatok ellene az ördögnek, és elfut

töletek. Közeledjete az Istenhez, és közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg kezeiteket, ti bűnösök, és szenteljétek meg szíveiteket, ti kétszívűek”!

Ez az igeszakasz két kapcsolatról tesz említést, s ehhez hét igét használ, ebből öt cselekvő, kettő pedig szenvedő alakban szerepel. Az első kapcsolat fölfelé irányul, a második pedig kifelé.

A felfelé irányuló kapcsolat Istenhez fűz

Ez a szakasz négy cselekvő igét használ Istennel való kapcsolatunk leírására: engedelmeskedni, közeledni, megtisztítani és megszentelni.

Először is alá kell vetnünk magunkat Istennek. Ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy elfogadjuk Jézus Krisztust, mint Megváltót, és elismerjük, hogy Ő az Úr. Amint ezt megtesszük, belépünk Isten családjába. Isten a mi Atyánk. Rendkívül kényelmes helyzet ez a számunkra: otthon lenni Atyánk ölében, hogy úgy mondjam.

Másodszor: közelednünk kell Istenhez. Ez azt jelenti, hogy időt kell szánnunk az Atyával való együttlétre. Alaposan meg kell ismernünk Őt, és ugyanúgy, mint minden más emberi kapcsolatban, ebben is nagyon lényeges az együtt eltöltött idő. Az egyik nyilvánvaló oka annak, hogy Isten közelében kell lennünk, az, hogy meg kell tudnunk Tőle, mi az, ami már meg van kötözve a mennyben és így eredményesen meg tudjuk kötni ugyanazt a földön is.

Ezután meg kell tisztítanunk a kezünket és meg kell szentelnünk a szívünket. A kéz megtisztítása arra vonatkozik, amit teszünk. Szívünk megszentelése indítékainkra, gondolatainkra és az érzelmeinkre vonatkozik. A kettő együtt a szentség felé mutat. A szentség az én fogalmaink szerint azt jelenti, hogy annyira tele vagyunk Istennel, hogy semmi egyéb számára nincs bennünk hely. Szentség nélkül csak nagyon kevés erőre számíthatunk a szellemi harcban. A szentség ellentéte a világiasság, és Jakab levele 4. részének egy korábbi verse arra emlékeztet minket, hogy „a világ barátsága ellenségeskedés az Istennel” (Jakab 4:4.). Mivel sem nem szentelődünk meg cselekedetek által, sem üdvösséget nem nyerünk a segítségükkel, csak a Szent Szellem végezheti el a megtisztítás és a megszentelés munkáját, amennyiben elhatározzuk, hogy teljesen megnyitjuk életünket az Ő teljessége előtt.

Tehát, ha mindezt megtesszük - engedelmeskedünk, közeledünk, megtisztulunk és megszentelődünk -, a szenvedő igék is belépnek életünkbe: „Isten közeledni fog hozzátok”. Ez Isten cselekedete, nem a mienk.

Akkor Ő közel jön hozzánk, és az lesz a leghőbb vágyunk, hogy engedelmeskedjünk Neki. Örömet akarunk szerezni annak, Aki annyira szeret minket. Pál a II. Korinthus 10-ben hadviselésünk fegyvereiről azt mondja, hogy: „foglyul ejtenek minden gondolatot, hogy engedelmeskedjenek a Krisztusnak” (II. Kor. 10:5.).

A kifelé irányuló kapcsolat tárgya a Sátán

Míg az első mozdulatunk a szellemi harcban fölfelé, Isten felé nyúl, a második kifelé, az ellenség felé tör. Itt csak egy cselekvő ige szerepel: álljatok ellen. Ha lépéseket teszünk az ördöggel szembeni ellenállás érdekében, akkor szerepet kap a szenvedő ige: „ő elfut tőletek”.

Ez a dologban a félelmetes. Egy kismadár attól rémül meg a legjobban, ha kidobják a fészekből. Mi is attól a gondolattól riadunk meg a legjobban, hogy egy szellemi birkózó mérkőzésén találkozunk kell az ellenséggel. A Sátán ordító oroszlán. Ki akar közel menni hozzá? Sokkal

kellemesebb lenne hazaszaladni mamihoz. Itt azonban nem olyan igék szerepelnek, mint: szaladj el, maradj ki a dolgok sűrűjéből, vagy hagyd figyelmen kívül, hanem hogy **állj ellene**. Lehetséges, hogy nem örülünk ennek az ötletnek, de mozdulnunk kell kifelé.

Magának Jézusnak is végig kellett járnia ezt az utat. Ő öröktől fogva egyenlő volt az Atyával, de ahogyan a Filippi 2. tanít minket, alárendelte Magát az Atyának, emberi formát vévén föl. Jézusnak el kellett jönnie a földre, emberi életet kellett élnie, meg kellett tapasztalnia a kísértést ugyanúgy, mint nekünk, és szemtől szemben ellen kellett állnia az ördögnek, nem Istenként, hanem emberként. El tudom képzelni, hogy ez ugyanolyan rémületes volt a Számára, mint a szellemi harc a mi számunkra. Személyesen tapasztalta, milyen az, aminek az elvégzésére elküldött minket.

A 12 apostol már másfél éve volt Jézussal. Megtanulták szeretni Őt és egymást. De végül eljött az a nap, amikor egyedül kellett szolgálniuk. Jézus közölte velük, hogy az aratnivaló megérett, és nekik maguknak kell kimenniük learatni azt Isten országának prédikálásával és megnyilvánulásainak bemutatásával. Azután, hogy másfél évig „fölfelé” haladtak, el kellett kezdeniük kifelé mozdulni. Ez ijesztő volt, különösen azért mert Jézus azt mondta: „Ímé, én elbocsátlak titeket, mint juhokat a farkasok közé” (Máté 10:16.). De engedelmeskedtek, és legnagyobb megkönnyebbülésükre azt tapasztalták, hogy rendelkeznek a démonok kiűzéséhez és a betegek gyógyításához szükséges erővel (Márk 6:13.).

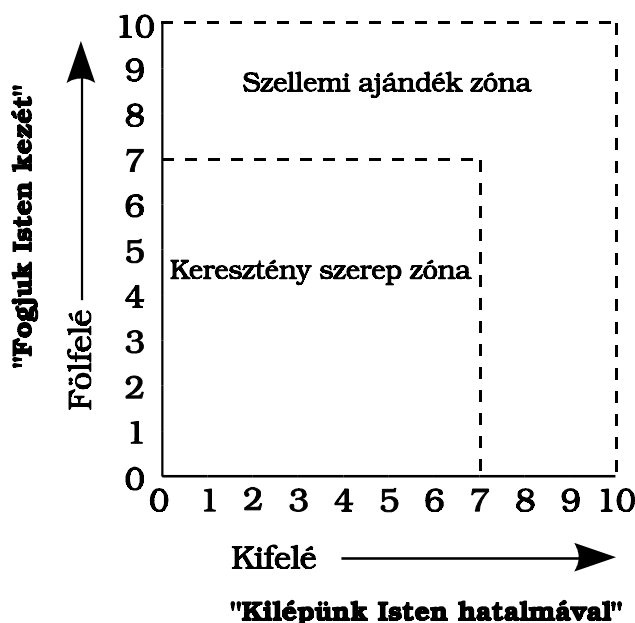
Később Jézus elküldte hetven tanítványát, miután hatalmat adott nekik, hogy „kígyókon és skorpiókon tapodjanak, és az ellenségnek minden erején” (Lukács 10:19.). Szolgálatuk annyira erőteljes volt, hogy Jézus látta „a Sátánt, mint a villámlást lehullani az égből” (Luk. 10:18.), amikor prédikáltak és jó cselekedeteket hajtottak végre.

Az apostolok és ez a hetven tanítvány egyaránt alávetette magát Istennek, így Isten is közeledett hozzájuk. Majd ellenálltak az ördögnek, és az valóban elmenekült előlük, ahogyan az az Igében áll.

Az egyensúly megtalálása

Ahogy ma tanulgatni kezdjük, hogy a korai keresztények példájára hogyan kapcsolódjunk be a szellemi hadviselés minden szintjébe, lényeges, hogy fenntartsuk azt a törekeny egyensúlyt, ami a fölfelé és kifelé irányuló mozgás között van. Az alábbi ábrával szeretném ezt érzékeltetni:

**Pozíciók a szellemi harcban:
Fölfelé és kifelé.**

Hogyan működik ez a modell? Egyszerűen. Soha nem szabad gyorsabban haladnunk kifelé, mint fölfelé. A fölfelé való haladás nélkülözhetetlen előfeltétele a kifelé való haladásnak, mivel semmit sem tehetünk a saját erőnkből, csak abból az erőből, amelyről Isten gondoskodott a számunkra.

Mi történik, ha kibillenünk az egyensúlyból?

Ha csak fölfelé haladunk anélkül, hogy kifelé is mozdulnánk, akkor ez veszélyezteti a szolgálat hatékonyságát. Ez önmagában is elég komoly dolog.

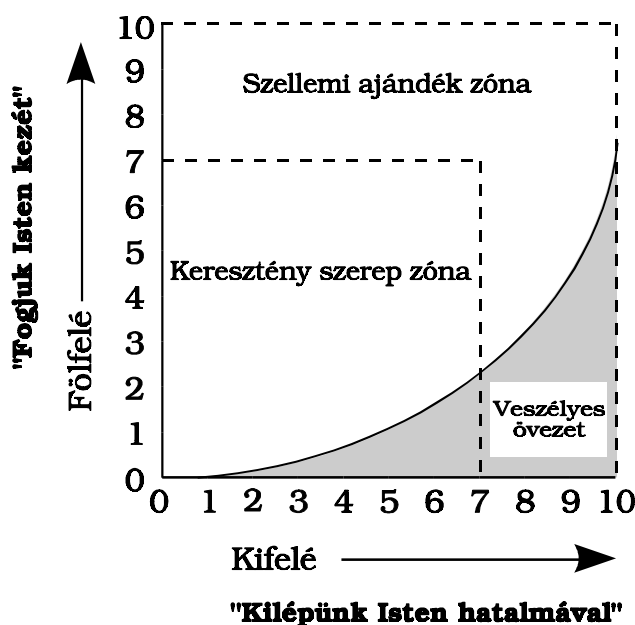
De annak a veszélye, hogy kifelé mozdulunk a fölfelé való haladás nélkül, sokkal komolyabb. Ez valóban olyan, mint egy bárány helyzete a farkasok között, de olyan bárányé, amelyik nélkülözi a Nagy Pásztor védelmét. Az ellenség megehet minket reggelire, és ezt meg is fogja tenni.

Milyen messzire mehetünk? Azok, akik olvasták „*Szellemi ajándékaid segíthetik gyülekezeted növekedését*” című könyvemet, visszaemlékezhetnek a szellemi ajándékok és a keresztény feladatok közötti hasznos különbségtételre. Minden hívő számára érvényes a szerepvállalási kötelezettség olyan szolgálatokban, mint az evangélizálás, adakozás, vendégszeretet, gyógyítás, tanítás és számos más dolog aszerint, hogy a szükségletek és lehetőségek mit diktálnak. De ez nem jelenti annak tagadását, hogy Isten a Krisztus teste bizonyos tagjainak olyan különleges szellemi ajándékokat adott, mint például az evangélizálás, a gyógyítás vagy a tanítás ajándéka, és ebben az esetben a megajándékozott személynek sokkal szélesebb körben, rendszeresebben és hatásosabban kell végeznie szolgálatát, mint egy átlagos kereszténynek.

Ez a szellemi hadviselésre is vonatkozik. Nem olvastam olyat az Újszövetségben, hogy „a szellemi hadviselés ajándéka”, de hiszem, hogy vannak keresztények, akik az ajándékoknak egy olyan keverékét kapták, ami miatt Isten elvárja tőlük, hogy jobban kimozduljanak, mint mások. Önhatalmúlag beszámoltam a modell függőleges és vízszintes tengelyét, nullától tízig, és meghúztam egy belső határvonalat is szaggatott vonallal a függőleges és a vízszintes skála

hetedik beosztásánál. Ez egyszerűen azt jelenti, hogy valószínűleg van a szellemi hadviselésnek egy olyan határa, amelyet egy átlagos, az ajándékok különleges együttesével, vagy szolgálatra való elhívással nem rendelkező kereszténynek ésszerű figyelembe venni. Csak azoknak ajánlom, hogy megpróbálják a hátuk mögött hagyni ezt a határvonalat, akiknek megfelelő ajándékaik vannak, és elhívást kaptak erre, különösen akkor, ha olyan területi szellemekkel is kell foglalkozniuk, amelyeket ez a könyv említ. Csak kevés embertől várja el Isten, hogy a nyolcadik szinten folytassa a szellemi harcot, és még kevesebbtől a kilencedik szintet. Az egyetlen emberi lény, aki törvényesen mozoghatott a tizedik szinten mindkét irányban, Jézus Krisztus volt, a pusztában a Sátánnal vívott közelharcát jogosan tekinthetjük egy soha meg nem ismétlődő eseménynek.

Mivel mindenkor ajánlatos inkább följebb, mint kijjebb lenni, szeretnék egy lépéssel tovább menni és hozzátenni a grafikonhoz egy „veszélyes övezet”, amelyben a szolgálatot mindenáron el kell kerülnünk. Más szavakkal: soha ne engedd magad olyan helyzetbe kerülni, amikor a sötét zónában kell szolgálnod:

Ne felejtse el, hogy ezeket a vonalakat tetszőlegesen rajzoltam meg, és ezeknek szerepe csak illusztrálás. Lehetséges, hogy az idő múlásával több tapasztalatra fogunk szert tenni a szellemi harc területén, és képesek leszünk tárgyilagosabb következtetések levonására.

Ha arra törekszünk, hogy meghalljuk Isten hangját és megismerjük a szellemi harcnak azt a szintjét és intenzitását, amire Ő hív minket, biztosak lehetünk abban, hogy fölfelé haladva Isten közeledni fog hozzánk, és ha a kellő módon lépünk kifelé a Sátán ellen, akkor ő el fog menekülni tőlünk. Az Ige ígéri ezt nekünk. És ahogy visszaszorítjuk az ellenség hatalmát és felragyog Isten dicsősége, látni fogjuk az egyre növekvő aratást, a hitetlenek tömegeit „sötétségből világosságra és a Sátánnak hatalmából az Istenhez” térni (Csel. 26:18.).

2. fejezet

Területi szellemek legyőzése.

Steven Lawson

Hasznos egy ilyen témájú könyv elején néhány olyan újdonságról áttekintést kapni, amelyeket a Szent Szellem nyilvánít ki a gyülekezeteknek. Steven Lawson a Charisma and Christian Life című folyóirat stábjának munkatársa, amely a püünkösdi karizmatikus mozgalom egyik legjelentősebb szócsöve az Egyesült Államokban. Ez a cikk abból a célból íródott, hogy laikus keresztényekhez szóljon, és az újság 1990 áprilisi számának címlapsztorijaként jelent meg. Eleven stílusa felvillantja számunkra az Egyesült Államok vezető keresztény alakjainak néhány gondolatát, és megvilágítja könyvünk néhány későbbi tanulmányának hátterét.

* * * * *

Cordoba, Argentína: A Youth With a Mission (YWAM) nevű szervezet kétszáz misszionáriusa frusztrált és bátortalan. Azért jöttek ide a világ különböző pontjairól, hogy az 1978-as labdarúgó világbajnokság szurkolóinak Jézusról beszéljenek. De szemmel láthatólag senki sem figyel a jó hírre. Evangélizáló erőfeszítéseik kedvetlenné, erőtlenné válnak; spanyol nyelvű röpirataikat figyelmen kívül hagyják, elhajítják.

Nem sietnek feladni, böjt- és imapapot rendelnek el, és visszavonulnak egy városszéli kolostorba. Ott szellemi harcba kezdenek.

Isten ráébreszti őket csatájuk igazi természetére. Ez túlmegy azokon a démonokon, amelyek az egyéneket támadják. Isten megmutatja, hogyan itatta át a Sátán annak a vidéknek a kultúráját. Leleplez egy Cordobában uralkodó démoni fejedelemséget: a Büszkeséget.

Cordoba lakói nagyon kifinomultak, sokat adnak a divatra, materialisták, ragaszkodnak a pozíció, a tulajdon, és a megjelenés értékéhez. A büszkeség szellemét, amely ilyen módokon nyilvánul meg, egyetlen egy módon lehet legyőzni: alázattal.

A YWAM csapat tagjai szétszóródnak a bevásárlóközpont sétányán, és térdre esnek. Homlokukkal az utcaköveken az elhaladók szeme láttára imádkoznak azért, hogy Jézus nyilvánítsa ki magát a városnak.

Az áttörés azonnal megtörténik. Hatalmas, kíváncsi tömeg gyűlik össze és hallgat figyelmesen. Férfiak, nők és gyermekek kérlelik a misszionáriusokat, hogy írják alá a röpiratokat, amiket most már boldogan elfogadnak. Amikor az evangélizálás vezetője, John Dawson, prédikál a Szent Martin téren, a tömegben emberek hullanak térdre, és vallják meg bűneiket. Egy asszony könnyeket ontva kérdezi Dawsons, hogy elfogadhatja-e Krisztust Megváltójának ott helyben, vagy pedig el kell mennie a templomba.

„Az ellenség megfélemlítő hatalma megtört a büszkeségünkkel együtt” - mondja Dawson, aki most a szolgálat igazgatója az Egyesült Államok délnyugati részén.

Amiben Dawson és az ő YWAM misszionáriusai részt vettek, az teljes egészében szellemi hadviselés volt. Egy szellemi erődítményt romboltak le. Az argentinai Cordobától a kaliforniai San Jose-n keresztül a bulgáriai Szófiáig dühöng a természetfeletti csata, olyan keresztények részvételével, akik korábban soha nem látott módon reagálnak.

Ami korábban közbenjáró imádságra és démoni megszállottságból való alkalmankénti szabadításra korlátozódott, az most az egyház életének nagyszabású részévé bontakozik ki. Dawson rendszeresen alkalmazza ezeket az eszközöket a YWAM-nél végzett munkájában Dél-Kaliforniában. A texasi Rockwall-ban Larry Lea, a Church on the Rock pásztor, imacsapatot hívott össze, hogy „harcoljanak az ellenséggel”. A georgiai Atlantában Earl Paulk, a Chapel Hill Harvester szolgáló testvére, azt állítja, hogy az 1990-es évekbe lépve a történelem legintenzívebb szellemi hadviselésének időszakával nézünk szembe.

De a küzdelem egyáltalán nem új. Pál apostol elmondja nekünk, hogy a csata, amit vívunk, nem vér és test ellen zajlik. Sokkal inkább „a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság szellemei ellen” harcolunk, „melyek a magasságban vannak” (Efézus 6:12.).

Frank Peretti *Ez élet sötétsége és az Áttörés a sötétségen* című regényeiben népszerűsítette a Pál által leírt konfliktust. Ezek a kitalált történetek bemutatják, hogyan foglalnak el démonok tömegei egész városokat, hogyan árasztják el a kormányzatot, az oktatást, sőt gyülekezeteket is. Lefestik, hogyan harcolnak ezek ellen a keresztények imádsággal, és hogyan ütköznek össze az angyalok a gonosz fejedelemségekkel.

Egyre több és több olyan ember, mint Dawson, Lea és Paulk, veszi komolyan Pál szavait, és alkalmazza tényként ugyanazokat az alapelveket, amelyeket Peretti olyan mesterien használt regényeiben.

Egy valódi, láthatatlan szellemi háború kellős közepén élünk - mondja Dawson. A harcosok angyalok, démonok, a Sátán, a Szent Szellem és mi. A csata frontjai körülölelik a földgömböt. A tét az emberi lények üdvössége.

Evanston, Illinois: Steve Nicholson már hat éve hirdeti az Evangéliumot a körzetben, jóformán gyümölcstelenül. Ő és gyülekezetének tagjai imádkoznak a betegekért, és néhányan meggyógyulnak. De gyülekezete - egy Vineyard Keresztény Közösség - nem növekszik. Nicholson komoly imádkozásba és böjtölésbe kezd.

Egy groteszk, természetellenes lény jelenik meg neki. „Miért zaklatsz engem?” - zsörtölődik. A varázslás démonaként azonosítja magát, akinek uralma van a földrajzi terület fölött.

A csata hevében Nicholson megnevezi a város utcáit a környéken. A szellem visszavág ezekkel a szavakkal: „Nem akarok neked annyit odaadni.” Nicholson Jézus nevében megparancsolja a szellemnek, hogy engedje át a területet.

A következő három hónap alatt a gyülekezet létszáma megduplázódik: hetvenről százötven főre. Az új megtérők túlnyomó része a varázslásból tér meg. Szinte minden új hívőt démonoktól kell megszabadítani.

A démonokkal való közvetlen foglalkozás többnyire az egyének megszállottságára vagy elnyomottságára korlátozódott. Bár ez a csata alapvető része marad, egy új front is felbukkant, a területi szellemek, mint például a büszkeség, és a varázslás szelleme.

C. Peter Wagner, a Fuller Theological Seminary's School of World Mission professzora „ kozmikus” háborúnak nevezi ezt, és a démoni tevékenység különböző szintjeit, sőt egy hierarchiát lát megkülönböztethetőnek. Dawson, Lea és mások azt mondják, hogy meghatározható jellemvonásokkal rendelkező speciális fejedelemségek vannak kijelölve meghatározott földrajzi helyekre, és geopolitikai intézményekre. Uralmuk alá tartozhat egy család, egy szomszédság, egy város, egy nemzet, egy kultúra vagy egy társadalmi csoport.

Ezeknek a szellemeknek az uralkodó jellemvonása lehet kapzsiság (New York City), erő (Washington D.C.), pornográfia (Los Angeles), kéjvágy, féltékenység, büszkeség vagy más bűn. Lea azt mondja, úgy tűnik, hogy a kapzsiság szelleme az Egyesült Államok sok körzetén uralkodik.

Orlando, Florida: Nagyon kevés autó látható ezen a péntek estén a South Orange Blossom vasút mentén. Az ingázók hazafelé tartanak; a turisták a hoteljeikbe; férfiak próbálnak észrevétlenül maradni, miközben belépnek az utcát szegélyező topless-bárokba.

Jim Gaines, egy kopaszodó, ötven éves gyülekezeti vezető autójával lassan behajt egy pornográf könyveket árusító üzlettel szemben, az utca túloldalán lévő parkolóba. Kikapcsolja a lámpákat, leállítja a motort, és a II. Korintus 10:4-et idézi: „Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erők az Istennek erősségei lerontására.” Ann Agee és Norma Gray, akik eljöttek Gaines-szel ezen az estén, egyetértőleg bólintanak. A következő mintegy harminc percben együtt dicsérik Istent, és megdorgálják az ördögöt - ahogy ezt az elmúlt néhány hónap során ők és mások is havonta többször megtették.

„Megkötözzük a kéjvágy és a szexuális perverzitás szellemét ezen a helyen!” - parancsolja Agee. „Angyalok, álljatok a csata élére, és szóljatok azoknak a férfiaknak a szívéhez, akik belépnek ebbe az épületbe!” - szólít fel Gray. „Hatalmat veszünk Jézus nevében!” - kiált fel Gaines.

Két héttel később mintegy fél mérföldnyire onnan azon az úton, néhány orlando-i gyülekezet közös alkalmán a Metro Life Church pásztor, Danny Jones, kb. 500 keresztény élén imádkozik a városért. Majd szellemi csatába kezdenek, és megdorgálják azokat a démoni szellemeket, amelyek megvakítják a városban a nem keresztények szemét, és lerombolják azokat az erősségeket, amelyek uralkodnak azon a környéken. Különösképpen azokat a szellemeket dorgálják meg, amelyek a „18. éven felülieknek” feliratú üzleteket, a pornográf termékek árusítóhelyeit uralják.

Egy hónapon belül a város hatóságai elegendő bizonyítékot találnak ahhoz, hogy törvényes eljárást indítsanak a pornográf könyvesboltok bezárására. Két hónapon belül mind a hét orlandói pornográf könyvesbolt tulajdonosa önként lehúzza a rolót.

John Dawson nemrégiben adott ki egy *Városaink elfoglalása Isten számára: Hogyan vegyük be a szellemi erődtérítvényeket* (Creation House) című könyvet, amelyben kiterjeszti tanításait a területi szellemekre. C. Peter Wagner e témában a legfontosabb könyvnek és az egyetlen elérhető tankönyvnek nevezi ezt. Jack Hayford, a kaliforniai Van Nuys-ban működő Church on the Way pásztor, ezt írta az előszóban: „Ez a könyv a Szent Szellem látásmódját fejezi ki. Isten ihletett Igéjével világít rá a legnehezebb problémákra, amelyekkel ma szembenézünk

ezen a bolygón, és megmutatja, hogyan viszonyul az időtlen igazság a minket jelenleg körülvevő zűrzavarhoz, és hogyan tudja azt megváltoztatni.”

Dawson cordobai tapasztalatából kiindulva vezet el minket a városainkért való közbenjárásról szóló tanítás általánosabb megértéséhez. Ez a közbenjárás hadviselést is magában foglal. Dawson gondosan felvázolja azt a folyamatot, amely felöleli a személyes szentséget, a szellemek megkülönböztetését, a dicséretet és imádatot, az imádkozást, a vizsgálódást, az Isten iránti engedelmességet, az egységet és a nyílt konfrontációt.

Dawson, aki most 38 éves, Új-Zélandon nőtt fel, Jim és Joy Dawson legidősebb gyermeke, és a Plymouth Brethren Radio egyik evangélistájának unokája. Loren Cunningham, a YWAM nemzetközi igazgatója, azt mondja, hogy Jim és Joy Dawson családi élete volt az egyik legszellemibb azok közül, amelyekbe valaha beleláthatott. „Állandóan imádkoztak és a Bibliát tanulmányozták” - mondja Cunningham. Steve Fry evangélista szerint, aki kamaszkorában ismerte meg John Dawsont, ő nagyon érzékeny volt a Szent Szellemre, és már fiatal korában bensőséges kapcsolatra vágyott Istennel.

Érettségi után Dawson Svájcba ment, ahol a YWAM iskolájába járt. Dawson kétség nélkül tudta, hogy Isten elhívta őt misszionáriusnak. A nagy kérdés ez volt: Németország, Új-Guinea dzsungeljei vagy az Amazonas esőerdői? Mindegyik elfogadhatónak tűnt.

Végül egy egész napot imádságban töltött, és kérte Istent, mutassa meg neki, melyik nemzethez küldi őt. Megígérte Istennek, bárhová is kell mennie, Őt fogja szolgálni életének hátralévő részében.

Másnap reggel, amikor felébredt, egy igehely járt a fejében, az Ezékiel 3:5. Soha nem olvasta Ezékielt, tehát fogalma sem volt arról, hogy ez a vers így szól: „Mert nem valami homályos ajkú és nehéz nyelvű néphez küldetel te, hanem az Izrael házához.” Isten még azon a napon világossá tette számára, hogy az Egyesült Államokba hívja. Bár ő nem ott született, szülei néhány évvel korábban Dél-Kaliforniába költöztek.

Memphis, Tennessee: Keith Green, egy kortárs keresztény énekes, magával viszi John Dawsont egy koncertturnéjára. Felismerik a fásultság és vallásosság szellemeit a városban, és megütköznek velük. Aznap este a hangversenyt nagyszabású istentiszteletté változtatják. Green lekapcsolja az összes világítást a koncert ideje alatt, és az Isten iránti elkötelezettségről, valamint a holt cselekedetekből való megtérésről prédikál. Az oltár körül se hely, se száraz szem.

Melody Green özvegye, azt mondja, hogy Green utolsó napjaiban betöltött énekesi szolgálatát teljesen megváltoztatta az egy adott városban vívott szellemi csata fogalma koncertek előtt és alatt. Mint mondja, Dawson és Green közeli barátok lettek, és Dawson azóta többek között erről is tanított a Garden Valley Christian Artist csendes napjain, amelyeket minden évben megtartanak a texasi Lindale-ben.

C. Peter Wagner, a Fuller Szeminárium professzora rámutat, hogy a Sátán nem hasonlítható Istenhez. Ő nem lehet mindenütt jelenvaló. Teremtéskor angyal volt, de úgy döntött, hogy elfordul Istentől, és magával vitte az angyalok egyharmadát. Ezek a bukott angyalok lettek a démonok.

Billy Graham *Az angyalok: Isten titkos ügynökei* című könyvében azt mondja, a bukott angyalok úgy döntöttek, hogy „részt vesznek Lucifer háborús programjában”. Céljuk Graham

szerint a világ hitének szétrombolása. A Sátán és gonosz szellemei állandósítani akarják a hitetlenséget, és meg akarják akadályozni az evangélium hirdetését, erősíti meg Wagner.

Mivel a Sátán, a menny bukott fejedelme, nem lehet mindenütt jelen, kénytelen megosztani gonosz befolyását démoni szolgái között. Hányan vannak a démonok? Wagner azt mondja, hogy bár ezt pontosan nem lehet tudni, van néhány erre utaló célzás.

Wagner beszámol Friday Thomas Ajah-ról - ő az Assemblies of God gyülekezet vasárnapi iskolájának szuperintendánsa a nigériai Oribe Port Harcourt-ban -, aki megtérése előtt magasrangú okkult vezető volt. Ajah, akinek a Sátán a megtévesztő „Az isteni Szent Tamás” nevet adta, elmondja, hogy a Sátán őt tizenkét szellem irányításával bízta meg, és ezek mindegyike hatszáz démon fölött uralkodott, ezeknek összes száma 7212.

„Kapcsolatban voltam minden szellemmel, amely Nigéria összes városát irányítja, és minden fontosabb városban volt egy szentélyem” - mondja Ajah.

A démonok természete vitás kérdés lehet. Vannak teológusok, mint pl. Wagner, akik azt állítják, hogy ezek a szellemek kapcsolódhatnak emberekhez, épületekhez, kormányshelyekhez és más célpontokhoz. Mások bizonytalanabb leírást adnak azt állítva, hogy mivel a démonok is a mennyi magasságban harcolnak, olyan tulajdonságaik vannak, amiket az ember nem tud felfogni ugyanúgy, mint ahogyan az angyalokat sem lehet teljesen megérteni.

San Jose, Kalifornia: Dick Bernal pásztor, az ő Jubilee Christian Center nevű gyülekezetének tagjai és más gyülekezetek hívei azt tervezik, hogy „megtámadják a várost” egy közbenjáró imával. Néhányan szobákat bérelnek szállodák legfelső emeletein; mások egy közeli dombon gyülekeznek; megint mások magas épületek padlásaira hatolnak be.

Kutatásaik során nyomon követték a körzet történelmét egészen a XIX. századi kaliforniai aranylázig visszamenően. Bernal azt mondja, hogy az embereknek az a fajtája, akiket vonzott az azonnali meggazdagodás, a kapzsiság szellemét termelték ki, amely most a Szilikon-völgyben - ami San Jose szíve - az üzleti közösség materialista normáiban és San Francisco egész környékének önközpontú, átmeneti jellegű életmódjában nyilvánul meg.

Tekintve, hogy a San Francisco-San Jose-Oakland körzet az egyetlen fontosabb terület az Egyesült Államokban, amely még sohasem élt át komolyabb ébredést, imádkozni kezdtek. Gyorsan azonosították az „önközpontúságot” mint uralkodó fejedelemséget.

A San Jose magas helyei körül összegyűlt keresztények dicséréssel kezdenek, azután imádkoznak, majd megütköznek a szellemekkel. Különösen azt jelentik ki, hogy városuk fölött meg fog nyílni az ég, és az evangélium világossága eljut a megtéretlen emberekhez.

Dawson arra ösztökél minket, hogy végezzünk helytörténeti kutatásokat, mielőtt szellemi háborút vagy komolyabb közbenjárást kezdenénk a városért. A marylandi Annapolisban a „kötelék” szellemét követték nyomon az ott folytatott rabszolgakereskedelemtől. A Tennessee állambeli Nashville-ben a „vallásosság” szelleme az intézményesített, de passzív vallásfelekezetek gyülekezeteiben találja meg gyökereit, ennek jelenléte ott nagyon erős. A floridai Orlando-ban az „élvezet” és a „kényelem” szellemei könnyen odatapadhatnak az ott elterjedt iparszerűen üzött üdültetéshez.

Dawson különbséget tesz a régióba való belépési pontok és az ott uralkodó tulajdonságok között. A belépési pont lehet egy történelmi esemény, mint pl. a rabszolgakereskedelemtől, amely teret engedett a bűnnek a közösségben, és így képessé tette a démoni erőket arra, hogy megvessék a lábukat. Dawson szerint a földrajzi területeknek vannak uralkodó jellem-

vonásaik, amelyeket vagy Isten dicsőítésére, vagy a Sátán és bűnös tevékenységek támogatására és az evangélium terjedésének akadályozására lehet felhasználni.

Példaként említi saját városát, Los Angeles, és azt mondja, hogy ott a kommunikáció a fő jellemvonás. Ezt azzal a ténnyel támasztja alá, hogy Dél-Kalifornia a világ egyik legnagyobb pornográfiai elosztóközpontja, valamint a film- és televízióipar otthona, amely a bűnös életstílust propagálja világszerte. Másrészt viszont Los Angeles a központja néhány fontos keresztény szolgálatnak is, mint amilyen a World Vision, a Trinity Broadcasting Network, és az International Church of the Foursquare Gospel.

Miami, Florida: Larry Lea összehívja a város keresztényeit egy „áttörő-imára”. Ragaszkodik ahhoz, hogy a pásztorok egységben legyenek - amit Miami-ban soha nem könnyű elérni. Azt mondja, hogy egység nélkül nem képzelhető el eredményes háborúzás. 430 helyi gyülekezet pásztorai hallgat rá, és csatlakozik hozzá. A Miami Herald a legnagyobb pásztori gyűlésnek nevezi ezt a vidék történelmében.

Több, mint tízezer ember csatlakozik Lea-hez imádságban a Miami Stadionban. Van ott bűnbánat, dicséret és imádat. Lea a területi hadviselésnek négy szintjét azonosítja:

1. Fejedelemségek. Ezek egyéni démoni szellemek.
2. Hatalmasságok. Ez a csoport tartalmazza a szellemi csapatok kapitányait (mint pl. Légió a Márk 5:9-ben.)
3. A sötétség világbírói. Ebbe a csoportba tartoznak a területi szellemek.
4. Az erős emberek. Ezek uralják a gonosztságot a magas helyeken, és ellenőrzik a démoni tevékenység egyéb szintjeit.

Az első két este Lea és a tízezer keresztény megdorgálja a területi szellemeket. Lea és a Miami körzet pásztorai olyan szellemeket ismernek fel, mint a félelem, a vallásosság, az erőszak, a kábítószer, a varázslás, a megfélemlítés és a kapzsiság szellemei. „Kijelentjük, hogy ezek a szellemek nem uralkodnak ezen a területen” - mondja Lea a pódiumról - „Kijelentjük, hogy a félelem szelleme nem uralkodik ebben a városban.”

Az utolsó este Lea szellemi támadást indít a „kapzsiság” erős embere ellen, amelyet ő a környék uralkodójaként ismert fel.

„Felismerés és egység - mindkettőnek meg kell lennie, ha képesek akartok lenni erre” - utal Lea a területi szintű szellemi hadviselésre.

Lea „áttörő imákat” vezet szerte az országban. Azt mondja, hogy a közbenjárásnak és szellemi cselekvésnek ez a fajtája egyre láthatóbb és intenzívebb lesz az 1990-es években, és evangélizációhoz fog vezetni. „Miután megfékezzük azokat a szellemeket, amelyek uralnak egy bizonyos helyet” - mondja -, „akkor nyílik tér az Evangélium számára. Az emberek Jézushoz fognak fordulni.”

Az Újszövetség világosan megfogalmazza, hogy Jézus és tanítványai foglalkoztak démonokkal. Egy alkalommal Jézus egy légiónyi démont űzött egy disznónyájba (Márk 5:1-15.). Felhatalmazta tanítványait is, hogy démonokat űzzenek (Máté 10:7-8.), és az Apostolok Cselekedetei megemlíti a gonosz szellemekkel történt összeütközéseiket. Szolgálatuk példája azt jelzi, hogy ma nekünk is ugyanezt kell tennünk.

De ami a területi fejedelemségekkel való foglalkozást illeti, nem egészen egyértelmű, mit kell tennünk. C. Peter Wagner véleménye szerint a területi szellemekkel kapcsolatos sok kérdés egyike az, hogy a keresztények közvetlenül szembeszállhatnak-e velük.

„Ez nagyon veszélyes lehet” - mondja Wagner. - „Rémtörténetek szólnak arról, hogy szolgálatok foszlottak semmivé, amikor testvérek megpróbálkoztak ezzel.”

Nyugat-Afrikában, mondja Wagner, egy pásztor meggondolatlanul elrendelte egy fa kivágását, amelyet hosszú időn keresztül „az ördög fájának” neveztek, és a helyi varázslóval gondoltak egynek. Abban a pillanatban, amikor a fa ledőlt, a pásztor holtan rogyott össze. Vajon démonok tették ezt? Wagner lát egy lehetséges összefüggést, de figyelmeztet arra, hogy „még sok kutatnivaló van ezen a területen.”

Meghatározott földrajzi körzetekhez tartozó területi szellemek legyőzése: ez meglehetősen új fogalom. John Wimber, a Vineyard keresztény közösség pásztor, kétségbe vonja a közvetlen bibliai utalások és utasítások hiányát arra nézve, hogy hogyan kell fejedelemségeket kezelni.

Wagnernek az az elgondolása, hogy ha az egyház történelmét alaposan tanulmányozzuk ezzel a kérdéssel kapcsolatban, valószínűleg találni fogunk bizonyítékokat arra, hogy ez a fajta szellemi hadviselés folyamatosan létezett, különösen ami a közbenjáró imát illeti.

Dawson szerint a szellemi erődtítmények lerombolásának kulcsa nem a Sátánra való koncentráció - bár le tudjuk leplezni az ördög munkáit -, hanem a Jézus Krisztusra és a Szent Szellem erejére való összpontosítás. Dawson azt mondja, hogy csak két lehetőség van: ébredés vagy ítélet.

Los Angeles, Kalifornia: III. Mózes 26:31.: „És városaitokat sivataggá teszem, szent helyeiteket is elpusztítom.” John Dawson elgondolkodik ezen az Igén: Vajon Isten az ő városáról beszél? Los Angelesről?

A Szent Szellem készítésére Dawson elkezd közbenjárni városáért, és másokat is rávesz erre. Édesanyjával Joy Dawsonnal és egy pásztor barátjával, Dan Sneed-del imádkozik. Többnyire ismeretlen bibliai szakaszok jutnak eszükbe. Utánanéznak. Valamennyi szigorú ítéletet hirdet ki. A három ember kegyelemért kiált Istenhez, s egy folyamatos közbenjáró imádság „vajúdasába” lép.

Eltelik több mint hat hónap. Dawsons rendkívül elfoglalja, hogy megszervezzék egy hatalmas megmozdulást, ami több mint 6000 keresztény misszionáriust hozna össze, hogy bizonyosságot tegyenek Jézusról azoknak az embereknek, akik az 1984-es nyári olimpiai játékokra érkeznek Los Angelesbe.

Az olimpiai evangélizálás utolsó napján Dawsons Jack Hayford keresi telefonon: „John, sürgősen összehívom ma a gyülekezetünket, hogy imádkozzunk” - mondja, mert ő és mások is érzik, hogy kizárólag buzgó imával lehet elhárítani egy súlyos katasztrófát.

Azon a napon nincs látható jele Los Angelesben katasztrófának, vagy természeti csapásnak. A lehetséges terrorista támadásokról szóló hírek mindeddig nem valósultak meg. De Dawson szívében tudja, hogy a keresztényeknek most úgy kell imádkozniuk, mint korábban még soha. Elindít egy óriási telefonos imaláncot.

A 6000 misszionárius egy parkban gyűlik össze egy hatalmas imaösszejövételre. Több mint harminc nemzet keresztényei esdenek a városért. Lehunyt szemmel és felemelt kézzel Isten kegyelméért és védelméért imádkoznak.

Ezzel egyidőben sok keresztény imádkozik szerte a városban. Nincs szerencsétlenség, nincs terrorista merénylet. Ehelyett emberek ezrei figyelnek a hirdetett Igére és nyitják meg szívüket a Szent Szellem mozgásának. „Hiszem, hogy azon a nyáron, 1984-ben, valami szörnyű dolog készülődött Los Angelesben - mondja Dawson. - Keresztények ezreinek bűnbánata, engedelmessége, és őszinte imája háritotta ezt el.”

A szellemi hadviselés nemzetközileg, a nemzetek szintjén, a települések szintjén és az Egyházban egyaránt elkezdődik, tartja Dawson. De ez minden környéket és minden háztartást magába foglal. „A háború az egyén szintjén kezdődik - mondja -, és egyre magasabb nehézségi fokokra hág fel.”

Ez nem egy „minden bokor mögött démon rejtőzködik” szemléletű tanítás. Nem is recept vagy rítus, ami csettintésre működik. Sokkal inkább a láthatatlan csata tudomásul vétele és hajlandóság a háborúban való kitartásra mindaddig, amíg a győzelem látható nem lesz. Dawson hangsúlyozza a „vajúdás” fontosságát imádság által, addig, amíg meg nem történik az áttörés. Ez néha napokig, hónapokig, sőt évekig is tarthat.

Ez az évtized az aktív szellemi háború idejét ígéri, amelyben a keresztények sokkal aktívabban vesznek majd részt, mint eddig, és mélyebben fogják látni a kozmikus szintű harc útvesztőit.

De Dawson, Lea, Wagner, Bernal és mások szemében a hangsúly nem magán a csatán van, hanem a végeredményen: üdvösség az elveszetteknek, szabadulás a bűn kötelékében lévőknek, mélyebb kapcsolat kiépülése a Szent Szellem és a keresztények között.

Úgy tűnik, hogy a szellemi hadviselés menete némelyeket az első tűzvonalba szólít. Wagner azt javasolja, hogy ne keveredjen mindenki rendszeresen konfrontációba magasrangú szellemekkel. Másoknak ötvözniük kell a cselekvést az óvatosság megfelelő mértékével. De mindenki egyetért abban, hogy a családért, a szomszédságért, a városért, a nemzetért és a területért folytatott közbenjáró ima alapvető eszköz: az a kis mag, amely lehetővé teszi az áttörést. A sok imádkozó hang pedig világszerte valóban drámai változást hoz létre mind kozmikus, mind természetes szinten.

3. fejezet

Területi szellemek

C. Peter Wagner

A Regal Books (Ventura, California) engedélyével idézzük C. Peter Wagner © copyright 1988 *How to Have a Healing Ministry without Making Your Church Sick* című könyvéből.

Első írásaim egyike, amelyet a területi szellemek témájáról írtam, a Hogyan lehet gyógyító szolgálatunk anélkül, hogy gyülekezetünket megbetegítsen (a Regal Books kiadványa) című könyvemnek egy rövid szakaszaként jelent meg. Alapvető célom nem az volt, hogy új tanítást dolgozzak ki, hanem hogy összegyűjtsen a világ különböző részein szolgáló testvérek néhány helyi tapasztalatát, mintegy esettanulmányként arról, hogy mivel találhatjuk szemben magunkat, ha bekapcsolódunk a magas szintű szellemi hadviselésbe.

Sok helyen az Evangélium terjedésének egyik feltétele az erők összezsapása. De az erők közötti ütközetnek van egy alfaja is, amely hatalmas mértékben felgyorsíthatja a világ-evangélizációt, és amelyről a keresztény vezetők szemmel láthatólag viszonylag keveset tudnak. A területi szellemek hatalmának megtörésére gondolok.

A II. Korintus 4:4-ben azt olvassuk, hogy a Sátán sikeresen vakította meg a hitetlenek elméjét, hogy ne tudják elfogadni az Evangéliumot. Ez kétségtelenül egyénekre utal, de vonatkozhat-e vajon területekre? Jelenthet-e nemzeteket? Államokat? Városokat? Kulturális csoportokat? Törzseket? Társadalmi szervezeteket? A magvető példázatában Jézus azt mondja, hogy az Igének azok a magvai, amelyek az útfélre hullanak, nem teremnek gyümölcsöt, mert „azonnal eljő a Sátán, és elragadja a szívükbe vetett Igét” (Márk 4:15.). A gyülekezet növekedésének elmélete már régen felismerte az ellenálló népek jelenségét. Lehetséges-e, hogy ennek az ellenállásnak legalábbis egy részét démoni erők közvetlen munkája okozza?

Sumrall legnagyobb csatája

Ennek illusztrálására idézzük fel azt a drámai eseményt, amely a Fülöp-szigeteken történt sok évvel ezelőtt, Lester Sumrall szolgálata alatt. Elbeszélése szerint azért ment el a Fülöp-szigetekre széleskörű evangélizációs szolgálatra, mert úgy érezte, Isten közvetlenül szól hozzá, hogy menjen el, mert nagy dolgok fognak ott történni. De öt hónap prédikálás után is csak öt ember nyert üdvösséget. Nyilvánvalóan valami baj volt.

Egy este Sumrall hallott egy rádióriportot, amely említést tett egy Clarita Villanueva nevű nőről, aki a Bilibid börtönben töltötte büntetését. A riport szerint a nőt valamilyen láthatatlan lény harapdálta, fogak mély nyomait hagyva a nyakán, a karjain és a lábain. Ő maga gyakran állat módjára viselkedett, harapott, karmolt és rugdosta az orvosokat. Az esetből a rádió szenzációt csinált. A rádióműsor alatt Sumrall érezte Isten felhívását, hogy menjen el a

börtönbe, és üzze ki a nőből a démonokat. Átimádkozta az éjszakát, és másnap engedélyt kért a polgármestertől. A polgármester azt mondta, hogy az a nő boszorkány, és hogy senkit sem engednek a közelébe. De miután Sumrall aláírt egy nyilatkozatot, amelyben magára vállalt minden felelősséget, engedélyt kapott, hogy belépjen a cellába.

Abban a pillanatban, amikor meglátta a nőt, a démonok egyike felkiáltott angolul (bár maga a nő nem tudott ezen a nyelven): „Utállak!” Átkozta Sumrallt, Istent és Krisztus vérére. Sumrall azt mondja, hogy élete legnagyobb csatáját vívta meg, de a Szent Szellem ereje által megszabadította a nőt a démonoktól, és Krisztushoz vezette őt. Sumrall beszámolója szerint 150 000 ember nyert üdvösséget e nagy csoda által, és „attól a naptól kezdve a Fülöp-szigetek ébredést élt át.”¹

Nem tudom biztosan, tényként szögezhetjük-e le, hogy ebben az esetben egy vagy több területi szellem ereje megtört. De az utóbbi években az egyház ütemesen növekszik a Fülöp-szigeteken. Azért írtam erről az esetről, mert hiszem, hogy ez egy olyan jellegű szolgálat, amit sokkal komolyabban kellene vennünk, mint ahogyan sokan a múltban tettük. Azt gondolom, az a hipotézis, hogy Clarita Villanueva szabadulásakor valami kozmikus változás történhetett, gyümölcsöző evangélizáláshoz és a gyülekezet növekedéséhez vezető kutatás kezdete lehet.

Argentínai szellemek.

Személyes baráti körömben az argentinai Vision of the Future Church pásztor, Omar Cabrera az, aki a legtöbb tapasztalattal rendelkezik a területi szellemekkel való bánásmódról. Gyülekezetének egyedülálló jellemvonása, hogy decentralizált, és negyven vagy még több városban tartanak egyidőben istentiszteletet Argentína középső részén. Omar és felesége, Marfa, hogy összefogja a mintegy 90 000 fős gyülekezetet, havonta 7000 mérföldet utazik, többnyire autóval. Hogyan kezd el Omar egy új helyen gyülekezetet alapítani?

Általános gyakorlata, hogy miután kiválasztotta a lehetséges helyet, szobát foglal egy szállodában, és bezárkózik egyedül, hogy imádkozzon és böjtöljön. Az első két vagy három nap általában azzal telik el, hogy alárendeli magát a Szent Szellem tisztító és megszentelő, Jézussal egyesítő munkájának. Érzi, hogy „elhagyja a világot”, és egy másik birodalomba kerül, ahol a szellemi háború folyik. Az ellenség támadásai időnként rendkívül hevesse válnak. Néhány szellemet még testi alakban is látott. Célja az, hogy megtudja nevüket, és megtörje a város fölötti hatalmukat. Ez általában 5-8 napot vesz igénybe, de néha még többet. Egyszer 45 napot töltött el ilyen harcban. De ennek végeztével az emberek az alkalmakon sokszor megtérnek és meggyógyulnak még a prédikáció és az ima előtt.

Korábban már leírtam az argentinai gyülekezetek mostani rendkívüli mértékű növekedését, és az ezt kísérő erős evangélizálást. Órákig beszélgettem olyan barátaimmal, mint Omar Cabrera és Edgardo Silvano, meghallgattam tőlük annak elemzését, hogy mi állhat Isten rendkívüli munkája mögött, amelyet az 1982-es Falkland-szigeteki háború óta abban a nemzetben végez. Az egyik feltételezés közvetlenül azzal a fajta kozmikus küzdelemmel van kapcsolatban, amelyről itt beszélek.

Még azokban a napokban, amikor Juan Peron uralkodott az országban, Jose Lopez Rega-t, egy varázslót tett meg legfőbb tanácsadójává, aki a spiritizmus Macumba szárnyának volt az egyik főpapja. Silvano szerint Lopez Rega volt a *tényleges* kormányzó hatalom, hatása beszivárgott

---

¹ Lester Sumrall: „Deliverance: Setting the Captives Free” (*World Harvest*, 1986 július/augusztus, 7. oldal)

a tömegtájékoztatóba, az üzleti világba és a hadseregbe. A démoni tevékenység hulláma söpört végig az országon. Emberek tettek bizonyosságot a nemzeti televízióban arról, hogyan kaptak segítséget a Macumba által. Sajnálatos módon az evangéliumi közösség nem volt felkészülve arra, hogy ezt az egészet megfelelő módon kezelje. Silvosó szavai szerint: „Egészséges tantételeink voltak, de erőtleneke voltunk ahhoz, hogy megütközzünk a démoni erővel.” Az egyház már évtizedek óta nem növekedett jelentős mértékben.

Úgy hírlík, hogy amikor Lopez Rega elhagyta a kormányzatot, átkot mondott Argentínára, és ez embertelen atrocitásokat eredményezett a katonai kormányzat uralma alatt 1976 és 1981 között. A polgári jogok ismeretlenek voltak. Emberek ezrei egyszerűen eltűntek, akiket, mint később kiderült, megerőszakoltak, megkínóztak, brutálisan meggyilkoltak, majd titkos tömegsírokba temették, vagy a folyóba vetették őket. Majd eljött a változás 1982-ben. Hogy pontosan mi történt 1982-ben a kozmikus birodalomban, azt még nem tudjuk. Tudomásom szerint azonban a legkiemelkedőbb argentinai keresztény vezetők, mint Omar Cabrera, Carlos Annacondia, Hector Gimenez és mások, sokkal nyíltabb szellemi harcot folytatnak a Sátán és démoni erői ellen, mint bárki más, mind személyes imaikban, mind pedig a nyilvánosság előtt. Az egész nemzet láthatóan az erők világméretű ütközetére vonult fel.

Más országok szellemei

Amikor jó néhány évvel ezelőtt először találkoztam Omar Cabrera-val, szerettem volna tudni, hogy vajon az ő szolgálata, a területi szellemek erejének megtörése, egyedülálló-e, vagy mások is tudnak erről valamit. Azóta sikerült nyomára jutnom néhány, a világ különböző részeiről származó beszámolónak, amelyek megerősíteni látszanak tárgyalt témánk valóságát. Például Timothy Warner, a Trinity Evangelical Divinity School tanára hiszi, hogy úttörő misszionáriusoknak különösen készen kell állniuk arra, hogy megtörjék a területet uraló szellemek erejét. Tud ezzel kapcsolatos esetekről, olyan misszionáriusoktól, akik kanadai indiánok között és Pápua Új-Guineán ezt valóban megtették.²

Paul Yonggi Cho leír egy amerikai presbiteriánus lelkésszel készített interjút, aki hiábavaló, gyümölcstelen szolgálatot élt át a hadseregben, Németországban, de Koreában „hirtelen megnyílt a menny, és a Szellem kiáradt”. Cho azt mondja, hogy Németországban „a mennyei magasságokban levő erők nem lettek megtörve, mert a német egyház nem imádkozott”. Koreában az „atmoszféra” egészen más, mert ott megtörték a gonoszság kozmikus erőit. Cho ezt mondja erről: „Nem olyan nagy a légszennyezés, mert a mi egyházunk imádkozik”. Megemlíti a kora reggeli imaórákat, az imaéjszakákat és az imahegyeket, amelyek a koreai gyülekezet életének rendkívül fontos részei.³

Jack M. Chisholm, a kaliforniai Glendale presbiteriánus gyülekezetének pásztor, tanulmányutat tett Koreában. Sok más, a növekedésről és megújulásról szóló tanulság mellett új meggyőződésévé vált, hogy képeseknek kell lennünk „megbirkózni erődítményekkel, lerombolni bástyákat és megszabadítani embereket”. Hiszi, hogy a Szent Szellem erejének az az új hulláma, amelynek sokan tanúi vagyunk, „le fogja rombolni azoknak a démoni

---

² Timothy M. Warner: „Power Encounter with the Demonic” (*Evangelism on the Cutting Edge*, szerkesztette Robert E. Coleman. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Co., 1986, 98., 99. oldal.)

³ Szerkesztette Paul Yonggi Cho és C. Peter Wagner. Megjelent a *Church Growth Manual* 1. számában (Seoul: Church Growth International, 1986, 41. oldal.)

intézményeknek a támaszait, amelyek kötelékben tartanak nemzeteket és embereket egyaránt”.⁴

Bill Jackson, a *World Christian* című folyóiratban beszámol egy thaiföldi misszionárius házaspárról, akiknek szolgálata évekig gyümölcstelen maradt mindaddig, amíg el nem határozták, hogy minden héten egy napot rászánnak, hogy elvonuljanak az erdőbe, és hadba szálljanak a területi szellemek ellen. Ezután emberek tömegei tértek meg. Jackson hiszi, hogy sok ezer ember, akiket jelenleg nem tudunk elérni, a Sátán közvetlen elnyomása alatt van, és „az evangélium nem fog teret nyerni ezek között az emberek között, amíg meg nem kötözzük azokat a szellemeket, amelyek megkötözik őket, legyenek bár olyan megtévesztő erők, mint az iszlám, a hinduizmus vagy a több millió közül bármelyik”.⁵

Az elmúlt években a gyülekezetek gyorsan növekedtek Brazíliában, de a szomszédos Uruguay-ban rendkívül lassan. Egy misszionáriusnak, aki találkozott Ralph Mahoney-val, a World MAP képviselőjével, volt egy rendkívül különös tapasztalata, amikor röpiratokat osztogatott egy kisvárosban Brazília és Uruguay határán, amelynek fő utcája választotta el egymástól a két nemzetet. Azt tapasztalta, hogy az uruguay-i oldalon senki sem fogadta el a röpiratokat, míg az utca braziliai oldalán hálásan vették őket. És ugyanazok az emberek, akik visszautasították az uruguay-i oldalon, megváltoztatták a viselkedésüket, és elfogadták a braziliai oldalon. A misszionárius magyarázata az volt, hogy „amikor átmertek az utcán, akkor kiléptek az Uruguay-t befedő sötétség takarója alól egy olyan országba, amely részben már átélte a takaró eltávolítását”.⁶

Mi a nevük?

Mark I. Bubeck a Sátánt a sötétség erői főparancsnokának látja, aki gonosz szellemek egymásnak alárendelt csapatait vezeti. A leghatalmasabbak a *fejedelemségek* vagy *fejedelmek*. Bubeck szerint roppant nagy erővel és bizonyos mértékű cselekvési szabadsággal rendelkeznek. Alattuk helyezkednek el a *hatalmasságok*, akik „valószínűleg nagyobb számúak, valamivel kevésbé függetlenek és erősek, mint a fejedelmek”. Utánuk következnek *ez élet sötétségének világbírói*, akik alacsonyabb beosztású hivatalnokként szolgálnak. A sort a *gonosz szellemek*, a *démonok* zárják.⁷

Paul Lehmann, a Christian and Missionary Alliance zairei misszionáriusa, a közelmúltban közzétette azoknak a démonoknak a névsorát, amelyeket egy Tata Pembele nevű varázslódoktortól üzött ki. Ez olyan neveket tartalmaz, mint az Ősök Őre, az Utazás Szelleme, a Halottak Táplálója, a Varázslástól Megmentő, a Halott Hangja, a Betegség Terjesztője, Bénító, Vízben Pusztító, Gyógyító és sok más. Rajtuk keresztül a varázslódoktor nagy hatalmat tudott gyakorolni.⁸

A Los Angeles körzet boszorkányai énekelnek Ízisz, Astarót, Hekaté, Demeter, Kali és Innana tiszteletére. Mások Cerridwent, a föld anyját és Cernunnost, az erdők atyját imádják. Paul

---

⁴ Jack M. Chisholm: „Go to Korea and Learn From Them” (*The Forerunner*, 1984 június. 23. oldal.)

⁵ Bill Jackson: „Waging War” (*World Christian*, 1985 január/február, 11. oldal.)

⁶ Ralph Mahoney: „The Covering of Darkness” (*World MAP Digest*, 1983 március/április, 3. oldal.)

⁷ Mark I. Bubeck: *The Adversary* (Chicago: Moody Press, 1975.), 72., 73. oldal.

⁸ Paul Lehmann: „Invading Satan’s Territory” (*The Alliance Witness*, 1987 március/április, 19. oldal.)

Kauffman Narai néven azonosította Thaiföld egyik fő szellemét. Az Andok indiánjai Pachamama, Inti és Viracocha erejének hódolnak. Vannak mexikóiak, akik úgy érzik, hogy a háború azték istene, Huitzilopochtli, még mindig rendelkezik hatalommal.

Dániel könyvének 10. fejezete nagyon egyértelműen néven nevez két területi szellemet. Dániel Istennek egyik angyaláról beszél, aki elindult, hogy szolgáljon neki, de késett a „Perzsia fejedelmével” vívott szellemi háború miatt (13. vers; lásd még a 20. verset is), és aki később hasonló csatára számított „Görögország fejedelmével” is (20. vers). Pál úgy utal ezekre, mint fejedelemségekre és hatalmasságokra, és „a gonoszság szellemeire, amelyek a magasságban vannak” (Efézus 6:12.).

Merigildo szelleme

Edgardo Silvoso volt az előadója az egyik imádkozó csendesnapunknak a közelmúltban, amelyet a kaliforniai Pasadena kongregacionalista gyülekezetében tartottunk meg a Lake Avenue-n. Egyik fő témája a szellemi hadviselés volt. Elmondta, hogy 1985-ben néhány barátjával vett egy térképet, és egy 100 mérföld sugarú kört rajzolt a Harvest Evangelism vezetőképző központja köré, amely az argentinai Rosario közelében helyezkedik el. Felfedezték, hogy a körön belül 109 városban nem volt evangéliumi gyülekezet. Megtudták, hogy egy Arroyo Seco nevű városban egy Merigildo nevű varázsló gyakorolt hosszú időn keresztül nagy hatalmat. Kiképzett tizenkét tanítványt, és amikor meghalt, átruházta erejét egy forrásra. Miután ez kitudódott, a körzet keresztény vezetői, pünkösdiek és nem pünkösdiek egyaránt, közös imaösszejövetelre gyűltek össze, hogy szellemi hadviselést folytassanak. Silvoso beszámolója szerint ez volt a legerőteljesebb imaalkalom, amelyen valaha is részt vett. Jézus nevében hatalmat vettek a körzet fölött.

Hatan elmentek Merigildo Arroyo Secoban lévő főhadiszállásához, köztük volt Silvoso is. Autójukat a főhadiszállás felé állítva kihirdették, hogy a varázsló vereséget szenvedett Krisztus vére által, és megtörték a gonosz erejét Jézus nevében.

És a következmények? Nem egészen három évvel azután, hogy Merigildo ereje megtört, a 109 városból 82-ben volt evangéliumi gyülekezet, és gyors egymásutánban alakultak újabbak.

Olyan sok tanulnivaló van még azzal kapcsolatban, hogyan kell ellenállni az ördögnek. Sok a kérdés, és nincs elég válasz. De az egyik válasz, amellyel rendelkezünk, az az, hogy Jézus építi gyülekezetét, és a Szent Szellem ereje több mint elegendő ahhoz, hogy az Ige szavai: „még a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat” (Máté 16:18.), igaznak bizonyuljanak.

4. fejezet

Leszámolás területi démonokkal

Timothy M. Warner

Kivonat a 'The Power Encounter and World Evangelization'-ból, a szerző engedélyével. (The 1988 Church Growth Lectureship at Fuller Seminary School of World Mission © 1988.)

Timothy Warner elindított egy tanfolyamot az erők összecsapásáról a Trinity Evangelical Divinity School-ban, az Illinois állambeli Deerfieldben, ahol ő a misszió tanára, és a hatás drámai volt. Ráébredt, hogy sok hagyományos, meglehetősen konzervatív evangélistában mély vágy él, hogy megismerje a szellemi világ valóságát, ami akadémiai körökben szinte tabu témának számít. Warner, aki korábban Sierra Leone-ban volt misszionárius, nemcsak a kérdés elméleti részét dolgozta ki egy tanteremben, hanem maga is részt vett egy meglehetősen kiterjedt szabadító szolgálatban.

Az elmúlt években sok más evangéliumi professzor is beiktatott ilyenfajta tárgyakat tantervébe, és ez Warner úttörő erőfeszítéseinek nyomán jelentékeny méreteket öltött. E tanárok közül sokan járultak hozzá munkájukkal a Küzdelem sötét angyalokkal (Regal Books 1990) című könyvhöz, amelyet Douglas Pennoyer-rel együtt adtam ki, és amit nagyon ajánlok azoknak, akik szeretnének többet megtudni erről a témáról. Ez a rövid fejezet azt az anyagot tartalmazza, amelyet Timothy Warner a Fuller Teológiai Szemináriumon adott elő 1989-ben az évente megrendezett gyülekezetnövekedésről szóló előadássorozaton. Átfogó témát választott: „Erők harca a világevangelizációban”.

Az erők összecsapásának az egyik területe, amelyet még csak most kezdünk komolyan venni: megütközés azokkal a démonokkal, amelyek meghatározott helyekhez, geopolitikai egységekhez kapcsolódnak. Az Ószövetség egész felfogása a nemzetek isteneiről és Dániel könyvének utalásai Perzsia majd Görögország fejedelmére (Dániel 10:13. és 20.), igei látást ad erről, és Jézusnak az „erős ember” megkötözésére utaló kijelentése is vonatkozhat erre (Máté 12:29.).

Arra a hitre jutottam, hogy a Sátán valóban kijelöl egy démont vagy démonok egész csapatát a világ minden egyes geopolitikai egysége fölé, és ezek ott vannak a fejedelemségek és hatalmasságok soraiban, amelyek ellen küzdünk.

Ez az elképzelés először akkor merült fel bennem a misszióval kapcsolatban, amikor olvastam egy fiatal misszionáriusról, aki Kanadában elment egy amerikai indián faluba. Egy veterán misszionárius, aki hasonló területen szolgált, elmondta neki, jó, ha felkészül arra, hogy megérkezésekor meg kell ütköznie a falu démonával. A fiatal misszionáriust világnézete és tanulmányai nem készítették fel ilyen fogalmakra, és egyszerűen csak odaköltözött. Felesége azonban hamarosan megbetegedett, és kénytelen volt hazarepülni. A fiatal ember egy alkalommal ott állt egyedül a kunyhójában, és a hátát melegítette a kályhánál, amikor a kályhacsőből

szörnyű zajt hallott. Valami hirtelen a hátára ugrott, és bár ő semmit sem látott, alig volt képes odatántorogni egy székhöz és leülni. A „valami” a falu démonaként mutatkozott be, és birokra keltek.

A misszionárius eleget tudott ahhoz, hogy kinyilvánítsa Krisztusban elfoglalt helyét, és ezt mondta: „Rendben van Sátán, Borchet őrangyala, járjunk a dolog végére. Jézus Krisztus küldött engem ide. Lehet, hogy meghalok, de nem fogok elmenni, és a halál az Úr kezében van.” Harminc perc küzdelem után - miközben a misszionárius a Golgota jogos győzelmét hirdette, és végig levegő után kapkodott -, a démon úgy távozott, ahogy jött, és a misszionárius ottmaradt, hogy folytassa szolgálatát.

Hogy ez a történet mennyiben mutat rá sok más, a misszióval kapcsolatos problémára, azt egyszerűen nem tudjuk, mert gyakran még azt sem tartjuk lehetségesnek, hogy ilyen dolgok egyáltalán megtörténhetnek. A közelmúltban azonban néhány más dolog is ebbe az irányba fordította a figyelmünket. Többek között van egy város a brazil-uruguay-i határon, amelynek fő utcája az országok közti határvonal. Az utca egyik oldala Brazíliához, míg a másik Uruguay-hoz tartozik. Ralph Mahoney, a World MAP képviselője, beszámol nekünk egy misszionáriusról, aki ebben a városban röpiratokat osztogatott. Az utca uruguay-i oldalán az emberek nagyon tartózkodóan viselkedtek; de amikor átment a brazil oldalra, egy ember, aki az utca uruguay-i oldalán visszautasította a röpiratot, itt elfogadta, és áradozva meg is köszönte. A misszionáriusnak feltámadt a kíváncsisága, próbára tett még néhány embert, és valamennyiüknél ugyanazt tapasztalta.

Peter Wagner elmondja:

„Később, amint a misszionárius ezt az esetet az imájába foglalta, Jézus szavai jutottak az eszébe: ‘Nem rabolhatja el senki az erősnek kincseit, bemenvén annak házába, hanem ha előbb az erőset megkötözi, és azután rabolja ki annak házáat’ (Márk 3:27.). Lehetséges lenne, hogy míg a brazil oldalon már megkötözték az ‘erős embert’, addig az uruguay-i oldal ‘erős embere’ még mindig gyakorolja hatalmát?” (Wagner, 1986, 84.)

Úgy tűnik, hogy ez az elképzelés az egyik kulcsfontosságú tényező abban a csodálatos ébredési mozgalomban, amely nemrég kezdődött Argentínában. Ed Silvos, a *Global Church Growth*-ban ír arról, hogy naponta 3000, de lehetséges, hogy 8000 ember dönt Argentínában Krisztus mellett. Az evangélizálás újnak tűnő eleme az ima szerepe. Imacsoportok szerveződnek, hogy támogassák az evangélistát és az imát, mint a szolgálat kiemelkedő részét, ezenkívül az evangélisták közül legalább egy böjtöléssel és imával tölt néhány napot, vagy akár két hetet is, hogy megkötözzék az „erős embert” avagy „fejedelmet”, amelyik uralma alatt tartja a sötétséget a „kozmosz”-nak abban a részében (Silvos 1987, 5.). Mihelyt az Úr bizonyosságot ad neki a győzelemről, elkezd prédikálni; és az eredmények önmagukért beszélnek. Ez drámai alátámasztása S. D. Gordon kijelentésének: „A közbenjárás kivívja a győzelmet a fővezér fölött, a szolgálat pedig megszerzi a földet, miután a fővezért elűzték” (Gordon 1904, 17.).

Vannak más elemei is az argentinai evangélizáló szolgálatoknak, amelyek segítenek a kedvező fogadtatás megértésében. Az egyik ilyen egy gondozósátor használata, ahol erőteljes szolgálat működik a demonizáltak felé. Úgy tűnik, hogy a legtöbb evangélista inkább egyszerűen elkerüli a spiritisztákkal való konfrontálást vagy a feléjük végzett szolgálatot, de ott, ahol bátran szembenéznek ezzel a kihívással, Isten ereje világosan megnyilvánul, és ez sok embert von Öhozá.

Nem azt akarom mondani, hogy bejárhatunk egy magunk választotta területet, és megköthetjük a szellemeket. De úgy gondolom, hogy amikor Isten megbízza a misszionáriust, hogy egy bizonyos helyen szolgáljon, akkor ő és a gyülekezet kinyilváníthatja a mi Urunk hatalmát az ellenség minden olyan szelleme fölött, amelyek a Sátánnak tartogatják azt a földet.

5. fejezet

Leszámolás az ellenséggel a társadalomban

R. Arthur Mathews

Arthur Mathews, az Overseas Missionary Fellowship (amelynek korábbi neve China Inland Mission volt) nemzetközileg ismert misszionárius vezetője, elég hosszú időt töltött a szellemi háború első tűzvonalaiban ahhoz, hogy szavának tekintélye legyen. Kínában született, misszionárius szülők gyermekeként, Ausztráliában nevelkedett, az indiai hadseregben szolgált a II. világháborúban, misszionárius volt Kína középső részein, és négy év háziőrizetet szenvedett el feleségével és kisgyermekével a kommunista Kínában. Ebben a fejezetben Mathews közreadja látását arról, hogy a gonoszság szellemi erői hogyan befolyásolhatják a társadalom bizonyos részeit.

Nemzedékünk fokozódó remegéssel tartja szemmel a gonoszság egymást követő hullámain, amelyek beszivárogtak a világ társadalmába. Az erkölcs alapjait aláaknázták. Az élet legnagyobb befolyással rendelkező területeit a társadalom legalsó szintjeiről származó emberek árasztották el, ellentétben korábbi generációkkal. Isten fennhatósága a társadalomban általában felülről érvényesül, a gonosz megbüntetésével és a jó megjutalmazásával. De amikor alulról származó emberek veszik át a hatalmat, biztosak lehetünk abban, hogy az ördög keze van a dologban. Ilyen módon a szabadosság és a szituációs etika elhomályosítja a dolgokat, az álcázások és hamis beállítások csökkentik a gonoszság felismerésének képességét, és aláaknázzák az eltökélt ellenállást. Sokasodnak és egyre nagyobb erőre tesznek szert a vallásos eretnek szekták. Az elmét tönkretévő kábítószeres foglyul ejtették a felnövekvő generáció sok tagját. Az ellenség támadásai sérüléseket okoztak a közösségi élet minden részén - a családban, az oktatási rendszerben, az igazságszolgáltatásban, sőt az egyházban is. Általánossá vált az Isten erkölcsi alapelveivel való részleges vagy teljes szakítás.

Mindez azt mutatja, hogy „a mennyei magasságokban lévő fejedelemségek és hatalmasságok” rendezték láthatatlan soraikat, felszerelték trójai lovukat, beszivárogtak a társadalomba, és megnyitották a kapukat, hogy a gonoszság áradata vegye át az uralmat.

A Biblia éberségre int minket azzal kapcsolatban, hogy természetfeletti gonosz erők verhetnek gyökeret helyi kultúrákban, és uralomra tehetnek szert az élet és a szokások fölött. A pergámumi gyülekezet angyalát Isten emlékezteti arra a félelmetes tényre, hogy ott lakik, ahol „a Sátán királyiszéke van”. Ennek nyilvánvalóan az a jelentése, hogy a Sátán befolyása már elérte csúcspontját a földön egy vezérlőközpont létrehozásával, ahonnan irányíthatja a sötétség erőit az isteni kegyelem céljaival szembeszegülő harcban.

Újból kérdések árasztják el elménket. Hogyan fejtik ki ezek a szellemi erők hatásukat a társadalomban? Hol jutnak be? Meg lehet-e határozni egy bizonyos *modus operandi*-t, ami segítene azonosításukban? Mit tehetünk, vagy mit kell tennünk, hogy tolakódásuknak gátat vessünk vagy azt megelőzzük? Mivel Isten szuverén és mindenütt jelenvaló, nem kellene-e

megengednünk Neki, hogy Ő számoljon le ezekkel a természetfeletti erőkkel a maga idejében és a maga módján?

A Bibliának kell hogy legyenek válaszai ezekre a kérdésekre, és vannak is. De a gonosz és rosszindulatú szellemek ellenséges világának rémületes ténye megbénít sok keresztényt, akik passzivitásukban nem hajlandók bibliai válaszainkat keresni és alkalmazni. Edith Schaeffer szerint: „sok keresztény süket, vak és érzéketlen, mert nem hajlandó tudomást venni a háborúról, amibe belekeveredett. Ellenállás nélkül tűri, hogy az ellenség támadjon és győzelmeket arasson.”

A Bibliában nagyon sok jelzés található a Sátán indítékairól és módszereiről, csak tanulnunk kellene belőlük. Ő a ravasz megtévesztő, az ellenség, a vádló, a hazugság atyja, és az, aki „embergyilkos volt kezdettől fogva”. Elsőrendű célja, hogy Istent letaszítsa trónjáról az emberek elméjében, és hogy ő maga foglalja el azt a trónt. Ennek érdekében az ősapánk, Ádám elleni támadásával már az emberiség elleni harca kezdetén magához ragadta az előnyt. Ádámot a maga oldalára állította, s most azért küzd, hogy megtartsa ezt az előnyt az emberiséggel szemben. Ebből a célból hatalmi központokat tart fenn olyan embereken keresztül, akik a saját elképzeléseik szerint akarják formálni a történelmet; és kisebb közösségekben a varázslókon és az eretnek szekták vezetőin keresztül. Jó példa erre Artemis (Diana) istennő imádata. A modern történelem másik példája az ősök imádata Kínában és Japánban. A másik oldalon az áll, hogy a keresztényeknek vissza kell hódítaniuk azt a földet, amelyet átengedtek az ördögnek, folyamatos tanulás és a Hadvezérük céljai iránti elkötelezettség által.

Azonban ma azt látjuk, hogy a helyi kultúrákat feláldozzák. A lámák valaha erőteljes tibeti rendszerét teljesen szétszúrták azért, hogy a tibetieket az ateista kommunizmus szélesebb körébe vonják. Ilyen módon évszázados kultúrákat kényszerítenek bele egy nagy Isten-ellenes rendszer olvasztótégelyébe, hogy az ördög erős vezetőjének egy egyesített világ omoljon a lábai elé. A Sátán tudja, hogy az idő nem áll az ellenőrzése alatt, és kezd kifutni belőle. Ez megsokszorozza dühét, különösen akkor, amikor felismeri, milyen korlátozott sikereket tud csak elérni a nemzetek összeolvasztásában. Úgy tűnik, több sikert ér el akkor, amikor a kereszténységet osztja részekre, mint amikor a maga oldalán akar embereket egyesíteni.

Számomra úgy tűnik, hogy a nemzetek ódzkodása a világ szentségtelen szövetségei iránti hűségtől Isten munkájának a bizonyítéka, amellyel Bábel tornyához hasonlóan szétszórja és megzavarja a lázadó elemeket. Ez önmagában is vezérfonal a számunkra, amikor „királyokért és minden méltóságban levőkért” imádkozunk. Látnánk ezeket a dolgokat, ha imádkozva virrasztanánk. Azért nem vesszük őket észre, mert életünket és érdeklődésünket a földre korlátozzuk, és elhanyagoljuk a mennyei dolgokkal kapcsolatos kötelezettségeinket. Emberi szempontjaink vannak ahelyett, hogy hosszasan és elmélyülten beszélgetnénk az Úrral, és megismernénk az Ő szempontjait. Vajon nem kell-e arra bátorítanunk egymást, hogy imáinkban belátást nyerjünk a legnagyobb távlatokba?

Hallunk háborúkról és háborúk híreiről, politikai és gazdasági bizonytalanságról, arról, hogy bizonyos országokban a misszionáriusoknak nehézségeik vannak a vízum megszerzésével, és mindenféle akadályról, amelyet az egyház elé vetnek, hogy gátolják küldetésének betöltésében. És hogyan reagálunk ezekre a dolgokra? Az igaz, hogy elmegyünk imádkozni, de imáink általában a misszionáriusra összpontosulnak, és figyelmen kívül hagyják a dolgokat ilyen irányban befolyásoló erőket. Ennek következtében imánk ugyanúgy hatástalan marad, mint Kanut királynak a hullámokhoz intézett parancsa, hogy többet ne ostromolják a tengerpartot.

Isten, noha mindenható, nem mozditja el a sorompókat mindaddig, amíg a hívők nem veszik kezükbe a kezdeményezést, nem foglalják el mennyei helyüket, hogy leszámoljanak a földi problémákat közvetlenül okozó gonosz hatalmakkal, és nem tartóztatják fel őket a Golgota Győztesének nevében.

Mit tesz Pál a rémületes efézusi helyzetben? Maga mellé veszi Gaiust és Aritharkust, vagy akit éppen tud, és velük együtt elfoglalja helyét Krisztusban a mennyei magasságban, küzd és ellenáll a gonoszság erőinek, amelyek az utca készséges embereit manipulálják. A helyzet azonnal megváltozik. Az Úr felhatalmazásával, az Ő hatalmának erejével és a teljes mennyei fegyverzettel felszerelve megadásra kényszerítik a Sátánt, és a városi tisztviselő lecsendesíti az üvöltöző csöcseléket.

A természetfeletti erőknél nem kérkedve, önhittent tudunk ellenállni, hanem alázatosan, mert ez illik azokhoz, akik felismerik, hogy önmagukban semmi hatalmuk nincs, és hogy mindent Isten kegyelmének és erejének köszönhetnek. A szellemi hatalom gyakorlása nem saját magunk reklámozásának az eszköze, mint ahogyan ezt néhányan gondolják. Ez szent kötelessége azoknak, akik Krisztusban vannak, és úgy gondolom, ehhez hozzá kell tennünk azt, hogy akik be vannak töltve Szent Szellemmel. Olyan embereket, akik nincsenek betöltve Szent Szellemmel, Isten nem bíz meg azzal, hogy az Ő csatáját vívják. Pál be volt töltve Szent Szellemmel, amikor összeütközésbe került Elimással, a varázslóval, leleplezte az ördög támadását, és legyőzte őt (Csel. 13:9.). Nem szabad elsiklanunk azon tény fölött, hogy a Szellemmel való betöltekezés parancsa a keresztény földi útjával és a magasság erői ellen vívott háborújával van összefüggésben.

6. fejezet

A fejedelemségek és hatalmasságok megértése

Thomas B. White

Kivonat Thomas B. White *Ann Arbor The Believer's Guide to Spiritual Warfare* Michigan, Servant Publications © 1990 művéből. A szerző engedélyével.

Thomas B. White konzervatív baptista pásztor és az Oregon állambeli Frontline Ministries of Corvallis alapító elnöke. Évek óta a stratégiai szintű szellemi hadviseléssel foglalkozik elméletben és gyakorlatban is. Népszerű tanfolyamvezető e témában, és tanácsadója olyan csoportoknak, amelyek le akarnak számolni városuk vagy más területek szellemeivel.

Ebben a fejezetben White a gonoszság magasrangú erőinek természetét elemzi, és gyakorlati tanácsokat ad a szolgálathoz, hogy a lehető legeredményesebben tudjunk velük megküzdeni.

A „fejedelemségek és hatalmasságok” kifejezés mindenféle titokzatos dolgot idéz fel képzeletünkben. Egy óriási szellemi lényre gondolunk, akinek a vállán köpeny van, a kezében pedig kard, s aki ártatlan embereket pusztítva kóborol. Talán Darth Vader ötlük fel bennünk, a „Csillagok háborúja”-ból, a titkos, sötét erővel rendelkező mitikus lény. A szellemi hadviselés azonban megköveteli, hogy megalapozott, valósághű felfogásunk legyen ezekről az erőkről. Céлом itt az, hogy egyszerűvé tegyem ezt a homályos témát. Pontosan mi az, amivel „küzdünk”? Kik vagy mik ezek a „fejedelemségek és hatalmasságok”?

Az Efézus 1:21., 6:12., a Kolossé 1:6., és 2:15. alapján tudjuk, hogy ezek bukott szellemi lények, amelyek a Sátán uralma alatt, Isten megváltó céljaival szembeszegülve működnek. Gyakran felmerül ez a kérdés: honnan származnak ezek a gonosz lények? Három önálló elmélet létezik erről: az első szerint egy Ádám előtti, Isten által elpusztított faj testetlen szellemeiről van szó (ez az ötlet illeszkedik a teremtés „rés-elméletéhez”); a második értelmében az I. Mózes 6. óriásai, egy mutáns, angyal-ember házasságból létrejött faj testetlen szellemei; és végül: eredetileg angyali teremtmények, akik Luciferrel együtt elbuktak. Hitem szerint az utolsó elmélet a helyes: bukott angyalokkal van dolgunk.

Az Ó- és Újszövetség tanulmányozása az apokrif szövegekből származó kiegészítő bizonyítékokkal együtt a bukott angyalok három kategóriáját világítja meg: 1) azok az angyalok, akik eredetileg Luciferrel együtt, az ő lázadása idején buktak el, és még mindig aktívan tevékenykednek az emberek megtévesztésében és kínzásában; 2) az „Istennek fiai”, (angyali lények), akiket az I. Mózes 6:2. említ, akik olyan förtelmes erkölcstelenséget követtek el az „emberek leányaival” (nőkkel), hogy Isten „a nagy nap ítéletére örök bilincseken, sötétségben tartotta” őket (Júdás 6.); 3) angyali lények, akik azt a megbízatást kapták, hogy őrködjenek és uralkodjanak az emberiség meghatározott csoportjai fölött. Ez az utolsó csoport a legkevésbé ismerős a számunkra. Mózes beszél róluk:

Mikor a Felséges örökséget osztott a népeknek, mikor szétválasztá az ember fiait, megszabta a népek határait, *Izrael fiainak száma szerint* (V. Mózes 32:8., kiemelés tőlem).

A Septuaginta szövege és a legújabb kutatások szerint ennek a kifejezésnek a világosabb értelmezése „Isten fiai”, ami angyali lényeket jelent (vesd össze: Jób 38:7.). A Dániel 4:13. és 17. „örzöknek” nevezi ezeket az erőket. Kik ők? Azt gondolom, hogy isteni hatalommal felruházott, magasrangú angyalok, akiknek az volt a megbízatásuk, hogy őrkdjenek az emberiség meghatározott részei fölött. Egyszóval: szellemi uralkodók. Az Ige beszél „Jehova tanácsáról”, mennyei lényekről, akik végrehajtják az isteni akaratot (I. Királyok 22:19; Zsolt. 89:6-7.). Az I. Mózes 6-nak és Júdás levelének a fényében úgy tűnik, hogy ezek a hatalmasságok elveszíthették hatalmi pozíciójukat (Júdás 6.) és sátáni befolyás alá kerülhettek (v. ö.: Zsolt. 82:1-2.). Léteznek tehát hatalmasságok, akik a jelek szerint - megkísértve saját büszkeségüktől - Lucifer lázadása után buktak el, és olyan pozíciókat ragadtak magukhoz, amelyeket nem Isten rendelt a számukra. D. S. Russell, a zsidó apokaliptikus tanítások tudósa megvilágítja, mi történhetett a szellemi birodalomban:

Fokozatosan, kétségtelenül idegen hatásra alakult ki az az eszme, hogy azok az angyalok, akiknek Isten hatalmat adott a nemzetek és az egész fizikai világ fölött, túlléptek hatáskörükön, és saját kezükbe vették a hatalmat... Ettől kezdve megtagadták Isten utasításainak végrehajtását, és vagy saját jogukon uralkodtak, vagy Isten helyett valaki mástól várták az utasításokat, aki hozzájuk hasonlóan fellázadt a Mindenható ellen.⁹

A dualizmus azonban idegen volt az Ószövetség teológiájától. A gonosz különálló birodalmának létezése nem körvonalazódott tisztán. A száműzetés ideje után fokozatosan fejlődött ki az a felfogás, hogy ezek az erők Istentől függetlenek, a gonoszság önálló forrásai. Legjobban Dániel könyve világítja meg ezt az értelmezést. Látásom szerint ezek a hatalmasságok megegyeznek azokkal a pogány istenekkel és istennőkkel, akiket a görögök és a rómaiak imádtak, területi istenségek és „fejedelmek” (Dániel 10:13. és 20.), akik emberek imádatát keresték. Mások bizonyos bolygók és égitestek imádatához kapcsolódtak (Zeusz, Mars, Hermész). Így ezek az erők a sötétség uralmának részeivé váltak, amelyeket a Sátán, a csalás nagymestere manipulál.

A pokoli csapat főhadiszállásai

Pál fényt derít e témára, amikor uralkodók, fejedelemségek (*archai*), világbírók (*exousia*), hatalmasságok (*dunamis*), és a gonoszság szellemi erői (*kosmokratoras*) rendezett hierarchiájaként írja le a pokoli erőket. Ésszerűnek tűnik az a feltételezés, hogy az itt felvázolt hatalmi struktúra leszálló rendet követ. A Dániel 10:13. és 20. magasrangú sátáni fejedelemségekként határozza meg az *archai* szó jelentését, akik a föld nemzetei és vidékei fölé lettek helyezve. Az *exousia* szó természetfeletti és természetes kormányt egyaránt jelent. Az apostol felfogása szerint léteztek természetfeletti erők, amelyek az emberi szervezetek mögött álltak. Pál kétségtelenül a zsidó apokaliptikus eszmét foglalja szavakba a kozmikus lényekről, akik Isten felhatalmazása szerint az emberek dolgaival kapcsolatban döntéseket hoznak. Valószínű, hogy a *dunamis* országok és kultúrák keretei között működnek, és az élet bizonyos területeit befolyásolják. A *kosmokratoras* azt a sokféle gonosz szellemet jelenti, amelyek leggyakrabban gyötrik az embereket. Pl. a megtévesztés, a varázslás, a kéjvágy, a lázadás, a félelem és a betegség szellemei. Általában ezek azok a gonosz erők, amelyekkel a legtöbb szabadító alkal-

⁹ Russell, D. S.: *The Method of Jewish Apocalyptic* (Philadelphia, PA: Westminster Press, 1964), 237-238. oldal.

mon szembetaláljuk magunkat és amelyeket kiűzünk. Még közöttük is van rangsor, a gyengébb szellemek alázatosan szolgálják az erősebbeket.

Az ítélet napjáig Isten megengedi, hogy ezek az erők kifejtsék hatásukat. A világ most egy átmeneti időszak feszültségében él: Jézus már megszerezte a győzelmet a sötétség fölött, de a megváltottak még harcolnak a gonoszság ellen. Isten megengedi az ellenségnek, hogy kísértsen és megpróbáljon. Ha egy keresztény aláveti magát Istennek, akkor a gonosz cselszövései hitének megerősítését szolgálják.

Ezek az alattomos erők emberi kormányokon, vallásokon és hatalommal rendelkező személyeken keresztül folytatják tevékenységüket, hogy a törvényeskedés, a szociális ideológiák és az erkölcsi kompromisszum kötelékeiben tartsák az embereket. Az a szerepük, hogy bemocskolják az emberek elméjét, megrontsák akaratukat, és ezáltal eltérítsék őket a megváltástól, és túszként tartásuk fogva a hazugság atyja számára. Amikor a gonoszságnak ezt a szintjét jellemezzük, bizonyos értelemben a pokol „legfelsőbb tanácsát” írjuk le, felismerve, hogy egyes magasrangú szellemi végrehajtó hivatalnokok felelősek a megtevesztés és pusztítás fontosabb mozgalmairól világunkban. Pl. lehetnek olyan fejedelemségek, amelyek olyan dolgokat mozdítanak elő, mint pl. a New Age filozófiák szaporodása, a rituális sátánimádás terjedése, kábítószertermelés és forgalmazás, terrorizmus, szexuális perverzitás és pornográfia. Valószínűleg vannak erős, ősi fejedelemségek, amelyek India hindu kasztrendszerén keresztül működnek. Milliók élnek ennek a vallásos törvényeskedő rendszernek a kötelékében.

1988-ban egy kolumbiai missziós szervezetben tanítottam. Soha nem fogom elfelejteni azt a napot, amikor megérkeztem abba a dzsungellel körülvett táborba, ahol mintegy 400 keresztény szolgáló lakott. Már az első este érezni kezdtem, hogy valamilyen nyomás összeroppantó bilincse záródik össze körülöttem. Szokatlanul sebezhetőnek és fenyegetettnek éreztem magam. Nem, ez nem a dzsungel éghajlatának hőisége és páratartalma, sem pedig a szokásos kultúrabeli különbségek. Amint munkámat végeztem azon a héten megtudtam, hogy a tábor négy főbb agresszív hatás éri a környezetből: 1) fegyveres marxista gerillák, akik azért harcolnak, hogy megszerezzék az ország fölötti uralmat; 2) a feldolgozatlan kokain szállítási útvonalai a dzsungelből a kokainbárók kezébe; 3) indián törzsi csoportok, akik varázslással foglalkoznak; 4) katonai csoportok, akik hevesen ellenállnak a misszionáriusoknak.

Azt is megtudtam, hogy az odaérkezésem előtti évben egy kolumbiai meggyilkolt egy misszionárius nőt, és megesküdt, hogy újból ölni fog, mihelyt kiszabadul a börtönből. Az ebben a légkörben eltöltött harmadik vagy negyedik napon úgy éreztem, hogy teljesen elborít, letaglóz a zűrzavar, és ez nagyon megnehezítette feladatom ellátását. Éjszakánként olyan erővel tört rám a hamis önvád és a félelem, mint korábban még soha. Csak képzelődés lett volna? Vagy egy nehéz feladat feszültsége, amelyhez hozzájárult a dzsungelbeli élet sok nehézsége? Talán, részben. De végül arra a következtetésre jutottam, hogy én és a többiek a táborban olyan szellemi erőknek váltunk a céltábláivá, amelyek szembeszegültek törekvéseinkkel. Mivel az én feladatom a többi munkás képzése volt a szellemek felismerésének és a szellemi hatalom gyakorlásának területén, a szellemi támadások kitüntetett célpontja voltam, hatásukat hazatérésem után még hetekig éreztem.

Túl sok misszionáriusjelöltet küldenek ilyen helyzetekbe a szellemi hadviselés fogásaira való kiképzés nélkül, csak azért, hogy összetörten és legyőzöttek térjenek vissza a harctérről. Ideje komolyan vennünk a bibliai világképet, amely az első tűzvonalbeli szolgálatot a fegyveres háború fogalmaival írja le.

1989 tavaszán abban a kiváltságban részesültem, hogy elvihettem családomat Izraelbe egy turistaúttal egybekötött szolgálatra. Tel Avivban ültünk egy zsidó keresztény gyülekezet vezetőségével, és feltettem a kérdést: „Milyen érzés zsidó hívőnek lenni ezen a helyen?” Meglepődtem a hosszú és érzelemtől fűtött válaszon. Minden elképzelhető társadalmi, politikai és gazdasági megkülönböztetés életük szerves részét alkotta. De mindezek mögött mélyebb szellemi erőket kezdtem felismerni, amelyek Izraelben olyan nehézé teszik a keresztény életet.

A következő héten elkülönítettem egymástól a működésben lévő fejedelemségeket és hatalmasságokat: 1) A zsidó keresztények harcos, szellemi elutasítását ortodox csoportok részéről, amelynek gyökere Jézusnak mint Messiásnak az elutasítása; 2) A pusztulás átkát, amelyet az Intifádának, az Izrael elleni felkelésnek elkötelezett mohamedánok mondtak ki; 3) Egy erőteljes szekuláris befolyást, amely a nem vallásos zsidók között él, különösen Tel Avivban; 4) a New Age eszméinek és az okkultizmusnak a beáradását, amelyek a zsidók szellemi igényeit igyekeznek kielégíteni. Minél tovább időztünk ebben az országban, annál valóságosabban és erősebben hatottak ránk ezek a dolgok. Ha kevésbé érzékeny is valaki, Jeruzsálem utcáin és folyosóin járva felfoghatja az Úr jelenlétét és ennek a városnak az örökkévaló jelentőségét. De ebben a légkörben a különböző szellemi erők konfliktusát is érzékelhetjük, amelyek a júdaizmus, a kereszténység és az iszlám, *valamint* a Jeruzsálemben virágzó és érte küzdő nemzetiségek és kultúrák mögött működnek.

Minden egyes városban, körzetben, országban és csoportban működnek intelligens szellemi lények; befolyásolják és irányítják az emberek beállítottságát, és viselkedését. Ez a rossz hír. A jó hír viszont az, hogy a Szent Szellem is jelen van mindenhol, és vezényli a hűséges angyalok munkáját, akik arra törekednek, hogy kijelentsék az igazságot olyan férfiaknak és nőknek, akiknek a szíve éhezi az élő Isten megismerését.

Mindezeknek értelme

Hadd foglaljam össze azt, ami hitem szerint a szellemi hadviselés hatásos megközelítése. Úgy gondolom, hogy a szellemi hadviselés sokszintű, sokoldalú jelenség, amely elsősorban az Isten és a Sátán, az angyalok és a démonok közötti konfliktust foglalja magába. Annyira keveset tudunk ennek világáról, hogy bár belemélyedni lenyűgöző, de spekulatív dolog. Fikciók kitalálására ösztönöz, amelyeket nehéz teológiailag megragadni.

Az Ige sokkal tisztábban írja le az ördög valóságát, aki hazugságainak fogságában tart embereket. A magvető példázatában (Máté 13:1-23.) Jézus a magvakat felcsipegető „égi madarak” kifejezéssel jellemzi a démonokat, akik elrabolják az igazság megértését annak a szívéből, aki hallja az evangéliumot. Félreérthetetlen a keresztények szerepe az imádkozásban, és hatalmuk a Szent Szellemmel való együttműködésben, amellyel meg kell törniük azt a démoni vakságot, amely férfiakat és nőket elválaszt az Evangélium világosságától.

Az Újszövetség a keresztények egyik feladatkörét a katonakéval hasonlítja össze, mind a helytállás, mind pedig azoknak az isteni fegyvereknek a használata szempontjából, amelyekkel le lehet rombolni a gonosz erődítményeit. A keresztényeknek *meg kell ismertetniük* a „mennyei fejedelemségekkel és hatalmasságokkal Istennek sokféle bölcsességét”, hogy nyilvánvaló legyen az Ő kegyelme, ami a keresztben jut kifejezésre (Efézus 3:10-11.); *le kell leplezniük* a sötétség szándékait és cselekedeteit (Efézus 5:11.); *ellen kell állniuk* a gonosz ármánykodásainak, és tevékenyen fel kell lépniük azok ellen (Efézus 6:10-18.); valamint *le*

kell győzniük a gonoszt, hogy megtörjék az emberi jellemre gyakorolt hatását (I. János 2:12-14.).

A legtöbb dolog, amivel te és én naponta foglalkozunk, tévedés, gyarlóság és természetes lényünk testi gyengesége, minden magunkkal hurcolt érzelmi és lelki teherrel együtt. Mind-ezeket túl valamennyiünk életében megvannak a bűn egyéni területei, amelyek gyötörnek, vádolnak és rémisztő rendszerességgel elgáncsolnak minket. Ha ez még nem volna elég, akkor a világ szellemének pénzsóvársága, élvezetei és humanista tetszelgése nyomasztanak valamennyiünket. Ezekben a csatákban vagy általuk, sőt esetleg a csatáktól függetlenül is, az ördög elvesz mindent, amit csak tud, és súlyosbítja megoldatlan érzelmi problémáinkat, a minket szorongató bűnöket és tudatosan elkövetett buta hibáinkat. Olyanok vagyunk, mint egy aprólékosan beállított óraszerkezet, amibe kavicsot szórtak. Az, ami az eredeti terv szerint megfelelően működhetett volna, tönkremegy, és egy idegen, külső befolyás hatására rosszul kezd járni.

Tartsd szemet a kémet!

Ugyanúgy, ahogyan egy titkos ügynök jelzéseit éberen figyeli az ellenség, ha a keresztény Isten Szelleme iránti engedelmességben jár, kitart az imádságban és elkötelezi magát Isten Országá számára, az fel fogja szítani az ellenség ellenállását. A sötétség birtokán nagyobb kárt okozó veterán harcos számára nagyobb a kockázat. Állításomnak most már érthetőnek kell lennie: Jézus Krisztus minden szolgálója, aki komoly fenyegetést jelent a pokol erői számára, célponttá válik, és ellenállásba fog ütközni, különösen a stratégiai fontosságú szolgálatok idején. Krisztus országa felkent ügynökének rendelkeznie kell azzal a képességgel, hogy felismerje az ellenség országának erőfeszítéseit, és le is tudjon számolni velük.

Egy biztató szó

Az, hogy támadás alatt vagyunk, nem jelenti azt, hogy nincs védelmünk. Isten szerető és védelmező jelenléte a mi pajzsunk minden pillanatban a vaktában indított támadásokkal szemben. Ha vétkezünk, a bennünk lakó Szellem azonnal működésbe lép tudatunkban, hogy meggyőzzön minket törvényszegésünkről. Egy darabig általában ellenállunk. Megpróbáljuk megmagyarázni, mit miért tettünk. Ha sokáig tart a keményszívűségnek ez az állapota, akkor abban a veszélyben vagyunk, hogy megszomorítjuk a Szellemet. De Ő folyamatosan kérlel minket, és azon fáradozik, hogy megbánjuk bűnünket és visszatérjünk Őhozá.

Ha engedelmeskedünk a Szellemnek, és nem vágyakozunk arra, hogy kielégítsük a test kívánságait, akkor megtérünk, és bocsánatot nyerünk. „Az igazság mellvasa” megtisztítja tudatunkat, és eltakar minket az ellenség vádlásának nyilaitól. De ha kitartunk bűnünkben és megtagadjuk az azzal való leszámolást, akkor helyt adhatunk az ördögnek (Efézus 4:27.), megnyitjuk életünket körmönfont behatolása előtt. Tudnunk kell, hogy Isten meg akar nekünk bocsátani, és meg akar minket védeni a gonosztól, jobban, mint mi magunk (lásd János 17:15.). A mi Urunk nagyobb és hatalmasabb, mint a pokol összes hordája. Ha szívünket alázatosan alávetjük Neki, ha hajlandóak vagyunk kezünket a bűntől megtisztítani, és kitartunk az Ő követésében, akkor ezeknek a szavaknak a kimondása után: „Távozz, gonosz!”, ez meg is történik (Jakab 4:6-10.).

Vannak olyan dolgok, amelyeket nem egy szemináriumon vagy egy könyvből tanulunk meg, hanem „ránk ragadnak” a csata folyamán. Nyitottaknak kell lennünk és meg kell engednünk,

hogy Isten kiképezzen minket az ellenség körmönfont dolgainak felismerésére. Bárcsak támasztana Isten olyan férfiakat és nőket, akik készek az Ő szemével látni, és elkötelezik magukat amellett, hogy az Ő hatalmával ellensúlyozzák a sötétség birodalmát napjainkban!

II. Rész

A SZOLGÁLAT:

Pásztorok és más szolgálattevők

7. fejezet

Városaink és településeink elfoglalása

Jack W. Hayford

Kivonat Jack W Hayford: *Taking Hold Of Tomorrow* Regal Books, Ventura, California © 1989 című művéből, engedéllyel.

Ebben a részben Amerika egyik legelismertebb pásztorának melegszívű, pásztori szavait olvashatjuk. Jack Hayford szolgálata alatt a kaliforniai Van Nuys „Church on the Way” nevű gyülekezetének taglétszáma 25-ről több mint 7000 főre emelkedett. Ezt a gyors növekedést a szellemi tényezők közül leginkább az ima erejének tulajdonítja. Ez az írás olyan igei jellegű intések közé tartozik, amilyeneket a Szent Szellem használ sok hívő életében, hogy támadóbb fellépésre bátorítsa őket a városaikért, településeikért és környezetükért folytatott imádkozásban.

Már három éve nehéz és világosan felismerhető teher nyomja vállamat városom, Los Angeles miatt. Van Nuys, ahol a gyülekezetünk található, nagy-Los Angeles része, és amint ez az imateher rámnehezedett, valóban a Szent Szellemtől fogant módon kezdtem *szeretni* Los Angelest.

Más vezetökhöz fűződő kapcsolataim révén tudom, hogy egyre több és több hívő van szerte az Egyesült Államokban, és a világon, akik ugyanezt a szánalmat és a közbenjáró imának ezt a terhét élik át városaik és településeik miatt. Ha te is ezek közé tartozol, akkor imádkozom, hogy *erősödj meg* az elhívásban, amelyet kaptál, hogy szeresd városodat és gyülekezetedet, imádkozz értük, és hidd: Istennek új terve van a számukra. Józsuénál is látjuk Jerikó és más városok esetében, hogy a mi élő Urunk városokat is meghódít. Hitem szerint Isten valamennyiünk számára érvényes elhívása alapján számíthatunk arra, hogy városainkat el tudjuk foglalni - *az ott lakók javára és Isten dicsőségére.*

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy egyetlen gyülekezet meghódíthat egy várost Isten szeretetével, de hiszem, hogy a te gyülekezeted lehet az, amelyik elindítja ezt a folyamatot! Drága barátom, erre a látásmódra szükség van a városainkért végzett munkában, mert olyan hathatós szeretetre, szolgálatra és bizonyágtevésre szólít fel minket, amire korábban nem volt példa.

Sok emberrel találkozom, akik hallják a Szellem hívását ezzel kapcsolatban. Úgy látom, hogy egy ilyen szolgálatra való készítés nagyon erősen hasonlít a Józsué könyvében lefektetett alapelvekre.

Figyelj meg két igeverset: 1) „Józsué pedig felkele jó reggel...” (6:12.) és 2) „És lőn a hetedik napon, hogy felkelének, mihelyt a hajnal feljöve...” (6:15.).

Itt találjuk meg Isten stratégiájának lényegét arra vonatkozóan, hogyan „vehetjük be” városainkat és településeinket az Ő szeretetével. Nekünk is az alapoknál kell kezdenünk, olyan emberekből álló imacsoportok kialakításával, akik közbenjárásukkal övezik városukat.

Az Úr nem ezt mondta: „Menjetek és árasszátok el a várost röpcédulákkal!”, nem is ezt: „Készítsetek televíziós műsorokat - a legnézettebb csatornákon fő műsoridőben! - és beszéljétek Rólam.” Bár fontosak lehetnek az általunk terjesztett anyagok, valamint a televízióban és a rádióban elmondott bizonyosságtételek, az is biztos, hogy az események a történelem olyan pillanatába helyeztek minket, amikor ügyes fogások a legkevésbé sem hatják meg a világot.

De nincs védelem az ima ellen!

A mélyen átértzett, szenvedélyes és kitartó közbenjáró ima nemcsak leoldozza az emberi életekről a bűn szorítását, hanem újfajta érzékenységet szül Isten népében a Szent Szellem iránt. Ennek következtében elindítja őket abban a szolgálatban, amely segít a város szükségben és fájdalomban lévő lakóin. A Jézus nevében végzett könyöröltes szolgálat elkerülhetetlenül nyitottságot munkál ki a világias gondolkozású emberekben, készséget, hogy meghallgassák a Krisztusban való élet üzenetét és ismét figyeljenek rá. Ha a sötétségben lévő emberek szeretetet kapnak és szolgálnak feléjük, készségesebben veszik fontolóra az igazságot.

Velünk is így kezdte a Szent Szellem.

Egy reggel felébresztett, és amit mondott, az nagyon hasonlított a Józsuéhoz intézett szavakhoz: „Hívd az embereket imádkozni a városért; olyan hatalmas imára, amelyet még nem láttak!” Ennek következtében hetente százak jönnek el hétfői és hétköznapi imaszolgálatunkra, hogy hosszasan könyörögjünk városunkért. Bár az embereknek nem kell feltétlenül egy meghatározott helyre, például a kápolnánkba jönniük az imádkozás idejére, egy ilyen gyülekezőhely az Isten tervében szereplő szellemi földrengés epicentrumává válhat. Az imaösszejövetelnek az a fajtája, amit például az Apostolok Cselekedeteinek 4. része mutat be, megrázhatja az embereket egymástól elválasztó falakat és lerombolhatja azokat a láthatatlan sátáni építményeket, amelyek a város lakói fölé tornyosulnak (Ap. Csel. 4:23-31.).

Amikor először éreztem Isten hívását, hogy beszéljek az ilyen ima szükségességéről, városunkat a pusztulás szélén láttam. Mennyire hasonlóan szólt Isten Józsuéhoz! „Pusztulásra ítélttem ezt a várost és mindent, ami benne van - csak a parázna Ráháb marad életben” (Józsué 6:17.).

Felismertem, hogy ez a „pusztulás” nem végzetes földrengésre utal (Los Angeles híres arról, hogy gyakran fenyegetik „próféták”). Egészen világosan láttam, hogy nem kell nyolcas erősségű földrengésre vagy óránként 200 mérföldes sebességű tornádóra, vagy arra számítnunk, hogy száz láb magas szökőár árasztja el városunkat. Már rombolják különböző dolgok belülről.

- *Betegség* dühöng körülöttünk: mindenféle kór, fertőzés és fájdalom.
- *Halál* leselkedik ránk számtalan ajtón át, mint az öngyilkosság, a gyilkosság és az abortusz.
- Általános az *elkeseredés*, növekszik a reménytelenség, az emberek vágyai és álmai semmivé olvadnak a szemük előtt.

- A *kiábrándultság* mélyül; a szülői kapcsolatok elszakadásával a gyermekek látják otthonaik összeomlását.
- *Csalódás* tarol le embereket; üzletek omlanak össze, szerződéseket szegnek meg.

Tisztességtelenség. Csalás. Válás. Csüggedés. *Pusztulás!*

Egyik városból a másikba költöznek az emberek, mert azt gondolják, hogy ez megoldja problémáikat - az étellel, az otthonnal, a feleséggel, a gyermekekkel, a munkával kapcsolatos kiábrándultságukat -, de az új helyen csak azt tapasztalják, hogy külsőleg minden más, de alapjában semmi nem változott.

Még több csalódás. Még több pusztulás. Még több csalás.

Újabb pusztulás, de egy másik városban.

Mindezek között nő a jövőbe vetett remény.

Az Úr elhív egy népet, amely imádkozva járja körbe városait. Ha megteszik, látni fogják a falak *leomlását*, amelyeket a pokol épített az egészséges otthonok és boldog családok ellen. Isten ereje össze tudja zúzni a sötétséget, amely összezúzza a családokat!

Isten képes a démoni erőket menekülésre kényszeríteni és a Szent Szellem ereje által kivezényelni az Ő igazságát képviselő szent hadakat. Kész megmenteni városaink Ráhábjait - azokat az embereket, akik csak azért élnek bűnben, mert soha senki nem beszélt nekik az Ő igazi szeretetéről.

Ráháb egy prófétikus üzenet. Ez a jerikói parázna egy azok közül az éhező lelkek közül, akik a te városodban laknak és keresik az igazságot.

A „*Ráháb*” héber eredetű név, ami ezt jelenti: „széles hely, tágas.” Ez valahogyan az üres szíveket példázza, amelyek szélesre vannak tárva bármi előtt, amit az *élet* hozhat a számukra. Bár ő prostituált volt, amikor az izraeli kémek az otthonába mentek, Ráháb ismerte el elsőként, hogy az ő Istenük hatalmasabb minden más istennél. Bár egy pogány kultúra doktrínáinak és saját bűneinek csapdájában élt, nyitott volt arra a tényre, hogy van Valaki, - egy *nagyobb* Isten - az *Élő Isten*, aki *jobb* minden általa korábban ismert dolognál.

Ráhábot nyitottsága mentette meg, de ezen túl egy megragadó történet is kibontakozik. Máté Evangéliuma Ráhábot (aki, miután megmenekült, egy, a Júda törzséhez tartozó férfihoz ment feleségül) a mi Urunk Jézus, a Messiás egyik közvetlen őseinek nevezi (Máté 1:5.).

Vajon hány olyan ember lehet a te városodban, aki ugyanolyan nyitott, mint Ráháb és aki, ha az imádság lerombolná a falakat, válaszolna Jézusnak és csatlakozna Hozzá?

Fogjuk meg egymás kezét, és imádkozzunk városainkért! Soha ne mondjunk le róluk!

Ezt le kellett írnom. És meg kellett hívnom téged is erre a kalandra. Ha biztosítva akarod látni a saját jövődet, öntsd ki a szívedet imában azokért, akiknek a jövője még kockán forog!

Valami történik Isten gyermekei között.

Valami történik a városokkal és a településekkel.

Ez a valami most történik.

Két királyság küzd a város lelkéért.

Még nem késő megszerezni a győzelmet, ha korán felkelünk.

A városok is megérdemlik, hogy legyen jövőjük.

A városok azonban nem tudnak a saját jövőjükről gondoskodni.

Józsué gyermekei - keljetek fel!

8. fejezet

Harc a levegőégben

Anne Gimenez

Kivonat a *Charisma & Christian Life*-ből (600 Rinehart Road, Lake Mary, Florida 32746. © 1989, Strang Communications Company).

Anne Gimenez a Virginia állambeli Virginia Beach hírneves Rock Church gyülekezetének segédpásztora férjével, John-nal együtt. Éveken keresztül kiterjedt szolgálatot végzett, amely tartalmazott kézzel tartott alkalmazó szellemi hadviselést is. Ebben a tanulságos írásban meggyőző, bibliai alapon bizonyítja, hogy a stratégiai szintű szellemi hadviselésben sem a csata, sem a győzelem nem a miénk. Ezt mondja: „Az Úré a harc, és már Övé a győzelem.” Elmondja, hogyan tanulta meg Istentől: „győzelmem nem attól függ, hogy én milyen ügyesen verekszem az ördöggel.”

Az Egyesült Államok légierije a közelmúltban közzétett fényképeket az új „lopakodó bombázó”-ról - ez egy ragyogó, fekete repülőgép, amelyről azt állítják, hogy nemzetvédelmünk új eszköze lesz. De valójában semmi új nincs a lopakodó bombázókban. Évekkel ezelőtt láttam egy párat a texasi Wallerben, Houston közelében.

Egyszer hajnaltájt Isten figyelmeztetett egy engem érintő halálos fenyegetésre. Imádkozás közben felnéztem a sötétségen keresztül a szoba zárt ajtaja felé és két angyalt láttam őrt állni mindkét oldalon. Bár nem láthattam arcukat, hatalmas lények voltak, magasabbak, mint az ajtó.

Az Úr biztosított engem, hogy semmi gonosz dolog nem történhet velem, semmi nem juthat be az ajtón aznap éjjel. Nem sokáig láttam az angyalokat szellemi szememmel. Mégis tudtam, hogy védenek engem Isten „lopakodó bombázói” - mennyei angyalok, - akik sokkal éberebbek, hatásosabbak, és rejtettebbek az elképzelhető legügyesebb szerkezetnél is.

Mivel az angyalok sokkal inkább a szellemi, mint a természetes világhoz tartoznak, természetes szemünkkel nem láthatjuk őket, de Isten angyalai ugyanolyan valóságosak, mint nemzetünk légierije. A szellemi világ valójában sokkal valóságosabb, mint a természetes, mert örökkévaló, és nincs kiszolgáltatva a romlásnak avagy halálnak. A II. Kor. 4:18-ban Pál apostol így írja le ezt a helyzetet: „Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra, mert a láthatók ideigvalók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.”

A szellemi világ abból a szempontból is sokkal valóságosabb, hogy minden természetes eseménynek van szellemi eredete. A Jakab 1:17. azt mondja, hogy: „Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való”. Minden más - a betegség, a nyugtalanság, a kicsapongás, a háború, és a pusztulás - a lázadó szellemektől származik.

A Sátán légierije a szellemi világ része, ugyanolyan valóságos, mint az Úré. A sötétség fejedelme gonosz szellemek egész seregével rendelkezik, amelyek a sötétség fölött uralkodnak. Csata dűl a szellemi világban Isten angyalai és a Sátán angyalai között.

A Dániel 10. eleven képekkel festi le, milyen is ez a mennyei csata. Ebben a történetben Dániel három hétig imádkozott és böjtölt, kérve Istent, hogy magyarázzon meg egy látomást. 21 nap múlva megnyíltak szellemi szemei, és az Úr angyalát látta, aki ezt mondta: „Az első naptól fogva, hogy szívedet adtad megértésre és sanyargatásra a te Istened előtt, meghallgattak a te beszédid, és én a te beszédeid miatt jöttem” (12. vers). Az angyal ezután elmondta, hogy „Perzsia fejedelme” 21 napon keresztül ellenállt neki, míg végül Isten előkelő fejedelmeinek egyike, Mihály, a segítségére sietett. Ezután az angyalok felülkerekedtek, és áttörtek, hogy átadják Dánielnek Isten üzenetét.

Képzeld ezt el - ez a csata három héten át dűlt a szellemi világban és Dániel még csak nem is tudott róla. Nyilvánvaló, hogy a mennyei csaták megelőzik a földi győzelmeket. Ennek ellenére meg tudjuk határozni ebben a történetben azokat a fontos tényezőket, amelyek Dániel kezdeményezésétől a győzelméig sorakoznak.

Mindenekelőtt Dániel imádkozott és böjtölt. A győzelem akkor lesz a miénk, ha ezt a mintát követjük. Ha komolyan vesszük az Istennel való kapcsolatunkat, akkor nemet tudunk mondani testi étvágyunknak, hogy ezáltal szellemünk megerősödjön.

Hiszem, hogy a böjt, fontossága miatt, újból általános gyakorlattá fog válni. Ez Isten haditervének az a része, amelyben mi alkotjuk a földi csapatokat. Az angyalok lehetnek Isten légierije, de az egyház a szárazföldi hadtest, és buzgó imáink megnyitják a menny ablakait. Ahogy Jakab mondta: „Igen hasznos az igaznak buzgóságos könyörgése” (Jakab 5:16.).

Mi az, amit Dániel imája és böjtölése mozgásba hozott? Isten válaszként elküldte Dánielhez mennyei felmentő seregeit. Az angyal azt mondta, hogy ez abban a percben történt, amikor az ima - a buzgó ima - elkezdődött. Azt is mondhatjuk, hogy Dániel indította el a csatát ima által, könyörögve Isten előtt.

Az Úr elküldte a választ, de a Sátán szembeszegült vele, és mozgósította saját erőit, hogy megzavarja Isten tervét. 21 napig dühöngött a csata, Dániel tudta nélkül. Tehát a gonosz erőkkal, ebben az esetben Perzsia fejedelmével, vívott csata nyilvánvalóan nem Dániel harca volt. A Dake féle Bibliatanulmány érdekes megjegyzést tesz erről: „Minden háború, amit a földön elveszítenek vagy megnyernek, azoknak a háborúknak a következménye, amiket a mennyei hadsereg megnyert, vagy elveszített.” A Sátán és Isten angyalai a mennyei magasságban vívják meg a csatákat, nem itt lent.

Miközben ezeken a tényeken elmélkedtem, hirtelen új belátásra jutottam; „Istenem” - kérdeztem - „hát az én győzelmem nem a gonosz elleni harcomtól függ?”

Az Úr így válaszolt: „Nem, a te részed az, hogy böjtölj és imádkozz. Tudasd velem kívánságaidat, és engedd meg nekem, hogy elküldjem mennyei seregeimet a megmentésedre! Hadd küldjek valakit, aki méltó ellenfele lesz a gonosz szellemeknek! Te nem mérközhetsz meg a gonosszal.”

„Higgy és imádkozz! Zörgess és megnyitják! Kérj és kapsz! Imádkozz, dicsérd Istent, és fogsz kapni!”

Abban a hitben, hogy a válasz már úton van, Dániel tovább zaklatta a mennyet, és imái megerősítették Isten mennyei seregeit. Mintha adrenalint fecskendeztek volna vérkerin-

gésükbe, erejük megújult. Új csapatok érkeztek a mennyei csataterre, mert a szárazföldi erők imával és dicsérettel fedték be a csatateret. Bár a gonosz szellemek teljes erejükből harcoltak, nem tudták megakadályozni, hogy a válasz eljusson Dánielhez.

A gonosz a bolondját járatta velünk. Elhitette velünk, hogy verekednünk kell vele, meg kell kötnünk, be kell vetnünk egy verembe, és rá kell ülnünk ahhoz, hogy győzhessünk. Ellene kell állnunk az ördögnek - de a csata és a győzelem nem a miénk. Az Úré a harc, és már Ővé a győzelem is.

A hadviseléssel kapcsolatos félreértésünk valószínűleg a Máté 16:19. helytelen fordításához kötődik. A King James-féle Bibliafordításban Jézus ezt mondja: „És néked adom a mennyek országának kulcsait, és amit megkötsz a földön, a mennyekben is kötve lesz, és amit megoldasz a földön, a mennyekben is oldva lesz.”

De az igeidőket pontosabban így kellene fordítani: „Amit megkötsz a földön, az az lesz, ami már meg van kötve a mennyben, és amit megoldozol a földön, az az lesz, ami már meg van oldozva a mennyben.” Nem tőlünk származik a győzelem, hiszen nem tudjuk véghezvinni azt, ami már megtörtént.

Isten mindig támadó helyzetet foglal el. A Sátán erői megpróbálják szabotálni és megzavarni azt a győzelmet, amelyet Jézus Krisztus, az Élő Isten Fia már learatott, Aki erősebb volt a halálnál, Sátán legerőteljesebb fegyverénél.

Isten már megnyerte a háborút, nekünk csak az a dolgunk, hogy elkezdjünk imádkozni, és így a válasz eljuthasson hozzánk. Imádkozunk, és Isten szól, hogy úton van a válasz. Összehív néhány harcost, néhány „Lopakodó bombázót”, és megparancsolja, hogy hatoljanak át a fejedelemségeken és a világ sötét hatalmasságain, hogy elhozzák a választ.

Soha ne kételkedj benne, hogy az isteni felelet közeledik! Néha hosszú és heves csatát kell kivárnunk. De az az elhívásunk, hogy szilárdan álljunk meg hitünkben, imádkozzunk, hogy az akadályok leomoljanak, és dicsérjük Őt a győzelemért.

Az Ószövetség tele van mennyei csatákról szóló beszámolókkal. A II. Krónika 20-ban Jósafát király és Isten népe több fenyegető sereggel néz farkasszemet. Mit tesz a király? Az Úrhoz kiált, népét pedig böjtre és imádságra hívja. Isten válasza ez: „Ne félj... nem ti harcoltok velük, hanem az Isten... nem kell néktek harcolnotok, hanem csak álljatok veszteg, és lássátok az Úrnak szabadítását rajtatok” (15-17. vers).

Ennek a válasznak a birtokában a nép tovább imádja és dicsőíti Istent a győzelemért. Egy kórus az Urat dicsérve vezeti őket az ellenség felé, akiket már legyőzve találnak. Isten egymásnak ugrasztotta az ellenséges hadseregeket, és azok elpusztították egymást.

Egy másik példa Gedeon története. Micsoda csata törhetett ki a szellemvilágban arra a hangra, amikor Gedeon 300 katonája trombitált, összetörte az agyagkorsókat, és ezt kiabálta: „Fegyverre! az Úrért és Gedeonért!” (Bírák 7:20.)! És az eredmény? A midiániták egész hadserege pánikba esik és halomra gyilkolják egymást.

Józsué hadserege körüljárja Jerikót és kiabál. A város falai leomlanak, és az ellenség egyszerűen azért szenved vereséget, mert Isten népe azt a győzelmet kiáltja ki, amit Isten a mennyei magasságban már megszerzett. Isten válasza eljutott az Ő népéhez.

Isten az Ő angyalainak gondjaira bízta gyermekeit. A 91. Zsoltár szerint az angyalok a kezükön hordoznak minket, hogy lábunkkal ne rúgjunk bele kövekbe. Mintha ezt mondaná az

Úr: „Nem várom el tőletek, hogy tudjátok, hogyan kell elkerülni az ütközéseket az úton. Elküldöm angyalaimat, hogy hordozzanak titeket.”

A Zsolt. 34:8-ban egy másik ígéret áll: „Az Úr angyala tábort jár az Őt félők körül és kiszabadítja őket.” Ezek a tábort járó és szabadító angyalok túlerőben vannak az ellenséges erőkkel szemben, szám szerint is. Amikor a Sátán, mint egy villám, lehullott a mennyből, az angyali seregek harmada tartott vele (Jelenések 12:4.). Ez azt jelenti, hogy az Úr angyali erői kétszeresen múlják felül a Sátán seregeinek létszámát.

Már elég régen történt, hogy kívülről megtanultam azt az igeverset, amelyik egy csodálatos ószövetségi győzelmi történet csúcspontja. Szíria királya hadsereget küld Elizeus próféta felkutatására és foglyul ejtésére. Az éjszaka folyamán az ellenség körülveszi a várost, és Elizeus szolgálja arról számol be, hogy lovak, harci szekerek és katonák vannak mindenhol. A szolga pánikba esik, de Elizeus imádkozik, hogy Isten nyissa meg a férfi szemét. „Ne félj!” - szólja Elizeus azokat a szavakat, amiket nem tudok elfelejteni - „Mert többen vannak, akik velünk vannak, mint akik ő velők” (II. Királyok 6:16.).

Elizeus imádkozik és a fiatal férfi a maga valóságában látja a helyzetet: „és ímé a hegy rakva volt tüzes lovagokkal és szekerekkel Elizeus körül” (17. vers). Ezek az Úr harci szekerei, amelyek tábort járnak az Ő imádkozó profétája körül.

Egyetlen szíriai sem emelt kezét Elizeusra azon a napon. Vele sem kell semmilyen gonosz dolognak történnie. Böjtölj és imádkozz! A válasz már úton van.

9. fejezet

Az erős ember megkötözése

Larry Lea

Kivonat a *Charisma & Christian Life* című folyóiratból. 600 Rinehart Road, Lake Mary, Florida 32746. © 1989, Strang Communications Company.

Larry Lea a texasi Rockwall 'Church on the Rock' nevű gyülekezetének alapító pásztor. A gyülekezet egy 13 ember részvételével tartott imaórán született meg 1980-ban, és Lea tanúja lehetett, amint létszáma hatezer fő fölé nőtt. Larry Lea a mai amerikai imamozgalom egyik legkiemelkedőbb vezetője. Már nagyon közel van céljának eléréséhez, hogy egy 300 000 közbenjáróból álló „hadsereget” toborozzon, akik odaszánnak imádkozni azért, hogy Isten országa jöjjön el Amerikában. *Could You Not Tarry One Hour? (Vigyázzatok és imádkozzatok!)* című könyve (Creation House) egy olyan, imáról szóló könyv, amit melegen ajánlok. Larry imaáttöréseknek nevezett alkalmakat vezet olyan fontosabb nagyvárosok körzetében, mint pl. Los Angeles, Miami, Chicago, Philadelphia, San Francisco; de más helyeken is közbenjárók ezreit hívja össze, akik hajlandók közösen imádkozni a városaik fölött lévő erősségek ellen.

Hogyan látja Lea ezeket az erődítményeket, és azokat az erős embereket, amelyek megszállva tartják őket? *The Weapons of Your Warfare („Hadviselésed fegyverei”, Creation House)* című fontos könyvében egyszerű, pásztori nyelven osztja meg velünk mindazt, amit ezzel a témával kapcsolatban megértett, és a saját életéből vett példákkal hozza még közelebb hozzánk. Elmondja azt a lenyűgöző történetet, amikor egy fejedelemséggel szemben találta magát, akit az ellenség azért küldött, hogy tönkretegye az újonnan kibontakozó rockwalli gyülekezetet és szolgálatot. Larry Lea hiszi, hogy a gonosz szellemmel való leszámolás közben annyira visszاسzorította a sötétséget Rockwallban, hogy utána sokkal fényesebben ragyoghatott Isten dicsősége. Ennek a jeleként értelmezi azt, hogy a következő 12 hónap folyamán 3400 ember jött előre a templom padsorai között, hogy elfogadja Jézust mint Urát és Megváltóját, vagy hogy csatlakozzon a gyülekezetéhez.

* * * * *

Jézus vitatott személyiség volt. Nemcsak kicsit. Nemcsak alkalmanként. Alapvetően és állandóan vitatott volt szolgálatának legnagyobb részében.

Azoknak az embereknek, akik ma azt hiszik, hogy Jézust követve azt mondják, amit Ő mondott, és azt cselekszik amit Ő, de soha nem ütköznek ellenállásba, rá kellene döbbernük a valóságra. Jézus vitatott volt az Ő napjaiban, és mi, akik az Ő életét és tanításait elevenítjük meg, ugyanígy vitatottak leszünk. Maga Jézus mondta ezt. Egyszer így szólt apostolaihoz:

„Ha a ház urával úgy bánnak, mintha ő az ördög volna, mit gondoltok, hogyan fognak veletek bánni?” (Lásd János 13:16.).

Nagy csodái és tanításai ellenére, amelyek felkavarták és meggyőzték a sokaságot, Jézust ilyen dolgokkal vádolták:

- adófizetés elmulasztása
- emberek becsapása, manipulálása és varázslás alkalmazása a csodák véghezviteléhez
- törvénytelen gyermekként született
- csaló, hazug, és rászedi az embereket
- az ördögök fejedelmének, Belzebubnak az erejével űzi ki a démonokat

A Lukács 11:14-26-ban azt olvassuk, hogy Jézus kiűzött egy ördögöt egy néma férfiból. Mihelyt a démon eltávozott, a néma megszólalt, és az emberek elcsodálkoztak. De néhányan így gúnyolódtak: „az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket.”

A Biblia azt mondja, hogy Jézus tudta, mit gondolnak, és így válaszolt kritikáikra: „Minden ország, amely magával meghasonlik, elpusztul; és ház a házzal, ha meghasonlik, leomlik. És a sátán is, ha ő magával meghasonlik, mimódon állhat meg az ő országa?... Ha pedig Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa” (Lukács 11:17-20.).

Jézus a következő hasonlattal folytatta: „Mikor az erős fegyveres őrzi az ő palotáját, a mije van, békességben van; De mikor a nálánál erősebb reá jövén legyőzi őt, minden fegyverét elveszi, amelyhez bízott, és a mit tőle zsákmányol, elosztja. Aki velem nincs, ellenem van; és aki velem nem takar, tékozol” (Lukács 11:21-23.).

Jézus egyenesen az ördög és démonai erejéről beszél. Részletesen kifejti álláspontját: „Mikor a tisztátalan szellem kimegy az emberből, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresvén; és mikor nem talál, ezt mondja: Visszatérek az én házamba, a honnét kijöttem. És oda menvén, kisöpörve és felékesítve találja azt. Akkor elmegy, és maga mellé vesz más hét szellemet, magánál gonoszabbakat, és bemenvén ott lakoznak; és annak az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél” (Lukács 11:24-26.).

Isten ma összegyűjti azokat az embereket, akik ismerik a valós helyzetet; ez a helyzet pedig megköveteli az Isten akarata szerinti cselekvést. Ők tudják, hogy tisztátalan szellemek kóborolnak ezen a földön, és lakóhelyet keresnek azért, hogy tönkretessenek embereket. Ennek az alakuló csoportnak lesz füle annak meghallására, mit mond a Szent Szellem a gyülekezetnek, és engedelmeskedni fognak a csatára való felhívásnak. Tudják, hogy ez a csata a szellemi világban zajlik, és készen állnak a küzdelemre.

A Biblia arra tanít minket, hogy „noha testben élünk, de nem test szerint vitézkedünk... a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erősek az Istennek, erősségek lerontására; Lerontván okoskodásokat, és minden magaslatot, a mely Isten ismerete ellen emeltetett, és foglyul ejtvén minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak” (II. Kor. 10:3-5.).

Egy másik helyen Pál apostol birkózó mérkőzéshez hasonlítja ezt a nagy küzdelmet, de egyértelművé teszi, hogy „nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság szellemei ellen, amelyek a magasságban vannak” (Efézus 6:12.).

Háború zajlik ma nemzetünkért. Háború, amely világvárosainkért, nagyvárosainkért folyik az egész országban. Háború dül gyülekezeteinkért, családjainkért és valamennyiünkért személy szerint.

Ez a háború a szellemi birodalomban zajlik, és a kihívás ez: az ördög elküldte követeit, erős fejedelemségeit és hatalmasságait, hogy ellenálljanak neked, és megakadályozzák, hogy azzá legyél és azt tedd, amire Isten elhívott téged. *Mit válaszolsz?*

A közelmúltban egy alkalommal országunk egyik nagyvárosába repültem, és a gép ereszkedni kezdett a repülőtér fölött elterülő szmogban. Láttuk fent a Napot, de hiába ereszkedtünk egyre lejjebb a felhőbe, nem láttuk a földet. Amikor repülésünk utolsó percei alatt szellememben imádkoztam, látomást kaptam, hasonlót a város fizikai látványához. Szellememben sötét felhőt láttam a város fölött. Ezt kérdeztem: „Uram, mi az a felhő?”

Így felelt: „Ez az erős ember és szolgálói, akik itt lebegnek.” És megmutatta nekem, hogy ilyen sötétség-felhők tornyosulnak nemzetünk minden fontosabb városa fölött.

Szellememben felkiáltottam: „Mit tegyünk? Annak a felhőnek el kell tűnnie!”

Az Úr így válaszolt: „Fiam, ez a háromszázezer amerikai közbenjáró feladata.”

Isten néhány évvel ezelőtt elhívott, hogy szervezzek meg egy háromszázezer főből álló „sereget”, hogy nap mint nap imádkozzanak és közbenjárjanak Amerikáért. Ezért dobog a szívem, miközben a szolgálatom városról városra visz az országban. És közvetlenül azután, hogy az Úr a szellememben ezt mondta, magam előtt láttam azt a háromszázezer hívőt Istenhez fel-emelt kézzel.

Felemelték kezüket, így ujjakkal lyukakat ütöttek a sötétség felhőjén. Lukács Evangéliumának ez a verse jutott az eszembe: „*Ha pedig Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa*” (Lukács 11:20. kiemelés tőlem). Ahogy az imádkozó hívők felemelték kezüket és ujjakkal átlukasztották a sötétség felhőit, beáradt a napfény és Isten dicsősége.

A ti kezetek ma Jézus kezének meghosszabbítása. A ti kezetek az egyetlen, amellyel Ő ma ebben a világban rendelkezik. Amikor felemelitek kezeteket, és kijelentitek, hogy északnak, délnek, keletnek és nyugatnak meg kell adnia Istennek azt, ami az Övé, eltávolítjátok az erős embert fölöttünk elfoglalt helyéről.

A Nap semmi máshoz nem ért, csak ragyogni tud. Soha nincs kikapcsolva, bár a felhők időnként eltakarják szemünk elől. Ugyanez érvényes az Isten Fiára. Soha nem szűnik meg ragyogni, de dicsőségét időnként eltakarják előlünk sötét szellemi felhők. Amikor a sötétség erőit menekülésre kényszerítjük, és az erős embert megkötözzük, akkor felragyog Isten országa, és az Úr dicsősége láthatóvá válik a földön.

Milyen tulajdonságai vannak ennek a várost beárnyékoló szellemi felhőnek? Ez a sötétségnek egy szelleme, amely elhomályosítja Isten dicsőségét, és bűnnel, viszálykodással takarja el Isten országát.

Sok város fölött a vallásosság szelleme uralkodik. Ez az a szellem, amely elválaszt testvért testvértől és ezt mondja: „Én baptista vagyok” - vagy valamilyen más vallásfelekezetet nevez meg - „te pedig metodista vagy, tehát nem lehet közösségünk egymással.” Vagy: „Én karizmatikus vagyok, te pedig katolikus, tehát nem lehet szeretet közöttünk.” Bármelyik vallásfelekezet kerül szóba, ez a szellem ragaszkodik az egyház megosztásához. A vallásosság

szelleme számára a dogma fontosabb, mint Jézus. De ha ellenállunk ennek a szellemnek, akkor ki kell tartanunk amellett, hogy mindenki, aki Jézus Krisztus nevét hívja segítségül, és ezt a nevet tartja az üdvösség egyedüli reménységének, az a mi testvérünk.

Vannak városok, ahol a föszténység és mohóság szellemei uralkodnak. Máshol az erőszak szellemei. Ismét máshol a szenvedélyek szellemei. Ezért csak egy valami változtathatja meg a városainkban történő dolgokat: a közbenjárók „hadserege”, akik felállnak és felemelik kezüket imában, és dicsőítésben, hogy lyukakat üssenek a sötétségben.

Mi történik, ha már elég lyukat ütöttünk rajta? A felhő eltűnik. Felszívódik. Megszűnik létezni. Napfény árad a föld felszínére. Egyik énekünk így szól: „Kelj fel, világosodjál, az Úr fénye ragyog rád!”

Jó néhány évvel ezelőtt, röviddel azután, hogy megtértem és elkezdtem prédikálni, Jerry nevű barátom és én evangélikáló összejöveteleket vezettünk a texasi Prospectben; ez egy kis város Rockwalltól néhány mérföldnyire északra. Akkoriban Jerry prédikált, én vezettem a dicsőítést. Amikor egy újabb városba értünk, szinte minden alkalommal imádkoztunk együtt az első istentisztelet után, hogy Isten mutassa meg nekünk a városban vagy gyülekezetben működő ellenséges erőket. Utána szembeszálltunk a szellemekkel és megkötöttük őket.

Csak kb. egy évvel korábban fogadtuk el az üdvösséget, és töltökeztünk be Szent Szellemmel, de tudtuk, Isten akarata az, hogy az Ő fénye és ereje szálljon le az emberekre. Teljes szívünkkel hittük, amit még ma is hiszek: Isten nem azt akarja, hogy elveszünk, hanem hogy eljussunk az Ő megismerésére (lásd II. Péter 3:9.). Világosan éreztük, hogy mint evangélisták, mi viseljük a felelősséget azért, hogy szétszaggassuk a szellemi sötétséget, hogy Isten világossága teljes erővel felragyoghasson azokon az embereken, akik hallottak minket prédikálni, énekelni és bizonyosságot tenni az Ő nagyságáról.

Amikor Jerry és én azon az evangélikáló héten szombaton imádkoztunk, az Úr kijelentette nekünk, hogy a félelem szelleme uralkodik abban a gyülekezetben; különösképpen a pásztor szívében. Lementünk a templom egy kis hátsó szobájába, és elkezdtek megkötözni a félelem szellemét. Kijelentettük, hogy a merészség és a bátorság szelleme száll le arra a népre, és szabadul fel azon a területen.

Sok baptista gyülekezetben az evangélikáló alkalmakon az a szokás, hogy az evangélista és a pásztor délután elmegy bizonyosságot tenni, este pedig vezeti az alkalmat. Azon a szombaton ezt mondtam a pásztornak: „Menjünk el bizonyosságot tenni a város legvagányabb bűnöző-jéhez!”

Ő erre azt mondta: „Rendben. Menjünk és látogassuk meg az öreg Harold Bullt!” Már a neve is ijesztően hangzott a számomra! (A „bull” ugyanis angolul azt jelenti: „bika”. - A fordító.)

Elhajtottunk Harold házához, Jerry az autóban maradt, hogy imádkozzon, amíg én a pásztorral az ajtóhoz mentem. Harold éppen akkor szállt le a traktorról. Kb. 190 cm magas lehetett, de az én szememben legalább 210 cm magasnak *tűnt*, ahogy ott állt házának szűnyoghálós ajtaja mögött. Piszkos volt, és arckifejezése nagyon aljasnak tűnt a számomra. A szájában lévő bagó baseball-labda nagyságúnak látszott.

A pásztor elkezdett beszélni, de amikor kinyitotta a száját, hangja elcsuklott. A félelem miatt természetellenesen sipítva végül kinyögte: „Helló, Harold, azért jöttünk, hogy beszéljünk neked az evangélikáló istentiszteletünkről.”

Harold csak bámult le rá. Egy árva szót sem szólt. Csak bámult.

Aznap reggel én körülbelül négy órát imádkoztam Jerryvel, tehát abban a percben „veszélyes” voltam. Annyira tele voltam Istennel, hogy a leheletemből is a Szent Szellem tüze áradt. Hirtelen hallottam, hogy ezt mondom: „Harold, mi valójában azért jöttünk ide, hogy megkérdezzük: akarsz üdvözülni?”

Harold kis híján lenyelte a dohányt. Most engem kezdett bámulni. Szemtől-szembe néztem vele. Lelki szemeimmel láttam, amint feltépi azt a szúnyoghálós ajtót, és leszakítja kis fejemet testemről. De testi szemeimmel Jézus szeretetével néztem rá, és nem hátráltam meg. Semmi félelem nem volt a szívemben. Kitartóan néztem rá.

Végül ezt mondta: „Igen, akarok.”

Így feleltem: „Akkor gyere ki ide a verandára, Harold!” Kijött az ajtó mögül, és ott állt velünk a verandán. Én ezt mondtam: „Most hajtsd le a fejed, és köpd ki azt a dohányt, legyél tiszteletteljes, mert imádkozni fogunk!”

Kiköpte a dohányt, és lehajtotta a fejét, mi pedig imádkoztunk. És Harold üdvösséget nyert aznap délután!

Majd ezt mondtam: „Harold, ha ezt te valóban komolyan gondolod, akkor gyere el a gyülekezetbe, menj előre a templom padjai között, és valld meg nyilvánosan hitedet Isten és az emberek előtt!”

Aznap este evangélizáltunk, és néhány ember megtért, de Harold nem volt ott. Vasárnap reggel énekelni kezdtünk, és Harold nem volt ott. Egyik éneket a másik után énekeltük - és Harold még mindig nem volt sehol.

Majd hirtelen kinyílt a kicsiny fatemplom hátsó ajtaja, és ott állt. Csaknem teljesen kitöltötte az ajtókeretet, és ahogy befelé indult, hallani lehetett munkában viselt bakancsának kopogását a padlón. Az egész jelenet hirtelen olyannak látszott, mintha egy E. F. Hutton reklámfilmet forgattunk volna. Mikor Harold bejött és leült, minden fej megfordult, és olyan csend támadt, hogy még egy gombostű leesését is meghallottuk volna.

Harold leült, Jerry pedig felállt prédikálni. Amikor arra kérte az embereket, hogy jöjjenek előre, és fogadják el Jézus Krisztust, Harold felállt, előrement, és nyilvánosan átadta szívét Jézusnak.

Futótűzként terjedt el a hír a városban, hogy Harold Bull előrement, és megtért. Aznap este zsúfolásig megtelt a kis templom. Emberek álltak a templom falai mellett, mert nem volt több szék és több hely a padokban.

Aznap este Jerryvel úgy döntöttünk, hogy minden emberre rátesszük a kezünket. Nem tudtunk ennél jobbat tenni abban a baptista gyülekezetben. Egyszer részt vettünk egy alkalmon, ahol a szolgálatot végző testvér körbement, és kézrátétellel imádkozott az emberekért. Úgy döntöttünk, most nekünk is ezt kell tennünk. És hadd mondjam el nektek, hogy az a hely *életre* kelt aznap este!

Száz százalékgig meg vagyok győződve róla, hogy evangélizáló szolgálataink soha nem lettek volna sikeresek abban a városban és abban a gyülekezetben, ha előzetesen nem imádkozunk Jerryvel, és nem ismerjük fel a gyülekezet és a város fölött lévő erős ember természetét, és nem imádkozunk, hogy Isten győzze le az erős embert és szabadítsa fel az Ő országát. Nem hiszem, hogy Harold elnyerte volna az üdvösséget, vagy hogy annak a közösségnek az élete

megváltozott volna azon a vasárnap reggelen, ha ezt megelőzőleg közbenjáró imádsággal nem ütünk lyukakat a sötétségen, amely félelemmel kötözte meg azt a gyülekezetet.

Mit teszel, ha megtámad téged az ördög? Visszavonulsz és meghátrálsz? Vagy kiállsz ellene és harcolsz teljes erődből?

Vedd el, ami jogosan a tied!

Az ellenség nem egyszerűen azért jön, hogy megkötözzön és megakadályozzon abban, hogy az legyél, és azt tedd, amit Isten neked szán. Azon is fáradozik, hogy ne birtokolhasd mindazt, amit Isten neked szán.

Nézzük meg Isten ígétét, amit az Ésaías 43:4-7. jegyzett fel:

„Mivel kedves vagy az én szemeimben, becses vagy és én szeretlek: embereket adok helyetted, és népeket a te életedért: Ne félj, mert én veled vagyok, napkeletről meghozom magodat, és napnyugotról egybegyűjtelek. Mondom északnak: add meg, és délnek: ne tartsd vissza, hozd meg az én fiaimat messzünnen, és leányimat a földnek végéről. Mindent, a ki csak az én nevemről neveztetik, a kit dicsőségemre teremtettem, a kit alkottam és készítettem!”

„Mivel kedves vagy az én szememben.” Kedves vagy az Úr számára. Az Ő Fia, Jézus Krisztus volt az ár, amit a kereszten kifizetett érted. Jézus vérével vásárolt meg téged. Értékes vagy Isten szemében.

A Church on the Rock nevű gyülekezetben, amikor elmondjuk együtt az Úr imádságának ezt a kifejezését: „Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, úgy a földön, mint a mennyben is...”, akkor felállunk, és észak felé fordulva ezt mondjuk: „Észak, engedd át nekünk mindazt, ami ezé a gyülekezeté!” Majd kelet felé fordulunk, és ezt mondjuk: „Kelet, engedd át nekünk mindazt, ami ezé a gyülekezeté!” Ezután dél és nyugat felé fordulva elmondjuk ugyanezt. Mindent akarunk, amit Isten nekünk akar adni. Így kiáltunk: „Ellenség, engedd el mindazt, ami a miénk! Ellenség, ne tartsd vissza azt, ami minket illet!”

Ez vonatkozik mindarra, amiről Isten azt akarja, hogy a miénk legyen. Ide tartoznak egyéni életünk forrásai és áldásai. Ide tartoznak azok a lelkek, akik üdvösséget nyernek gyülekezeteinkben, mert a bűnösök bejönnek hozzánk, és hallják, amint Isten Igéjét erőteljesen prédikáljuk. Ez forrásokat jelent gyülekezetünk számára. Ide tartozik minden csoda, amire szükségünk van utunk során.

Amint a Church on the Rock létszáma növekedett, egyéni imádságaim során az Úr megmutatta nekem, hogy az elsődleges kötelességem mint pásztor az, hogy áttörjek a Rockwall fölött és az azoknak az embereknek az élete fölött uralkodó szellemi sötétségen, akiket Ő a gyülekezetünkbe akar hozni. Semmi kétségem sem volt afelől, hogy a lelkek nem nagy prédikációk által fognak üdvözülni és a gyülekezet sem ezáltal fog növekedni. Az igen precíz mondatokban megfogalmazott, árnyalt tanítás sem végzi ezt el. Nem, a gyülekezet kizárólag azoknak az erődítményeknek a lerombolása által fog növekedni, amelyek megakadályozzák az embereket abban, hogy saját életükben megtapasztalják Istent.

Tehát szombat esténként elmentem a templomba imádkozni, főképpen a másnapi szolgálatokért. Gyakran találkoztam ott másokkal, de az egyik szombat este egyedül voltam. A templom sötét volt, egyetlen lámpa világított elől, a bemerítőmedence fölött.

Ahogy ott térdeltem, és hangosan kiáltottam az Úrhoz, áttörtem egy olyan szellemi dimenzióba, amit nem tudok leírni nektek. Mintha szellemi értelemben vett vákuumba kerültem volna. Amikor közöltem északkal, déllel, kelettel és nyugattal, hogy el kell engednie, ami a Church on the Rock tulajdona, egy lény jelenlétét éreztem a teremben, s ez nem hasonlított semmilyen addigi élményhez. Nem szent lény volt.

Csukott szemmel térdeltem, de abban a pillanatban, amikor megéreztem a jelenlétét, felnéztem, és látomásban megláttam magam előtt. Egy nagy ezüstitálcát tartott a kezében. Amíg élek, nem fogom ezt elfelejteni.

Első gondolatom az volt, hogy felkelek és kirohanok az épületből. De ugyanakkor tudtam, hogy ez az igazságnak, az isteni beavatkozásnak a pillanata. Tudatára ébredtem, hogy azzal az erővel állok szemtől szemben, amelyik megakadályozza azoknak a lelkeknek a learatását, akiket Isten el akar hozni a Church on the Rockba.

A lény ezeket a szavakat intézte hozzám: „Valóban így gondolod? Komolyan veszed ezt a dolgot? Valóban ki akarsz tartani?”

A bennem lévő belső ember - akire az Ige úgy utal, mint Aki „nagyobb, mint aki a világban van” - azonnal felállt. Mielőtt észrevehettem volna, mit teszek, valóban felálltam, és ráordítottam erre a lényre: „Te is tudod, hogy komolyan gondolom, amit mondom!”

Amikor elindultam felé, visszalépett. Tudtam, hogy meghátrálásra kényszerítettem. Leejtette a tálcát, és eltűnt. Elment.

Mind a mai napig nem találkoztam újból ehhez hasonló dologgal. De a következő 12 hónap során mintegy 3400 ember ment előre a Church on the Rock padsorai között, hogy üdvösséget nyerjen vagy csatlakozzon gyülekezetünkhöz. Nem tartottunk különösebb evangélizáló alkalmakat. Nem jártunk házról házra korteskedni. Nem szponzoráltunk különleges toborzást. Mindez kizárólag azért történt meg, mert Isten ereje átragyogott a sötétség erőin. Az erős embert megkötöztük, és Isten országa felszabadult.

Ma valami új dolog kezd felbukkanni a szellemi világban. Isten arra hívja az övéit, hogy keljenek fel, és legyenek küzdő harcosok, akik felsorakoznak, és ezt mondják a fejedelemségeknek és a hatalmasságoknak: „Igen, elfoglaljuk állásainkat. Igen, komolyan gondoljuk. Igen, kijelentjük, hogy nem kaparinthatjátok meg se gyermekeinket, se családjainkat, se gyülekezeteinket, se áldásainkat.” Vissza fogjuk szorítani a sötétséget, hogy Isten dicsősége még fényesebben ragyoghasson.

Isten azt akarja, hogy így imádkozz! Hidd el!

Egyáltalán, mi az ima célja? Nem az, hogy meggyőzzük vele Istent, hogy tegyen meg valamit, amit nem akar megtenni. Az ima akaratunk ráhangolása valamire, amit Isten eleve meg akar tenni. Az ima ezt mondja: „Megteszem az én dolgomat, hogy Te, Uram, megtehesd a Tiédet.”

Istennek az a vágya, hogy birtokolhasd és megélhesd mindazt a szellemi jót, amit neked akar adni. Néha nem gondolunk elég nagy dolgokra. Néha nem reménykedünk eléggé. Néha sokkal kevésbé vágyakozunk Isten áldásaira, mint amennyire Ő nekünk akarja adni azokat.

Emlékszem, egyszer imádkoztam, és megszólítottam északot, délt, keletet és nyugatot. Isten szólt a szellememben, és ezt mondta: „Észak felé fordulsz, de szellemedben csak olyan távolságra nyúlsz ki, mint Denton. És amikor kelet felé fordulsz, csak olyan távolságig hiszel, mint

ide a kelet-texasi Greenville. Fiam, én az egész világ Istene vagyok. Amikor én kelet felé fordulok, egészen *Németország*ig tekintek!”

A következő vasárnap felhívást intéztem az emberekhez, hogy csatlakozzanak a gyülekezethez, és a padsorok között egy gyönyörű házaspár jött előre gyermekeivel. Az Úr arra készítetett, hogy állítsam meg őket, és kérdezzem meg, honnan jöttek. Az apa megállt, összecsapta a bokáját, tisztelgett, és ezt mondta: „Bob Cooper hadnagy vagyok, és Németországban állomásoztam, amikor kezembe került az imáról szóló kazettájuk. Isten azt mondta, hogy mondjak le a hadseregbeli megbízatásomról, amit kilenc évig betöltöttem, költözzem Rockwallba, és ott jelentkezzem szolgálatra.”

A lelkem kis híján kirepült a testemből, amikor kiejtette a „Németország” szót. Tudtam, hogy egy nagyszerű dolog kellős közepén vagyok. Isten hatalmas áldásokat tartogat népe számára - minden korlátozás nélkül. De át kell törnünk a sötétséget, hogy átragyoghasson rajta az Ő országa. Amikor áttörsz a szellemi erőkön, és Isten dicsősége elkezd átragyogni rajtuk, nem kell túl sokat prédikálnod ahhoz, hogy az emberek üdvösséget nyerjenek.

A közelmúltban előadtunk a gyülekezetben egy keresztény musicalt, a kórus és a zenekar csodálatosan szolgált. De az istentisztelet legfontosabb része az volt, amikor láthattunk mintegy 80 embert előrejönni, hogy befogadják Jézus Krisztust az életükbe. Feleségem is és én is sok nagyszerű zenés darabot láttunk életünk során, de általában azt figyeltük meg, hogy a kórus nagyszerű szereplése után mindenki sóhajtozik a gyönyörűségtől, majd elcsendesednek, amikor a pásztor feláll, és az „Amint vagyok” kezdetű éneket vezeti. Legfeljebb egy vagy két ember jön ilyenkor előre.

Zenénk technikailag semmivel sem volt külön, mint más helyeken. A különbség abban rejlett, hogy miközben a mi kórusunk énekelt, a mennyből sütött rá a nap. Átlyukasztottuk a szellemi sötétséget, úgy, hogy Isten dicsősége leszállhatott. Azok, akik imádkoztak, és közbenjártak Isten előtt, nemcsak aznap, hanem éveken keresztül minden hajnalban, előzőleg megtisztították a teret. Visszaszorították a gonoszság erőit, hogy Isten országának utat adjanak. És el is jött! Nagy erőfeszítések nélkül. Anélkül, hogy egymás után tízszer elénekeltük volna az „Amint vagyok” című éneket. Érvelés és rábeszélés nélkül. Nyolcvan ember fogadta el Jézust mint Megváltóját és Urát aznap este. Ilyen csodák történnek, amikor az ellenséget imával rákényszerítjük, hogy mondjon le arról, ami a Mindenható Istené.

Szilárdan meg kell állnunk Isten tiszteletében és szeretetében, és bátran fel kell kiáltanunk: „Észak ellenségei, engedjétek el mindent, amit Isten a számomra, a családom és a gyülekezetem számára tartogat! Dél ellenségei, engedjétek el mindazt, amit Isten a számomra, a családom és a gyülekezetem számára tartogat! Kelet ellenségei, engedjétek el mindent, amit Isten a számomra, a családom és a gyülekezetem számára tartogat! Nyugat ellenségei, engedjétek el mindent, amit Isten a számomra, a családom és a gyülekezetem számára tartogat! Adjátok ide! Az enyém! A miénk!”

Isten ezt mondja: „Megteszem. Ha így beszélsz az ellenséghez, megteszem, ami az én részem. Gondoskodom róla, hogy a dolgok eljussanak hozzád. Meg fog történni.”

Amikor kinyilvánítod ezt, hidd, hogy már megtörtént úgy a földön, mint a mennyben! Amikor kezded így megvívni csatáidat és megnyerni őket az Úr számára, míg a világ egyre sötétebbé válik, te egyre fényesebben fogsz ragyogni. Miközben a világi emberek egyre rosszabbul fogják érezni magukat, te egyre jobban. Ahogy a világrendszerek gyengülnek, te megerősödsz.

Amikor a világ óraszerkezete kezd lejárni, téged felhúznak. Nem azt akarod majd tudni, hogy mi történik ezután, hanem ezt fogod kérdezni: „Uram, hol a következő győzelem?”

Add Istennek a dicsőséget mindazokért a nagy dolgokért, amiket tett, tesz, és tenni fog! Miénk a győzelem. A tiéd. Az enyém. Biztos a győzelem, de csak akkor, ha megharcoljuk a harcot.

10. fejezet

Jerikó: A hódítás kulcsa

Dick Bernal

Kivonat Dick Bernal: *Come Down Dark Prince* című könyvéből (© 1989, Companion Press, Box 351, Schippensburg, PA 17257) című művéből, engedéllyel.

Dick Bernal igehirdető pásztor, s a szónoki hív féléreérthetetlenül átűt ezen az izgalmas fejezeten. Bernal a kaliforniai San Jose Jubilee Christian Center nevű gyülekezetének alapító pásztor; több mint 5000 fős gyülekezetet vezet, amelyben feketék és fehérek, spanyolok és ázsiaiak, gazdagok és szegények örömmel imádják együtt Istent. Az elmúlt évek során néhány gyülekezeti csoport rendszeresen közbenjárt a városért és kézzelfogható eredményeket ért el. Ebben a fejezetben Jerikó példáját modellként használva Dick Bernal a városainkért való imádkozás kilenc gyakorlati alapelvét fogalmazza meg.

Az a negyven év, amíg Izrael gyermekei a pusztában vándoroltak, nem volt fölöslegesen elfecsérelt idő. Isten katonákat faragott a rabszolgákból, és ma is ezt teszi minden megváltottjával. Az nem tartott sokáig, hogy népét kihozza Egyiptomból, az viszont évekbe került, hogy „Egyiptomot” kiűzze népéből!

Végül az Úr az ígért földjére küldte őket; az áldás és jólét földjére, ahol azonban sok kihívással kellett szembenézniük - az első egy hatalmas, fallal körülzárt város volt, Jerikó városa.

Az első találkozás

Vannak, akik arra a következtetésre jutottak, hogy Józsué hibát követett el, amikor a két kém Jerikóba küldte a föld felderítésére. A kritikusok azt állítják, hogy Józsuénak kizárólag az Úrban kellett volna bíznia, és nem lett volna szabad követnie Mózes példáját, ami oda vezetett, hogy a tíz kém gonosz módon beszélt, egyedül Józsué és Káleb állt meg a hitben. De hadd emlékeztessék téged arra, hogy Isten ötlete volt a föld kikémlelése, nem Mózesé!

„És szóla az Úr Mózesnek, mondván: Küldj férfiakat, hogy kémleljék meg a Kánaán földjét, amelyet én adok Izrael fiainak, az ő atyáiknak mindenik törzséből egy-egy férfiút küldjete, mind olyat, aki főember közöttök.” (IV. Móz. 13:2-3.)

Emlékeznünk kell arra is, hogy Józsué volt a kémek egyike, és nyilvánvalóan úgy gondolta, érdemes körülnézni, mielőtt „beleugrik” valamibe!

„És Józsué, a Nún fia, elkülde Sittimből titkon két férfiút kémekül mondván: Menjetek el, tekintsétek meg azt a földet, és Jérikhot. Azok pedig elmenének, és bemenének egy parázna asszonynak házába, a kinek Ráháb vala neve, és ott hálának.” (Józsué 2:1.)

Sodoma és Gomora esetében a közbenjárás és az „Istenhez való közeledés szellemben” csodákat művelt, és csaknem megmentett két, velejéig romlott várost. Lót és családja megmenekült. Bár Lót feleségének szabadulása rövid életű volt, Isten tiszteletben tartotta Ábrahám kívánságát.

De önmagában az ima nem elegendő. Csak a kezdete egy város elfoglalásának; szellemi felkészülés és tervezés, Krisztus gondolatainak és stratégiájának megértése arról, hogyan hassunk át egy várost az Evangéliummal.

Egy városért folyó harc során nélkülözhetetlen a föld kikémlelése. A legtöbb keresztény odatalál otthonából a gyülekezetbe, az üzletbe, a bevásárlóközpontba vagy barátjának házához. De hányan ismerik igazából városukat? A keresztényeknek végig kellene menniük vagy autózniuk városuk minden fontosabb autópályáján, sugárútján és útján, imádkozva és szembeszegülve az egyes körzeteket uraló démoni erődítményekkel.

Abban a kiváltságban volt részem, hogy San Jose-ban nevelkedtem, és láttam ezt az álmos kis mezőgazdasági várost robbanásszerűen kifejlődni a Szilikon-völgy központjává. Szeretem ezt a várost. Ismerem! Ismerem a népét! Pulzusán tartom a kezemet és figyelemmel kísérem minden szívdobbanását. Nyomon követem az életére ható változásokat. Ne felejtsd el: városod ismerete fontos kezdeti lépés abban, hogy elfoglald Krisztus számára.

Amikor hitben igyekszel bevenni városodat az Úr számára, két dologra egészen biztosan számíthatsz. Először: az az ellenállás, amit tapasztalni fogsz, felül fog múlni minden eddigit. Amikor ezt mondod a várost uraló fejedelemnek: „Azért vagyunk itt, hogy elfoglaljuk a várost Isten számára”, akkor nem fog egyszerűen lapítani, hanem erőszakosan szembeszegül veletek! Ezért mondta az Úr Józsuének újra meg újra: „...légy bátor és erős! Ne félj, és ne rettegj, mert veled lesz az Úr, a te Istened mindenben, a miben jársz” (Józsué 1:9.).

Másodszor, meg fogsz lepődni azon, hogy ki lesz a segítségedre a város elfoglalásában. Képzeld el egy Ráháb nevű prostituáltat, aki kulcsszerepet játszik Jerikó meghódításában! Azután ott van Dávid négyszáz főnyi zaklatott csapata: „a kik nyomorúságban valának, és mindazok, a kiknek hitelezőik voltak, és minden elkeseredett ember, ő pedig vezérük lett azoknak” (I. Sám. 22:2.). Dávid elégedetlen, „deviáns” embereiből erős férfiak váltak, akik tudták, hogyan kell elfoglalni a nekik ígért földet.

Miután szemrevételezték a várost, és az őrzőket sértetlenül visszatért, a Jordánon való átkelés és a város tényleges elfoglalása következett. Ne felejtsd el, hogy Mózes és a régiek meghaltak. Egy új, fiatalabb generáció állt a Jordán mellett. Úgy látom, hogy ma is egy új, félelmet nem ismerő nemzedék tagjai azok, akik hajlandóak bevenni egy egész várost.

„Felkele azért Józsué jó reggel, és elindulának Sittimből, és eljutának a Jordánhoz, ő és Izráel fiai mindnyájan, és meghálának ott, mielőtt általmentek volna. Lőn pedig három nap múlva, hogy általmenének a vezérek a táboron. És megparancsolák a népnek, mondván: Mihelyt meglátjátok az Úrnak, a ti Isteneteknek frigyládáját és a Lévi nemzetségéből való papokat, a kik hordozzák azt, ti is induljatok meg a ti helyetekről és menjetek utána. Csakhogy legyen köztetek és a között mintegy kétezer singnyi távolság; közel ne menjetek ahhoz, hogy megismerhessétek az utat, a melyen mennetek kell, mert nem jártatok ezen az úton soha ez előtt. Józsué pedig monda a népnek: Tisztítsátok meg magatokat, mert holnap az Úr csodákat cselekszik köztetek.” (Józsué 3:1-5.)

A frigyláda itt Krisztus előképe, aki a hívőt bevezeti a szövetségbe és továbbvezeti abban. A ládában lévő dolgok az Igét jelképezték, az Úr hatalmát és gondoskodását, lefedve a kegyelem székével. „Hadd menjen (a láda) előttetek” - hangzott a parancs - és „menjetelek utána”.

Ha előbb lépünk, mint Isten, amikor megpróbálunk legyőzni egy várost, az végzetes lehet egy gyülekezet vagy gyülekezeteknek egy csoportja, a pásztor, sőt a nyáj számára is. Megfigyeltem néhány helyen, ahol ébredések történtek, hogy a veszteségek hatalmas vámját kell megfizetni - válás, betegség, gyülekezetek szétesése, sőt halál formájában. Túl magas ár ez a féktelenségért.

Mielőtt az Úr Jerikóba küldte volna Józsuét, a nemzet az odaszánás cselekedetét hajtotta végre: emlékköveket állítottak fel (Józsué 4.) és körülmetéltek minden férfit, akit a pusztában nem metéltek körül (Józsué 5.).

A régi időkben a kőoltárokat valamilyen csodálatos isteni beavatkozás emlékére emelték, hogy a későbbi generációkat emlékeztessék Istennek népe iránti jóságára és hatalmára.

Az Úr egy egész várost készült az Ő népének, Izraelnek a kezébe adni, de mivel tudta, hogy az emberi szív mennyire hajlamos elfelejtkezni az Ő korábbi csodáiról, megkövetelte az emlékezés oltárának felállítását. Túl gyakran ismétlődik ez a szakasz az Ószövetségben: „Hirtelen elfeledék cselekedeteit” (Zsolt. 106:13.).

Az Úr visszatartotta a Jordán vizét jelül és csodául a pogányok számára, és hogy emlékeztesse az Ő népét arra, hogy ugyanaz az Isten, aki mintegy negyven évvel korábban szétválasztotta a Vörös-tengert Mózes előtt, valóban Józsué oldalán küzd. Kivették a tizenkét követ a Jordán medréből. Sima köveket, amelyeket az áramló víz formált és tisztított folyamatosan. Ez a tizenkét kő jelképezte a törzseket, jelezve, hogy Isten szeretete és figyelme nem egyszerűen a tömegekre, hanem az egyénekre irányul. A város elfoglalóinak olyan Istene volt, aki ismerte, szerette őket és kész volt harcolni értük; olyan Isten, aki Szellemének sebes áradatával lecsiszolta életük durvaságait.

Mielőtt az Úr rászabadíthatta volna őket Jerikóra, egy fontos dolgot kellett elintézniük - a körülmetélést! Izrael fiainak újbóli, „másodszori” körülmetélése egy kis magyarázatot igényel. Az Ige nyilvánvalóan nem azt mondja, hogy ezeknek a férfiaknak újból körül kellett metélniük, mint ahogy neked és nekem sem kell újból újjászületnünk! Ismerve a körülmetélkedés fontosságát mint az Istennel való szövetség jelképét vagy jelét (I. Mózes 17:9-11.), elképzelhetetlen, hogy Izrael gyermekei egyszerűen elfeledkeztek volna róla. Felmerül egy másik kérdés is: hogyan lehetséges, hogy Mózes nem állt a sarkára és nem követelte meg, hogy minden, a pusztában született fiút metéljenek körül? Tudósok és biblíamagyarázók éveken keresztül vitatkoztak erről. Vannak, akik ezt mondják: „Bűnös hanyagság.” Mások így gondolkoznak: „Állandó vándorlásuk és a körülmetélés elvégzésének kényelmetlenségei miatt halogatták.”

Matthew Henry azt a magyarázatot fogadja el, amely a IV. Mózes 14-ben található: „Hütlenségük és gonosz szívük miatt meg kellett ízlelniük az Ő ígéretének megváltozását; hitehagyásuk és szerződészegésük felmentette Istent azon kötelezettsége alól, hogy beviszi őket Kánaán földjére.” A körülmetélés a bűn megöldöklésének egy fajtája, és a test szennyeinek a levetkőzése.

A város elfoglalói fel fogják kavarni az ellenség tanyáját. Csak az lehet győztes a csatában, aki megtisztult és megszentelődött. Nem felsőbbrendű szuperkeresztyényekről beszélek, hanem azokról, akik ismerik Istenüket, és akik nagy hőstetteket hajtanak végre (Dániel 11:32.).

A város

Kulcsfontosságú város! Látszólag leküzdhetetlen falak hatalmas erődítménye! Mintha egy láthatatlan felirat ezt mondaná: „Isten emberei, figyeljete csak ide! Egy lépést sem mehettek tovább! Állj!” Micsoda hatalmas bátorítást jelentene Izrael fiai számára és micsoda figyelmeztetés lenne más kánaáni városok lakói számára, ha sikerülne elfoglalni Jerikót! Gondolj bele! Olyan lenne, mint New York, Miami, Los Angeles, vagy akár San Francisco elfoglalása. Hogy megrázná a Sátán királyságát! És micsoda örömet jelentene a megváltottak tábora számára!

Egy város elfoglalásával kapcsolatos magatartásunk eddig alapvetően abból állt, hogy összegyűltünk a templomban egy imára, és addig kötöztük az ördögöt, amíg el nem kékült az arcunk. Hiszem, hogy a hadviselésnek egyaránt van aktív és passzív oldala. Ahogy egy öreg bölcs mondta egyszer: „Itt az ideje életre keltetni a törvényt.” Más szavakkal: ragaszkodjunk a szövetségben rögzített jogokhoz és ígérekhez!

Csak miután a zsidó nép emléktárat állított, körülmetélkedett és megünnepelte a Húsvétot, jött el az ideje annak, hogy elinduljon a város felé.

„Józsué pedig felkele jó reggel, és felvevék a papok az Úrnak ládáját. És a hét pap, akik a kos-szarvból való hét kürtöt vivék, az Úr ládája előtt megy vala folyton, és kürtöl vala a kürtökkel, a fegyveresek pedig előttök mennek vala, és a köznép követi az Úrnak ládáját, menvén és kürtökkel kürtölvén. A második napon is egyszer kerülék meg a várost, azután visszatérének a táborba. Így cselekedének hat napon át. És lőn a hetedik napon, hogy felkelének, mihelyt a hajnal feljöve, és megkerülék a várost a szokott módon hétszer; csak ezen a napon kerülék meg a várost hétszer. És lőn, hogy a hetedik forduláskor kürtölnek vala a papok kürtökkel, Józsué pedig monda a népnek: KIÁLTSA TÖK, MERT NÉKTEK ADTA AZ ÚR A VÁROST!” (Józsué 6:12-16.)

Ez sokkal több volt emberek közötti viszálynál. Maga Jehova Isten viselt háborút a Sátán és seregei ellen! A kánaániták bálványimádás, varázslás, halottidézés, boszorkányság, ígész és az ősök szellemei mellett kötelezték el magukat. Izrael gyermekei Isten ítéletét hajtották végre ezeken a gonosz, elvetemült embereken.

„Mikor te bemégy arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ad néked: ne tanulj cselekedni azoknak a népeknek utálatosságai szerint. Ne találtassék te közötted, a ki az ő fiát vagy leányát átvigye a tűzön, se jóvendőmondó, se ígész, se jegymagyarázó, se varázsló, se bűbajos, se ördögösöktől tudakozó, se titok-fejtő, se halott-idéző. Mert mind utálja az Úr, aki ezeket műveli, és az ilyen utálatosságokért űzi ki őket az Úr, a te Istened te előled. Tökéletes légy az Úrral, a te Isteneddel. Mert ezek a nemzetek, akiket te elűezsz, ígézökre és jóvendőmondókra hallgatnak; de tenéked nem engedett ilyet az Úr, a te Istened.” (V. Mózes 18:9-14.)

Ezeket a sátáni erődítményeket el kellett pusztítani, és Pál szerint nekünk is ugyanezt kell tennünk:

„amit a pogányok áldoznak, ördögöknek áldozzák és nem Istennek; nem akarom pedig, hogy ti az ördögökkel legyetek közösségben. Nem ihatjátok az Úr poharát és az ördögök poharát; nem lehettek az Úr asztalának és az ördögök asztalának részesei.” (I. Kor. 10:20-21.)

Az a kulcsfontosságú ígevers, amire összpontosítanunk kell a szellemi hadviselésnek ebben az egész folyamatában, a Józsué 6:2:

„És monda az Úr Józsuénak: Lásd, kezedbe adtam Jérikhót és királyát a sereg vitézeivel együtt.”

Azonnal láthatjuk, kié a győzelem dicsősége. „Az Isten a kevélyeknek ellenök áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.” (Jakab 4:6.)

A játékszabályok

A. W. Pink felvet egy érdekes kérdést: „Ha az Úr ilyen biztosan Józsué kezébe adta Jerikót, miért volt szükség ilyen gondosan kidolgozott előkészületekre az elfoglalásához?” (*Tallózás Józsué könyvében*, 149. oldal).

Pink válaszol saját kérdésére:

„Mi, akik érezzük egy ilyen nehézségnek a súlyát, mérjük fel figyelmesen, mit mondunk. A valóságban ez a rész egy olyan alapelvet példáz és illusztrál, amit nagyon fontos megértenünk. Ezt az alapelvet így lehet megfogalmazni: az isteni kegyelem céljainak ismerete és az abszolút bizonyosság, hogy beteljesedik, semmiképpen nem ment fel minket saját felelősségünk alól. Az a tény, hogy Isten biztosít minket a végről, nem teszi szükségtelemmé az eszközök használatát. Így itt is, mint mindenhol, az Igazság egyensúlyának megőrzését látjuk.”

Isten ígéreteivel soha nem szabad tétlenségünket igazolnunk. Sok pásztor mondta ezt *A pokol érckapuinak megrohamozása* című könyvem olvasása után: „Isten nekünk adta városunkat”, mégis csak nagyon kevesen osztották meg velem Isten nekik adott utasításait és a hódítás stratégiáját. Ed Silvano, Isten szolgája és az én kedves barátom, kivétel közülük.

Ed, aki Luis Palau és Juan Carlos Ortiz sógora, ehhez a két nagy prédikátorhoz hasonlóan argentinai. Ed gondolkodó stratégia. Harvest Evangelism nevű szolgálatának csapatával együtt, amelynek ő a vezetője, célba vett egy várost Észak-Argentínában. Rendkívül izgalmas számomra, ahogy utcáról utcára, háztömbről háztömbre támadták az uralkodó fejedelmeket, és ezután evangélizációkat, bibliatanfolyamokat, koncerteket tartottak és evangélizáltak. Milyen jó lett volna ott lenni! Fő céljuk - a többi munka befejeztével - egy új gyülekezet alapítása.

Milyen különösnek tűnhettek Isten utasításai Józsué számára! El tudod képzelni, milyen arcot vághattak katonái, amikor elmondta nekik a haditervet? Jó néhányan összevonták a szemöldöküket, amikor a kaliforniai San Jose fejedelmének trónfosztásáról prédikáltam.

Még egyszer figyeld meg a frigyláda jelentőségét! Isten jelenléte kísérte őket menetelés közben. Ez nem testtel, hanem „az Ő Szelleme által” kivívott győzelem volt.

És azután a trombiták megfúvása. A Biblia sok mindent mond a trombitaszó fontosságáról. Felszólít, hogy a trombitához hasonlóan emeljük fel hangunkat, fújjunk riadót, figyeljünk a hangjára, csak hogy néhány példát említsek.

Kétségtelen a számomra, hogy Jerikóban az ellenség megfélemlítésére és az izraeliták bátorítására egyaránt használták a trombitaszót. Biztosan tudom, hogy amikor a gyülekezetben dicsőítés közben a rézfúvók magas hangjai „beindítják” a zenekart és a szentek lelkesen dicsérni kezdik Istent, a démonok remegni kezdenek, és megzavarodnak, míg Isten gyermekei felfrissülnek és megerősödnek.

A Józsué 6:7. rendkívül erőteljes. Nemcsak a papok meneteltek és harcoltak, hanem a köznép is. Ma oly sok kimerült prédikátor próbálja ezt egyedül elvégezni. Senki sem jelenik meg imádkozni és senki sem csatlakozik a böjtre szólító felhíváshoz, tehát a prédikátor megpróbálja egyedül. Nem, ez nem Isten módszere. A minta, amit Jerikónál látunk, az, hogy a papok fújják a trombitát, és a nép menetel. Micsoda összhang!

Figyeld meg stratégiájuknak egy másik érdekes aspektusát a Józsué 6:10-11-ben:

„A népnek pedig parancsolt vala Józsué, mondván: Ne kiáltsatok, hangotokat se hallassátok, és szó se jöjjön ki szátokból addig a napig, a míg azt mondom néktek: Kiáltsatok; és akkor kiáltsatok! Körüljárák azért az Úrnak ládájával a várost, egyszer megkerülvén; azután visszatérének a táborba, és az éjszakát a táborban tölték.”

Ez nem az egyéni vélemények, a prédikálás, a zúgolódás, a harci kiáltások vagy a csellengés ideje volt, hanem a szent, rendezett csendé. Az első nap talán fölösleges idő- és energia-pazarlásnak tűnhetett némelyek számára. Mégis, nagy dolgok történtek ezalatt. Engedelmeskedtek Isten minden utasításának! Senki sem tett hozzá Isten tervéhez, és nem is vett el abból semmit. „Vajjon kedvesebb-e az Úr előtt az égő- és véresáldozat, mint az Úr szava iránt való engedelmesség? Ímé jobb az engedelmesség a véres áldozatnál...” (I. Sámuel 15:22.).

Továbbá nyilvánvaló, hogy amikor az Úr azt parancsolta az izraelitáknak, hogy hat napon keresztül naponta egyszer kerülék meg a várost, a hetedik napon pedig hétszer, ezzel nemcsak engedelmességre, hanem türelemre és jó időzítésre is tanította az Ő népét. Gyakran eszembe jut, milyen jó lenne tudni, vajon mi ment végbe Jerikó lakóinak fejében. Vajon Isten valami hamis biztonságérzettel eltompította éberségüket? Te mit gondolnál, ha az ellenséged csak annyit tenne, hogy csendben megkerüli erődítményedet?

„És lőn a hetedik napon, hogy felkelének, mihelyt a hajnal feljöve, és megkerülék a várost a szokott módon hétszer; csak ezen a napon kerülék meg a várost hétszer. És lőn, hogy a hetedik forduláskor kürtölnek vala a papok a kürtökkel. Józsué pedig monda a népnek: Kiáltsatok, mert néktek adta az Úr a várost!” (Józsué 6:15-16.).

És ez nem egy hétköznapi kiáltás lehetett! Hat napon át fojtották vissza, így a hit és a teljes engedelmesség nagy erővel tört belőlük elő a győzelemben. „Hit által omlottak le Jérikónak kőfalai, midőn hét napig köröskörül járták” (Zsidók 11:30.). Vajon városunk falai és kapui előtti kiáltásunkban mennyi a zaj hit helyett?

„Kiálta azért a nép, mihelyt kürtölének a kürtökkel. Lőn ugyanis, a mint meghallá a nép a kürtnek szavát, kiálta a nép nagy kiáltással, és leszakada a kőfal magától, és felméne a nép a városba, kiki az előtte való helyen, és bevék a várost” (Józsué 6:20.).

Akkor, és csak akkor arathatták le a győzelmet. Ez jelentette annak a hadviselési folyamatnak a csúcspontját, amit odaszánás, megtisztulás és feltétel nélküli engedelmesség jellemezett.

Összegezzük most és foglaljuk össze Jerikó példájának néhány igazságát, hogy alkalmazhassuk őket városainknak Isten számára történő elfoglalásában:

1. Egyetlen város sem jelent túl nehéz feladatot Istennek.
2. Hittel nézz városodra!
3. Bár Isten az, Aki harcol, nekünk is vannak kötelességeink.
4. Maradj alázatos!
5. Használd Isten Szavát és maradj az Ő jelenlétében!
6. Mérd fel a területet!
7. Ragaszkodj Isten tervéhez!
8. Még ha nem is látsz azonnal eredményeket, kitartóan fújd a trombitát!
9. Soha ne felejtsd el, hogy Isten nem hanyagolja el ígéreteit: a falak le fognak omlani!

11. fejezet

Az ima hatalma Argentínában

Edgardo Silvano

A szerző engedélyével ollóztuk ki a *Global Church Growth* 1987 július-szeptemberi számából (© 1987 The Church Growth Center of Corunna, Indiana).

Az argentinai születésű Edgardo Silvano a Harvest Evangelism alapítója és vezetője. Ezt a szolgálatot a kaliforniai San Jose-ban alapították és az argentinai evangélizálásnak szentelték. Az évek folyamán Silvano tanúja lehetett az erőteljes evangélizálás hatásosságának országa nagyvárosaiban. Ebben a rövid fejezetben, amely Argentína néhány legeredményesebb evangélistáját és pásztorát mutatja be, Silvano leírja a stratégiai szintű közbenjárás néhány esettanulmányát, amelyek sikeresnek bizonyultak a fejedelemségek és hatalmasságok visszaszorításában, hogy az Evangélium világossága fényesebben ragyoghasson.

* * * * *

Argentína folyamatosan termeli a legkiválóbb pásztorokat, evangélistákat és teológusokat. Az olyanok, mint Luis Palau, Juan Carlos Ortiz, Alberto Mottessi és Samuel Libert világszerte áldást jelentenek Krisztus Teste számára. Valamennyien készségesen az argentinai egyháznak tulajdonítanak sikerüket. Mégis, ugyanez az egyház növekedett a legkisebb mértékben egész Latin-Amerikában, talán Uruguayt kivéve. Még nem is olyan régen az átlagos argentinai gyülekezet alig száz tagból állt. A növekedés hiánya rejtély volt a szakértők előtt, különösen azért, mert egy olyan egyházzal van szó, amely folyamatosan képes kiemelkedő nemzetközi vezetőket adni, de valahogy nem sikerült ezt a képességet a helyi gyülekezetek növekedésében kamatoztatni.

A közelmúltban mindez megváltozott. C. Peter Wagner megállapította, hogy Argentína és Kína egyháza kimagasló növekedést mutat. Nincsenek precíz statisztikák a birtokunkban, de olyan gyülekezetek, amelyeknek taglétszáma ötven volt, ezer fölé növekedtek. Néhány gyülekezethez több mint ötezer ember tartozik. Olyan is van, amit Wagner „centrifuga-gyülekezetnek” nevez. A szolgálók úgy érik el az embereket, hogy inkább ötven különböző helyen tartanak összejövetelt, mint hogy az embereket egy helyen várják. A centrifuga-gyülekezet, a Vision of the Future, kilencvenezer tag felé szolgál. Hector Gimenez, egy laikus pásztor, alig hat hónap alatt húszezer fős gyülekezetet tudott létrehozni Buenos Aires belvárosában. Carlos Annacondia, Argentína vezető laikus evangélistája, alig négy év alatt több mint egymillió embert vezetett el Krisztushoz. De nem ő az egyetlen. Van legalább egy tucat evangélista, és több száz fiatalabb prédikátor, akik ugyanilyen buzgók, és eredményesen prédikálnak az ország minden sarkában.

A legutóbbi négy év alatt az argentinai egyház többet növekedett, mint az azt megelőző száz évben. Norberto Carlini, Rosario legnagyobb gyülekezetének pásztor, kénytelen volt egy

nyitott területre kivinni gyülekezetét az épületből, mert előre megérezte a növekedést. Nem egészen három év alatt a gyülekezet létszáma néhány százról majdnem ötezerre emelkedett. Alberto Scataglini, La Plata-ban, azelőtt havonta négyszáz ember felé szolgált. De az ébredéskor ez a szám néhány ezerre ugrott. És további növekedésre számítanak. Sok gyülekezet a hagyományos, legfeljebb néhány száz ember befogadására tervezett épületekből kosárlabda-csarnokokba, stadionokba és konferenciaközpontokba költözik. Nem szokatlan dolog az sem, hogy a házi csoportok alkalmait hátsó udvarokon tartják meg 3-400 résztvevővel, fiatal pásztorok vagy egy huszonéves vezetésével, aki esetleg alig három éve keresztény.

A Buenos Aires belvárosában lévő, Pablo Deiros vezette baptista gyülekezet mintegy 43%-kal növekedett 1986-ban, és 65%-kal 1987 első felében. Más gyülekezetek olyan gyorsan növekednek, hogy nem lehet követni a hétről-hétre drasztikusan változó adatokat. Regge - Olivos, egy Buenos Aires-től északra fekvő előkelő település pásztor - az „El Puente” című folyóiratban megjelent cikk szerint egy több székhellyel rendelkező gyülekezetet vezet, amelynek taglétszámát hetvenezerre becsülik. Amikor megkérdezik tőle, mennyi a jelenlegi taglétszám, akkor csak a vállát vonogatja, és ezt mondja: „Nehéz lenne megmondani. Az egyik szórványunkhoz, amit egy volt apáca vezet, több mint hatezer ember tartozik. És ez csak egy ‘szórvány’.”

Ez jelentős változás ahhoz a stagnáláshoz képest, ami még öt évvel ezelőtt is jellemző volt. Mi lehet ennek a robbanásnak az oka? Több tényezőtől áll. Krisztus Testének az egysége részben az ACIERA, az argentinai vallásfelekezetek többségét egybefogó szervezet megalapításának köszönhető. Az argentinai pümkösi szövetség színre lépése szemmel látható egységet teremtett a pümkösi gyülekezetek között, és lehetővé tette az erők teljes kiaknázását. A „hétszázak” klubjának szolgálata és egész Argentínára kiterjedő szoros együttműködése a helyi gyülekezetekkel kétségtelenül elősegítette a változást. Biztosan sok más tényező is szerepet játszott ebben, de szeretném kiemelni, amit a kulcspozícióban lévő vezetők a legfontosabbnak tartanak: az imát. Az argentinai egyház megtanult imádkozni.

Nem szokatlan dolog a gyülekezetekben imaéjszakák megszervezése, különösen a nemzeti ünnepek előestéjén. Egyszer elmentem egy ilyen alkalomra, és tizenháromezer résztvevőt találtam ott! Néhány gyülekezetben olyan imaösszejöveteleket szoktak tartani, amelyek péntek este kezdődnek, és vasárnap reggelig tartanak. Scataglini pásztor La Plata-i gyülekezetében, ahol 1983 januárjában kezdődött az ébredés, minden istentisztelet után imaalkalmakat tartanak az alagsorban. Fiatalok százai töltik az éjszaka nagy részét imával, és ezt rendkívül élvezik! Omar Cabrera, a kilencvenezres „centrifuga-gyülekezet” pásztor, rászoktatta az embereket arra, hogy mindig legyen náluk egy imafüzet. Ha bármikor felmerül az ima szükségessége, gyorsan feljegyzik a füzetükbe, és addig imádkoznak, amíg az Úr nem válaszol. Guillermo Prein pásztor, a leggyorsabban növekvő Buenos Aires-i gyülekezet vezetője, ezt mondta: „Ha egy üzleti témájú megbeszélésre vagy tanító alkalomra hívom az embereket, néhányan eljönnek. De ha imádkozni hívom őket, egytől-egyig ott vannak!”

Carlos Annacondia, aki naponta ezer embert vezet el a Krisztus melletti nyilvános elkötelezettségig, az evangélizáló alkalmakon négy imaszakaszt különít el. Először prédikál a megtérletleneknek, és ezután bőven hagy időt az új megtérőkért és a velük együtt való imádkozásra. Az emberek azzal a bizonyossággal távoznak, hogy Istenhez szóltak. Zenés szünet után következik a szellemi hadviselés imája, amelyben Carlos a démonizáltakért imádkozik. Ima közben több száz, de néha ezer ember is elesik démoni elnyomás alatt. Őket

munkatársai az emelvény mögött lévő óriási sátorba kísérik - ezt ők „intenzív osztálynak” nevezik -, ahol hosszú órákon át szolgálnak feljük imádkozva mindaddig, amíg a szabadulás meg nem történik. Egy következő szünet után a betegekért imádkozik. Végül kézrátétellel imádkozik mindenkiért, aki be akar töltekezni Szent Szellemmel. Becslésem szerint abból a két órából, amelyet Annacondia az emelvényen tölt szolgálata során, több mint egy órát vesz igénybe a tényleges ima. Az emelvény alatt egy kb. ötven emberből álló „imabrigád” imádkozik az alkalom teljes ideje alatt (ez néha hét órát is jelent).

Hector Gimenez, a laikus, aki Buenos Aires belvárosának legnagyobb gyülekezetét vezeti, az ima köré építette fel szolgálatát. Az emberek azért mennek el az alkalmakra, hogy imádkozzanak, és hogy értük is imádkozzanak. Az ima az istentisztelet fénypontja. Omar Cabrera rendszeresen felszólítja a hívőket, hogy kezdjenek el imádkozni, amint megérkeznek az alkalmakra. Részt vettem egy olyan alkalmon, ahol 24.000. ember töltött meg zsúfolásig egy futballstadiont. Lelkesítő volt látni, hogy az emberek többsége megérkezésekor szellemileg birtokba vette a stadiont. Az Adroque-ban lévő, Eduardo Lorenzo által vezetett baptista gyülekezet tagjai feljegyeznék minden fontosabb imameghallgatást a „csodák könyvé”-be. Samuel Libert Rosarioban lévő, szintén baptista gyülekezete arról ismert, hogy milyen nagy hangsúlyt helyeznek az imára és a közösségi életre. Nem szokatlan, hogy a hívők buszokon, parkokban, sőt vendéglőkben együtt imádkoznak. Ha baráti összejövetel céljából találkoznak egymással, akkor is rendszerint imával fejezik be az estét. És ha eljön az ideje, nemcsak a felnőttek imádkoznak, hanem a gyermekek is. Az egyik legmegindítóbb kép, ami Argentínáról az emlékeimben él, az, ahogyan hat év körüli gyermekek térdeiken imádkoznak.

Sokféle imát mondanak Argentínában, de ami igazán egyedülálló, az a szellemi hadviselés imája. Úgy tűnik, hogy a keresztényeknek két címzettjük van: Isten, akié minden tisztelet és dicsőség; és a Sátán, akit bátran és agresszívan megdorgálnak. A hívők azt a nézetet vallják, hogy az ima aktív, létfontosságú szerepet játszik Isten üdvtervében. Az a véleményük, hogy a hívők imái nélkül Isten nem fogja visszafoglalni a Sátán által bitorolt területet. Szerintük minden, az imáról szóló bibliavers kétségtelenül arra utal, hogy a cselekvés a földön kezdődik. Kérünk kell Őt, hogy válaszoljon. Kopognunk kell, hogy megnyissa az ajtót. Köszönünk és oldoznunk kell, hogy a menny ugyanazt tegye. A földön elvégzett cselekvés nemcsak megelőzi a mennyei választ, hanem bizonyos mértékben meg is határozza azt. Az egyháznak az evangélium hirdetésével együtt feladata a démonok kiűzése, a betegek gyógyítása és az ellenség eltiprása.

Ez a megközelítés izgalmassá teszi az imádkozást. Amikor az emberek imádkoznak, számítanak arra, hogy valami történni fog. Szembeszállnak az ellenséggel és megkötozik. Majd továbbnyomulva kifosztják táborát. Omar Cabrera, akit néhányan az erőteljes evangélizálás esperesének tekintenek Argentínában, mielőtt feltárna egy új várost, minden alkalommal bezárkózik egy szállodai szobába, és erőteljesen imádkozik 5-7 napon át. Az erős ember vagy fejedelem megkötozéséért könyörög, aki a „kozmosznak” abban a bizonyos részében uralma alatt tartja a sötétséget. Mihelyt érzi, hogy ez megtörtént, nyilvánosan hirdetni kezdi az embereknek, hogy mostantól szabadon Krisztushoz jöhetnek. Mint föld alatti börtönből kiszabadított rabok, emberek ezrei szó szerint futnak, hogy szívüket Krisztusnak adják.

Carlos Annacondia azzal kezdi evangélizáló hadjárait, hogy megmutatja a pásztoroknak, hogyan vegyenek uralmat a körzetük fölött. A hadjárat kezdete előtti estén valamennyi munkatárs részt vesz egy imaalkalmon, ami olyan átható erejű, hogy Józsué és a nép Jerikó

körüli menetelésére emlékeztet. Amikor Annacondia Cordoba-ba, Argentína legfejlettebb központjába ment, sokan azt jósolták, hogy kudarcot fog vallani. Carlos megközelítési módja újból kifizetődőnek bizonyult. Két hónap alatt 58.000. ember döntött Krisztus mellett!

Floro Olivera, aki Buenos Aires egyik külvárosában, San Justo-ban a Testvér-gyülekezet pásztora, a gyülekezet véneivel együtt elhatározta, hogy városuknak egy bizonyos részét szellemi hatalmuk alá helyezik. Hamarosan megtérők tömegei érkeztek abból a körzetből. Mára már kiköltöztek a gyülekezet épületéből a szomszédos iskola udvarára a taglétszám viharos növekedése miatt.

Eduardo Lorenzo és Adroque baptista gyülekezetének többi vezetője harcot indított egy sötét fejedelem ellen, amely egész megyéjüket elnyomása alatt tartotta. Már látszanak ennek drámai következményei, nemcsak saját gyülekezetükben, hanem az egész megyében.

Ennek a megközelítésnek a magyarázata azon a feltételezésen nyugszik, hogy Isten erejét valamilyen módon korlátozza saját erkölcsi beállítottsága. Amikor Isten megteremtette a világot, rábízta Ádámra, aki átengedte azt a Sátánnak. Ekkor a Sátán „e világ istene” lett, és e világ királyságai és azoknak dicsősége az ő tulajdonává vált. Bár Isten könnyen visszafoglalhatná a világot, az erkölcsi törvény korlátozza erejét. A Sátán birtokháborítással vádolhatná Istent, ha nyíltan közbelép. A föld fölötti uralmat Ádám, egy ember veszítette el, ezért csak egy másik ember nyerhette azt vissza. De mivel minden ember vétkezett, valamennyien automatikusan a Sátán uralma alatt vannak. Isten azonban megoldotta a problémát azzal, hogy Krisztus testet öltött. Ő a Szent Szellemtől fogantatott, tehát isteni lény volt, és a gonosznak nem volt hatalma fölötte. Szűz Máriától született, így hát hiteles módon volt tagja az emberi fajnak is. Ezért - szól az érvelés - amikor Jézus legyőzte a Sátánt, először a pusztában, majd később a Kálvárián és a feltámadáskor, mint második Ádám, potenciálisan képes volt elvenni a Sátántól, amit ő az első Ádámtól elrabolt. Minden alkalommal, amikor a gyülekezet (mint a második Ádám képviselője) imádkozik, törvényesen és erkölcsileg lehetővé teszi, hogy Isten felszabadítsa erejét. Ez az oka annak, hogy a szentek imái annyira fontosak.

Akár teljesen elfogadja valaki ezt az okfejtést, akár nem, el kell ismernie, hogy ez izgalmas gyakorlattá teszi az imádkozást. A hívőt a Nagy Megbízatus végrehajtásában nem egyszerűen résztvevővé, hanem partnerre avatja. Ami pedig magát az imát illeti, a különbség olyan nagy, mint a fürdőkádban és az óceánban való úszás élvezete között. Ha az imádkozás területén áttérünk az óceán méreteire, izgalmassá válik. Hitünk erősödik, amikor azt látjuk, hogy ezrek jönnek ki a sötétségből az imára adott közvetlen válaszként. Amikor csodáknak vagyunk tanúi közvetlenül egy imaalkalom után, Isten szava igazolást nyer, és azok az ígéretek is, amelyeket az Ige magában foglal. Egy idő után az emberek természetes módon fognak vonzódni az imához, ugyanazért, amiért a növények követik a napot: mert így részesülhetnek a nap erejének és nagyságának áldásaiból.

12. fejezet

Városok elfoglalása Koreában

Paul Yonggi Cho

Kivonat Dick Bernal: *Come Down Dark Prince* (© 1989, Companion Press, Box 351, Schippensburg, PA 17257) című művének előszavából, engedéllyel.

Bár ez a fejezet meglehetősen rövid, érdemes elolvasni, mert Paul Yonggi Cho, a világ legnagyobb gyülekezetének a pásztorja írta. Akárhányszor beszámol arról, hogyan nőtt a Yoido Teljes Evangéliumi Gyülekezet a hatszázezres taglétszám fölé, mindenekelőtt a szolgálat szellemi dinamikáját hangsúlyozza. Cho itt azt emeli ki, mennyire fontos az ima, az áldozat és a szentség egy város Isten számára történő elfoglalásában.

Egy történelmi esemény küszöbén élünk az Egyház korszakában. Ezért mindig rendkívül szerencsésnek tekintettem magam, hogy ezekben a kritikus időkben szolgálhatom Istent. Ezekben az utolsó napokban Isten hatalmas módon cselekszik Szelleme által, és azt parancsolja nekünk, hogy keljünk fel, keljünk át a mi Jordánunkon, szálljunk harcba és foglaljuk el a földet. Isten hatalmas hadsereget állít fel az Ő célkitűzéseinek megvalósítására nemzedékünkben.

Szolgálatom egy város elfoglalásával kezdődött. Amikor gyülekezetem építésébe fogtam, senki sem volt hajlandó régi, szakadozott katonai sátrunkba jönni, mert nagy, démoni nyomás nehezedett a falura. Ennek a köteléknek a megtörését egy démon kiűzése jelentette egy hét éve bénán fekvő nőből. Amikor hónapokig tartó imádkozás után kiűztük az őt fogva tartó demont, és meggyógyult, gyülekezetünk robbanásszerű növekedésnek indult. Az ég megnyílt a falu fölött, és Isten áldásai lezúdultak ránk. Ma a Yoido Teljes Evangéliumi Gyülekezet még mindig növekszik. Jelenleg több mint hatszázezer tagunk van, és az a célkitűzésünk, hogy 1992-ben elérjük az egymillió taglétszámot.

Gyülekezetünk növekedése és a kereszténység egész Koreát átfogó terjedése nem a véletlen műve. Buzgó, erőszakos és a problémákon felülkerekedő ima idézte elő. Ahogy Jézus mondta a Máté 11:12-ben: „erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakoskodók ragadják el azt.” A mi gyülekezetünkben például minden éjjel imaéjszakát tartunk, ahová ezrek jönnek el. Péntek esténként több mint tizenötezer ember köti össze szívét és kezét imában azzal a céllal, hogy jöjjön el Isten Országa. Az Imahegyen legalább háromezer ember imádkozik, böjtöl és szolgál az Úrnak minden nap. Összesen másfél millió ember keresi fel és imádkozik ott évente. És ez nem korlátozódik csak a mi gyülekezetünkre; egész Dél-Koreában imádkoznak a keresztények. A koreai egyház egyik megkülönböztető jegye az, hogy hajnali fél hatkor milliók gyűlnek össze imádkozni minden nap, dacára szélnek, esőnek vagy hónak.

A koreai egyház hatalmas áldozatokat hozott. Isten Országa valóban erőszakot szenvedett. A kommunisták és a japán megszálló erők hosszú időn keresztül üldözték a keresztényeket. A japánok például sintoista oltárokat állítottak fel minden keresztény templomban. A katonai

rendőrség őrködött annak a törvénynek a betartása fölött, amely megkövetelte, hogy minden keresztény hajoljon meg a sintoista oltár előtt, mielőtt belépne és imádná a Mindenható Istent. Akik ezt megtagadták, azokat bebörtönözték és szigorúan megbüntették; sok szolgáló a japánok kezétől halt meg. Számos gyülekezet testületileg úgy döntött, hogy ellenáll ennek a jogtiprásnak. Jónéhány ilyen templomba bezártak nőket és gyermekeket, majd porig égették, mert a hívők megtagadták a bálványok imádását. Egészen a közelmúltig hatalmas áldozatot követelt kereszténynek lenni Koreában. A hívők kisebbségben voltak. De most, mivel a mártírok vére elvetette a gyülekezet magvát, úgy számítjuk, hogy nemzetünknek legalább a negyedrésze hisz az Úr Jézus Krisztusban.

Végül egy figyelmeztető szó: Rendkívül fontos, hogy azok, akik elhívást kapnak arra, hogy vegyenek részt ebben a szellemi háborúban, szentek és tiszták legyenek, mert Isten Szent. Sok embernek, akik démonokat üznek, prófétálnak és csodákat tesznek az Ő nevében, Isten ezt fogja mondani: „Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők.” Az ördög belopózott az egyházba, és a gonoszságot, a törvényteleniséget és a jogtalanságot hozta be közénk.

A szívem szakad meg, amikor azt látom, hogy Istennek oly sok szolgálja szégyenletesen elbukik. Skéva hét fiához hasonlóan a gonosz szellem rájuk ugrik, elhatalmasodik rajtuk, leuralja őket, majd meztelenül és megsebesülve menekülnek ki a házból. Szentség nélkül, nagy áldozatok és buzgó imaélet nélkül sokan meg fognak sebesülni. A gonosz szellem így válaszol majd: „Jézust ismerem, Pálról is tudok, de ti kicsodák vagytok?”

Hasznos lesz, ha megfogadjuk a nagy Pál apostol figyelmeztetését:

Végezetre, atyámfiak, legyetek erősek az Úrban, és az ő hatalmas erejében. Öltözzétek föl az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszságával szemben. Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság szellemei ellen, amelyek a magasságban vannak. Annakokáért vegyétek föl az Istennek minden fegyverét, hogy ellentállhassatok ama gonosz napon, és mindeneket elvégezvén megállhassatok. Álljatok hát elő, körülövezvén derekatokat igazlelkűséggel, és felöltöztvén az igazságnak mellvasába, És felsaruzván lábaitokat a békesség evangéliumának készségével. Mindezekhez fölvevén a hitnek paizsát, amellyel ama gonosznak minden tüzes nyilát megolthatjátok. Az idvesség sisakját is fölvegyétek, és a Szellemnek kardját, amely az Isten beszéde. Minden imádsággal és könyörgéssel imádkozván minden időben a Szellem által, és ugyanezen dologban vigyázván minden állhatatossággal és könyörgéssel minden szentekért. (Efézus 6:10-18.)

13. fejezet

Magasrangú hatalmasságok Zimbabwe-ban

Richmond Chiundiza

A Dawn Ministries engedélyével használjuk fel ezt az anyagot, ami eredetileg a Dawn Report 1990 áprilisi számában jelent meg (© Dawn Ministries).

A területi szellemekkel kapcsolatban egyre több információ érkezik a Harmadik Világ keresztény vezetőitől, akik már egy ideje rendelkeznek róluk ismeretekkel, de egészen a közelmúltig nem merték elmondani, amit tudnak. Ennek oka részben az a félelem volt, hogy ha területi szellemekről beszélnek, akkor a nyugati egyházi vezetők úgy fognak írni róluk, mint akik felszínesek vagy kiegyensúlyozatlanok. Különösen a nagy „Lausanne II.” Világevangelizációs Kongresszus óta, amelyet 1989-ben Manilában rendeztek meg, a Harmadik Világ vezetői készebbnek mutatkoznak a párbeszédre a szellemi hadviselés kérdéseiről a nyugatiakkal. Ezen a kongresszuson öt szemináriumot tartottak a területi szellemekről, így ez a téma a korábbihoz képest nagyobb létjogosultságot szerzett.

A következő interjút Ted Olsen, a Dawn Ministries munkatársa készítette Richmond Chiundiza-val, aki a zimbabwei Disciples in Action Ministries országos igazgatója. 1982-ben Richmond Chiundiza hat emberrel indította el a Glad Tidings nevű közösséget. 1990-re már háromezer tagjuk volt, 25 másik gyülekezetet is alapítottak, és öt helyen hirdetik az Igét. Chiundiza, aki részt vett a manilai kongresszuson, kiterjedt kutatásokat végzett a zimbabwei shona nép spiritiszta vallásával kapcsolatban, hogy segítse az új hívőket megszabadulni régi vallásuk erős befolyása alól, és hogy hozzájáruljon a gyülekezetek növekedéséhez.

* * * * *

DAWN: Amikor több mint száz évvel ezelőtt először hirdették az Evangéliumot Zimbabwe-ban a shona népnek, nekik már voltak fogalmaik egy felsőbbrendű lényről: Mwari-ról. Néhány misszionárius és sok mai egyházi vezető is összhangba hozta ezzel a keresztény üzenetet, és Mwarit Istennel azonosította. Ez vajon jó vagy sem?

CHIUNDIZA: Bár a shona vallás főként az ősök szellemeinek imadására összpontosít, egy tanulmány, amely a shona nép istenfogalmáról készült, Istenként mutatja be Mwari-t. Jónéhány másik shona neve is létezik, amelyek jellemét írják le. *Muwanikwa* vagy *mutangakugara* azt jelenti, hogy „aki minden más előtt létezett”; *msiki* azt: „minden dolgok teremője”, a *wokumusorosoro* pedig azt: „legfelső, mindenekfölötti és transzcendens Isten”.

Ez az alapvető felfogás összhangban áll a Róma 1:18-23-mal, amely szerint Isten a lelkiismeret (19. vers) és a teremtés (20. vers) által nyilatkoztatta ki magát az embernek. A shona istenismeret azonban mégsem megfelelő. Az ördög kihasználta ezt a helytelen kijelentést, és az ima fő címzettjének a szellemeket állította be. Ennek következtében a szellemek Isten helyettesítőjévé váltak.

DAWN: A Dániel 10-ben az angyal a Perzsia fejedelmével vívott 21 napos csata után eljön Dánielhez. Ez a fejedelem egy démoni uralkodó volt, amelyet a Sátán egy földrajzi terület fölé helyezett, és amely a világrendszer keretei között működött. Ugyanebben a szakaszban olvasunk Görögország fejedelméről is. Van ilyen fejedelem Zimbabwe fölött?

CHIUNDIZA: Igen, hiszem, hogy vannak démoni fejedelmek Zimbabwe fölött. Az én kutatásaim célja részben az, hogy ezeknek a fejedelmeknek a személyazonosságát megállapítsam. Zimbabwe lakosságát két népcsoport alkotja - több mint hétmillió shona és közel kétmillió ndabele. Amennyire én meg tudom ítélni, Zimbabwe legmagasabb rangú szellemei a nemzetnek e két legfontosabb népcsoportja fölött helyezkednek el.

DAWN: Azonosította már ezeket a magasrangú területi szellemeket?

CHIUNDIZA: Igen. Két magasrangú hatalmasság van a levegőégben, amelyeket a zimbabwe-i shona nép fejedelmeinek nevezhetünk. Ezek Nehanda és Chaminuka. Mindketten történelmi személyiségek voltak, akik a századforduló táján haltak meg. Hőstetteik miatt legendás alakokká váltak a shonák szemében. Démoni erők itatják át Nehanda és Chaminuka legendáit, és birtokolják a szellemi világ néhány kulcsfontosságú „szóvivőjének” testét.

Nehanda egy shona nő volt. Szembeszegült a gyarmatosító erőkkel, és kivégezték lázadásáért. Ma a két fejedelem közül ő az erőteljesebb. Zimbabwe sok körzetében Nehanda szellemi erői félelmetesek.

Chaminuka egy férfi volt, akit prófétának tartottak. Előre meg tudta mondani a jövőt. Egyik látomása elárulta a fehér ember érkezését Zimbabwe-ba. Chaminuka látomásai között szerepelt egy guruló jelenség is, amit a gőzmozdony megjelenéseként magyaráznak. Nagy erővel rendelkezik a szellemi világban, és alkalmanként még kormánytisztviselők is kikérlik a tanácsát.

DAWN: Ha Nehanda és Chaminuka az a két fejedelem, amely a démoni hierarchia csúcsán áll, hogyan illeszkednek ebbe bele a családi szellemek és az ősök szellemei?

CHIUNDIZA: Az előkelőségek rendjében a következő a Mondoro, vagyis a shona törzsek fölé helyezett démoni uralkodók, akik Zimbabwe egymástól világosan elkülönülő területein élnek. A Mondoro-szellemek uralják a shona törzseknek (azaz családok szövetségeinek) a származásáról szóló legendákat.

Szárazság vagy elemi csapás idején a shonák ezekkel a magasrangú szellemekkel kommunikálnak. Évről évre ünnepeket tartanak olyan különleges helyeken, mint a Nagy Zimbabwei romok - ez a shona nép kedvelt szellemimádó helye. Ilyenkor sört főznek és felajánlják a szellemeknek. Állatokat áldoznak, és szertartásokat mutatnak be. Valaki, akiről tudják, hogy Nehanda vagy Chaminuka szelleme szállta meg, közvetíti a nagy szellem akaratát.

Egy varázsló - akit n'anga-nak hívnak - ellenőrzi, ahogy a magasrangú szellem megszállja az illetőt. Másoknak, akiket az ősök alacsonyabbrendű szellemei tartanak megszállva, igazolniuk kell, hogy azt az embert valóban megszállta a magasrangú szellem.

A megszállott személyt - aki lehet akár férfi, akár nő - ez a szellem addig tartja megszállva, ameddig akarja. A szellemmel való kontaktus idején megnyilvánulások tapasztalhatók. A Mondoro a törzs területén belül és azon kívül is irányítja az életet. Ha egy shona elhagyja ősei földjét, azt kockáztatja, hogy kikerül a szellemek területi gyámsága alól. Először kérnie kell a területi szellem jóváhagyását. Ezt egy n'anga-n keresztül lehet megtenni. Ezenkívül egy amulettet kell viselnie, például egy hajban elrejtett vesszőt, vagy a ruha ujjá alatt viselt karkö-

tőt, hogy magával vigye a Mondoro védőburkát. Zimbabwe-ban sok ezren, akik a városokban dolgoznak, különös figyelmet szentelnek annak, hogy nap mint nap megbékítsék a területi törzsi szellemeket, és hogy a védelmük alatt maradjanak.

A Mondoro alatt van a Mudzimu. Ez a legalacsonyabb rangú démonoknak és az ősi, illetve családi szellemeknek, a nagyapák, nagyanyák, nagynénik és nagybácsik szellemeinek gyűjtőneve. Ők sem kevésbé fontosak, és a shonák minden nap sok időt és energiát szentelnek lekenyerezésükre. Ennek egyik elterjedt formája az ételáldozat.

DAWN: A shona törzsek fölött mind a mai napig törzsfőnökök uralkodnak. Hol helyezkedik el a törzsfőnök az irányításnak ebben a szellemi hierarchiájában?

CHIUNDIZA: Zimbabwe-ban majdnem mindenki egy törzsfőnök fennhatósága alatt áll, és minden törzsfőnököt a törzs szellemei választanak ki egy démonizált médiumon keresztül. Tehát pontosan fejezzük ki magunkat, ha azt mondjuk, hogy Zimbabwe-ban mindenki hagyományosan a szellemek uralma alatt van.

A törzsfőnök legfontosabb feladata az, hogy a szellemek intézője legyen. Engedelmeskedik útmutatásaiknak, és uralkodik az emberek fölött. Amikor törzsfőnököt választanak, a Mondoro, a törzs szellemei egy démoni szeánsz során leszállnak valakire, aki a médium lesz.

A szellemek szó szerint kiválasztják a következő törzsfőnököt. A démonizált médium, aki ismeri a jelölt életének titkait, és azt az uralmat, mellyel a démonok az élete fölött már rendelkeznek, rámutat. Amikor kiválasztják, ez az ember biztos lehet abban, hogy munkáját, jövedelmét, előjogait a szellemeknek köszönheti majd életének egész hátralévő részében. Ez az egész törzset kötelezi.

A törzsfőnök felel azért, hogy a Mondoro minden hagyományát betartsák. Ennek gyakorlati következményei nyilvánvalóak. Zimbabweiek milliói élnek démonok nyílt uralma és fennhatósága alatt.

DAWN: Elvárják-e attól a zimbabweitól, aki városban él, hogy részt vegyen ebben a dologban, és együttműködjön a törzzsel a szellemek kibékítésében?

CHIUNDIZA: Igen. Évente legalább egyszer - általában egy olyan ünnepen, mint például a húsvét - a törzshöz tartozó minden családtag megkapja az üzenetet, hogy várják haza egy ilyen kibékítő szertartásra. Ha valaki nem jelenik meg, azt nyílt lázadásnak tekintik. Azt kockáztatja, hogy a démonok bosszút állnak rajta, és ezek a démoni büntetések nagyon szigorúak és nagyon valóságosak.

Ha úgy látják, hogy valaki elidegenítette a szellemeket, akkor felmerül a megbékítés szükségessége. Ez nem valamiféle bájos népszokás, hanem egy hamisítatlan démoni gyakorlat. A tízmillió zimbabwei túlnyomó többsége részt vesz ezekben a praktikákban, és a Mondoro szellemek fennhatósága alatt áll.

DAWN: Célzott arra, hogy ezeknek a szellemeknek az ereje nagyon valóságos. Hogyan nyilvánul ez meg?

CHIUNDIZA: Amikor egy médium megszállott állapotban beszél, pontosan megmondja, mi történt az életében a múltban. Megjósolja, mi történik a jövőben, és ezek a dolgok valóban megtörténnek a legapróbb részletekig. Elmondhatja neked, hogy a következő csütörtökön állást kapsz - és ez valóban bekövetkezik. Vagy azt hallod, hogy áprilisban el fogod veszíteni a kezedet egy üzemi baleset során, és úgy lesz. Az emberek félnek ettől a fajta befolyástól.

Gyógyulások történnek, emberek átkok következtében megbetegednek vagy meghalnak. A gyógyulások nagyon valóságosak. Az átkok gyakran megölnék embereket.

Az a tragikus, hogy a shona nép nem tudja, honnan származnak ezek az erők. Az a tanítás, hogy Mwari Isten, még jobban összezavarta őket. Elmennek a templomba a pokoltól való félelmükben, és elfogadják Krisztust. A mennybe akarnak menni. De ha valóságos segítségre van szükségük, a n'anga-hoz mennek, és az ősök segítségét keresik.

Figyelemreméltó, hogy a legnagyobb gyülekezetek Zimbabwe-ban a pünkösdiek. Ez azért van, mert ezek erőt és szabadulást kínálnak. Amikor valakit Krisztushoz vezetnek egy ilyen közösségben, a bennszülött vezetők - ismerve azt a hagyományos kulturális hátteret, amelyből minden zimbabwei jön - ragaszkodnak az azonnali teljes szabadításhoz.

Ez szabaddá teszi a megtérteket az ősi és területi szellemek befolyásától. De nagy ára van, mert elszakítja őket családjuktól, és nagyon jól tudják, hogy átkokat küldenek rájuk. De az, aki ilyen módon megszabadul, nem fog visszatérni az ősök imádatához.

Sajnos a misszionárius gyülekezetek és a fő vallásfelekezetek nem prédikáltak vagy tanítottak ezekről a dolgokról. A shona nép ismeri a szellemek erejét, de nem látja Isten hatalmát. A gyülekezet nem hirdeti az igazságot a Sátánnak és démonainak valóságáról.

Ezért az emberek titokban visszatérnek ezekhez a szellemi szertartásokhoz. Tudják, hogy ezért rosszallásban részesülnének, de akkor is megteszik. Az egyház szétválasztotta a csodatevés képességét és a keresztyénséget. A varázslónak tekintélye van, de Krisztus gyengének tűnik a számukra - gyengébbnek, mint egy médium.

DAWN: Mit tehet az egyház, hogy megszabadítsa az embereket ettől a fajta köteléktől?

CHIUNDIZA: Ehhez látás és a szabadító Evangélium hirdetésére való bátorság szükséges. A gyülekezetek néha elkövetik azt a hibát, hogy a területi szellemek rendszerét és struktúráját támadják.

Ez nagy hiba. Nagyon rossz dolog elmenni a törzsfőnökhöz, és ezt mondani neki: „Te démonok intézője vagy.” Ez nem fogja meggyőzni őt. Az egyháznak a szabadító Evangéliumot kell prédikálnia, és állandóan részt kell vennie az erők összecsapásában. Az embereknek látniuk kell, hogy Krisztus ereje által le tudnak számolni ezekkel a dolgokkal a szellemi világban.

Kutatásaim arra irányulnak, hogyan segíthetnénk a gyülekezetek felvilágosításában. Témám ez: „Szellemi hadviselés - az egyetlen út, amely előre visz.” Ha nem tudunk áttörni ezen a szinten, akkor csak az időnket vesztegetjük.

Az Evangéliumnak a hagyományos rendszernél nagyobb erővel kell rendelkeznie. Krisztus azt mondta, Isten Szelleme van rajta, és felkente Őt, hogy szabadító, erőteljes Evangéliumot prédikáljon a szegényeknek. Krisztus nemcsak beszélt. Szavaiban erő volt.

Az egyház feketebőrű vezetőségének nincs megfelelő teológiai látása. Saját népünkben mind többen és többen - akiket nyugaton képeztek ki bibliaiskolákban és szemináriumokon - úgy térnek haza, hogy valami olyasminak a közvetítő csatornái, ami itt nem működik.

Szükségünk van afrikai vezetőkre, akik ismerik Istent, megfelelő teológiai látásuk van, és életre tudják kelteni a Bibliát népünk számára, hogy Isten felszabaduljon a Biblia lapjairól, valósággá váljon és megszabadítson embereket.

Az egyház nem fog növekedni, fejlődni mindaddig, amíg meg nem szabadul ezeknek a szellemi erőknek a fogságából. Áttörésre van szükségünk a szellemi világban. Imádkoztunk, de elvettük az ellenséget. A keresztények közbenjárása mindaddig nem lesz eredményes, amíg nem tudjuk, hogyan kell imádkozni.

Imánkat szeretetnek kell motiválnia. Azok az emberek, akik keserűségüket és félelmeiket imádkozzák el Istennek, semmit sem fognak elérni. Krisztushoz hasonlóan készeknek kell lennünk szó szerint meghalni azokért az emberekért, akikért imádkozunk. Isten ezt mondta: „Olyan embert kerestem, aki odaáll a részre.”

Ha meg akarjuk változtatni ezt a nemzetet, olyan közbenjárókra van szükségünk, akik ezt mondják: „Add nekem Zimbabwe-t, különben meghalok!” Agresszívoknak kell lennünk az ellenséggel szemben - mert szeretjük az embereket. Veszélyes dolog rossz szellemben közbenjáró imába kezdeni. Szükségünk van a valódi közbenjárók hálózatára, tájékozott emberekre, akik alázatosan imádkoznak Isten előtt. Ez az egyetlen előrevezető út.

14. fejezet

Ne becsüld alá az ellenállást!

Paul B. Long

Kivonat Paul B. Long: *The man in the Leather Hat* című könyvéből. Grand Rapids, Michigan, Baker Book House, © 1986. Engedéllyel közöljük.

Hogyan tanulta meg egy kongói (most Zaire) presbiteriánus misszionárius, hogy gonosz szellemek valóban elfoglalnak bizonyos területeket? Ebben a lenyűgöző történetben Paul Long, aki a kaliforniai Pasadenában filozófiai doktorátust szerzett a Világmisszió Fuller Szemináriumán és a Mississippi állambeli Jackson Református Teológiai Szemináriumán tanított, elmondja, hogy a baluba nép felé végzett szolgálatának tapasztalatai hogyan kényszerítették teológiai elveinek megváltoztatására.

Mert így szólott hozzám az Úr, rajtam lévén erős keze, hogy tanítson engem, hogy e népnek útján ne járjak.... És ha ezt mondják tinéktek: Tudakozzatok a halottidézőktől, és a jövőmondóktól, a kik sipognak és suttognak: hát nem Istenétől tudakozik-e a nép? Az élőkért a holtaktól kell-e tudakozni? A tanításra és bizonyoságtételre hallgassatok! Hanem ekként szólnak azok, a kiknek nincs hajnalok: Úgy bolyongani fognak a földön, szorongva és éhezve; és leszen, hogyha megéheznek, felgerjed és megátkozza királyát és Istenét, s néz fölfelé. És aztán a földre tekint, és ímé mindenütt nyomor és sötétség, és szorongatásnak éjszakája, ő pedig a sűrű sötétben elhagyatva. (Ésaiás 8:11, 19-22.)

Mungedének nem volt fia.

Volt egy boldog keresztény felesége és két leánya, de nem volt fia.

A misszióállomás fiúotthonának igazgatója volt, ahol tanulmányai idején mintegy kétszáz fiú lakott, de neki nem volt fia.

Ő volt a legjobb vadgyöngyűk-vadász a Bibanga misszió körzetében, és a helyi gyülekezet vezetője; nagyra becsült keresztény vezető volt, akiben megbíztak. De Mungede nem volt boldog, mert nem volt fia.

Bár a balubák közül ő volt az egyik első és legjobb barátom, és együtt is dolgoztunk, beszélgettünk, vadásztunk és imádkoztunk, nem ébredtem a tudatára annak, milyen súlyos teher nyomja, és milyen erős nyomás nehezedik rá a pogány rokonok részéről, amiért nem sikerül fiúutódot nemzenie. Azt sem tudtam akkor, miért olyan fontos a fiú a törzsi gondolkodás szerint. Ezért nagy megrázkódtatást jelentett számomra, amikor a pásztor az egyik reggeli ima alkalmával kihirdette, hogy Mungede visszatért falujába, és újból felvette a régi szokásokat.

Egyszerűen nem tudtam elhinni. Azt hittem, ismerem barátomat. Azt hittem, mély a kapcsolatunk és őszintén megosztunk mindent egymással. De tényleg igaz volt - a törzs nyomása, hogy legyen egy fia, arra kényszerítette, hogy hagyja el keresztény feleségét, aki

csak két leánnyal ajándékozta meg, térjen vissza falujába, és vegyen magához két fiatalabb nőt abban a reményben, hogy fiút szülnek neki.

- Miért olyan fontosak a fiúk? - kérdeztem a pásztort.

- A lányok férjhez mennek, és elmennek férjükkal a férj szüleinek a falujába. A mi szokásaink szerint minden gyermek az apáé - nem a feleségé. Csak a fiúk maradnak a faluban, és ezért csak a fiúk tudják táplálni az ősök szellemeit. Ha valaki nem mutat tiszteletet *Ba Nkambua* (halott ősei) iránt, akkor azok megharagszanak, és kínozni fogják a hanyag és hálátlan fiút. Továbbá, amikor a törzshöz tartozó férfi meghal, egy fiút kell maga után hagynia, aki gondot visel az ő szellemére, amely a faluban marad, mint a törzs láthatatlan tagja.

- Ezek szerint Mungede jobban bízik a törzsi hagyományokban, mint az Új Törzs tanításaiban, ugye?

- Igen - válaszolta a pásztor. - Megtagadta Isten parancsát, amely arra figyelmeztet minket, hogy ne lépünk érintkezésbe a halottak szellemeivel. Visszament régi törzséhez, és most fogva tartja őt annak sötétsége.

Elhatároztam, hogy megpróbálom visszahozni barátomat, tehát elutaztam a Bibanga állomástól mintegy öt kilométerre lévő falujába. Amikor megtaláltam Mungedét, megdöbbenett a megjelenésében tapasztalható változás. Arcán, amely egykor ragyogott, most az a fajta teljes sötétség ült, ami a közvetlen démoni irányítás alatt álló embereket jellemzi. Nyilvánvaló volt, hogy szellemekkel beszélgetett, és az ő erejüket kérte élete megváltoztatásához. De volt egy problémám. Nem hittem, hogy a gonosz szellemek hatalmat vehetnek egy olyan élet fölött, amely a Krisztusba vetett hit által már megváltozott. Teológiai értelemben lehetetlennek tűnt, hogy egy újjászületett hívő visszatérhessen korábbi rabságához, de úgy látszott, hogy pontosan ez történt Mungedével.

Egész nap gyöngytyúkra vadásztunk, pihentünk az árnyékban, és hosszasan beszélgettünk életről, halálról és örökkévaló reménységünkről. De Mungede ugyanolyan zárt volt, mint minden pogány, akivel valaha beszélgettem, és sehogy sem tudtam őt megérinteni.

Egy jó vadászat után visszatértünk a házához, hogy megpihenjünk, amíg feleségei elkészítik a gyöngytyúkokat vacsorára. Körülnéztem, és mellbevágott, amikor ráébredtem, hogy Mungede a törzs szellemimádó központjában telepedett le. Egy kuruzsló ült a közelben három kuruzslónő társaságában, és azt a köntöst viselték, amit a szellemekkel való beszélgetés közben szokás. Ott voltak a dobok a kereplőkkel, az amulettekkel és a szellemek dombjával együtt. A domb jó szószéknek tűnt a számomra, tehát megkértem Mungedét szólaltassa meg a dobot, és hívja össze az embereket, hogy hallják Isten szavát.

- Itt akarsz imádkozni? - kérdezte. - Ez az ördög területe.

- Én bárhol beszélhetek Istennel, Mungede, és bármikor, amikor csak akarok! Nem tudtad?

- Majd meglátjuk - mondta, miközben a beszélő dobot verte. (Én soha nem tanultam meg „beszélni” a dobbal, csak ennyit: „Öld meg a kakast, itt a prédikátor!” Elhagytam Kongót, mielőtt képes lettem volna ezzel kiegészíteni: „De a kotlóstyúkot hagyd a fészken!”)

Nagy tömeg gyűlt össze a szellemek dombja körül. Meglepődve láttam, hogy a kuruzslók mulatnak valamin - mindig olyan kellemes látni, hogy az emberek boldogok, amikor Isten Evangéliumáról beszélünk nekik, különösen ha veszélyesek is lehetnének.

Amikor felálltam beszélni, éreztem a gonosz elnyomó jelenlétét és mindent elsöprő erejét. Fojtogatott a „teljes sötétség”. A halál hideg ujjainak szorítását éreztem a torkomon, és nem tudtam beszélni. Ott álltam bután és tehetetlenül, miközben a kuruzslók nevettek, mintha a pokolból jöttek volna ezek a hangok.

Tökéletes vereségemben megfordultam, hogy leüljek Mungede mellé.

- Nem tudok itt beszélni - mondtam, amikor hangom visszatért.

- Tudnod kellett volna. Ez az ördög területe. Itt nincs se jogod, se hatalmad.

- Van Istennek földje valahol ebben a faluban? - kérdeztem.

- Igen. A falu másik végén volt egy keresztény kápolnánk. Az épület már elpusztult, de az a terület még mindig Istené.

- Ha megkérné az embereket, hogy jöjjenek oda velünk, még egyszer megpróbálnám.

Amikor elhaladtam a kuruzsló mellett, hozzátettem:

- Gyere velünk, te hatalmas, hogy hallj valamit Istenről!

- Itt maradok a helyemen. - válaszolta - Itt van hatalmam.

A nagy falu másik végén lévő tisztáshoz vezettek, ahol egy hajdani kápolna körvonalai rajzolódtak ki - a fűtetőről lecsorgó eső sekély árkot mosott ki. A derékszögű alakzat körülbelül tíz láb széles, és harminc láb hosszú volt. Odaálltam, ahol a szószer lehetett valamikor, odahívtam magamhoz az embereket és meglepetéssel figyeltem meg, hogy valamennyien, akik velünk jöttek - mintegy hetvenen - szinte tolakodtak, hogy az árok által kirajzolt határvonalak között állhassanak. Láthatólag Isten szavát akarták hallani, most az Ő területén állva.

Az alatt a hét év alatt, amit a baluba nép között töltöttünk, soha nem prédikáltam még Isten Szellemének ilyen szabadságában. Olyan erővel, tisztasággal és szépséggel áradtak a szavak, ami jócskán felülmúlta közönséges nyelvtudásomat. Az Isten földjén álló emberek rendkívül felvillanyozódtak, azonnal és egyhangúan döntöttek: „Újra felépítjük Isten házát” - jelentették ki, és másnap estére egy új, fűfedeles kápolna állt az előző épület helyén. Új házat építettek a tanító számára is, és Isten munkája újjáéledt a faluban.

Mungede nem tért vissza az „Új Törzshöz”, ameddig én Kongóban maradtam, hanem népének régi szokásait követte, és egy fiúra várt, hogy legyen, aki táplálja szellemét halála után. Ahelyett, hogy Istent kérdezte volna, „halottidézőktől és jövőmondóktól tudakozódott, akik sipognak és suttognak” - és elegendő erővel rendelkeznek ahhoz, hogy a „saját területükön” elnémiítsanak engem. Mungede a „holtaktól tudakozódott az élőkért” ahelyett, hogy Isten Igéjéhez fordult volna. Azokat kereste, „akiknek nincs hajnaluk”, akik „a sűrű sötétben elhagyatva” maradtak.

Két dolgot alaposan megtanultam abban a Nkumba nevű faluban: soha ne hatolj be az ördög területére, ha nem kaptál erre világos utasítást az Úrtól, és menj ki az ellenség területéről, amikor a csata meghaladja a képességeidet. Az ellenállás alábecsülése nem fizetődik ki.

15. fejezet

A HETEDIK KÖR.

Városok láthatatlan sorompóinak áttörése

az Evangélium számára

John Dawson

A szerző engedélyével idézzük a David Bryant szerkesztésében megjelent *Prayer Pacesetters Sourcebook* c. műből (1989 Concerts of Prayer International, Box 36008, Minneapolis, MN 55435.)

John Dawson a Youth with a Mission munkatársa és a kaliforniai Sunlandben él. Ő írta a legnépszerűbb tankönyvet a fejedelemségekkel és hatalmasságokkal való leszámolásról Városaink elfoglalása Isten számára (Creation House) címmel. Ez a sokkal rövidebb írás Dawson tanításának sűrítője, amelyet az elmúlt néhány év folyamán kifejlesztett, és az egyik leggyakorlatiasabb, a „hogyan”-okat tárgyaló fejezet ebben a könyvben. Módszerének sok követője támadt a stratégiai szintű szellemi hadviselésben.

Az argentinai Cordobát büszke és divatot kedvelő emberek lakják. A pozíció, a tulajdon és a megjelenés az, ami a legfontosabb az itt lakó 1,1 millió, főként német és olasz származású ember számára.

A Youth with a Mission csapata, amit Cordobába vezettem, több mint húsz nemzet keresztényeiből állt. Szerényen öltözködtünk, küszködtünk a spanyol nyelvvel, és evangéliumi irodalom volt a kezünkben. Szörnyen különnek éreztük magunkat.

Ott volt a tömeg; Argentínok ezrei az ország minden részéből, akik a labdarúgó világ-bajnokság döntőire jöttek. De úgy tűnt, hogy bizonyágtételünkből hiányzik az erő. Senki sem jutott el Krisztus megismerésére. A következő napon mind a kétszázan imádkozni gyűltünk össze egy bérelt kolostorban a város szélén. Istenhez kiáltottunk válaszáért.

Azon az ima- és böjtnapon a Szent Szellem leleplezte a Cordoba fölött lévő láthatatlan birodalom természetét. Megértettük, hogy az Evangélium hirdetésében való félénkségünk és gyengeségünk részben annak a sátáni erőnek volt köszönhető, ami abban a miliőben működött. Felismertünk egy fejedelemséget, amely „ez élet kérkedésével” próbált uralkodni a városon. A büszkeség szellemét egyetlenegy módon lehet legyőzni: Jézus alázatásával. Tehát a Szent Szellem vezetése nyomán elhatároztuk, hogy szembeszállunk az ellenséges szellemi fejedelemséggel.

Másnap egész csoportunk a belvárosba ment. Mintegy harminc fős kisebb csapatokat alkottunk, és a sétányokra mentünk. Letérdeltünk egy divatbemutató kellős közepén; drága

bárok, kávézók és butikok vettek minket körül. Homlokunkkal az utcakövön imádkozni kezdünk, hogy Jézus jelentse ki magát a város számára.

Az áttörés azonnali volt - áttörés bennünk és a városban. Kíváncsi emberek tömegei verődtek össze minden csoport körül.

Elevenen él emlékezetemben, hogyan erősített meg engem Krisztus, amikor félretettem méltóságomat, és letérdeltem az utcán. Az ellenség megfélemlítő ereje megtört saját büszkeségükkel együtt. Amikor nagy lett a sokaság, felálltam, és egy tolmács segítségével magyarázni kezdtem, miért jöttünk a városba. Amint felemeltem hangomat, hogy a leghátul állók is hallják, amit mondok, az Úr bátorsága és együttérzése töltött be engem.

Csapatunk tagjai aznap Cordoba egész belvárosában figyelmes hallgatóságnak prédikáltak. Lelkeket arattunk az Úr számára. Az emberek annyira fogékonyak voltak, hogy még ahhoz is ragaszkodtak, írjuk alá a tőlünk kapott evangéliumi traktátusokat! Heteken keresztül, egészen távozásunkig tartott ez a meleg fogadtatás.

És most mondd meg: hogyan válhatott egy város, amelyik annyira ellenállt az Evangéliumnak, hirtelen az aratás helyévé? A Sátán kárhoztatásban és megtévesztésben tartja a városokat és a nemzeteket. Ezek az egyedüli fegyverei. Ha egy városban szolgálunk, minket is akadályoz az, ami az embereket megtéveszti. Cordobában a büszkeség szelleme hátráltatott minket, ami betöltötte a várost.

Hogyan győzzük le az ellenséget? Fel kell ismerni megtévesztésének természetét, és a vele ellentétes szellemmel kell megközelíteni. Gondosan ügyelve arra, hogy mi magunk ellenálljunk a kísértésnek, mindaddig folytatni kell a közös imát, amíg meg nem szerezzük a hatalmat, és Isten át nem töri a falat.

Emlékszel Jerikó történetére? Katonai szempontból semmi értelme sem volt a hétnapos város körüli masírozásnak. Szellemi értelemben viszont az izraeliták hit, engedelmesség és önuralom gyakorlása által magukhoz ragadták a hatalmat. Az a tény, hogy csendben kellett menetelniük, valószínűleg a Jerikó fölött lévő láthatatlan birodalom természetére utaló jel. Ha válaszoltak volna a falakról rájuk zúduló sértésekre és gúnyolódásokra, akkor a vetélkedés, a büszkeség és a harag szellemét engedték volna szabadjárá maguk között. Ehelyett csendes önuralommal gyalogoltak egészen a győzelmi kiáltásig, míg Isten erejétől leomlottak a falak.

Személyes szinten ezt éljük át, amikor egy Jehova tanúja, vagy egy mormon jön az ajtónkhoz. Őket gyakran a vallásos vitatkozás szelleme hatja át. De a Biblia ezt mondja: „Nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk...” Tehát a megtévesztővel kell küzdenünk - nem a velünk szemben álló megtévesztett (de őszinte) emberrel. Más szavakkal: ha vitába bocsátkozol a Szentháromságról és győzől, akkor veszítesz. Sokkal jobb szelídnek lenni, és az Úr Jézus kegyelméről az életünkkel bizonyosságot tenni.

Mi a helyzet a nemzetek fölötti szellemi ellenállással? Hogyan közelítsük meg például a Dél-Afrikáért vívott harcot? Az apartheid egy szellem, nem egyszerűen egy politikai jelenség. Szellem, amely Afrika gyarmati történelmében és a bálványimádásban gyökeredzik. Amikor valami jó dolog, mint például a kulturális örökség, bálvánnyá válik, igazságtalanság lesz ennek következménye. De hogyan roppantsuk össze az apartheid mögött lévő szellem erejét? Jogok biztosításával, és alázatos szolgálattal. Dorgálhatjuk az ördögöt egész nap, mégis erőtlenekek maradunk, ha nem valósítjuk meg hittel és engedelmisséggel Isten haditervét.

Egy évvel ezelőtt a Durban Convention Centerben prédikáltam Dél-Afrikában, egy nagy összejövetelen, ahol sok faj képviselői voltak jelen. Az igazságtalan ítélkezés bűnéről prédikáltam, és azzal zártam az üzenetet, hogy mindannyiunkat bűnbánatra vezettem a faji előítéletek miatt. Ezután valamennyien megmostuk egy másik faj egy képviselőjének a lábát. A megbékélés szelleme kiáradt, afrikaiak, zuluk, indiaiak, angolok és színesbőrűek ezrei sírtak egymás karjában. Ez apró győzelemnek tűnhet, de politikai reformok csak a láthatatlan birodalomban aratott győzelmekből származhatnak. Isten ígérete ez: „És megalázza magát az én népem, a mely nevemről neveztetik, s könyörög és keresi az én arcomat, és felhagy az ő bűnös életmódjával: én is meghallgatom őket a mennyből, megbocsátom bűneiket, és megsza- badítom földjüket” (II. Krónika 7:14.).

Szerte a világon imádkozó keresztények jutnak egységfrontra az egyes városokért vívott harc természetét illetően. London imaharcosai például hiszik, hogy az igazságtalan kereskedelem szellemével küzdenek, amely e nagyvároson keresztül évszázadokon át befolyásolta a világot. Dávid arra buzdította az izraelitákat, hogy: „Könyörögjete Jeruzsálem békességeért” (Zsoltárok 122:6.). Hiszem, hogy ez egy stratégiai fontosságú utasítás volt, a vallásos vitatkozás szelleme elleni harcra szólít fel, amely felütötte szálláshelyét a szent városban.

Volt idő a mostani nemzeti egységek kialakulása előtt, amikor a világ nagy része olyan városállamok halmazából állt, mint például Velence vagy Luxemburg. Ma, eltekintve Hong Kongtól, Szingapúrtól, a még mindig létező Luxemburgtól és néhány továbbitól, a világ nemzeteknek nevezett részekből áll, amelyeknek határain belül gyakran több metropolisz is található. A valóságban a nemzet egy városok között létrejövő geopolitikai szövetség. A városok a nemzet mítoszának legfőbb szentélyei. A köztük lévő föld viszonylag üres, és csak a város életének fenntartására szolgál. A nemzet városainak összességéből áll.

Ha arról álmodozunk, hogy tanítványokká tesszük a népeket, meg kell értenünk város-rendszereiket. Az Evangéliumnak át kell formálnia egy ország városainak szellemi, filozófiai, és testi életét. Ha nem tudja ezt véghezvinni, elveszítettük a csatát.

Az Üdvhadsereg működésének kezdeti időszaka szemléletes példája az Evangélium városok életét átformáló erejének. Booth tábornok és követői világosan felismerték az abban az időben uralkodó sátáni kötelékeket, köztük az alkoholizmust és a prostitúciót. Egész városokat átfogó stratégiákat alkalmaztak, s ez egész városokra kiterjedő győzelmeket eredményezett.

Ahhoz, hogy áthassunk egy várost az evangéliummal, meg kell értenünk a szellemi hadviselés néhány igazságát:

1. A Sátán királysága gonosz szellemek korlátozott képességű hierarchiája.
2. Az Efézus 6. által fejedelemségeknek és hatalmasságoknak nevezett természetfeletti személyiségek próbálnak elnyomni olyan földrajzi körzeteket, mint amilyen egy város, egész népével és társadalmi csoportjaival együtt.
3. Minket, hívőket, arra tanít Isten Igéje, hogy ne legyünk tiszteletlenek ezekkel a lényekkel szemben, de „ejtsük foglyul őket” - romboljuk le a gonosz uralmát és fennhatóságát. A mi hatalmunk Jézus kereszten kivívott győzelméből fakad.
4. Isten erejét hadászatilag alkalmazzuk a láthatatlan világ felismerése által.
5. Le kell győznünk az ellenséget, mielőtt a szolgálat más módszereit alkalmazzuk az emberek megsegítésére.

Ha egy személyért, családjáért, gyülekezetért vagy városért vívott csatában felismerjük az ellenség hazugságainak a természetét, az már fél győzelem. Csak akkor tudunk az Ige hatalmával élni és csak akkor tudjuk megghiúsítani az ellenség ármánykodásait, ha előzőleg leplezzük csalásait. A pusztában való megkísértésekor Jézus is így állt ellene az ördögnek.

Egész országok vannak olyan sátáni hazugságok sötétségében, amelyek egy adott kultúra sarokköveivé váltak. Ilyen például az ausztráliaiak küzdelme az elutasítottsággal és a hatóságokkal szembeni félelemmel. Az ausztrál történelem kegyetlen gyökerein keresztül a Sátán képes volt általános bizalmatlanságot kelteni minden fennhatósággal rendelkező személlyel szemben - a legnagyobb hatalmassággal, magával Istennel szemben is. Az igazság azonban az, hogy Ausztrália nem elutasítottságra és igazságtalanságra épülő nemzet, hanem egy ugyanolyan méltóságokkal és képességekkel rendelkező választott nép, mint bármely nemzet a történelem során.

Az Ésaías 60. azt mondja, hogy a föld népe nagy sötétségben ül. El tudod képzelni, hogy bemegy egy elsötétített szobába, amely tele van emberekkel, akik egész életüket azzal töltik, hogy ott ülnek, és az előttük elvillanó TV figurákat bámulják, azt gondolva, hogy az a teljes valóság? Képzeld el, hogy felkapcsolod a villanyt, és mindenkit megkérdsz, hogy vizsgálja meg a megtévesztésért felelős földi készüléket! A Sátán egy mozigépész, illuzionista, csaló, a hazugság atyja. A Biblia szerint egyszer majd csodálkozva fogunk ránézni, és ezt kérdezzük: „Ez-e a föld ama háborgatója, aki királyságokat rendített meg?” (Ésaías 14:16.). Látható lesz, hogy valójában milyen kicsi és milyen tehetetlen.

Hogyan tudsz hozzájárulni a városodért vagy nemzetedért vívott csata győzelméhez? Kezdd a szellemi ellenállás fajtájának és sajátos tüneteinek a meghatározásával:

1. Nézd végig városod világi történelmét! Tedd fel magadnak ezt a kérdést: „Miért van itt ez a város?” Kizárólag földrajzi és kereskedelmi okból létezik, vagy Isten meg akarja váltani? Jónás meglepődött azon, ahogyan Isten Ninivére tekintett. Lehet, hogy te is meg fogsz lepődni, amikor rájössz, mi az, ami ma elnyomja az embereket. A Zsoltárok 115:16. ezt mondja: „Az egek az Úrnak egei, de a földet az ember fiainak adta.” Más szóval, ez a mi bolygónk, és az egyetlen hatalom, amit a Sátán ellopott, az ember hatalma. Akkor szerzi meg a hatalmat, ha egy bizonyos történelmi helyzetben az emberi lények hinni kezdenek hazugságainak, és ráveszi őket arra, hogy az ő terveit szolgálják. Ennek egy nyilvánvaló példája a kapzsiság szelleme, amely felszabadult a kaliforniai aranyláz ideje alatt, és ami még mindig uralkodik San Francisco nagy részén.

2. Nézd végig városod keresztény történelmét! Vizsgáld meg Isten népének az életét városodban, különös tekintettel az ébredés időszakaira! Ha Los Angelesben élsz, az Azusa Street-i ébredés tanulmányozása megvilágíthatja a mostani harcot. Az ébredés időszakai alatt a természetfeletti birodalom nagyon világosan látszik, és sok olyan feljegyzés található, amely fontos dolgokba enged bepillantást. A mi Istenünk megtartja a szövetséget, és meglepődhetsz, hogy a korábbi generációk - szellemi ősatyáid, akik ugyanezt a harcot vívták - milyen ígéreteket kaptak. Az alázatnak egy nagyon fontos alapelve az, hogy elismered és tiszteled az elődeidet. Ez hitünket is serkenti. Istennek Dáviddal kötött szövetsége miatt Jósias nemzedéke az ítélet helyett a megújulás időszakát élte át.

3. Ismerd fel városaid prófétáit, közbenjáróit és szellemi véneit! Minden városban van egy „titkos vezetőség” - szentek, akiknek nevét nem találod meg egy könyvben sem. Istennek ebbe a csapatába azok az érett hívők tartoznak, akik „odaállnak a résre” a győzelemig. Az Ésaías 62:6. ezt mondja: „Kőfalaidra, Jeruzsálem, őrizőket állattam, egész nap és egész éjjel

szüntelen nem hallgatnak; ti, kik az Urat emlékeztetitek, ne nyugodjatok. És ne hagyjatok nyugtot néki, míg megújítja és dicsőségessé teszi Jeruzsálemet e földön.” Néhányan az „őrizők” közül, mint mondjuk idősebb pásztrok, ismertek. Rajtuk kívül lehetnek ismeretlen közbenjárók, vagy prófétai adottságokkal megáldott emberek, akik képesek megérezni dolgokat. Ha azok, akik fogékonyak a Szent Szellem vezetésére, egyformán vélekednek egy adott dologról, akkor valami történni fog. Isten mindig több tanú által erősít meg egy stratégiát, és ez különösen fontos démoni erőkkal való foglalkozás közben.

4. Tanulmányozd városod népességét! Nagyon meglepő, hogy gyakran milyen tudatlanok vagyunk a minket körülvevő alapvető tényekkel kapcsolatban. Milyen házakban laknak az emberek? Hányan nyomorognak? Miért nyomorognak? Vannak-e társadalmi, etnikai csoportok, gazdasági változások, növekszik-e az átlagéletkor, mi történik ott valójában?

A szellemi hadviselés nem működhet légtüres térben. A Jeremiás 29:7. ezt mondja: „És igyekezzetek a városnak jólétén, a melybe fogságra küldöttelek titeket, és könyörögjete érette az Úrnak; mert annak jóléte lesz a ti jólétetek.” A próféta a Babilonban élő zsidókat buzdította, akik néhány mai hívőhöz hasonlóan hajlamosak voltak a távoli Jeruzsálemről álmodozni ahelyett, hogy felismerték volna a kezük ügyébe eső feladatokat. Légy hálás városodért! Tanulmányozd lehetőségeit, és meg fogod kapni a szükséges ismereteket.

Ha már tudjuk, mivel állunk szemben, mit tegyünk?

1. Kezdd dicsérettel! Minden, ami Istentől születik, egy nagyon természetes folyamaton megy végig. A dicséret nagyon hasonlít a szerelmi aktusra, amelyet fogantatás, terhesség, vajúdás és szülés követ. Tehát mindig kezd dicsérettel! Hálaadás és imádat közben fogan meg bennünk az Isten szerint való gondolkodás és érzés városunkért.

2. Várj, hogy az Úr látást adjon neked! Ne támaszkodj véges okfejtésekre vagy emberi ravaszságra; ami Jerikónál működött, az Ainál nem. Tanuld meg gyermeki bizalommal figyelni Istent, és Ő győzelemre vezet majd téged. Az Ige sok helyen buzdít, hogy várjunk Istenre. A Zsoltárok 40:1. ezt mondja: „Várván vártam az Urat, és hozzám hajolt, és meghallgatta kiáltásomat.” Azt az ígéretet kaptuk, hogy Isten beszélni fog, ha keressük Őt. „Az én juhaim hallják az én szómat..., és követnek engem” (János 10:27.).

3. Azonosulj azokkal, akiket el akarsz érni! Nehémiás sem úgy imádkozott Jeruzsálem újjáépítéséért, mintha ő maga nem tartozna a városhoz. Ezt mondta: „Én is, s az én atyámnak háza, vétkeztünk” (Nehémiás 1:6.). Ezsdrás még tovább ment, amikor így szólt: „Én Istenem, szegyenlem és átalom felemelni, én Istenem, az én orcámat tehozzád, mert a mi álnokságaink felülhaladtak fejünk fölött, és a mi vétkeink mind az égig nevedtek” (Ezsdrás 9:6.). Mindketten igaz emberek voltak. Lehet, hogy te is igaz vagy, és nem vagy részes városod bűneiben. De valamennyien azonosulhatunk bármely bűn gyökerével. Vegyük például az ártatlan vér kiontását az abortusz esetében. Lehet, hogy soha nem vettél részt abortuszban, de mindannyian bűnösök vagyunk ennek gyökereiben - kéjvágy, kényelemszeretet, pénzszeretet, elutasítás és hitetlenség. Ezek a közös küzdelmek segíthetnek nekünk őszintén azonosulni városunk bűneivel, amikor Isten kegyelméért könyörgünk.

4. Szolgálj a bűnnel ellentétes szellemben! Azzal kísért téged az ellenség, hogy legyél fukar vagy kapzsi? Szállj vele szembe rendkívüli bőkezűséggel! A büszkeséget alázattal győzd le, a kéjvágyat tisztasággal, a félelmet hittel! Pál ezt mondta: „Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít” (Filippi 4:13.).

5. „Vajúdj” imádságban mindaddig, amíg Isten céljai meg nem valósulnak! Ami Istentől fogant, az végül meg fog születni. Ahogy a méh összehúzódásai a szülés kezdetének az előhírnökei, vannak olyan időszakok, amikor Isten Szelleme felkavarja lelkünket és intenzív imádkozásra készítet. Mindenki, aki őszintén keresi Istent, megtapasztalja ezt a vajúdást - de amikor egy város egységben lévő keresztényei jutnak erre a pontra, az közelgő ébredést jelez.

Milyennek képzeled Istent? Milyen nagynak? A te Istened nagyságát terveid és elvárásaid fedik fel. Az Ő céljai elég nyilvánvalóak. Képzeld el ezt például: Felgerjednek benned Isten városod iránt táplált érzelmei. Társaiddal együtt az egész városra kiterjedő imamozgalmat indítasz el. Ébredés kezdődik a helyi gyülekezetekben, amelyet ébredés követ a megtéretlenek között, majd a társadalom megújulása és a világmisszió új eseményei következnek.

Elég nagy ehhez a te Istened? Olyan emberekre vár, akik olyannak látják Őt, amilyen, és követik a győzelemig!

III. Rész

AZ ANALÍZIS:

Felfogások és nézetek

16. fejezet

Területi szellemek és evangélizálás ellenséges környezetben

Vernon J. Sterk

Egy kiadásban meg nem jelent tanulmány kivonata, amely a Fuller Seminary School of Word Mission © 1989 számára készült. A szerző engedélyével.

Vernon J. Sterk az Amerikai Református Egyház misszionáriusa, aki Mexikó indiánjai között dolgozik. Úgy gondolja, hogy a hívőket érő üldözés néha nem egyszerűen a kereszténységgel szembeni emberi ellenállás eredménye. Ebben a fejezetben felteszi azt a kérdést, hogy vajon ez esetenként közvetlenül területi szellemeknek tudható-e be.

Az üldözés és az evangélizálással szembeni ellenállás gyakran elfelejtett tényezőjét akarom vizsgálni: démonok és gonosz szellemek létezését és munkáját, különös tekintettel a „területi szellemekre.” Bár ez az írás nem egyszerűen a mexikói Chiapas tzotzil törzseinek eset-tanulmánya lesz, sok olyan eset és példa szerepel majd, ami e munkában szerzett tapasztalataimból származik. Mivel csak a közelmúltban kezdtem a tudatára ébredni a területi szellemek jelenlétének azon a területen, nem a saját tapasztalataimat fogom elemezni, ehelyett inkább az elérhető adatokat és elemzéseket összegzem, hogy meg tudjak fogalmazni egy hipotézist, amelyre saját kutatásaimat alapozhatom. Megkísérlek választ adni az alapvető kérdésekre: Valóban léteznek területi szellemek? Az üldözés egy lehetséges okának tekinthetjük-e őket? Ha a területi szellemeknek az a legfontosabb feladatuk, hogy ellenálljanak az Evangéliumnak, akkor milyen speciális módszerrel bánhatunk el velük? Ezek a kérdések fogják alkotni elemzésünk elméleti vázlatát.

1. A Sátán és a szellemi hadviselés

Egyszerű lenne olyan általánosítással kezdeni, hogy minden üldözés és az Evangéliummal szembeni ellenállás a Sátán műve. És bár ennek a tanulmánynak nem ez a központi témája, itt kell kezdenünk.

A Sátán bizonyosan ott lapul minden üldözés és minden arra irányuló erőfeszítés mögött, amely meg akarja akadályozni, hogy Jézus Krisztus üzenete átjárja az emberek szívét és a kultúrák lényegét. Még azt is mondhatnánk, hogy az Evangéliummal szembeni ellenállás valószínűleg az ő legfontosabb szerepe és célkitűzése. A II. Korintus 4:4. szavai egyértelműen utalnak a Sátán munkájára: „e világ istene megvakította a hitetlenek elméit, hogy ne lássák a Krisztus dicsőséges evangéliumának világosságát, Aki az Isten képe.” És az Ige egyértelmű, amikor a Sátánt ilyen elnevezésekkel illeti: e világ fejedelme (János 12:31; 14:30; 16:11.), a kísértő (Máté 4:3.), a gonosz (Máté 13:38.) és az, aki elhitette őket (Jelenések 20:10.).

Az Ige nagyon sokat ír a Sátánról. Általános az egyetértés a Sátán hatalmának valóságáról és arról a tényről, hogy soha nem szabad alábecsülnünk ezt a hatalmat. Könyvek sorakoznak a

könyvtárak polcain, amelyek teljes egészükben azzal foglalkoznak, hogy felsorolják a Sátán címeit, és neveit (Lásd Bubeck 1975.), valamint jó teológiai látást adnak eredetéről, tulajdonságairól és munkájáról. Más könyvek a szellemi hadviselésről szólnak és arról, hogyan tudunk a legeredményesebben megvívni a Sátánnal (lásd Harper 1984.). Bár az ilyen jellegű könyvek értékes tanulmányok, és használatuk fontos a szellemi csatában, amit mindenfelé tapasztalunk, sok keresztény Latin-Amerikában és a harmadik világ más részein most azt állítja, hogy a gonosz megszemélyesítésének ilyen felfogása nem igazán megfelelő. Hangot adnak annak az érzésüknek, hogy a Sátánnak tulajdonítani a világ minden gonoszságát nemcsak túl általános és ködbevesző, hanem nem is felel meg sem a valóságnak, sem a bibliai kijelentéseknek.

Egyszóval: sok keresztény figyelte meg, hogy a gonosz közvetlen munkája és pusztítása konkrétan a területi szellemek munkájában ölt testet. Azaz, a gonosz hatását, és jelenlétét ők valójában egy olyan működési területen tapasztalják meg, ami sokkal közelebbi és egyénibb mint a Sátán személye. A gonosz elleni harchoz és annak a feladatnak a végrehajtásához, hogy prédikálják Jézus Krisztus örömeit, sokkal nagyobb segítséget jelent a fejedelemségek és hatalmasságok (Efézus 6:12.) leírása, mint a Sátán általános, távoli fogalma.

Amikor úttörő evangélizálásunk első éveit töltöttük Mexikóban, a tzotzil nyelven beszélő indiánok zinacanteco nevű törzsében Chiapas központi fennsíkján, sokan odajöttek feleségemhez és hozzám, hogy elmagyarázzák: betegségüket speciális és azonosítható gonosz szellemek okozzák. Néhányan olyan szellemről beszéltek, amely a házuk alatt elfolyó föld alatti vízáramlatban lakik. Mások látták, amint ezek a szellemek megtámadják őket rőzsegyűjtés közben, vagy hogy fellökik gyermekeiket, és így sérülést okoznak nekik. Nem voltak keresztények abban a törzsben, és mi, nyugatról jött misszionáriusok, nem voltunk felkészülve arra, hogy a gonosz szellemek ilyen helyi megnyilvánulásainak a kérdését megfelelő módon közelítsük meg. Világnézetünk következtében egyszerűbbnek találtuk tagadni a létezésüket, és az egészet meglehetősen ködösen a Sátánnak tulajdonítottuk. A zinacanteco nép megpróbált némi befolyást gyakorolni ezekre a gonosz szellemekre sámánokon és gyógyító áldozati szertartásokon keresztül. Szükségét érezték, hogy a speciális helyi szellemi erőket speciális helyi módon befolyásolják.

Amint már korábban megjegyeztük, a Sátán egyik alapvető tevékenysége az, hogy megpróbálja leplezni az evangéliumot (II. Korintus 4:3.). De hogyan teszi ezt? Fejtegetésünknek ezen a pontján szeretnék bevezetni egy olyan fogalmat, amire korábban nagyon kevés figyelmet fordítottam. C. Peter Wagner írja a következőket:

Hasznos emlékezni arra, hogy a Sátán nem rendelkezik Isten tulajdonságaival, és ezért nem mindenütt jelenvaló. Bár képes lehet nagyon gyorsan eljutni egyik helyről a másikra, egyszerre csak egy helyen lehet jelen. Ezért, ha arra törekszik, hogy megvakítsa három milliárd ember elméjét, akiknek el kellene fogadniuk Krisztus dicsőséges Evangéliumának világosságát, akkor kénytelen rábízni ezt a feladatot másokra, nevezetesen gonosz szellemekre. (Wagner 1990, 76.)

A Máté 12:24-48-ban Jézus a démonizést a Sátán királyságába való betörésnek nevezi. A Sátánt a démonok fejedelmeként írja le a 24. vers. Mindez meglehetősen tiszta képet ad nekünk a Sátánról, aki gonosz szellemek hadseregének parancsnoka, az ő ügynökei tevékenykednek a világ minden részében. Dick Bernal hasonlóan fogalmaz:

Felhívom a figyelmeteket arra a tényre, hogy a Sátán nem mindenütt jelenvaló. Nem lehet jelen minden helyen egyszerre. Így kénytelen magasrangú uralkodókat (fejedelemségeket)

elküldeni, hogy sikerre juttassák a birodalmakkal, nemzetekkel, tartományokkal, államokkal, sőt városokkal kapcsolatos perverz cselszövéseit. (Bernal 1988, 23.)

A Sátán átadja hatalmát és fennhatóságát ezeknek a gonosz szellemeknek; akiknek száma valószínűleg milliókra rúg. Az egyik gonosz szellem, amit Jézus kiűzött (Márk 5:9.), így mutatkozott be: „Légió a nevem, mert sokan vagyunk.” Egy római légió 6000 emberből állt, tehát minden bizonnyal azt állíthatjuk, hogy Gerasának abban a kicsiny körzetében akkoriban igen sok aktív területi szellem működött a Sátán fennhatósága alatt. És a gonosz szellemek és démonok sok bibliai leírása szinte mindig többes számban beszél róluk, mintha szövetségben lennének sok társukkal.

Meg vagyok győződve arról, hogy a Sátán átruházott hatalom által működik, és hogy sokkal több démon és szellem van a világban, mint korábban gondoltuk. Lehetséges, hogy ha sok keresztény van egy körzetben, akkor a gonosz szellemek száma megcsappan, vagy erejük jelentékeny mértékben csökken, de abban az indián faluban, ahol én éltem és dolgoztam Dél-Mexikóban, ahol hittek a szellemekben, és ahol nem voltak keresztények, a körzet fölött uralkodó baljóslatú elnyomás olyan erős volt, hogy szó szerint éreztük, bár világnézetünk nem tette lehetővé az indiánok által már ismert gonosz szellemek tudomásulvételét. Még egy nem keresztény antropológus is, aki hat hónapig élt ugyanabban a faluban, megjegyzést tett nekünk az általa érzékelt, átható szellemi elnyomásról. Amikor azokban a falvakban néhány ember keresztény lett, majdnem azonnal erőszakos üldözés következett. Vajon ez az üldözés azoknak a területi szellemeknek a számlájára írható, amelyek átruházott hatalommal rendelkeznek a törzs vagy a falu fölött? Mi csak általános imádságokban kértük Istent, hogy korlátozza a Sátán hatalmát, amellyel ellenáll az Evangéliumnak, de sohasem vettük számításba az ellenség helyi megbízottjait, és azt sem tudtuk, hogyan kezeljük őket. Lehetséges lenne, hogy néhány körzet ezért olyan rendkívül harcias és ellenálló még mindig Jézus Krisztus üzenetével szemben, a lehető legjobb missziós eszközök és megközelítési módok használata ellenére is?

2. Területi szellemek

Minden egyes tzotzil törzs, akikkel húsz évig dolgoztunk, speciális törzsi istenségeket ismer, amelyek védő szellemekként működnek (szentek és ősi istenek) és néven tudnak nevezni bizonyos gonosz szellemeket is, akik felelősek kultúrájuk különféle gonoszságaiért. A *Yajval Balamil* - „a föld tulajdonosa” - felügyeli a betegséget és gyógyulást „a lélek elvesztése és megmentése által.” Van sok démon, mint például a *Poslom*, amely tűzgömb formájában támadja meg az embereket éjszaka, és súlyos duzzanatokat okoz. A *J'ic'aletic*, a „fekete emberek”, fosztogatnak, erőszakoskodnak és válogatás nélkül mindenféle gonoszságokat követnek el. Szinte végtelen a félelmetes gonosz lények, szellemek listája, akiket a tzotzilok *Pucujetic*-nek (ördögöknek) neveznek (Vogt 1969:304.).

A tzotzil szellemek szerepköre és gonosz munkája nagyon világosan specializált, de ami ennek a tanulmánynak a szempontjából még érdekesebb: ezeknek a szellemeknek területi rendeltetése és megbízatása is van. Ez igaz mind a gonosz szellemekre, mind pedig a tzotzil védő szellemekre is. Az ősök szellemei bizonyos hegycsúcsokon laknak. A gonosz szellemekkel sámánok közvetítésével lehet érintkezésbe lépni meghatározott barlangokban és speciális kereszt-szentélyek¹⁰ útján. Minden szellem hatalmának megvannak a földrajzi határai, bár a

---

¹⁰ Bár az eredeti szövegben nincs erre utaló célzás, valószínű, hogy a szerző itt az „ankh”-ra, a hurkos keresztre

gonosz szellemek hatásköre sokkal nagyobbak tűnik, mint a védő vagy ősi szellemeké; a nekik kijelölt terület meglehetősen korlátozottan látszik. A Zinacanteco indiánok például gyakran elmondták, hogy félnek az alföldön fekvő kukoricamezőkre menni, amelyek a törzsi határokon kívül vannak, mert ott nincsenek a védő istenségek védelme alatt, a gonosz szellemek viszont „kóborolnak és megtalálják őket”.

Amikor a tzotzil indiánok keresztények lesznek, és üldözést élnek át, gyakran a területi, törzsi gonosz szellemek hatalmára hivatkozva azt mondják, hogy nem élhetnek tovább a törzs területén. A nyomás kétoldalú: a törzsi szellemektől is félnek, de a fizikai erőszak fenyegetéseit is átélnek. Úgy tűnik, hogy a területi szellemek szerepe, érdekes módon, az üldözésben és az evangéliummal szembeni ellenállásban összefonódott. Azt látjuk, hogy a tzotzil keresztények az üldöztetést sokkal inkább a gonosz szellemeknek tulajdonítják, mint azoknak az embereknek, akik fellépnek velük szemben.

A tzotzil törzsek földrajzi határai között működő területi szellemek hatalmát talán a legvilágosabban az példázza, amikor egy betegnek lehetősége adódik arra, hogy egy evangéliumi keresztény otthonába menjen, aki a törzsi határokon kívül él, az üldözések miatt, és mivel elűzték onnan. A beteg ember általában úgy dönt, hogy a keresztény otthonában marad a törzsi gonosz szellem területén kívül mindaddig, amíg teljesen meg nem gyógyul. Ha van gonosz szellem a testében, akkor a keresztények Jézus nevében imádkoznak, hogy kiűzzék és visszaűzzék oda, ahonnan jött.

Bizonyos esetekben a területi szellemek olyan erősen kötődhetnek egy bizonyos házhoz vagy felszín alatti vízfolyáshoz, hogy mindenkit, aki a közvetlen környezetben él, betegséggel, elmebetegséggel vagy más súlyos támadásokkal sújtanak. A Zinacanteco sámánok inkább arra bátorítanak egy családot, hogy hagyják el azt a házat vagy birtokot, mint hogy akár csak megpróbálják kiűzni a szellemet a körzetből. A sámánok hivatalosan „*kuxul*”-nak (élőnek) nyilvánítják a területet, és az emberek nagyon félnek attól, hogy ezen a megszállott területen lakjanak.

Más esetekben a területi szellemek ideiglenesen hatolnak be otthonaikba. A sámánok házi szertartásokat mutatnak be, amelyek során a zinacanteco indiánok hite szerint a démon a „kolibri-démon” képét ölti magára. Érdekes megfigyelni, hogy a sámánok meg sem próbálják megtisztítani a körzetet vagy házat a démontól, hanem inkább áldozatokkal próbálják lekenyerezni a területi szellemet, hogy ne okozzon több szenvedést és félelmet.

A területi szellemek másik szintjét illetően antropológusok megfigyelték, hogy az ősök bizonyos szellemei szertartásos körzetekhez kapcsolódnak, amelyek a törzsi központot veszik körül; bizonyos szent helyekhez és azokhoz a különleges válság-szertartásokhoz, amelyeket a sámánok mutatnak be (Fabrega & Silver 1973:164-167.). Mivel a múltban nem fordítottam túl sok figyelmet a területi szellemek fogalmára, még nem végeztem mélyebb kutatásokat ezzel a jelenséggel kapcsolatban.

A tzotzil törzsek, amelyeket ebben az esettanulmányban leírtam, nem az egyetlen olyan helye a világnak, ahol a területi szellemek megnyilvánulnak. Többek között például a hawaii James Marocco megfigyelt valamit, amit ő „kulturális, etnikai démonoknak” nevez. Erről szóló tanulmánya kijelenti: „Állítom, hogy létezik meghatározott démoni hatalom, amely befolyásol adott földrajzi körzeteket és településeket” (Marocco 1988:5.). Nem is új ez a dolog, ami most

---

gondolt, ami már az ókori Babilonban is a Napisten szimbóluma volt. Ennek a keresztnek a tiszteletére emelt szentélyekről lehet itt szó. - A fordító megjegyzése.

kezd a felszínre bukkanni. John Nevius az 1800-as években leír egy házat Kínában, Ho-kia-chwangban, ahol egy helyi szellem nyomorba juttatott egy gazdag családot (Nevius 1968.61-62).

Összhangban áll a Bibliával a területi szellemek fogalma?

Gyakorlati megfigyelések alapján világos, hogy sok minden alátámasztja a területi szellemek létezését, valamint az üldözésben és az Evangéliummal szembeni ellenállásban játszott szerepüket. De vajon ez összhangban áll-e a Bibliával? Van-e a Bibliában utalás arra, hogy területi szellemekkel állunk szemben, amelyek meghatározott helyek fölött uralkodnak, és nem egy általánosabb sátáni ellenállással nézünk farkasszemet?

A leggyakrabban idézett igeszakasz természetesen az Efézus 6:12., ahol szerepel egy utalás, amely szerint: „fejedelemségek, hatalmasságok, uralkodók, és a gonoszság szellemi seregei” ellen harcolunk. De vajon a Sátánnak ezek az ügynökei birtokolnak vagy irányítanak meghatározott körzeteket vagy területeket a világon?

Ószövetségi példák

Az Ószövetség gyakran említ olyan speciális helyeket, mint például magas hegyek, vagy bizonyos dombok vagy fák, amelyeket a pogány nemzetek meghatározott istenek és szellemek székhelyének tekintettek (V. Mózes 12:2.). Isten világosan megparancsolta az izraelitáknak, hogy miután elfoglalták ezeket a helyeket, rontsák le az istenek minden képét, és pusztítsák ki azoknak az isteneknek és szellemeknek a nevét azokról a helyekről (V. Mózes 12:3.). Minden nemzetnek saját istenei és gonosz szellemei voltak, és mindegyiknek más neve volt, mint például Baál, Ashera (Bírák 3:7.) és Astarót (I. Sámuel 7:3-4.). A II. Királyok 17:29-ben azt olvassuk, hogy: „De azért mindenik nép külön isteneket csinált magának, és behelyezték azokat a magaslatok házaiba, a melyeket a Samaritánusok építettek, mindenik nemzetség a maga városában, a melyben lakott.” Minden egyes nemzeti csoportnak saját istenei, vagy fejedelemségei voltak, külön névvel és személyiséggel. „A Babilonból való férfiak csinálták a Sukkót Benótot, a Kutból való férfiak csinálták a Nérgelt, és a Hámátból való férfiak az Asimát csinálták; a Hávesusok pedig a Nibeházt és a Tartákot csinálták, míg a Sefárvaimbeliek tüzzel égették meg az ő magzatjaikat az Adraméleknek és Anaméleknek, a Sefárvaimbeliek isteneinek” (II. Királyok 17:30-31.). Ezek a mesterséges képmások minden bizonnyal már létező szellemeket és isteneket ábrázoltak, és a Biblia egyértelműen gonosznak írja le őket (II. Királyok 17:17.). Az V. Mózes 32:17. világosan kimondja ezeknek az idegen isteneknek a démonokhoz fűződő kapcsolatát.

Az I. Királyok 20:23. nagyon érdekes megfigyelést tesz a területi szellemek hatalmáról, amikor a szíriai királynak ezt a tanácsot adják hivatalnokai: „A hegyeknek istenei az ő isteneik, azért győztek le bennünket; de vívjunk csak meg velök a síkon, és meglátod, ha le nem győzzük-e őket.” Ez kifejez egy egyértelmű hitet, legalábbis azok között az emberek között, hogy a szellemek és az istenek csak bizonyos korlátozott területek fölött gyakorolhatják hatalmukat.

Abban a történetben, amelyben Naámán Elizeushoz ment, hogy meggyógyuljon a leprából, a próféta azt mondja neki, hogy menjen el és fürdjön meg a Jordánban, ahol Isten meg fogja őt tisztítani, és ne a damaszkuszi folyókhoz, az Avanához és a Párpárhoz menjen, amely

Rimmon isten birtokán folyik (II. Királyok 5:1-19.). Vannak arra utaló példák, hogy Izraelben is sokan elsősorban Kánaán földjét tekintették Isten területének. Amikor Saul király üldözte Dávidot, Dávid kifejezi azt a félelmét, hogy idegen földön fog meghalni, távol az Úrtól. Ezt mondja: „Ne engedd, hogy vérem a földre hulljon távol az Úr jelenlététől”. (I. Sámuel 26:20.)

Hiszem, hogy a fenti ószövetségi utalások segítenek annak megértésében, mit jelent az Efézus 6:12., amikor az az újszövetség idejében szellemi fejedelemségekről és hatalmasságokról beszél. A római megszállás alatt a legtöbb zsidó látott démoni személyiségeket is, akik meghatározott helyeken bizonyos politikai hatalommal rendelkeztek.

Újszövetségi példák

Az Újszövetségben nagyon kevés példát találunk a területi szellemekre. Bár nagyon sok esetet olvashatunk benne a démonokkal és gonosz szellemekkel való nyílt összeütközésről, csak néhány alkalommal ismerhetjük fel a területekhez való kötődés gondolatát.

Amikor Jézus éppen készült kiűzni a démonokat a megszállott férfiból (Márk 5:1-20.), a démonok kérték Jézust, hogy ne küldje el őket arról a vidékről. Meglehetősen egyértelműnek tűnik, hogy a démonoknak ez a légiója ahhoz a körzethez tartozott, és nem akartak távozni. Azt is említésre méltónak tartom, hogy amikor Jézus a szellemeket a disznókba űzte, majd a tóba, akkor a környékbelieket elvakította a démonok hatalma, mert megrémültek, és kérlelni kezdték Jézust, hogy távozzon el az ő „határukából” (17. vers.).

Bár nehezebb kimutatni a szövegből az összefüggést, Pál Efézusban végzett rendkívüli munkájának története (Csel. 19.) azt sugallja, hogy ott területi szellemek működtek. Miután Pál nyíltan megütközött gonosz szellemekkel (12. vers), elolvashatjuk a hét zsidó ördögűző történetét, akiket legyőzött és megvert egy férfiban lévő gonosz szellem. Amikor azonban sokan nyíltan megvallották hitüket, látva Jézus nevének győzelmét, Artemisz istennő arra uszította a csöcseléket, hogy álljanak ellene az Evangéliumnak, és okozzanak zavargást. A terület gonosz szellemei fölött uralkodóként megjelenő Artemisz nevű fejedelemség valószínűleg irányítása alatt tartotta Efézus környékét.

Bár sok igeszakasz van, ami megerősíti a sátáni hierarchia létezését, és sok jelzi, hogy a Sátán számtalan démont és gonosz szellemet bíz meg, a fentieket leszámítva kevés utal világosan arra, hogy ezek területekhez kötődnek. De úgy gondolom, a fenti példák megvilágítják, hogy vannak területi szellemek, amelyek uralmuk alatt tartanak bizonyos körzeteket, királyságokat, nemzeteket és helyeket. Bár a bibliai bizonyítékok alapján biztos vagyok abban, hogy a Sátán nem mindig használja ezt a területi módszert vagy megközelítést, egyetértek C. Peter Wagner feltételezésével:

A Sátán megbízza a gonosz szellemek hierarchiájának egyes magasrangú tagjait azzal, hogy uralkodjanak nemzetek, körzetek, városok, törzsek, népcsoportok, szomszédságok és az emberiség más fontos társadalmi rendszerei fölött szerte a világon. Legfontosabb feladatuk az, hogy elvegyék Istentől a dicsőséget azon a területen, s ezt alacsonyabbrendű démonok tevékenységének irányításával valósítják meg. (1990:77.)

A területi szellemek legfontosabb feladata: az evangélizáció akadályozása

Azt a legfontosabb célt, hogy elvegye Istentől a dicsőséget, a Sátán úgy valósítja meg, hogy területi szellemeket bíz meg az evangélizálás leállításával vagy szétzilálásával területükön belül. Teljes mértékben meg vagyok győződve arról, hogy az az ellenállás, amellyel a világ sok körzetében találkozunk a gyülekezet növekedése folyamán, démoni erők tevékenységének közvetlen következménye. Nem mondhatom azt, hogy mindig területi szellemek állnak a háttérben, de minél többet hallok olyan embereknél a tapasztalatairól és munkájáról, mint az argentinai Omar Cabrera evangélista, vagy Rita Cabezas keresztény pszichológus Costa Ricában, és sokan mások, annál tisztábban kezdek megérteni néhány olyan dolgot, amit láttunk az evangélizálás munkájában Chiapasban a tzotzilok között.

Nabenchau egy falu Chiapas magas hegyei között, ahol tíz évig éltem feleségemmel a zinacanteco indiánok között. Ez a legnagyobb zinacanteco falu, és sámánok százaival büszkélkedhet. A démonok és a gonosz szellemek valóságának és hatalmának sok világnézet-formáló megtapasztalását éltük át, miközben elsőként kíséreltünk meg ott evangélizáló szolgálatot végezni. Amikor az Evangélium ereje végül ledöntött néhány falat abban a faluban, az üldözés nagyon felerősödött. Isten sok gyógyító csodát hajtott végre, és néhány esetben átértük az erők összecsapását. Mégis, a sok „általános” ima után, amelyekben arra kértük Istent, hogy törje meg a Sátán hatalmát abban a faluban, csak nagyon kevés növekedést láthattunk, és az új keresztényeket vagy arra kényszerítették, hogy térjenek vissza a szellemekbe vetett hithez, vagy kegyetlenül kiűzték őket földjükről, és otthonukból. Nagyobb volt a növekedés annak a törzsnek más falvaiban, bár azok közül néhányban sokkal kevesebbet evangélizáltunk, és Isten kevesebbszer mutatta meg hatalmát azokon a helyeken.

Miután olvastam a területi szellemek jelenségéről és tanulmányoztam a kérdést, úgy tűnt, hogy ezek a dolgok összeillenek. Nabenchau faluban a sámánok és a törzsi politikai főnökök töltik be vagy irányítják a gazdaságilag fontos posztokat, amelyek közvetlen kapcsolatban állnak azokkal a helyi szellemekkel és istenségekkel, akik a terület „tulajdonosai” és „démonai”. Az élet minden területét ellenőrzésük alatt tartják a faluban, és bármilyen kihágás az üldözés különböző formáit vonja maga után. Azóta, hogy az Evangélium először hangzott fel abban a faluban, a szellemek és istenségek létszáma nagymértékben megnőtt. Ez tükröződött mind a „szentképek” számának növekedésében a helyi templom-szentélyen, mind pedig a házi „beszélő szentek” döbbenetes megsokszorozódásában. Az Evangéliummal szembeni ellenállás megfelelt a szellemek számbeli növekedésnek.

Bárcsak arról számolhatnék be, hogy Jézus nevében hatalmat vettünk ezek fölött a szellemek fölött, és hogy ezután fantasztikus növekedés következett, de sem mi, a misszionáriusok, sem pedig az elűzött zinacanteco keresztények nem vettük soha figyelembe a területi szellemeknek ezt az elméletét. Soha nem tettünk többet, mint hogy általában kértük Isten segítségét a Sátán Nabenchau fölötti hatalma ellen, és a gyülekezet növekedése általában lassú és visszafogott volt.

Másrészt viszont azt figyeltük meg, hogy akkor tapasztaltuk a legnagyobb nyitottságot az Evangéliummal szemben, amikor a tzotzilok ideiglenesen a törzsi határokon kívül dolgoztak, laktak vagy vásároltak. Sok tzotzil nyitott az Evangélium felé, és hitre jut, amikor a törzsi terület befolyásától távol vállalt munkát.

Thimothy M. Warner, aki a misszió professzora a Trinity Evangelical Divinity Schoolban, kijelentette: „Arra a hitre jutottam, hogy a Sátán valóban kijelöl egy démonot, vagy démonoknak egy testületét, a világ minden geopolitikai egysége fölé, és hogy ezek ott vannak azok

között a fejedelemségek és hatalmasságok között, amelyek ellen küzdünk.” Ahogy visszaemlékszem a tzotzil törzsi területekről származó beszámolókra, ahol keresztények súlyos üldöztetést szenvedtek el az Evangéliumért, egyre jobban és jobban meg vagyok győződve arról, hogy amikor valaki üldöztetéssel néz szembe, tudnia kell, hogy egész biztosan démonok és gonosz szellemek állnak a háttérben, és a legvalószínűbb az, hogy ezek területi szellemek.

3. Leszámolás a területi szellemekkel

Tudva, hogy a területi szellemek léteznek, és hogy az Evangéliummal szembeni ellenállás sok esetében ők jelenthetik az akadályt, és ők váltják ki az üldözés reakcióját, csak egy kérdés marad: hogyan számoljunk le velük?

Lehetséges, hogy ugyanolyan módon kell megközelítenünk az ezekkel a területi szellemekkel való harcot, mint ahogyan azt elismert szerzők javasolják bármilyen gonosz szellem vagy démon kiűzésével kapcsolatban. Merrill Unger egyszerűen kijelenti, hogy a démonok meg vannak fosztva jogaiktól Krisztus nevében (Unger 1971:119). Michael Harper arra emlékeztet minket, hogy négy alapvető fegyverünk van: 1. Jézus neve; 2. Isten Igéje; 3. Az igazságosság; 4. A szellemi ajándékok (Harper 1984:56-60.). Harper néhány fontos megállapítást is tesz annak a szolgálatnak a gyakorlásáról, amivel legyőzzük az ellenséget. Ezen a ponton nem beszél démonokról, de írásom néhány megállapításával összhangban hiszem, hogy ezek a fegyverek érvényesek a területi szellemekkel vívott harcban is. Azt mondja, hogy az első lépés a mi megtérésünk, és bűnvallásunk. A második a szabadulás, vagyis amikor parancsolunk a Sátánnak és/vagy szellemi alattvalóinak, hogy távozzanak. Imában megkötözzük a Sátánt, vagy a gonosz szellemet. Ebben az imában nem Jézust kérjük, hogy tegye ezt meg; mi tesszük meg Jézus nevében azzal a hatalommal, amelyet Jézus nekünk adott. Végül: nem kell megmondanunk a szellemeknek, hogy hova menjenek, hanem közvetlenül ezután azért kell imádkoznunk, hogy Isten töltsse be a megürült helyet a Szent Szellem hatalmával (Harper 1984:99.).

Hiszem, hogy az egyik legfontosabb szerepkör, amit be kell töltenem mint misszionáriusnak, amikor a tzotzil presbitériummal végzem a munkámat Chiapasban, az az, hogy a bennszülött gyülekezeti vezetőket „agresszív” imaszolgálatra hívjam a fejedelemségek és hatalmasságok elleni harcban. Sokan arra a feltételezésre jutottak, hogy Isten már elbánt ezekkel a gonosz szellemekkel, és nekünk nem kell túl sokat törődnünk velük. Így a „parancsoló imádság” majdnem teljesen feledésbe merült, kivéve a nyilvánvaló személyes démoni megszállottságok eseteit. Bubeck emlékeztetője nagyon időszerű: „Az agresszív imádkozás döntő jelentőségű eleme a hívő eredményességének a szellemi harcban” (Bubeck 1975:113.). A közbenjáró imádság fontos eszköz, de Jézus nem azt mondta, hogy a hívőknek így kell kiűzniük a démonokat. Jézus világossá teszi, hogy „akik hisznek, az én (Jézus) nevemben démonokat fognak kiűzni (Márk 16:17.). Minden evangéliumi beszámolóban Jézus maga parancsolta ki a szellemeket. Nem az Atyához imádkozott, hogy űzze őket ki. És ezután az Ő hatalmát és fennhatóságát tanítványainak adta (Lukács 9:1.), és nekünk is. A tzotziloknak vissza kell térniük ehhez a szolgálathoz, különösen azokban a körzetekben, amelyek komolyan ellenálltak az Evangéliumnak.

Azt azt is megértettem azonban, hogy a területi szellemekkel való foglalkozásban néhány más tényezőt is figyelembe vehetünk. Mielőtt azt feltételeznénk, hogy ugyanúgy elbánhatunk

velük, mint másokkal, meg kell vizsgálunk az ezekkel a nagyon speciális területi szellemekkel vívott harcnak néhány sajátosságát.

A területi szellemek név szerinti azonosítása

A démonológia írói próbálkoztak a megszólítások és nevek meghatározásával. Mark Bubeck *Az ellenség* című könyvében közöl egy részletes listát magának a Sátánnak a neveiről és 13 különböző titulust ad meg (Bubeck 1975.). Azonban sem ő, sem Michael Green (1981), sem Michael Harper (1984) nem foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy használnunk kell-e a Sátánnak vagy a démonoknak a nevét, hogy több hatalmunk legyen kiűzésükhöz. Sem Unger (1971), sem Nevius (1968) nem fordít különösebb figyelmet erre a kérdésre, de egyikük sem tárgyalja a területi szellemek kérdését sem. Michael C.H. Koh tanulmányában (Koh 1988:25.) szerepel az a felismerés, hogy kétszintű imára és hadviselésre van szükség: 1. nagyobb szellemi hatalmasságok ellen és 2. helyi, vagy területi hatalmasságok ellen, amelyek például emberi mozgalmak, és szellemi irányzatok mögött állnak. De nem foglalkozik a nevek és az azonosítás kérdésével.

Az Újszövetség csak egy esetet jegyzett fel, mikor Jézus, szolgálata során megkérdezte egy démon nevét (Márk 5:9; Lukács 8:30.). A Dániel 10. említést tesz két területi szellem nevééről. A Jelenések 9:11. a mélység angyalát héberül Abaddonnak, és görögül Apollionnak nevezi. Az Újszövetség hét alkalommal használja a Belzebub nevet, ami szójátéknak tűnik azokkal a szavakkal, amik a „Baál fejedelem” kifejezésből származnak. A többi bibliai bizonyíték azt jelzi, hogy kevés hangsúly esik a démonok vagy területi szellemek nevének ismeretére.

Másrészt több, a közelmúltban született tanulmány arra utal, hogy ezeket a területi szellemeket speciális nevek alapján lehet azonosítani. Edward Langton *A démonológia lényege* (Langton 1949) című könyvében démonok perzsa neveit elemezte, amelyek ilyen dolgokat jelentenek: „Gonosz elme”, „Női csalás” és „Harag”. Manfred Lurker *Istenek, istennők, ördögök és démonok szótára* (1987) című könyvében terjedelmes listát közöl istenségek és démonok neveiről az egész kultúrtörténelemből. Azt is felfedeztem, hogy „Tóbiás” és „Judit” apokrif könyvei tartalmazzak szakaszokat „Asmodeus”-ról, akit a démonok leggonoszabbikának neveznek (Jerusalem Bible 524-532.). Dick Bernal *A pokol ércapuinak megrohamozása* című könyvében ez írja:

Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy amikor a fejedelemségekkel és levegőbeli hatalmasságokkal foglalkozunk, azonosítanunk kell őket. Még az ókori görögök is tudták, hogyan kell megközelíteniük isteneiket (amelyeket mi most fejedelemségekként jelölünk). Mindig nevük és címük szerint szólították meg őket (Bernal 1988:57.).

A tztotzilok, mint már korábban utaltam rá, nagyon jól ismerik sok területi szellem nevét, amelyek törzsi területükön és falvaikban laknak. Még azok közül is meg tudnak nevezni néhányat, amelyek otthonokat és vízfolyásokat tartanak megszállva. A sámánok büszkék rá, hogy valós nevükön tudnak megszólítani különféle szellemeket és istenségeket, amikor nagyon nehéz esetekkel találkoznak. Ezért a tztotzil keresztények valószínűleg meg tudják nevezni azokat a szellemeket, amelyek érzésük szerint egy adott körzetben ellenállnak az Evangéliumnak.

A nevekkal kapcsolatos egész vizsgálódás nyomán egy kérdés marad: szert tehetünk-e valamilyen előnyre a szellemi hadviselésben a szellemek és démonok nevének ismerete által? Sokan egyetértenek Mark Bubeck két tanácsával a gonosz szellemekkel való foglalkozás

terén. Ő azt mondja, hogy ne higgyünk nekik, se a fenyegetéseiknek, és arra figyelmeztet, hogy ne próbáljunk túl sokat megtudni róluk (Bubeck 1975:124.). Ha azonban ismerjük adott területi szellemek nevét, hozzájárulhat az eredményességhez, ha néven szólítjuk őket, miközben megpróbálunk birtokba venni egy területet Jézus nevében.

Eredményes lehet a területi szellemek nevének használata az üldöztetés és az Evangéliummal szembeni súlyos ellenállás és ellenségeskedés eseteiben. Én nagyon gyanakvó vagyok viszont, ha területi szellemek saját magukat nevezik meg, mivel nem hiszen, hogy szándékukban állna leleplezni bármi olyan titkot, ami saját bukásukhoz vezethet. Jézus maga is tudta, hogy: „Minden ország, a mely magával meghasonlik, elpusztul; és ház a házzal ha meghasonlik, leomlik. És a sátán is, ha ő magával meghasonlik, mimódon állhat meg az ő országa?” (Lukács 11:17-18.). Ez azonban nem teszi érvénytelenné a nevek használatát ezeknek a szellemeknek a kiűzése során.

Sok nép úgy gondolja, hogy ha eláruljuk valakinek a nevünket, az bizonyos hatalmat ad neki fölöttünk. A tztotzil népben erősen él az az érzés, hogy ismerik „állati kísérő szellemük” nevét (Vogt 1969:371.). Ha az ellenség is megtudja, átkot hozhat az illetőre úgy, hogy bántalmazza azt a bizonyos állati szellemet.

A Biblia különleges figyelmet fordít arra az erőre, amelyet a nevek hordoznak, különösen Istennek és Jézusnak a neve. Az V. Mózes 12:11. annak a példája, hogy a szent helynek az Ő nevének lakóhelyét nevezték. Salamon a templom építéséről szóló üzenetében leírja tervét: „Házat építek az Úrnak az én Istenemnek nevének” (I. Királyok 5:5.). Sok tanulmány amit az ószövetségi név-fogalomról írtak, azt jelzi, hogy a héber kultúrában maga a név valami fontosat fejezett ki az egyén jelleméről, és személyiségéről. Úgy tűnik, hogy a különböző nevek hasonló tulajdonságokat fejeztek ki Isten és más istenségek esetében is.

Az Újszövetség még világosabban utal arra, hogy a névben erő van. Jézus mondta: „És akármit kértek majd az én nevemben, én megcselekszem azt” (János 14:13.). Ha valakinek a nevét használjuk, az azt fejezi ki, hogy egy bizonyos felhatalmazást kapunk attól a személytől. A Jakab 5:14. arra szólít fel, hogy gyógyítsuk meg a beteget az Úr nevében, és a Márk 16:17-ben Jézus ezt mondja: „az én nevemben ördögöket űznek”. És a Lukács 10:17-ben az a hetvenkettő, akiket Jézus kiküldött, amikor visszatértek erről számoltak be: „Uram, még az ördögök is engednek nekünk a Te neved által!” A János 17:11-ben Jézus így imádkozik az Atyához tanítványaiért: „Szent Atyám, tartsd meg őket a Te nevedben - abban a névben, amit nekem adtál...”

Lehet, hogy mindez nem döntő bizonyíték arra nézve, hogyan használjuk azoknak a területi szellemeknek vagy démonoknak a nevét, amelyekkel foglalkozunk. Segítséget jelenthet azonban néhány feltételes következtetés. Először is, ne bízzunk túlságosan azoknak a neveknek a hitelességében, amelyeket területi szellemektől kapunk. Lehet, hogy ez pusztán megtévesztés. Másodszor: használhatjuk egy adott szellem nevét, ha az a forrás, amely számunkra kijelentette, vagy megerősítette, nem démoni. Harmadszor: Nem hiszem, hogy túl nagy kockázatot vállalunk olyan nevek használatával, amelyek közismertek egy körzet vagy falu népe számára, ha ezekről a szellemekről már generációk óta tudják, hogy uralják az adott körzetet, vagy területet. Negyedszer: a démonokhoz, szellemekhez általában kell szólnunk, vagy általánosan kell megneveznünk tevékenységüket, ha a valódi nevük ismeretlen számunkra.

Végül, ebben a fejtegetésben, amely arról szól, hogy milyen fontos ismernünk a területi szellemek nevét, nem szabad elhanyagolnunk a szellemek megkülönböztetésének ajándékát.

A területi szellemek elleni szellemi hadviselésben a Jézus Krisztus egyháza számára elérhető különleges szellemi ajándékok egyike a szellemek megkülönböztetésének ajándéka. Az I. Korintus 12:10. olyan ajándéknak nevezi ezt, mint amit kölcsönös haszonra kaptunk. Bizonyos, hogy ennek a szellemi ajándéknak nemcsak a szabadító szolgálatokban van nagy értéke, hanem nélkülözhetetlen a területi szellemekkel való leszámolásban is, és különösen abban, hogy nevüket megtudjuk.

Következtetések

Bár ezt a tanulmányt azzal a feltételezéssel kezdtük, hogy a Sátán áll a gonoszság hierarchiájának csúcsán ebben a világban, és bizonyosan ő áll minden üldözés és az Evangéliummal szembeni ellenállás mögött, világosan láttuk, hogy nincs egyedül Isten országával szemben vívott szellemi háborújában. A keresztények szerte a világon megtapasztalják speciális és földrajzi helyekhez kötődő gonosz erők fenyegetéseit és tényleges jelenlétét. Ezért nagyon leegyszerűsítjük és alábecsüljük az ellenséget, ha egyszerűen arra a nyilvánvaló tényre világítunk rá, hogy Sátán az az erő, amely minden, az Evangéliummal szembeni ellenállás mögött meghúzódik. Őszintén figyelembe kell vennünk a területi szellemek valóságát.

A tztotzil világkép tele van sok helyi szellemi tulajdonossal, amelyek egyediek, földrajzilag meghatározhatók és nagyon hasonlóak a Loewen által leírtakhoz (lásd a 17. fejezetet). Úgy tűnik, hogy ezeket a területi szellemeket a Sátán ruházta fel hatalommal, hogy gátolják az Evangélium munkáját adott területen. Így a területi szellemek az ő „ügynökei” a Jézus Krisztus Evangéliumával szembeni ellenállás kiépítésében az olyan helyeken mint a tztotzil törzsek is. A területi szellemek fogalmának egy gondos elemzése felfedi, hogy nemcsak léteznek, hanem hogy ők a felelősek a keresztények üldözéséért és elűzéséért.

Ha nyomon követjük a területi szellemek bibliai példáit, akkor mind az Ó- mind az Újszövetségben azt találjuk, hogy a Sátán területi szellemeket használt, hogy ellenőrzést gyakoroljon nemzetek, területek, törzsek és más kisebb helyek fölött. A területi szellemek fő megbízatása az, hogy megállítsák az evangélizálást. Erre világít rá a zinacanteco indiánok példája.

Ha le akarunk számolni a területi szellemekkel, agresszív, parancsoló imát kell használnunk. Valódi nevükön kell megszólítanunk őket, ha tudjuk a nevüket, de nem szabad túl nagy hangsúlyt helyeznünk a név szerinti azonosításra. Fontos a területi szellem azonosítása akár egy hagyományos név, akár feladatának megnevezése szerint. Az azonosítás egész problémájában nélkülözhetetlen a szellemek megkülönböztetésének az ajándéka.

És végül: számolnunk kell néhány súlyos veszéllyel. Hallgatnunk kell a figyelmeztetésre, nehogy elveszítsük a megfelelő egyensúlyt, és nehogy hatalmat gyakoroljunk olyan dolgokban, amelyek nem tartoznak bele Isten tervébe velünk és az egyházzal kapcsolatban. Semmiképpen nem szabad olyan harcokba bonyolódnunk fejedelemségekkel, amelyek végül nagy károkat okoznak egyéneknek, és a chiapasi gyülekezetnek. Az is nagy kockázatot jelent azonban, ha kételyeink és félelmeink miatt semmit sem teszünk. Ez végeredményben tagadná ennek az egész tanulmánynak az érvényességét és megengedné a területi szellemeknek, hogy folytassák tevékenységüket, amely az Evangéliummal szembeni ellenállásban és a keresztények üldözésében nyilvánul meg szerte a világon.

Ennek a tanulmánynak a befejezéseként azt mondanám, hogy egy, a területi szellemekkel kapcsolatos kiegyensúlyozott szolgálat Isten módszere lehet az eredményes evangélizálás olyan új ajtóinak megnyitásában, amelyeket nemcsak én, hanem világszerte sok más keresztény vezető sem ismert eddig.

Idézett művek:

- Dick Bernal: *Storming Hell's Brazen Gates* (1988. San Jose, CA: Jubilee Christian Center
- Mark I. Bubeck: *The Adversary: The Christian Versus Demon Activity* (1975. Chicago: Moody.
- Ifjabb Horacio Fabrega és Daniel B. Silver: *Illness and Shamanistic Curing in Zinacantan* (1973. Stanford: Stanford University Press.
- Michael B. Green: *I Believe in Satan's Downfall* (1981. Grand Rapids: Eerdmans.)
- Michael Harper: *Spiritual Warfare: Recognizing and Overcoming Evil Spirits* (1984. Ann Arbor: Servant Books.)
- Michael C.H. Koh: „Intercessory Prayer and the Kingdom of God” (1988. A Fuller Seminary School of World Mission egy meg nem jelent dolgozata.)
- Edward Langton: *Essentials of Demonology* (1949. London: Epworth
- Manfred Lurker: *Dictionary of Gods and Goddesses, Devils and Demons* (1984. London: Routledge & Kegan Paul.)
- James Marocco: „Territorial Spirits” (1988. A Wagner irattár ki nem adott tézise.)
- John L. Nevius: *Demon Possession* (1968. Grand Rapids: Kregel Publications.)
- Merrill Unger: *Demons in the World Today* (1971. Wheaton: Tyndale House.)
- Evon Z. Vogt: *Zinacantan: A Maya Community in the Highlands of Chiapas* (1969. Cambridge: Belknap.)
- C. Peter Wagner: „Territorial Spirits” (1990. A C. Peter Wagner és F. Douglas Pennoyer szerkesztésében megjelent *Wrestling with Dark Angels* c. műből; Ventura: Regal Books.)

17. fejezet

Melyik Istent prédikálják a misszionáriusok?

Jakob Loewen

Kivonat a *Missiology: An International Review* című folyóirat 1986 januári számából (XIV. évfolyam 1. szám.). © American Society of Missiology (engedéllyel használjuk).

Jakob Loewen kiemelkedő keresztény antropológus, aki mennonita misszionáriusként szolgált Kolumbiában, majd néhány évtizedig mint fordítói szakértő a United Bible Societies-nél Dél-Amerikában és Afrikában. Ennek a cikknek a kibővített változatában - amely „Nemzetközi áttekintés” címmel először a Missiology-ban jelent meg - Loewen kiemeli: sok misszionárius elköveti azt a hibát, hogy törzsi népeknek olyan Isten-fogalomról beszél, amely ezeknek az embereknek a szemében sokkal inkább hasonlíthat az általuk tisztelt területi és meghatározott funkciókat betöltő „istenekhez”, mint az egyetemes, mindenek felett való Istenhez, akit a misszionáriusok hirdetni akarnak.

Érvelésének bizonyítására Loewen információkkal szolgál a démonikus pogány szellemek területi mivoltáról, amelyeket ennek a könyvnek az olvasói nagyon hasznosnak fognak tartani. Megemlít néhány ószövetségi igeszakaszt is, ahol nemcsak a pogány csoportok feltételeztek szellemi területiséget, hanem maguk a zsidók is olyan elképzelésekkel küszködtek, amelyek Isten mindenütt jelenvalóságának és mindenhatóságának korlátozását sugalmazták. Nem csoda, hogy néhányan ma is ki vagyunk téve annak a veszélynek, hogy hasonló csapdába essünk.

Jelen céljainknak megfelelően itt csak a magyarázó részt közöljük. Ez segít leginkább a területi szellemek megértésében.

* * * * *

Egy új nigériai misszionárius rendkívül lelkes volt, amikor a helyi király biztosított a számára egy telket egy missziós kórház építéséhez. Mihelyt az építkezés elkezdődött, minden munkanapot bibliatanulmányozással és a munkacsapataért való imádkozással kezdett. Jóval azelőtt, hogy a kórház működni kezdhett volna, minden ott dolgozó 'elfogadta Krisztust', és a misszionárius már az építkezés időszakát is evangélizálási sikerként könyvelte el.

Miután az épület elkészült, minden dolgozó visszatért saját falujába, és a misszionárius evangélizációs körutat kezdett szervezni, amely néhány falut ezek közül is érintett. Legnagyobb bosszúságára azt tapasztalta, hogy „megtértjei” elégedetten látogatják a bálvány-szentélyeket falujukban. Amikor szemükre vetette azt, ami az ő számára a legteljesebb mértékben összeegyeztethetetlen volt keresztény hitvallásukkal, válaszul feneketlen tudatlansága fölötti meglepetésüknek adtak hangot. Tudnia kellett volna, hogy a misszióállomáson ők *owo*-hoz (Istenhez) imádkoztak, mert látták, hogy ő az, akinek ott hatalma van, de az ő falvaikban

nem uralkodik. Nekik ott azt az „istent” kell imádniuk, „aki a terület fölött uralkodik”. „Ha itt megpróbálnánk imádni a te missziód istenét, a helyi isten nagyon-nagyon boldogtalan lenne, és rengeteg gondot okozna mindenkinek” - állították meggyőződéssel.

Ez az afrikai tapasztalat rávilágít arra a fontos igazságra, hogy nagyon sok, ha nem a legtöbb törzsi és paraszttársadalom törzsi, földrajzi, vagy funkciós szempontok szerint specializáltan tapasztalja meg isteneit.

Azok a nyugati istenhívő emberek, különösen a nyugati misszionáriusok, akik a tengerentúlra mennek, nagyon kényelmes dolognak érzik, hogy olyan Istent képviselnek, Aki egyetemes, és Aki birtokolja a „minden”-nel kezdődő tulajdonságok egész skáláját. Ő mindenható, mindenütt jelenvaló, mindentudó stb. Továbbá, mivel a nyugati keresztények a Bibliát olvassák, kizárólag ezt a mindent felölelő Istent látják. Saját világképük elhomályosította előttük azt a tényt, hogy a Biblia hatalmas küzdelmeket is leír, amelyeket Isten vívott a zsidó néppel, mindenekelőtt azért, hogy valóban Ő legyen annak a törzsnek az egyetlen Istene, majd azért, hogy legalább néhány villanásnyit felfogjanak abból, hogy Ő tényleg az egész emberiség Istene.

Területekhez kapcsolódó istenségek

Amikor feleségemmel elkezdtek missziós munkánkat Kolumbiában, az egyik dolog, ami rögtön feltűnt nekünk, az volt, hogy az ottani indiánok minden egyes fát, hegyet, folyót, forrást, sőt még nagyobb sziklát is bizonyos szellemek otthonának tekintettek. Amikor nagyobb távolságokra kezdtem utazni a choco nyelvek egyik dialektusának tanulmányozása során, felfedeztem, hogy szinte lehetetlen az egyik nyelvjáráshoz tartozó embereket rávenni arra, hogy keressenek fel egy másik dialektusban beszélő csoportot, mert féltek, hogy az új terület szellemi hatalmai, amelyeknek a számára ők idegenek voltak, ellopják lelküket, és így halálukat okozzák. Minden csoportban mesélnek vadászokról, akik a vad üldözése során figyelmetlenségéből a barátságos szellemek birtokáról idegen szellemek birtokára tévedtek, és a szörnyű következményekről, amelyek ezt kísérték. Csak kevesen tértek vissza, hogy elmondhassák a történeteket, és a visszatértek közül is néhányan hamarosan meghaltak, mert nem tudták visszaszerezni lelküket az őket fogságban tartó idegen szellemektől.

Néhány olvasó már bizonyára sejti, hogy itt nem *Istenről* van szó, hanem *szellemekről*, méghozzá hiteles módon. Ezek az esetek azonban rámutatnak egy másik fontos tényre is: a legtöbb törzsi és paraszt nép legalább kettő, (de néhányan sokkal több) szinten tapasztalja meg isteneit. Az első az úgynevezett „főisten”-szint, a második az „istenek, szellemek, fétisek és ősök” szintje, és így tovább. (Ezek közül bármelyik több különböző istenségi szintet alkothat.)

A *főisten*-konceptiót ékesszólóan fejti ki a korai katolikus misszionárius-antropológus Wilhelm Schmidt (1965:21-33.). Ez a főisten az univerzum teremtetője, és általában az emberé is, de rendszerint egy személyesebb, vagy a törzshöz szorosabban kapcsolódó istenség játssza a mellékszerepet. A teremtés után azonban az I. Mózes 3. részében feljegyzett bukástörténethez hasonló dolog történt, és a főisten visszavonult, az embert pedig alacsonyabbrendű istenek, szellemek, vagy akár őseik árnyékának uralma, felügyelete alá helyezte.

A beszámolók, amelyek erről az isten és emberiség közötti szakításról szólnak, ugyanolyan változatosak, mint az emberek, akik mesélik őket. A kolumbiai waunana nép szerint, ahol misszionáriusi gyakorlatunkat kezdtük, ezt a *dosiata*, „az ördög” közvetlen beavatkozása robbantotta ki azzal, hogy rávette az embereket, ne bízzanak Istenben, hanem vásároljanak

fejszéket a csaló ördögtől, hogy istentől függetlenül tudjanak élelmiszert teremteni. A bizalmatlanságnak ez a cselekedete arra készítette *Ewandama*-t, „a törzsi főistent”, hogy levegye a kezét a *waunan*-ról, „az emberekről” és magukra hagyta őket abban a dologban, hogy megvédjék magukat a *dosiata* barátaival és rokonaival szemben, sőt a környezetükben lakó erkölcstelen szellemi lények seregeivel szemben is (Loewen 1969:156-157.).

A nyugat-afrikaiak gyakran úgy emlegetik a teremtés idejét, mint amikor a főisten (az ég istene) lakóhelyét (a mennyet) nagyon közel helyezte a földhöz. Abban az időben az emberek, igazából a nők (Éden árnyékai), akik a kertészeti munkákat végezték, hosszúnyelű kapákat használtak, és állandóan bökdösték vele az eget, isten „fenekét” - ahogyan ezt az egyik helyi nyelv kifejezi. Isten szólt a nőknek, hogy használjanak rövidnyelű kapákat, de ők nem voltak erre hajlandók. Végül isten annyira megunt, hogy bökdösik a fenekét, hogy visszavonult az emberi lét színhelyéről, s az embereket meghalt őseik gondjaira bízta. Ezután mindenki a jelenlegi rövid nyelvű kapákat kezdte használni, (ezek mintegy 70-80 cm hosszúak), de ennek ellenére Isten azóta is távol tartja magát és lakóhelyét a föld emberétől. Egy másik helyzetben a nők főzéshez meggyújtott tűzből felszálló füst szállt Isten szemébe, aki emiatt megneheztelt és visszavonult (Cardinall 1970:15).

Szembeötlő a párhuzam e sok különféle mítosz és a bibliai beszámoló között. Az I. Mózes 1. részében a főisten (*El Elohim*) az, aki az univerzumot teremti. A szakítás környezete egy kerti (kertészeti) jelenet. A szakítás közvetlen közvetítő eszköze a Bibliában, ugyanúgy, mint sok afrikai történetben, a nő. Az ok az emberi hitetlenség avagy az Isten parancsa iránti engedetlenség. Az általános következmény a jelenlegi távolság Isten és az emberiség között, amire általában úgy utalnak, mint Isten visszavonulására - vagy, a Bibliában, mint az ember kiűzésére a kertből és Isten jelenlétéből.

Amint korábban már mondtam, a főisten és a törzsi isten gyakran egy és ugyanaz, de nem mindig. Bizonyos esetekben a főisten teremtette az univerzumot, a törzsi isten pedig az embereket és kultúrájukat. Valami nagyon hasonlót látunk a Bibliában, ahol valójában két teremtéstörténetet találunk: az egyikben *Elohim*, a „fő Isten” szerepel (I. Mózes 1:2-4.), a másikon pedig *Yahveh*, „a zsidók törzsi istene” (I. Mózes 2:4.).

A tulajdonosok

Közép- és Dél-Amerika sok társadalmában a különböző földrajzi vagy helyrajzi fogalmakhoz kötődő szellem-istenségeket „tulajdonosoknak” szokták nevezni. Ezért a paraguayi és argentinai nomád indiánok mindig „konzultálnak” egy körzet szellemi tulajdonosával, mielőtt tábort vernek. Ha a válasz kedvező, akkor békésen letáboroznak; ha kedvezőtlen, akkor továbbmennek egy másik körzetbe és megismétlik a eljárást. Szellemi erők „birtokolják” a földet; letelepült életmódot folytató nép esetében pedig úgy mondják, hogy a föld „birtokolja” az ott lakó embereket. Az emberek soha nem birtokolják a földet, csak használják azok valódi szellemi tulajdonosainak engedélyével, akik bizonyos értelemben „örökbe fogadják” őket.

Sok törzsi csoport, mint például az ausztráliaiak is, csak azon a területen hajlandók barangolni, amelyet barátságos szellemek, vagyis a föld őket örökbe fogadó tulajdonosai irányítanak. Ezért számukra teljesen elképzelhetetlen, hogy területszerzés céljából háborút folytassanak egy másik törzs ellen. Öngyilkos dolog lenne egy nép számára, ha megpróbálna elfoglalni egy olyan földet, amelynek tulajdonosai már örökbe fogadtak egy másik törzset, vagy amit már egy másik nép meghalt őseinek lelkei őriznek és laknak. Szerintük egy másik

törzs földjének a meghódítása mindig azt jelenti, hogy meg kell változtatniuk vallásukat; az embernek a helyi istenségeket kell imádnia. Amikor például a zuluk és a hozzájuk kapcsolódó dél-afrikai törzsek leigáztak messze északon, a mai Malawi és Tanzánia területén élő törzseket, azonnal elfogadták a helyi isteneket. Ezért a modern Malawiban a „ngoni”-k között (ahogy ma a hódítókat nevezik) szinte lehetetlen korábbi dél-afrikai istenhitüknek akár a nyomát is megtalálni.

Az istenségek adott törzsek vagy meghatározott körzetek fölötti korlátozott uralma a gyakorlatban az erkölcsi felfogás gyakran hasonló korlátozottságát vonja maga után. A negatív viselkedés korlátozásai csak a csoporton belül érvényesek. Tehát büntetendő, ha valaki a saját csoportján belül lop, kárt okoz, vagy megöl valakit, de ha valaki ezeket egy másik csoport tagja ellen követi el, akkor hős lesz. Az erkölcsi korlátoknak ez a típusa az egyik fő akadály, amelyet a harmadik világ újabb nemzeteinek önálló arculatuk kiépítése során le kell küzdeniük. Nemzetközi szinten különösen háborúk idején látjuk ezt, amikor máskülönben törvénytisztelő emberek hősök lesznek, ha gyilkolnak, nemi erőszakot követnek el, és kifosztják az ellenséget. Országon belül a nyugati nemzetek különféle fajok és csoportok közötti konfliktusokban tapasztalják ezt meg, amikor bizonyos csoportok úgy érzik, hogy szabadon bombázzhatják, felégethetik és kifoszthatják a más csoporthoz tartozókat.

Az istenség specializálódása

Az istenségeket mindeddig bizonyos gazdasági vagy helyrajzi jellegzetesség alapján azonosíthatóként tárgyaltuk, de az istenek funkciós szempontból, tevékenységük szerint is specializálódhatnak. A legtöbb nyugati embernek van valamennyi ismerete a görög vagy római mitológiáról, így van fogalma meghatározott tevékenységekhez kapcsolódó vagy valamiért felelős istenekről. Figyeljük meg a görög és római istenségek itt következő sűrített listáját és specializálódásuk területeit.

funkció	római	görög
az istenek királya	Jupiter	Zeusz
a nap és a fiatalság istene	Apolló	Apolló
a háború istene	Mars	Ares
a tenger istene	Neptunus	Poseidon
az istenek hírnöke	Merkur	Hermes
a bor istene	Bacchus	Dionysus
a mezőgazdaság istennője	Ceres	Demeter
a vadászat istennője	Diana	Artemis
a szerelem istennője	Venus	Aphrodite
az otthon istennője	Vesta	Hestia

A dél-amerikai törzseknél a specializálódás nagyrészt gonosz szellemek között van; például a paraguayi lengua törzs gonosz szellemek több tucat fajtáját ismeri a maga egyéni szerepével együtt (Loewen 1965:280-306).

Másrészt Afrikában, különösen sok bantu törzsben, ahol a szellemek általában meghalt emberek lelkei, a specializálódás gyakran a védő szellemekre jellemző. Ezért Nyugat-Afrikában egyáltalán nem szokatlan dolog, ha specializálódott szellemek, istenségek hierarchiájára bukkanunk.

Ám nemcsak a törzsi népeknél találjuk meg ezt a szinkretizmust. A speciális istenek görög-római hagyományát látjuk folytatódni sok katolikus templomban szentek formájában, Szent Józseftől, az ácsok patrónusától kezdve Mária Magdalénáig, a prostituáltak védelmezőjéig. A latin-amerikai keresztény-pogányságban sok speciális helyi isten menekült meg a feledéstől azáltal, hogy átkeresztelték egy katolikus szent nevére (Madsen 1957; Herskovitz 1937.).

A Biblia és az Istenség területi jellege és specializáltsága

Az istenség helyi jelenlétével kapcsolatban az Ószövetség rendszeresen beszél a magaslatokról, ahol az emberek áldozatokat mutattak be annak az istennek, akit ott láttak lakozni (I. Sámuel 9:12-13; 10:5; I. Királyok 3:2; Hóseás 2:13. stb.). A *magaslatok* fogalma azonban leginkább Baál nevével kapcsolódott össze („Baál magas hegye” IV. Mózes 22:41.), vagy más idegen istenségekkel (III. Mózes 26:30; I. Királyok 11:7-8; 17:9-10. stb.). Ezeket a dombokat néha mesterségesen építették (I. Királyok 15:23-24; II. Királyok 17:9.), más alkalmakkor természetes magaslatok, dombok vagy hegyek voltak (II. Királyok 17:10-11; Zsolt. 121:1; II. Krónika 21:11.).

Az, hogy meghatározott istenek meghatározott területek uralkodói voltak, és hogy csak ott lehetett őket imádni, számos bibliai fejezetben evidens. Élesen kirajzolódik a leprás szíriai tábornok, Naámán történetében, aki megvetően kijelentette, hogy a szíriai folyóknak, az Abanának és a Párpárnak a vize ugyanolyan hatásos, mint a Jordáné, de amikor meggyógyult, mert megfürdött a Jordán vizében, felismerte Izrael Istenének hatalmát, és ezt mondta: „Ímé, most tudom már, hogy nincsen az egész földön Isten, csak Izraelben.” De mivel szolgálnia kellett királyát Damaszkuszban, kért a prófétától annyi izraeli földet, amennyit két öszvér elbírt, hogy imádhassa és dicsérhesse Jahveh-t a saját földjén - születése és pozíciója ugyanis arra kárhoztatta, hogy abban a birodalomban éljen, ahol Rimmon isten uralkodott (II. Királyok 5:1-19.).

A zsidók maguk is elfogadták Isten területi jellegét. Amikor Jákób bételi álma után elbúcsúzik Jahveh-től, az ő atyáinak Istenétől, és földjétől, hogy Háránba menjen, ahol *El*-t tisztelték, ezt mondta: „Ha Elohim (a fő-Isten) velem jön, és megőriz engem az én utamon, ahova én megyek... és visszatérhetek békességben az én atyám házába, akkor Jahveh lesz az én Elohim-om” (I. Mózes 28:18-22.).

Majd ismét, amikor Jákób visszatérőben van Kánaán földjére, azt olvassuk, hogy Jahveh megjelenik neki egy álomban, és ezt mondja: „Én vagyok Bétel Istene, ahol felkentél egy oszlopot, és esküt tettél nekem. Most kelj fel, és menj ki erről a földről, és térj vissza a te születésed földjére.” Itt Isten (Jahveh) maga is úgy jelenik meg, mint aki azonosítja magát egy speciális hellyel és egy speciális földdel.

Hóseásnál megrendítő utalást találunk erre a problémára. A próféta - vagy a próféta száján keresztül Isten - emlékeztet arra, hogy ők, az izraeli nép, szövetséget kötöttek Jahveh-val a pusztában (Hóseás 2:15; 9:10; 11:1; 13:4-5;), de miután bementek Kánaán földjére, és nomád pásztori életmódjukat helyhez kötött gazdálkodó életstílusra cserélték fel, úgy tűnik, hogy az izraeli nép félt Jahveh-ban bízni a föld termékenységét illetően, és újra meg újra visszatért a Baálok imáadásához, amelyek a termékenység helyi istenségei voltak. Ezért Jahveh panaszkodik, hogy az izraeliek nem ismerték fel, hogy Ő ad nekik gazdag termést, és jólétüket a Baálok áldásának tulajdonítják (Hóseás 2:8.). Jahveh tulajdonképpen hangosan gondolkodik

arról, vajon megoldást jelentene-e az, ha visszavinné őket a pusztába (Hóseás 2:14.), ahol először szövetségre lépett velük.

Ez a Hóseásnál leírt helyzet nagyon hasonlít az Afrikával kapcsolatban leírt helyzetre, ahol a hódítók úgy érezték, kötelesek elfogadni a leigázottak isteneit, mert ez utóbbiak istenei tartják uralmuk alatt azt a földet. Jahveh így panaszkodik: Mihelyt beléptek Ádám földjére (Hóseás 6:7), felbontották szövetségüket velem, és a Baálokat kezdték követni. És miután kényelmesen berendezkedtek Kánaánban, „minél inkább megáldotta Jahveh az ő földjüket, annál inkább a helyi Baálok után jártak” (Hóseás 10:1-2.). Valójában minél inkább arra kényszerítette őket Jahveh, hogy legyenek hűségesek Hozzá, annál inkább imádták a bálványokat (Hóseás 11:1-2.). Izrael látszólag nem hitte, hogy Jahveh, a Negev mannájának, fürjeinek és vizének Istene, tényleg meg tudná termékenyíteni Palesztina földjét.

A legszembeötlőbb példát arra, hogy az embereknek el kell fogadniuk a helyi isteneket boldogulásuk érdekében, a II. Királyok 17-ben olvashatjuk. Miután az asszírok elhurcolták az izraeli lakosságot, úgy döntöttek, hogy az ott keletkezett űrt más meghódított területekről áttelepített nagy népcsoportokkal töltik be. Az izraeli területekre áttelepített csoportokat az alábbiakban soroljuk fel isteneikkel együtt (17:30.):

nép	isteneik
babiloni	Szukkót Benót
kuthi	Nérgel
hámáth	Ashima
háveus	Nibeház és Tarták
sefárvaimi	Adramélek és Anamélek

Ezek az új telepesek nem Jahveh-t (az Urat) imádták, és ezért az oroszlánok olyan nagy pusztítást kezdtek végezni közöttük, hogy a kormányzó az asszír császárhoz folyamodott azzal a panasszal, hogy a betelepítettek „nem az Urat félték, és az Úr oroszlánokat bocsátott reájok, amelyek többet megöltek közülük” (II. Királyok 17:25.). A császár azonnal felismerte a problémát - ezek az emberek nem azt az Istent imádják, aki abban a körzetben uralkodik - és ezért, hogy orvosolja ezt a helyzetet, visszaküldött egy zsidó papot Asszíriából Szamáriába, hogy tanítsa meg a népet „ama föld istene tiszteletének módjára” (II. Királyok 17:27.).

Az istenek területi vagy gazdasági specializálódásába vetett hitnek egy másik bibliai példája az I. Királyok 20:23-ban található. A szíriaiak Benhádád vezetése alatt súlyos vereséget szenvedtek az izraeliek kezétől (I. Királyok 20:19-20.), de egy éven belül újjászervezték hadseregüket, és új hadjáratot terveztek, ez alkalommal figyelembe véve az isteni tényezőt. Így érveltek: „A hegyeknek istenei az ő isteneik, ezért győztek le bennünket. De vívjunk csak meg velük a síkon, és meglátod, ha le nem győzzük-e őket” (I. Királyok 20:23.).

Megjegyzések

1. Dr. Eugene Bunkowske személyes beszámolója.
2. Valójában, amikor megvesztegettem egy indián feleségét (egy nagy öntöttvas fazék ígéretével), hogy vegye rá a férjét arra, hogy kísérjen el engem haza a hegylánc másik oldalára, hamarosan egy haldokló emberért vívott küzdelemben találtam magam - a helyi szellemek foglyul ejtették a lelkét, és ha nem jut gyorsan haza, és az otthoni szellemek nem szerzik vissza a lelkét, akkor meghal. Csak úgy tudtam megállítani a halál folyama-

tát, hogy egész éjjel hangosan imádkoztam mellette. Minden alkalommal, amikor álomba merültem, újra haldokolni kezdett.

3. Nida, McGavran és mások is észrevették, hogy a bevándorló népek nagyon hajlanak vallásuk megváltoztatására. Valószínű, hogy ez a megfigyelt tény összefügg a helyi istenséggel - másik körzetbe való költözés új istent és új vallást igényel.

Idézett művek

A. W. Cardinall: *Tales Told in Togoland* (1970. Westport: Negro Universities Press.)

M. J. Herskovitz: „African Gods and Catholic Saints in New World Religious Belief” (1937. *American Anthropologist*, 39:635-643.)

Jacob A. Loewen: „Mennonites, Chaco Indians and the Lengua Spirit World” (A *Mennonite Quarterly Review* 1965 októberi számából; 280-306. oldal.)

Jacob A. Loewen: „I. Myth and Mission: Should a Missionary Study Tribal Myths?” (1969. *Practical Anthropology*, 16:147-185.)

William Madsen: *Christo-Paganism: A Study of Mexican Religious Syncretism* (1957. New Orleans: Middle American Research Institute.)

Wilhelm Schmidt: „The Nature, Attributes and Worship of the Primitive High God” (a W. A. Lessa és E. Z. Vogt szerkesztésében 1965-ben megjelent *Reader in Comparative Religion* c. műből; 21-33. oldal.)

18. fejezet

Fejedelemségek és hatalmasságok

Michael Green

Kivonat Michael Green: *I Believe in Satan's Downfall* c. művéből engedéllyel (Grand Rapids, Michigan, William B. Eerdmans Publishing Company © 1981.)

Michael Green egyszerre tudós és gyakorlati ember. Amint látható lesz majd ebben a fejezetben, alapos áttekintést nyújt a történelmi, bibliai, és teológiai témáról, felrajzolja előttünk azt a képet, amivel a stratégiai szintű szellemi hadviselésben szemben állunk. Bár ez itt nem fogalmazódik meg, nem azért küszködik a szellemi hadviselés eme kérdéseivel, mert túlzottan elbűvölte a gonosz és annak erői, hanem azért, mert szenvedélyes vágy ég benne, hogy tanúja lehessen, amint Isten ereje férfiakat és nőket visz át a sötétségből a világosságba.

Green a British Columbia-i Vancouverben lévő Regent College evangélizáció-tanáraként nemcsak tanítja az evangélizálás elméleteit, hanem el is viszi tanítványait az igazi szellemi csata terepét jelentő evangélizáló útjaira.

* * * * *

Oslo szívében van egy park, ahol lenyűgöző szoborcsoport díszít egy nagy hidat és az azon túl magasló emlékművet. A szobrok a művész, Gustav Vigeland életfilozófiáját fejezik ki - legtisztábban a híd két oldalán lévő középponti figurákkal. Az egyik egy férfi, a másik egy pár; mindegyiket megragadja, körülveszi egy gyűrű, amiből nem tudnak kitörni.

A mai ember érzi ezt a köteléket. Az ókori ember is érezte. Talán senki nem ragadta meg jobban a görög-római pogányság ízét, mint Edwyn Bevan. Ezt írta *Hellenizmus és kereszténység* című könyvében:

„Amikor az emberek felnéztek a csillagokra, borzongtak a hatalmasságok láttán, amelyeknek titokzatos befolyása könnyörtelen kényszerpályán tartja őket; ezek a világ urai voltak, akik kijelölték az emberek végzetét, teljesen figyelmen kívül hagyva az emberi akaratot és az emberi könnyeket. Erőfeszítés, bölcsesség, hosszú távú tervezés nem szabadíthat fel az eleve elrendelt törvény alól... A sors alól nem volt kibúvó. A föld, zsarnokságuk színtere, sötét és félelmetes megjelenést öltött”.

A júdaizmus a köteléknek ezt az érzését az emberen kívülálló erőknek tulajdonította. Ők nem voltak olyan materialisták, hogy a csillagokba helyezték ezeket az erőket, inkább az univerzumban működő fejedelemségekkel és hatalmasságokkal magyarázták a létezésüket. Ez a téma elég fontos a számunkra ahhoz, hogy megvizsgáljuk néhány részletét.

Fejedelemségek és hatalmasságok a zsidó hitben

A júdaizmus a közép-kelet démonoktól vezérelt világához képest egészen máshova helyezi a hangsúlyt; az egy Istenre, a menny és föld teremtetőjére. Az Ószövetség azonban azt tanítja, hogy létezik sok alsóbbrendű szellem Isten mindenre kiterjedő szuverén hatalma alatt.

Az Ószövetségben időnként olvasunk a *kedoshim*-ről, vagy „szentek”-ről, egy mennyi tanácsról, ahol maga az Úr elnököl (Zsolt. 89:6, 8; Jób 15:15; V. Mózes 33:2; Zakariás 14:5.). A Biblia Istent rendszeresen *Jahveh Sabaoth*-nak „a hatalmasságok Urának” (a magyar Bibliában „Seregek Urának”) nevezi, és a politeizmus istenei úgy jelennek meg, mint akik foglyok az Ő mindenek felett való uralma alatt. Mint ahogy ezt a *bene elohim*-ről az „Isten fiait”-ról olvassuk Jóbánál, a Zsoltároknál és az I. Mózes 6:3-ban. De a legfontosabb szakasz talán az V. Mózes 32:8., ahol a legjobb szövegek úgy hangzanak, hogy Isten „kijelölte a népek határait a *bene elohim*, tehát az Isten fiainak száma szerint. Mert az Úr osztályrésze az Ő népe, Jákób a neki juttatott örökség.” Ennek jelentése világosan jelenik meg máshol: az V. Mózes 4:19. beszél a holdról, a csillagokról, és a menny seregeiről, amelyeket az Úr az ég alatt lévő összes népnek adott, Izrael kivételével, akit saját maga számára jelölt ki. Így „Ő kijelölt egy uralkodót minden nemzet számára, de Izrael az Úr saját osztályrésze” (Jézusnak, Sirák fiának könyve 17:17.).

Így a zsidók megoldották az egy és a sok problémáját. Csak egy Isten volt, és Ő volt az ő Istenük mindörökké. Minden más szellemi erő, legyen az jó vagy rossz, végeredményben az Ő teremtménye volt, az Ő uralma alatt állt, és gyám-istenségként volt kijelölve a többi nemzet fölé. Így Dániel apokaliptikus könyvében azt látjuk, hogy Mihály Isten bajnokaként jelenik meg a szenvedő Izraelnek Perzsia és Görögország angyali fejedelmei (*sar*) ellen (Dániel 10:13, 20; 12:1.). Azok a nemzetek, amelyek az ókori világot uralták, angyali fejedelmeik irányítása alatt álltak, akik viszont Jahveh-nek, a menny és a föld Urának legmagasabbrendű uralma alá voltak rendelve, Aki szövetségre lépett az Ő népével, Izraellel.

Fejedelemségek és hatalmasságok a görög-római világban

Mint bármilyen politeista kultúrára, a görög-római kultúrára is nagy hatást gyakoroltak a szellemi erők. Ebbe a környezetbe született bele a kereszténység. A világ szellemek (*daimones*) felügyelete alatt állt, és minden varázslás arra irányult, hogy varázsigékkel és tárgyakkal befolyásolják a világnak ezeket az „uraikat”, „elemi szellemeit”. A tárgyak és a hozzájuk kapcsolódó szellemi erők között gyakran nem tettek világosan különbséget. Így a görögök a „Hephaestos” szót használták mind a tűz, mind pedig a tűzre felügyelő istenség megnevezésére.

A *daimones* fogalomban az emberi és az emberfeletti képzetének egy másik vetülete fogalmazódott meg. A démonok azoknak az isteneknek (vagy Istennek) a szellemi megbízottai voltak, akik a világon uralkodtak. Sokféleképpen: „fejedelemségeknek, hatalmasságoknak, uralkodóknak, trónoknak, a világ urainak, elemi szellemeknek és ehhez hasonlóknak hívták őket. Az ember az ő uralmuk alól keresett szabadulást különböző eszközökkel, amelyek sora a filozófiától az okkultizmusig terjedt. Porphyrytól a Mermeticán át Celsusig sok író szerint a *daimones* (amelyek közvetítenek a világ isteni hatalmi rendjében, valamint az emberi uralkodók és államaik mögött állnak), gonoszokra és jókra oszlanak. A jók nem ártanak az embereknek, hanem irányítják az államot, a kereskedelmet, az orvostudományt és a többi dolgot. A gonoszokat az istenek hivatalosan nem nevezték ki, azok önkényesen próbálják meg

bitorolni a hatalmat, magukhoz vonzani a hívőket és megfosztani trónjuktól a nagy isteneket (*Corpus Hermeticum* 16:13., Origenész: *Celsus ellen* 5:25., 7:68.). Origenész, a keresztény író, nemigen akar semmilyen közösséget vállalni pogány ellenfelével, tehát a gonosz szellemeket *daimones*-nak nevezi, a jókat pedig angyaloknak; mindazonáltal ő is pontosan ugyanabban a kozmológiában mozog. Az antik világban nagyon széles körben elfogadták, hogy az állam uralkodói mögött ott vannak az ő *daimon*-jaik - vagy ahogyan néhányan szívesebben nevezték őket -, az uralkodó *numen*-e, vagy *genius*-a. Röviden, az érzékek és az idő világa, valamint a láthatatlan világ olyannyira párhuzamot alkot, hogy az ókori emberek számára szinte ugyanazt a valóságot jelentették. Ahogy Philo mondja, az egyetlen Isten hatalmasságai és angyalai által uralkodik (*Conf.* 171, 181. és *Leg. Alleg.* 3:177.).

Fejedelemségek és hatalmasságok az Újszövetségben

Elterjedtségük

Oscar Cullmann újra meg újra felhívja a figyelmet (olyan könyvekben, mint *Krisztus és az idő* és *Az állam az Újszövetségben*) az újszövetségi tanulmányok egyik elhanyagolt területére; rámutat, hogy a Biblia szinte mindenhol emberfeletti erőket említ, ahol Krisztus mindenre kiterjedő uralmát tárgyalja. A szellemi világ az egész újszövetségi tanítás alapvető tényezője (Lásd a 19. fejezetet. - A szerkesztő.).

Heinrich Schlier *Fejedelemségek és hatalmasságok* című könyvében idézi az újszövetségi írók által alkalmazott rengeteg nevet, amellyel a gonosz erők hatalmas mennyiségét jelölik: fejedelemségek, hatalmasságok, uraságok (*kuriotétes*), trónok, nevek, fejedelmek (*archontes*), urak, istenek, angyalok, szellemek, tisztátalan szellemek, gonosz szellemek, elemi szellemek (*stoicheia*). Ez hozzáadódik a Sátán nevének számos szinonímájához (az ördög, a kígyó, az oroszlán, az erős, a gonosz, a vádló, a kísértő, az ellenfél, az ellenség, a hazug, a gyilkos, a jelenkor istene, e világ fejedelme, a levegőbeli erők fejedelme, Belzebub és Béliál).

A neveknek ez a meglepő gyűjteménye számos dolgot jelez. Először is: a szellemi erőkkel való foglalkozás nagyon fontos volt az újszövetségi írók számára, és az apostoli kor után is az maradt. Másodszor: az elnevezések változatossága ellenére az alapvető felfogás az egész Bibliában ugyanaz: sokféle gonosz erő egységes irányítás alatt. Ostoba és félrevezető dolog lenne, ha el akarnánk különíteni a Pál leveleiben említett fejedelemségeket és hatalmasságokat a démonoktól, amikre az Újszövetség többi fejezete utal.

Harmadszor: az ezekre a dolgokra alkalmazott nevek száma és változatossága arra utal, hogy az újszövetségi írók, eltérően zsidó és pogány elődeiktől, nem tartották fontosnak, hogy meghatározzák a démonok rendszerét; találmányra sorolták fel őket, csak hogy megmutassák, Jézus Krisztus egytől-egyig lefegyverezte ezeket az ellenséges erőket.

Negyedszer: a démonokba vetett hit igen elterjedt volt az egész ókori világban. Schlier szavaival: „Valamilyen módon a megvilágosodás felszívta ezeket a jelenségeket az általános emberi tapasztalat hagyományaiból” (13. oldal az idézett műben). Jézusnak, amikor ördögöket űzött, sehol sem kellett magyarázkodnia, se zsidó, se pogány földön. Ugyanez érvényes az apostolokra, és igaz az apostoli kor után is. Justin véleménye tipikus ebben a dologban. Szigorúan kritizálja azokat, akik „engedve az okatlan szenvedélynek és a démonok ösztökélésének” üldözik a keresztényeket. Igyekszik rámutatni, hogy amiket a pogányok isteneknek neveznek, azok démoni szellemek, és kifejti, hogy amikor Szókratész megpróbálta ezt érthetővé tenni, „maguk a démonok - olyan emberek által, akik örültek a gonoszságnak -

hogyan eszközölték ki az ateista és világi ember halálát azzal a váddal, hogy ‘új istenségeket’ talált ki; amit éppen ők tettek esetünkben”

(*1 Apol.* 5, v.ö. 14:1, 44:12, *Dial.* 18:3.).

Eredetük és lakóhelyük:

Ezek a fejedelemségek és hatalmasságok általában úgy jelennek meg, mint a gonoszság legfőbb szellemének, magának a Sátánnak a helyettesítői. A Máté 25:41-ben Jézus az „ördög-ről és minden angyaláról” szólva egyértelműen démoni erőkre utal. A Jelenések 16:13-14-ben világos, hogy a démonok és a tisztátalan szellemek azonosak: ők a Sátán tisztjei. A Belzebub-vita nem hagy kétséget ebben az ügyben (Máté 12:22-29.). A farizeusok azzal vádolták Jézust, hogy a démonok fejedelme, Belzebub által üzi ki a démonokat, de Jézus megcáfolta vádjukat. Viszont mindkét fél egyetértett ezeknek a tisztátalan szellemeknek a természetével kapcsolatban: magától a szentségtelen szellemtől származnak.

Ezek a hatalmas erők nem egyszerűen erőteljesek, lényegük az erő. Nevük és meghatározásuk is ez: uralom, erő, hatalom és fennhatóság. Az Ige azt mondja, hogy „a levegőben” vagy „a mennyei helyeken” laknak (Efézus 2:2; 6:12.). Nehéz lenne megmondani, pontosan hogyan kell értenünk ezeket a meglehetősen homályos, kozmologikus kijelentéseket. De Pál bizonyára nem Isten otthonát értette a „mennyei” kifejezés alatt, hanem a minket körülvevő anyagi világot. Átitatják egy ország szellemi atmoszféráját, politikájának *irányvonalát* és kultúrájának minden *részletét*.

Természetük:

Az utóbbi években kiadós vita támadt ezeknek a fejedelemségeknek és hatalmasságoknak a természetéről. Voltak, akik a róluk alkotott fogalmakat meg akarták fosztani mitológiai jelentésüktől, hogy ne bukott szellemi lényeknek tartsák őket, hanem inkább földi szervezeteknek, mint pl. az állam, az osztályharc, a propaganda, nemzetközi testületek, és ehhez hasonló - ezáltal ők vagy zsarnokivá, vagy az ember feltétel nélküli hűségesküjének célpontjává válnak. Két okból is vonzó ez: egyrészt levetközhetjük az olyan divatjamúlt fogalmakba vetett hitet, mint az angyali hierarchia, a jó és az embert az Istentől elválasztó gonosz; másrészt kereshetünk az Újszövetségben sok további hivatkozási alapot a társadalmi rendszerekkel való elmélyült, ultramodern foglalkozásra. Ezt a vitát gyakran sokkal inkább az előfeltevések, mintsem a bibliai szavak jelentésének kritikai értelmezése alapján folytatták.

Az igazság ebben a dologban az, hogy az olyan szavakat, mint fejedelemségek, hatalmasságok és trónok, a Biblia mind az emberi uralkodókra, mind pedig a mögöttük rejlő szellemi erőkre alkalmazza. Ezt könnyen be lehet bizonyítani. A Lukács 12:11. egyértelműen emberekre vonatkozik: „Mikor pedig a zsinagógákba visznek benneteket, és a fejedelmek és hatalmasságok elé.” Az Apostolok Cselekedetei 4:26. ugyanilyen nyilvánvalóan emberekre utal: „Felállottak a földnek királyai, és a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen és az Ő Krisztusa ellen.” Másrészt teljesen nyilvánvaló, hogy a hatalmasságok, trónok és uralkodók, amelyeket a Kolossé 1:16; 2:15., a Róma 8:38. és az Efézus 6:12. említ, emberfeletti erők. Vannak olyan szakaszok, amelyeket bármelyik módon lehet értelmezni, például az I. Korintus 2:8., a Titus 3:1. és a Róma 13:1. A kétértelműség valószínűleg szándékos.

Fontos tehát felismernünk az olyan fogalmak rugalmasságát az Újszövetség szóhasználatában, mint a fejedelemségek és a hatalmasságok. Alkalmanként emberi hatóságokra vonatkoznak. Legnagyobb részt azonban emberfeletti tevékenységekre utalnak a szellemi világban. És még itt is megvan a kettős jelentés. Az a legvalószínűbb, hogy az Efézus 1:21-ben és 3:10-ben említett hatalmasságok a mennyei tanácsban helyet foglaló angyali szellemek. Ugyanakkor ez a „hatalmasságok” szó az Efézus 2:1-ben és 6:12-ben kétségtelenül a Sátán irányítása alatt álló démoni szellemeket jelenti. És a Biblia mégis ugyanazokat a szavakat használja! Ez talán kimondatlanul is arra emlékeztet minket, hogy végeredményben minden hatalom Istené, és hogy a bukott szellemek angyalok voltak bukásuk előtt, ami természetesen megegyezik a Biblia tanításával.

Befolyásuk:

Az Újszövetség széleskörű befolyást tulajdonít ezeknek a fejedelemségeknek és hatalmasságoknak:

1) A betegségek területén. Az asszonyt, akiben 18 évig a betegség szelleme volt, és aki össze volt görnyedve és nem tudott felegyenesedni, Jézus úgy írta le, mint Ábrahám leányát, akit a Sátán megkötözött (Lukács 13:16.). A néma férfi a Máté 9:32-ben egy démontól szenvedett, és amikor Jézus kiűzte a démont, a férfi meg tudott szólalni. A Lukács 9:42. az epilepsziát és a Máté 12:22. a vakságot démoni befolyásolásnak tulajdonítja.

2) Történelmi helyzetekben. „Ímé a Sátán egynéhányat tiközületek a tömlöcbe fog vetni” - figyelmeztet a Jelenések könyve, és utal arra a helyre, „ahol a Sátán királyiszéke van” (Jelenések 2:10-13.). Mivel ez a pergámumi gyülekezetnek szólt, a politikai hatalom székhelyén lakóknak Ázsia római uralom alatt álló részében, bizonyára helyesen gondoljuk, hogy a Sátán rendkívüli befolyást gyakorolhatott az ottani történelmi helyzetre. Ez volt az a hely, ahol „az én hűséges tanúbizonyságom, Antipás” mártírhalt Krisztushoz való hűségéért az ezzel szembenálló politikai nyomások közepette. És ki vonhatná kétségbe, hogy az embermilliók legyilkolása - amit nemzedékünk a világ sok részén átélt - démoni eredetű?

3) A természetben. A káosz egész mitológiai alakja és a leviatán az Ószövetségben a démonoknak egy kifejezési formája. Nyilvánvalóan ugyanez vonatkozik azokra az esetekre, amikor Jézus a vízen járt, és amikor lecsendesítette a vihart. Ezt mondja: „Nyugodj meg, légy csendben” (szó szerint: „legyen rajtad szájkosár”), egy élő dologhoz, ahhoz a szellemi erőhöz szólva, amely azt a vihart a pusztulás zűrzavarává korbácsolta fel.

4) Még a zsidó törvényben is, amint azt G. B. Caird *Fejedelemségek és hatalmasságok* című könyvének második fejezetében kimutatja. Annyira, hogy a törvény, amelyet Isten arra szánt, hogy életet adjon azoknak, akik hallgatják, az ő halálos ítéletükké vált (Róma 7:10-14.). Már nem úgy értették, mint Isten szeretetének és hűségének kifejeződését az Ő népe felé, hanem mint törvényeskedésük igazolását. Addigra már az angyalok által átadott törvény az ellenség kezébe hullott, aki az önigazolást és az önzést bátorítja.

5) Bizonyos, hogy a keresztények sem mentesek a fejedelemségektől és a hatalmasságoktól. Pál beszél hamis apostolokról, akik beléptek az ő gyülekezeteibe, Krisztus apostolainak álcázva magukat. „Nem is csoda, hisz maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magukat az igazság szolgálóivá” (II. Korintus 11:13-15.). És az eretnokség, ami már megjelenik az egész újszövetségi időszakban, félreérthetetlenül az ő tevékenységüknek tulajdonítható. „Ne higgyetek minden

léleknek”, hangsúlyozza János az I. János 4:1-ben. „A Szellem pedig nyilván mondja, hogy az utolsó időkben némelyek elszakadnak a hittől, hitető szellemekre és gonosz szellemek tanításaira figyelmeztvén” (I. Tim.4:1.). A keresztény tanítás és a keresztény tanítók egyaránt ki vannak téve a fejedelemségek és hatalmasságok támadásának és torzításainak.

6) Az emberi bűnök mögött is ott van ezeknek a gonosz erőknek a tevékenysége. „Nem értem, mi készítetett engem arra, hogy ezt tegyem” - kiáltunk fel, meglepődve a bennünk lévő gonoszság miatt. „Nem én cselekszem azt, hanem a bennem lakozó bűn” - jelentette ki Pál, rávilágítva a mögötte álló erőre, ami fogságban tartotta, még akkor is, amikor jót akart cselekedni. Ilyen az emberi tragédia, amit a Római levél 7. része leír. Ha túl nagy hangsúlyt helyezünk erre a rajtunk kívül álló erőre, akkor elraboljuk a felelősség érzését az emberektől, és egyszerű sakkfigurákká tesszük őket az Isten és a Gonosz közötti háború mennyei kötélhúzásában. Ha pedig túl kevésre becsüljük a démonok tevékenységének a súlyát, akkor nem tudjuk majd megmagyarázni az emberiség makacs és mindent elborító egyéni és együttes gonoszságát.

7) Az állam nyilvánvalóan fogékony a fejedelemségek és hatalmasságok befolyására. Hogyan is lehetne másképp, amikor az államot az alatta lévő szervezetek tartják kézben? Ezt majd később meg fogjuk nézni, de ez eléggé nyilvánvaló, akár a maffiára, akár a CIA-re gondolsz; aztán ott van a multinacionális vállalatok és a rendőrség korruptsága; a gyümölcstelen állóháború a vállalatok vezetősége és a szakszervezetek között Angliában, vagy a kormányok végeérhetetlen váltakozása Olaszországban. Infláció és munkanélküliség, fegyverkezési verseny és erkölcsi romlás - mindezek a dolgok a fejedelemségek és hatalmasságok megnyilvánulásai a modern államban. Az állam legtöbbször nem akarja ezeket a dolgokat. Keményen harcol, hogy megszabaduljon tőlük, de kudarcot vall ebben. Egy rajta kívül álló erő szorításában van.

A fejedelemségek és hatalmasságok veresége

Az I. János 3:8. nagyon tömören összefoglalja Jézus Krisztus eljövételének az okát: „Azért jelent meg az Istennek Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.” Ez a dolog lényegéhez vezet minket. Segít megmagyarázni a sátáni tevékenységnek azt a hatalmas kirobbanását, amelyről az újszövetségi leírások tudósítanak, mindenek felett a kereszthalál idején. Annak a példa nélküli 30 évnek a során az univerzum történelmének kulcsfontosságú csatáját vívták, és ezt mindkét fél tudta.

Jézus Krisztus sorsfordító győzelme a gonoszság hatalmasságai és fejedelemségei fölött az Újszövetség egyik legfontosabb témája. Már születésekor, de egész életén keresztül az üldöztetés próbatételét kellett kiállnia. Próbára tették Őt hűtlen barátok, ellenséges vallási vezetők, zsidó és pogány világi hatóságok. Próbára tették Őt, amikor gyógyított, ördögöket űzött, és amikor átélte a kísértéseket a pusztában. A fejedelemségek és hatalmasságok a saját környezetéből származó ellenállással támadták. Tulajdon családja az ördögnek tulajdonította Jézus hírnevét (Márk 3:20-35.), és egyik legbizalmasabb barátja eladta Őt harminc ezüstért. Soha senkit nem próbáltak meg annyira, mint Jézus Krisztust. Ő mindezekkel szembenézett, mindezeket legyőzte, úgy, ahogy előtte és utána senki. Életének titka az az eltökéltsége volt, hogy mindenkor Mennyei Atyjának a kedvében járjon (János 8:29.). Az engedetlenség szellemei az emberiség történelme folyamán még soha nem találtak olyan személyt, aki nemcsak teljesen engedelmes volt, hanem teljes beteljesülést is talált ebben az engedelmisségben. Nem csoda, hogy nem tudták Őt megragadni. Nem csoda, hogy a démonok fenyegetve érezték

magukat Jézus jelenlétében: „Azért jöttél ide, hogy idő előtt meggyőtorj minket?” (Máté 8:29.). A gonosz szellemek érzékelték a végítéletet, és megértették, hogy Jézus Krisztusban elkezdődött az utolsó idő - és hogy az Ő megjelenése a világban megpecsételte sorsukat.

Krisztus keresztségének három aspektusa

De Jézus Krisztus a kereszten aratta a legnagyobb és legdöntőbb győzelmet a gonoszság erői fölött. Szétrombolta az ember fölötti korlátlan uralmukat azáltal, hogy teljesen megalázta magát, egészen a kivégzés helyéig. Megalázkodása által győzött; ellentétben azzal, hogy a többiek lázadásuk által elbuktak. A Sátánnal, a hatalmasságokkal és Ádámmal ellentétben Jézus nem tekintette zsákmánynak azt, hogy Ő az Istennel egyenlő.

1951-ben James Stewart professzor a *Scottish Journal of Theology* hasábjain sürgette a kozmikus csata perspektívájának helyreállítását a teológiában. Sehol sem fontosabb ez, állította ő, mint annak megértésében, hogy mit jelent Krisztus keresztsége. Megmutatta, hogy a láthatatlan kozmikus erők befolyására hangsúlyt helyezve hogyan világíthatjuk meg azt a három alapvető tényezőt, amely Krisztust a Golgotára vezette.

A keresztség mögött mindenekelőtt ott áll az emberi természet. Alapvető emberi fogyatékoságok, mint a büszkeség, a féltékenységek és a kapzsiság - az önigazolással, a zsidó vallási hagyományokhoz való ragaszkodással, a római kormányzat igazságtalanságával és a tömeg érzéketlenségével együtt - vitték Krisztust ahhoz a kereszthez. De mindegyik vallási, politikai és társadalmi nyomások mögött ott álltak a gonosz fejedelemségek és hatalmasságok. Egy szervezett vallás volt ott a keresztnél: a lehető legveszélyesebb, mert igaz vallásnak volt álcázva. A politika is ott volt a keresztnél; de Heródes és Pilátus, a földi uralkodók mögött (*archontes*) láthatatlan erők (*archontes*) bújtak meg, és ők feszítették meg a Dicsőség Urát (I. Korintus 2:8.).

Másodszor, a keresztség mögött ott áll magának Jézusnak az akarata. Tudatosan döntött. Azért jött, hogy életét váltságul adja sokakért. De itt újból mélyebbre kell tekintenünk. Miért kellett így történnie? Azért, mert az erős ember birtokba vette a házat; aki erősebb volt az erősnél, annak kellett felszabadítania a helyet. Csak azáltal tudta megtörni ezt az uralmat, hogy azon a helyen nézett szembe ezekkel az erőkkel, ahol ezek hatalmukat gyakorolták. A keresztség volt a győzelem helye, az Ellenség minden ereje fölött. Jézus azáltal, hogy teljes engedelmisséggel megalázta magát egészen a halálig, megtörte annak hatalmát, aki a rettegés kötelékében tartotta az embert. Azon a kereszten Ő győzött.

Harmadszor, a keresztség mögött ott van Isten eleve elhatározott szándéka. Ha Isten valaha is tett valamit a történelem folyamán, akkor ez biztosan itt történt. De tekintsünk egy kicsit mélyebbre! Istennek ebben az akaratában nemcsak a bűnösökkel való megbékélését látjuk, hanem a dualizmus tökéletes megcáfolását is. Ezek a fejedelemségek és hatalmasságok, amelyek kereszteszték akaratát, nem független katonai egységek, amelyek szembeszegülnek saját hadseregével. Ezek az ő saját lázadó erői. Krisztusban lettek teremtvé (Kol. 1:16.), és Krisztusban szenvedtek vereséget (Kol. 2:15.). A Filippi 2:10. teljesen nyilvánvalóvá teszi, hogy ezeknek el kell ismerniük az Ő uralmát, akár tetszik ez nekik, akár nem. Az Ő Úr volta már nem lehet semmilyen akadékoskodás tárgya a feltámadás óta, sem a mennyben sem a földön, sem a föld alatt. „Amikor eljön a vég” - írja Stewart - „ugyanezekből a láthatatlan erőkből áll majd az a fizetség, amelyet a Fiú átnyújt az Atyának, hogy ‘Isten legyen minden mindenkben’,,. Azzal fejezi be ezt a rövid, de fontos cikket, hogy rámutat, a mi valódi

csatánk nem a „kommunizmus, vagy cézárizmus ellen folyik, hanem a láthatatlan birodalom ellen, ahol sötét erők állnak tűzben égve és fanatikusan lázadva Krisztus uralma ellen. És kizárólag az Úr iránti szenvedéllyel győzhetjük le ezt a titokzatos démoni szenvedélyt.”

Semmi kétség nem férhet hozzá, hogy Stewart Krisztus keresztségének döntő aspektusát hangsúlyozta, amelyre Gustav Aulen *Christus Victor* című könyvében hívta fel a figyelmet. A Sátán hatalma széttűződött azon a kereszten, összeűzta a szeretet legyőzhetetlen ereje. „Most van e világ kárhoztatása; most vettetik ki e világ fejedelme” - mondta Jézus, amint szembenézett a kereszttel (János 12:31. Vesd össze: 16:11, 14:30.). És azt hiszem, hogy Stewartnak igaza van, amikor kettős jelentésűnek gondolja az I. Kor 2:8. „fejedelemségeit”. Ez egyrészt Heródesre és Pilátusra vonatkozik, másrészt a láthatatlan erőkre. Szorgalmasan dolgoztak azért, hogy a Dicsőség Urát a keresztre vigyék. De amikor így jártak el, túlbecsülték a saját képességeiket, és elvesztették a csatát. Ha tudták volna, mi lesz a dologból, soha nem esküdtek volna össze a Kálvária megvalósítása érdekében.

A kereszten a fejedelemségek és hatalmasságok saját maguk idézték elő azt a vereséget, amely jelzi az egész háború kimenetelét, de vajon mi a jelenlegi helyzetük?

A fejedelemségek és hatalmasságok jelenlegi helyzete

Mivel az Írás nem nagyon világos ebben a dologban, talán néhány tagadással lehet a legbiztonságosabban elindulni.

Vereségük nemcsak ideiglenes, amely az utolsó napig tart, mintha valamilyen elméleti hatalomátruházás történt volna, amely nem érint senkit és semmit. Krisztus keresztsége és feltámadása még a legnagyobb hatalmasságot, a halált is érintette. És ha erre a hatalmasságra koncentrálunk, azt is jobban megértjük, mit tett Krisztus győzelme a többivel. Az emberek még mindig meghalnak. Ez természetesen így van, és ebből a szempontból a halál még mindig hatalmon van. De az Újszövetség azt állítja, hogy a halál legyőzött ellenség. Meg lett fosztva méregfogaitól. Legfontosabb segítőtársát, a bűnt, Isten megbocsátotta a hívőnek, és ezért a halál nem jár együtt az Istentől való végleges elszakítotttság rettegésével, Aki a világosság és a szeretet. Jézus feltámadásában ezenkívül előre látjuk minden hívő sorsát: Ővele leszünk, és olyanok leszünk mint Ő (I. Kor.15:20; I. János 3:2.). Ebből a két szempontból a halál meg lett fosztva rémületességétől, bár még mindig át kell esnünk rajta. Tudjuk, hogy bár gonosz hatalmasság, ellenség, a mi Urunknál van vereségének és végső megsemmisítésének a kulcsa.

A fejedelemségek és hatalmasságok nem veszítették el teljesen a kozmosz fölötti hatalmukat. Igaz, hogy már megérintette őket a halál lehelete, de mint ahogyan egy 30 láb hosszú angolna átvágott torokkal még órákig csapkod a halászhajóban, a fejedelemségek és hatalmasságok sem hajlandók egyszerűen lefeküdni, és meghalni. Csak akkor ismerik el vereségüket, amikor szembetalálják magukat Jézus Krisztus nevével. Ő a győztes, és csak akkor sebezhetőek, amikor az Ő győzelmének a talaján közelítjük meg őket.

Azért az sem igaz, hogy a fejedelemségek és hatalmasságok helyzete pontosan ugyanolyan, mint amilyen Krisztus keresztsége előtt volt. Vereségük jelenleg valóban rejtve van, ők mégis veszendők, *katargoumenoi*, amint Pál megfogalmazza ezt az I. Kor. 2:6-ban. Semmi más kilátásuk nincs, mint a végső pusztulás. És ez egyre nagyobb felfordulást okoz; talán ezért látott Jézus előre háborúkat, háborúk híreit, és látta azt, hogy az emberek szíve elhal a félelemtől, amint a vég közeledik. Amint az idő kezd lejárni, a történelem légköre egyre jobban telítődik az időtől való félelemmel. Az ember elfeledkezik mulandóságáról, és örökké-

valóságról álmodik, míg az ördög tudja, hogy elvesztette az örökkévalóságot, és dühöng a rendelkezésére álló, egyre rövidülő arasznyi idő miatt. „Annakokáért örüljete egek és akik lakoztok azokban. Jaj a föld és a tenger lakosainak; mert leszállott az ördög ti hozzátok, nagy haraggal teljes, úgymint a ki tudja, hogy kevés ideje van” (Jel.12:12.).

Ezért nem igaz az, hogy a dolgok egyre jobbra és jobbra fordulnak majd, és az ember megteremt magának a földön egy ezeréves békeországot. Az ilyen felületes optimizmus akár kommunista, forradalmi vagy humanista feltételezéseken alapul, szöges ellentétben áll nemcsak a hírekkel, hanem a Biblia tanításával is, amely azt jelzi, hogy a dolgok egyre rosszabbra és rosszabbra fordulnak majd, és az emberek szívükben fel fognak kiáltani a félelem miatt. Azok az események, amelyekről Jézus prófétált a Márk 13-ban, amelyeknek be kell következniük az idő múlásával, az emberek és nemzetek közötti feszültségek, a propaganda iránti fogékonyság, magának a világnak a remegései, mindezek a sátáni bika örült rúgásainak a megnyilvánulásai Isten hálójában, amint a kötél egyre jobban megfeszül. Az sem meglepő, hogy az ellenség támadásai elsősorban az egyház ellen irányulnak, akár eretnecség formájában belülről, akár csábításként vagy üldözésként kívülről. Mert az egyházban, akár milyen jól el is van rejtve, a fejedelemségek és hatalmasságok felismerik legyőzőjüket, az Úr Krisztusnak a személyét. Az eljövendő kor erői már működnek az egyházban, bármilyen törékeny és esendő is. Ezért létezésével emlékezteti a fejedelemségeket és hatalmasságokat végzetükre.

Mert ítélet vár rájuk. Az Igében nincs utalás arra, hogy a fejedelemségek és hatalmasságok, valamint sátáni mesterük részére végül majd jóra fordulnak a dolgok. Mindenki, aki vétkezik, „eltöröltetik”, és nem fog bemenni az örökkévaló városba (Jel. 21:27.). Nem a fejedelemségek és hatalmasságok békéltek meg Krisztus halála által. Ők le vannak győzve, és az egyház az, aki megbékélt. Ők vereséget szenvedtek, az egyház pedig Istenhez tért a Sátán hatalma alól. Krisztus győzelmének gyűjtőpontját nem a fejedelemségek és hatalmasságok között, hanem az egyházban kell keresni, azok között, akik hisznek. Az olyan embereknek a kedves nagylelkűsége, akik Alan Richardsonhoz hasonlóan azt állítják, hogy a gonoszság lázadó erői végül üdvösséget nyernek, sem nem logikus, sem nem igazolható az Írásból.

A lázadó szellemek bezárták magukat egy olyan pokolba, amely belülről a saját döntésük, kívülről pedig Isten döntése alapján van lelakatolva. Ahogy Milton *Elveszett paradicsom* című művében prófétai látással és briliáns költői tehetséggel bemutatja, a Sátán követői közötti nagy vita abban áll, hogyan lehet kiszabadulni abból a helyzetből valahogy másképpen, mint az egyetlen létező módon, a megtérés és a helyreállítás útján, amivel eltökélten szembeszegülnek. De nincs más út. Moloch a vak dühöngés fegyverét alkalmazza; minden jobb, mint az elbukott állapot frusztráltsága és haláltusája. Beliál az óvatosság fegyverét használja: az elidegenüléshez való fokozatos hozzászokás jobb, mint a nagy lázadás újbóli, traumatikus átélése. Mammon pedig megpróbál egy olyan megoldást találni, hogy a poklot a menny alternatívájaként kínálja. Jó lenne tudni, hogy valóban látta-e Milton a különbséget a kettő között! A dühöngés, a sors megszokása és a vak pótlékkeresés útja időnként működik ezen a földön. De Milton tudja, hogy a túlvilág véglegességében ez nem lehet így. A pokol az ő föld alatti börtönük, nem pedig biztonságos menedékük (2:317.).

A logikához hasonlóan az Ige is ebbe az irányba mutat. Nem úgy látja a legyőzötteket, mint néhány tudós: megszelídítve, és háziasítva, hogy cselekedjék Jézus Krisztus akaratát, noha el kell ismerniük az Ő uralmát (Filippi 2:11.). Az I. Mózes 6:3. archetipikus bűnösei hallották a tettéről szóló kinyilatkoztatást (I. Péter 3:18.), de lázadók maradnak, hasonlóan sok emberhez,

akiket irányítanak (Jelenések 9:20-21.). Az ördögre és angyalaira egy nagy feneketlen mélység és a tűznek tava vár. És amikor eljön a vég, a sátáni háromság a teljes romlásnak ezen a helyén lesz majd, míg a mennyei Háromság örvendezni fog a menyasszonnyal, az egyházzal, mindörökké (Jel. 20:2, 14. vedd össze 21:1.). A gonoszság erőinek a sorsa pusztulás. Isten átadta őket annak az enyészetnek, amelyet ők választottak, és amelyet propagálnak. A vég elkerülhetetlen: minden más igazságtalanság lenne. Ez annak a győzelemnek a logikus és szükségszerű következménye, amit Jézus megszerzett a kereszten és a feltámadás által. Ezért emelhetik fel a keresztények a fejüket, bármilyen sötétek is a felhők. Reménységük nem tündérmeséken és sült galambra való várakozáson alapul, hanem Betlehem, a Golgota, és az első húsvét sziklaszilárd vívmányain.

19. fejezet

A láthatatlan hatalmasságok alárendelt helyzete

Oscar Cullmann

Kivonat Oscar Cullmann: *Christ and Time* c. művéből engedéllyel (Philadelphia, Pennsylvania. The Westminster Press © 1950.)

Oscar Cullmann, aki már régóta Európa egyik legelismertebb Újszövetség-tudósa, csodálatraméltó állhatatossággal és a részletek iránti fogékonysággal bizonyítja itt azt a tényt, hogy természetfeletti fejedelemségek, hatalmasságok, uralkodók, trónok, uraságok és más angyali hatalmak állnak az emberi kormányzatok mögött. Cullmann határozottan állítja: az a tény, hogy ezeknek az erőknek némelyike démoni és ellenséges lehet, nem vezethet minket a dualizmus eretnekségébe, amely szerint a démoni erők Istentől függetlenül léteznek. Sőt, minden angyali lényt Isten teremtett, és végeredményben Teremtőjüknek vannak alávetve, bár Isten engedelmeivel bizonyos erkölcsi szabadságot élveznek napjainkban.

Az I. Kor 2:8-ban, annak a fejtegetésnek a során, amely arról a bölcsességről szól, amelyet Isten a mi dicsőségünkre rendelt, Pál azt írja, hogy ennek a világnak az uralkodói nem ismerték fel ezt a bölcsességet. „Mert ha megismerték volna, nem feszítették volna meg a Dicsőség Urát.” Az „e világ fejedelmei” kifejezéssel Pál nyilvánvalóan *mind* e világ láthatatlan fejedelmeire - ahogyan őket gyakran említik -, *mind* pedig tényeges emberi „eszközökre”, Heródesre és Pilátusra utal. Ez elvezet minket egy rendkívül fontos összefüggéshez, amely kezünkbe adja a kulcsot az üdvtörténet és a történelem mélyebb megértéséhez. Most ezzel a kérdéssel szeretnénk foglalkozni.

Az a kijelentés, hogy Isten a teremtője a láthatatlan dolgoknak is - ezt az állítást később a keleti egyház is felvette hitvallásai sorába, mint amilyen pl. a niceai-konstantinápolyi hitvallás, amelyet a mise liturgiájából ismerünk - az Újszövetségen alapul. Másrészt megállapítottuk azt a tényt, hogy az őskereszténység nem elégedett meg az *invisibilia* teremtésére vonatkozó tannal, hanem kihirdette Krisztus győzelmét mindezek fölött az erők fölött. Kimutattuk, hogy ezek kiemelt hangsúllyal kerülnek említésre minden olyan helyen, ahol az Ő úr voltának teljessége a téma.

Ezeknek az erőknek a létezését Pál bizonyosnak tekinti, még ha közvetítőként nincs is jelentőségük Isten és miközöttünk (I. Kor 2:8.). Ami a jellegzetességeiket illeti, nagyrészt ismertnek tekinti őket, mivel itt a késői júdaizmus közismert nézeteivel foglalkozik. Olvasói nyilvánvalóan jobban tudták nálunk, hogy mire gondol, amikor fejedelemségekről, hatalmaságokról, uralkodókról, trónokról, uraságokról beszél. Ezért sokkal több figyelmet kellene fordítanunk az ezekre az angyali hatalmasságokra vonatkozó késői zsidó tanításokra, mint amennyit általában szokás.

Ez összefüggésben áll az Újszövetség központi és periférikus kijelentései közötti önkényes különbségtétellel, amikor az Újszövetségről szóló tanításokban és magyarázatokban ezt az egész kérdéskomplexumot többé-kevésbé lényegtelennek tekintik, mint ami csupán egy váz-szerkezet, „amit a kor határoz meg”. Meg kell itt ismételni, hogy egyetlen objektív kritérium létezik annak eldöntésére, hogy mi a lényegi - nevezetesen a hit legkorábbi mintái. Láttuk azonban, hogy az őskeresztény kinyilatkoztatás meglehetősen tömör összefoglalóiban a láthatatlan erők szinte mindig említésre kerülnek. Akármilyen is legyen a mi személyes véleményünk erről a nézetről, azt a következtetést kell levonnunk ebből a tényből, hogy az őskeresztény hitben ezek az erők nem pusztán egy váz-szerkezet részei voltak, „amit az a kor határoz meg”. Ezek azok a láthatatlan lények, akik valamiféleképpen - biztosan nem közvetítőként, hanem sokkal inkább Krisztus uralmának a végrehajtó eszközeiként - *ott állnak a világban zajló dolgok mögött*.

Úgy kell tekintetnünk az angyalokra, különösen a népek angyalaira vonatkozó késői zsidó tanítást, mint az újszövetségi hit szerves részét.

Martin Dibelius érdeme, hogy *A szellemvilág Pál hite szerint* című könyvében (1909) először mutatott rá annak a hitnek a fontosságára, amely széles körben elterjedt a júdaizmusban, miszerint minden népnek van egy külön angyala. Günther Dehn „Engel und Obrigkeit, ein Beitrag zum Verständnis von Röm.13:1-7.” (a *Theologische Aufsätze für Karl Barth* 1936. ajánlási kötetében) című tanulmányában vizsgálni kezdte, és részletesebben ki is fejtette ezt az utalást.

Ez a széles körben elterjedt késői zsidó hit, amely szerint minden nép fölött angyalok uralkodnak, különösképpen *Dániel könyvében*, a *Jézusnak, Sirák fiának bölcsességében*, és *Énók könyvében* jelenik meg, és kimutathatóan jelen van a *Talmudban* és a *Midrásban* is. Ez megmagyarázza azt a tényt, hogy a már említett 110. Zsoltárban Izrael pogány ellenségeinek leigázása - amelyet ez a zsoltár megígér Izrael királyának - kétségtelenül a láthatatlan erőkre utal. Ez a hit továbbá azt is megmagyarázza, hogy a jól ismert ősi hitvalló zsoltárban, a Filippi 2:10-ben az Ésaías 45:23. ószövetségi kifejezése: „Minden térd nékem hajol meg”, amely eredetileg a pogányokra utalt, vonatkozhat a mennyei, a földi és a föld alatti lényekre.

Ennek a hitnek az alapján megérthetjük, hogy a fennálló földi politikai hatalom hogyan kapcsolódik ilyen angyali erők birodalmához. Ezek álltak az állami hatóságok mögött, amelyek Krisztust a kereszthez szegezték. Ezek „e világ fejedelmei”, amelyeket ennek a fejezetnek az elején említettünk. Továbbá, az I. Kor 6:3. azt bizonyítja, hogy az őskeresztény látás szerint ezek a láthatatlan angyali erők állnak a földi államok mögött. Mert kizárólag erre az előfeltevésre építve van bármilyen értelme annak a figyelmeztetésnek, amelyet Pál az egyházhoz intézett, hogy kerüljék a keresztények közötti pereskedést ‘állami bíróságok’ előtt, mert az egyház tagjai „angyalokat” fognak megítélni az idők végén.

Így „az állam krisztológiai megalapozása” nevű elmélet egyáltalán nem megalapozott, amint általában ennek a nézetnek az ellenzői feltételezik, pusztán a Róma 13:1-ben említett „hatalmasságok” interpretációjára építve. A magyarázat inkább azon a nagyon speciális késői zsidó tanításon alapul, amely a népek angyalaira vonatkozik; ezt a tanítást tette magáévá az őskereszténység, ahol valóban nagyon fontos szerepet játszik és *az angyali erők Krisztus általi leigázásával* áll szoros összefüggésben.

Ezért ezen az alapon nem lehet az angyaloknak és hatalmasságoknak ezt a koncepcióját Pál teológiájának a perifériájára utalni, amint ezt G. Kittel és F.J. Leenhardt tette. Ők ezért és más

okok miatt elutasítják azt a gondolatot, hogy a Róma 13:1. „hatalmasságai” angyali erőkre vonatkoznának.

Ez a híres szakasz, a Róma 13:1., sokkal inkább ennek a koncepciónak a megerősítését tartalmazza. Látni fogjuk, hogy ez az egész szakasz csak akkor lesz igazán világos, amikor ezt a koncepciót megfogalmazzuk; csak ekkor kerül igazán összhangba Pál egész szemléletmódjával.

Bárki számára, aki más páli igeszakaszok felől közelíti meg a Róma 13:1-et, és előítélet nélkül szemléli, anélkül, hogy ennek a szónak a használata a világi történelemben és a modern nyelvek ismerős fordításai befolyásolnák őt, a lehető legtermészetesebb dolog, hogy a többszámú *ἐξουσίαι*-nak ne adjon más értelmet, mint amit ez Pál számára mindig is jelentett, s ennek az „angyali hatalmasságok” jelentés felel meg.

Amikor G. Kittel úgy érvel ez ellen, hogy abból a 90 esetből, ahol az Újszövetség a *ἐξουσία* szót alkalmazza, 80-szor csak a „bármilyen hatalom, amellyel valaki rendelkezik” általános jelentést találjuk, azt kell válaszolnunk, hogy az egyes számú alak használatát itt nem tárgyaljuk. Itt a *ἐξουσίαι* többes számú formájával foglalkozunk, vagy az egyes számú alak *többes* jelentésű használatával: *πάσα ἐξουσία* (minden hatalom), és ezzel kapcsolatban az újszövetségi statisztikai tanulmány eredménye meglehetősen világos.

Minden kétséget kizáróan kristálytiszttá válik a szövegösszefüggésből, hogy ez a szakasz az államról beszél. Ez azonban csak azt bizonyítja, hogy az a koncepció, amelyet a másik két páli igeszakaszban találtunk, és amely olyan széles körben elterjedt volt a késői júdaizmusban, itt is megtalálható, nevezetesen az, amely a tényleges államhatalmat angyali erők végrehajtó ügynökének tekintette. Azt a tényt, hogy az általános görög szóhasználatban az egyes és a többes szám (még akkor is, amikor a *ἀρχαί*-val, a „fejedelemségekkel” együtt használják) csak a földi közigazgatást jelenti, nem lehet annak a nézetnek a bizonyítékeként felhozni, hogy a Róma 13:1-ben is csak ezt a jelentést lehet figyelembe venni. A mindennapi görög szóhasználat nem ismeri az angyali hatalmasságokra vonatkozó késői zsidó és újszövetségi tanítást. Ennek megfelelően és magától értetődően a *ἐξουσίαι* szó megfelelő használata is idegen a számára. De hogy Pál, akinek ez a szó máshol mindig angyali hatalmasságokat jelent, itt is ezekre gondol - különösen a *láthatatlan angyali hatalmasságokra, amelyek az államhatalom mögött állnak*, - természetes módon adódik ennek a szónak a világi történelemben való használatából, amit ő is jól ismert, és amivel összekapcsolta a késői zsidó és újszövetségi használatot. Ezért a fogalomnak Pál számára kettős jelentése volt, s ebben az esetben pontosan megfelel a tartalomnak, mivel az állam valóban láthatatlan hatalmasságok végrehajtó eszköze.

Az I. Kor 2:8-hoz való hasonlóság teljes, nemcsak a tartalom, hanem a nyelv szempontjából is. Mert itt is, ahol meglehetősen egyértelmű, hogy a *ἀρχουντες τοῦ αἰῶνος τούτου* jelenti ennek a kornak *mind* a láthatatlan, *mind* pedig a látható uralkodóit, Pilátust és Heródest, jellegzetes módon olyan fogalom szerepel, amely a világi görög nyelvben természetesen csak a tényleges emberi uralkodókat jelöli, míg az Újszövetségben a láthatatlanokra is vonatkozik. Az I. Kor. 2:8-ban és a Róma 13:1-ben a kifejezések tudatosan úgy vannak megválasztva, hogy egyértelművé tegyék a *kettős jelentést*, amely jellemző a már említett koncepcióra.

A *ἐξουσίαι* szónak ez a meglehetősen egyértelmű magyarázata később megjelenik az ókorban, nem az Újszövetségben, hanem a gnosztikusoknak a Róma 13:1-re vonatkozó interpretációjában; ezt Irenaeustól tudjuk (*Az eretnekségek ellen* V,24,1.). El kell ismerni, nem tudunk semmi többet arról, hogyan magyarázták ezt az egész szakaszt. Valószínű, hogy ezek

az eretnekek dualista szemléletmódjukban úgy fogták fel ezeket az állam mögött álló „hatalmasságokat”, mint egyszerűen csak gonosz erőket; ebben az esetben természetesen nem világos, hogyan értelmezhatték Pálnak azt a felszólítását, hogy engedelmeskedjenek azoknak a hatalmaknak.

Mindenesetre megállapított tény, hogy maga Irenaeus, a gnosztikusok ellenfele, a „hatalmasságok” angyali erőkként történő értelmezését csak azért utasította el, mert pusztán ezt a hamis dualista felfogást vette figyelembe, és ha ilyen nézőpont szerint értelmezi valaki a „hatalmasságokat”, az azt jelenti, hogy azok a láthatatlan erők, amelyek az állam mögött állnak, magát az államot is egy Istennel szemben ellenséges intézménnyé teszik. Azonban az Újszövetség felfogása a „hatalmasságokról” határozottan nem dualista ebben az értelemben. Azáltal, hogy Krisztus leigázta őket, a láthatatlan hatalmak inkább elvesztették gonosz jellegüket, és most ők is Krisztus uralma alatt állnak mindaddig, amíg alávetik magukat Neki, és nem törekednek arra, hogy egyenjogúsítsák magukat az Ő szolgálatában. Mivel Irenaeus valószínűleg gnosztikus ellenfeleihez hasonlóan az angyali hatalmasságoknak csak egy hamis dualista felfogásával számol, eretnekségként el kell vetnie a Róma 13:1. „hatalmasságainak” kapcsolatát ezekkel.

Az őskeresztény hit szerint a láthatatlan erők Krisztus általi legyőzésében az a tény a fontos, hogy bár ez a hit szilárdan ragaszkodik az Istennel eredetileg ellenséges erők létezéséhez, mindazáltal nem tulajdonít nekik semmilyen önálló jelentőséget, és így elkerül minden dualizmust. Az erősen Krisztus-centrikus álláspontot semmilyen módon nem veszélyezteti ez a hit; „ha valóban léteznek ilyen lények” - írja Pál az I. Kor. 8:5-ben - „mégis *nekünk* csak egy Istenünk és egy Urunk van.” Most valóban Neki vannak alárendelve mindezek az erők. Meg vannak kötözve. Az, amit a Jelenések könyve mond a Sátán megkötözéséről az utolsó időkben (Jel. 20:2.), valahogyan érvényes Pálnak az angyali erők jelenlegi helyzetére vonatkozó koncepciójára. A feltámadás és a Parúzia közötti időben ezek, hogy úgy mondjam, egy olyan kötéllel vannak megkötve, amelyet lehet hosszabbra engedni vagy rövidebbre fogni, hogy közülük azoknak, akik hajlamosak önállósítani magukat, meglehessen az az illúziójuk, hogy ki tudják szabadítani magukat krisztusi kötelékeikből, míg a valóságban itt-ott látható erőfeszítéseikkel csak jobban rávilágítanak eredeti démoni jellemükre; de nem tudják valóban szabaddá tenni magukat. Hatalmuk látszólagos. Az egyháznak annál is inkább kötelessége, hogy ellenálljon nekik, mivel tudja, hogy hatalmuk csak látszólagos, és hogy a valóságban Krisztus már legyőzött minden démont.

Azért az angyali hatalmaknak maradt bizonyos szabadságuk alávetett helyzetükön belül. Ez megmagyarázza azt, hogy az üdvtörténet jelenlegi szakaszában az egyház miért nem fogadhatja el minden korlátozás vagy kritika nélkül azt a nézetet, hogy az állam isteni, bár az is igaz, hogy az állam Krisztus uralmának is alá van vetve. Így a helyzet ebben a tekintetben meglehetősen bonyolult, és - mint egyébként is - a leegyszerűsítés ebben a tekintetben sem tud megfelelni az őskeresztény koncepciónak. A bonyolultságot az egész jelenlegi közbeeső helyzet indokolja. Az egyik oldalon az angyali hatalmasságok már vereséget szenvedtek, és ebben a tekintetben Krisztus szolgálatába lettek állítva, úgyhogy el lehet mondani róluk a legpozitívabb módon, hogy bár korábban ellenségek voltak, most szolgáló szellemekké váltak, „elküldve szolgálatra” (Zsidók 1:14.); ezért a Róma 13:1. nekik való engedelmességet követel a keresztényektől, ahol az ő ügynökeiket pontosan olyan kifejezések jelölik, mint „Isten szolgája” (Róma 13:4.), illetve „szolgái” (Róma 13:6.). Másrészt Pál apostol kritikus marad az állammal szemben; a keresztényeknek távol kell tartaniuk magukat az állami bíróságoktól, és maguk között kell elrendezniük ügyeiket (I. Kor. 6:1.). Nem sokkal később ugyanazt a római

államot, amelyről Pál olyan pozitívan beszél a Római levél 13. fejezetében, egy másik újszövetségi író „a fenevadnak” nevezi (Jel.13:1.).

Ez a látszólag ellentmondásos állásfoglalás kiterjed az egész Újszövetségre. De ez csak azok számára tűnik ellentmondásnak, akik nem vették figyelembe az üdvtörténet helyzetének összetettségét. Láttuk, hogy ennek a bonyolult helyzetnek a gyökerei egy ideiglenes, de nem metafizikai dualizmusba nyúlnak le. Ismerjük ennek az ideiglenes dualizmusnak az alapját. Az a feszültség, amely a jelen és a jövő között a „már beteljesedett” és „a még el nem végzett” között van, amely tartalmazza az egész Újszövetség megértésének a kulcsát, akkor mutatkozik meg, amikor arra a kérdésre alkalmazzuk, hogy az angyali erők már Krisztus lábai alatt vannak zsámolyként, mégis még egyszer le kell őket győzni az idők végén. Krisztus királysága már valóban jelen van, benne mindkét terület, az egyház és a világ Krisztusnak van alávetve; az Ige mégis különbséget tesz közöttük, mert csak Isten országában fognak egybeolvadni, amikor az idők végén Krisztus közbenjárói szerepe befejeződik (I. Kor. 15:28.).

Ha a Róma 13:1. „hatalmasságaiban” és az I. Kor 2:8-ban említett „a világ fejedelmeiben” mind a láthatatlan erőket, mind pedig ezek földi végrehajtó ügynökeit látjuk, ez az államnak egy tökéletesen egységesített látását eredményezi az Újszövetségben, és a látszólagos ellentmondás Pál tanításában az I. Kor. 6:1., valamint a Róma 13:1. között, vagy az Újszövetségben meglévő még ennél is nagyobb látszólagos ellentmondás a Jelenések 13. fejezete és a Róma 13. között eltűnik. Mert világossá válik, hogy a Róma 13:1. minden pozitív kijelentése ellenére az állam itt, mint az egész öskeresztény koncepcióban is, nem egy végső, hanem egy utolsó előtti intézmény, amely el fog tűnni ezzel a korrall együtt; a keresztény hívő mindig kérdőjelet fog tenni az állam mellé, körültekintő és kritikus marad, mert tudja, hogy olyan erők állnak mögötte, amelyeknek valóban megvan a helyük a Krisztus győzelme által meghatározott isteni rendben, de mégis van némi lehetőségük arra, hogy látszólagos hatalomként felvillantsák függetlenség utáni démoni törekvéseiket.

Az államnak ez a megbízatása azzal a következménnyel jár, hogy az állam egyetért a keresztény egyházzal a jóra és rosszra vonatkozó ítéletében (3. vers), a jutalmazás és a büntetés valóban feltételezi az ilyen döntésre való képességet. Ezt a megegyezést Pál egyszerűen megerősíti; az állam megjutalmazza a jót, és megbünteti a gonoszt. Ez az összhang az egyházzal a homlokegyenest ellentétes alapvető helyzet ellenére - itt jutalom, ott szeretet - abból a tényből ered, hogy az állam egy olyan isteni rendben helyezkedik el, amelyben az isteni jutalmazás eszközévé válik. Hogy az isteni „rendnek” (*τάξεις*) ez a fogalma mennyire fontos az apostol számára, az láthatóvá válik a fejezet elején, azoknak a szavaknak a halmozásából, amelyek tartalmazzák ezt a szótövet: *ὑποτάσσεσθαι* (engedelmeskedjete), *τεταγμένως* (rendeltettek), antitássomai (ellene támad /Róma 13:2/) *διαταγή* (rendelés). Így megerősítjük azt a tényt, hogy még a Róma 13-ban szereplő „hatalmasságok” szó fontosságától függetlenül is olyan nézetet feltételez itt az Ige, amelynek alapján az állam nem természet szerint, hanem csak azért, mert egy meghatározott rendszerben foglal helyet, Isten szolgája, és teljesíti az Ő akaratát.

Ebben az esetben azonban a szövegösszefüggés megengedi annak a magyarázatnak a teljes megerősítését, amelyet olyan sokat vitattak az elmúlt években, hogy a „hatalmasságok” a legyőzött angyali erők. Másrészt ez a magyarázat az egész szakasznak különleges hangsúlyt ad - azáltal, hogy ezt a szakaszt a hit témájához kapcsolja, ahhoz, amely annyira fontos volt a korai egyház számára a láthatatlan angyali hatalmasságok legyőzésének szempontjából - , így beépíti az államot annak a rendnek a struktúrájába, amelyet az öskereszténység *Krisztus*

jelenvaló egyedülálló uralmának hív. Az állam úgynevezett krisztológiai megalapozása ezáltal helyesnek bizonyult. Ez kielégítően meg tudja magyarázni az I. Kor. 6:1. és a Róma 13:1. közötti, másrészt a Róma 13:1. és a Jel. 13. közötti párhuzamot, amelyek mind ugyanarra a római államra utalnak. Az angyali hatalmasságok Krisztus királyságának szolgálatában helyezkednek el, nem eredeti természetüknél fogva, hanem azért, hogy meg vannak kötözve; de a legmagasabb méltóságra emelkedtek a nekik itt kijelölt hatáskör által. Mindamellet egy időre szabaddá tudják tenni magukat kötelékeiktől, és meg tudják mutatni démoni karakterüket. De az állam végső keresztény bírálatát soha nem szabad elhagyni, még ott sem, ahol egy állam teljesen megkötözött helyzetében marad; mivel ez eredeti természete szerint nem isteni, soha nem szabad végső létezőnek tekinteni. Innen származik az I. Kor 6:1. negatív alapállása egy olyan teljesen legitim intézménnyel szemben, mint az állami bíróságok. Tekintettel erre a szintén páli szakaszra, a Róma 13:1-et nem lehet és nem is szabad olyan kritikátlan és meggondolatlan módon értelmezni, mint ahogyan az gyakran történik. A két szakasz egyikét sem lehet megmagyarázni a másikra való hivatkozás nélkül.

Az állam krisztológiai megalapozását, amelyet itt támogatunk, azzal vádolták, hogy a hatalmasságok legyőzését egyszerűen egy „megbízatással” azonosította. Az ellenérv szerint azonban az Újszövetség csak alávetettségről beszél. Ez az értelmezés azonban nem egészen pontos. Amint láttuk, a Zsidókhoz írt levél az angyalokra vonatkozó késői zsidó tanításhoz hasonló módon részletesen beszél „szolgálatra elküldött szellemekről” (*λειτουργικά πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα*; Zsid. 1.14.). Ebben az összefüggésben számomra különösen figyelemreméltónak tűnik az, hogy ebben a szakaszban ezek a „szolgáló szellemek” kifejezetten azok, amelyeket Krisztus, Aki az Isten jobbján ül, „az Ő lábainak zsámolyává tett.” Továbbá óriási jelentőséget kell tulajdonítanunk annak, hogy pontosan a Római levél 13. fejezetéből származó szakaszunk, amely a „hatalmasságok” szónak az említésével kezdődik, ezekre a „hatalmasságokra”, amelyek a tényleges állam mögött állnak, ugyanazt a „szolgáló” (*διδάκονος*; 4. vers) és „szolgái” (*λειτουργοί*; 6. vers) kifejezéseket alkalmazza, mint amiket a legyőzött hatalmasságok meghatározása tartalmaz a Zsidókhoz írt levélben.

Így arra a következtetésre jutottunk, hogy az állam és az angyali hatalmasságok közötti kapcsolat, amelyre utaltunk, minden tekintetben megegyezik azzal, ami keveset az Újszövetség mond nekünk az államról.

